

Ársreikningur samstæðu 2022

Efnisyfirlit

	bls.
Arion banki helstu atriði	3
Skýrsla og áritun stjórnar og bankastjóra	4
Áritun óháðs endurskoðanda	11
Rekstrarreikningur	14
Yfirlit um heildarafkomu	15
Efnahagsreikningur samstæðunnar	16
Yfirlit um breytingar á eigin fé	17
Yfirlit um sjóðstreymi	19
Skýringar við samstæðureikninginn	20
5 ára yfirlit	97
Viðauki (óendurskoðaður)	98

31.12.2022

13,7%

Arðsemi eigin fjár

45,6%

Kostnaðarhlutfall*

18,8%

Hlutfall eiginfjárpáttar 1

Lánshæfismat S&P

Long term: BBB

Short term: A-2

Outlook: Stable

Lánshæfismat Moody's

Long term: Baa1

Deposit rating: A3

Outlook: Positive

PRINCIPLES FOR RESPONSIBLE BANKING

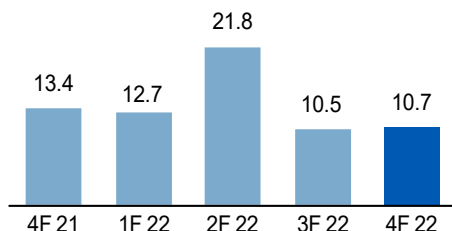
- Arion banki þjónar heimilum, fyrirtækjum, stofnunum og fjárfestum. Þjónustusvið bankans eru þrjú: viðskiptabankasvið, fyrirtækja- og fjárfestingarbankasvið og markaðir. Dótturfélagin Stefmir og Vörður auka enn frekar þjónustuframboð bankans. Stefmir er eitt stærsta sjóðastýringafyrirtæki landsins og Vörður tryggingar býður upp á skaða- og líftryggingar
- Arion banki gegnir mikilvægu hlutverki í samfélaginu með fjármögnun framsækinnna og sjálfbærra lausna og sjálfbærni er hluti af daglegri starfsemi bankans, ákvarðanatöku hans og ferlum
- Fjölbreytt þjónustuframboð Arion banka felur í sér að tekjuginn starfseminnar er breiður og lánasafn bankans er vel dreift á milli einstaklinga og fyrirtækja annars vegar og atvinnugreina hins vegar. Hátt hlutfall íbúðalána og dreifing útlána milli atvinnugreina stuðlar að lægri útlánaáhættu
- Bankinn hefur verið leiðandi á sviði stafrænna lausna og nýsköpunar, einkum vegna Arion banka appsins sem hefur verið valið besta banka appið 6 ár í röð. Hefur fjöldi nýrra stafrænna lausna verið kynntur á undanföllum árum og stuðla þær að bættri þjónustu við viðskiptavinum og aukinni skilvirkni í starfseminni sem til lengri tíma litið leiðir til lægri rekstrarkostnaðar víða í bankanum
- Bankinn leggur áherslu á jákvæða upplifun viðskiptavina, bæði í stafrænum samskiptum sem og augliti til auglits, og að uppfylla fjárhagslegar þarfir þeirra með sérsniðnu vörurvali og vandaðri fjármálaþjónustu þar sem árangur þeirra og samfélagsins í heild er hafður að leiðarljósi

Lykiltölur

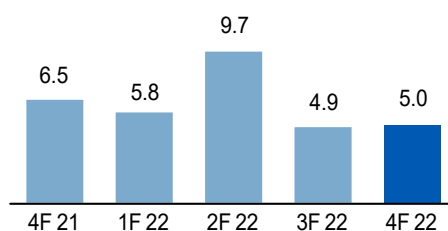
(millj. kr.)

	2022	2021
Hagnaður ársins	25,416	28,615
Arðsemi eigin fjár	13.7%	14.7%
Vaxtamunur	3.1%	2.8%
Kostnaðarhlutfall*	45.6%	51.6%
Kjarnatekjur*/Áhættugrunnur	6.9%	6.5%
	31.12.2022	31.12.2021
Heildar eignir	1,469,556	1,313,864
Lán til viðskiptavina	1,084,757	936,237
Innlán frá viðskiptavinum	755,361	655,476
Lántaka	392,563	356,637
Heildar eigið fé	188,331	194,598
Lán í þrepi 3 brúttó	1.2%	1.9%
Vogunarlutfall	11.8%	12.7%
Starfsmannafjöldi	781	751
EUR/ISK	151.5	147.6

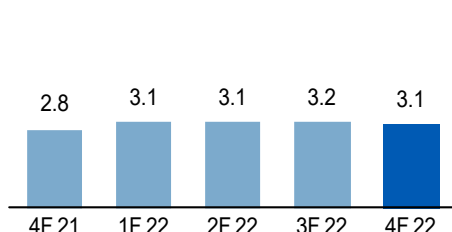
Arðsemi eigin fjár (%)

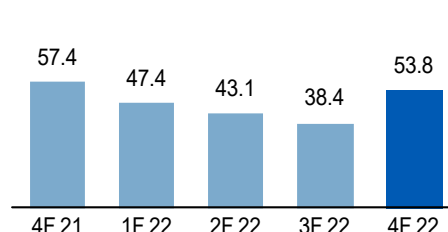
Hagnaður (ma.kr.)

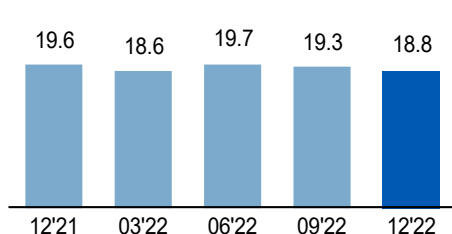
Vaxtamunur (%)

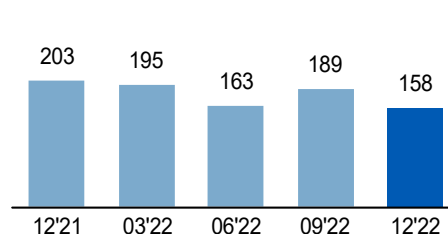
Kostnaðarhlutfall* (%)

Eiginfjárpáttur 1 (%)

Lausfjárlutfall (%)

* Hlutfall rekstrarkostnaðar á móti tekjum af kjarnatekjum. Kjarnatekjur eru hreinar vaxtatekjur, hreinar þóknatekjur og hreinar tekjur af tryggingastarfsemi.

Skýrsla og áritun stjórnar og bankastjóra

Ársreikningur samstæðu Arion banka fyrir árið 2022 samanstendur af ársreikningi Arion banka hf. („bankans“) og dótturfélaga hans, en saman er vísað til þeirra sem „samstæðunnar“.

Um Arion banka

Arion banki og dótturfélög veita íslensku samfélagi alhliða fjármálaþjónustu. Stefna Arion banka er að standa öðrum framar með snjöllum og traustum fjármálalausnum sem skapa viðskiptavinum, hluthöfum og samfélaginu öllu verðmæti til framtíðar. Bankinn leggur áherslu á að byggja upp langtíma viðskiptasamband við viðskiptavinum sína og nýtur sérstöðu hvað varðar framsækna og nútímalega bankaþjónustu. Með liðsinni við viðskiptavinum stuðlar bankinn að sameiginlegum vexti og framförum í íslensku samfélagi.

Arion banki þjónar heimilum, fyrirtækjum, stofnunum og fjárfestum á þremur þjónustusviðum; viðskiptabankasviði, fyrirtækja- og fjárfestingarbankasviði og mörkuðum. Dótturfélögin Stefdir og Vörður auka enn frekar þjónustuframboð bankans. Stefdir er eitt stærsta sjóðastýringafyrirtæki landsins og Vörður tryggingar býður upp á skaða- og líftryggingar og er það tryggingafélag á Íslandi sem er í hröðustum vexti. Fjölbreytt þjónustuframboð Arion banka felur í sér að tekjuginn starfseminnar er breiður og lánasafn bankans er vel dreift á milli einstaklinga og fyrirtækja. Þá dregur hátt hlutfall íbúðalána og góð dreifing útlána á milli atvinnugreina úr útlánaáhættu.

Bankinn hefur verið leiðandi á sviði stafrænna lausna og nýsköpunar. Hefur fjöldi nýrra starfrænna lausna verið kynntur á undanförunum árum og stuðla þær að bættari þjónustu við viðskiptavinum og aukinni skilvirkni í starfseminni sem til lengri tíma leiðir til lægri rekstrarkostnaðar. Markvisst hefur verið unnið að einföldun skipulags bankans og hagræðingu í húsnæðismálum og útibúaneti.

Arion banki er fjárhagslega sterkur banki sem leggur áherslu á að starfa á ábyrgan hátt í sátt við samfélag og umhverfi. Bankinn leggur áherslu á samkeppnishæfar arðgreiðslur til hluthafa. Arion banki er skráður á aðallista kauphallanna Nasdaq Iceland og Nasdaq Stockholm.

Arion banki er íslenskur banki með starfsemi á Íslandi. Bankinn horfir jafnframt til fyrirtækja á norðurslóðum og fyrirtækja í sjávarútvegstengdum greinum í Evrópu og Norður-Ameríku.

Starfsemi á árinu

Rekstrarreikningur

Hagnaður ársins nam 25.4 milljörðum króna og arðsemi eigin fjár var 13,7%. Hagnaður á hlut nam 17,06 krónum. Rekstrartekjur frá kjarnastarfsemi, sem skilgreind hefur verið sem hreinar vaxtatekjur, hreinar þóknatekjur og hreinar tryggingatekjur, jukust um 17,5% milli ára. Góður vöxtur var í hreinum vaxtatekjum, samanborið við fyrra ár, aðallega vegna hækkunar á stýrivöxtum og 15,9% vaxtar í lánabókinni á árinu. Fjölbreytt þóknatengd starfsemi viðheldur áframhaldandi vexti í hreinum þóknatekjum. Krefjandi aðstæður og óvenju há tjónatíðni hefur áhrif á hreinar tekjur af tryggingum á árinu. Neikvæðar hreinar fjármunatekjur skýrast m.a. af erfiðum markaðsaðstæðum á árinu. Rekstrarkostnaður hækkar lítillega milli ára þrátt fyrir hærri verðbólgu á árinu 2022. Kostnaðarhlutfall á kjarnatekjum ársins var 45,6% samanborið við 51,6% árið 2021.

Arion banki seldi 100% eignarhlut sinn í Valitor til Rapyd í lok júní 2022. Söluverðið var 14,6 milljarðar króna sem skilaði 5,6 milljarða söluhagnaði, að frádrögnum sölukostnaði, og sýndur er í rekstrarreikningi. Viðskipti milli Valitor og Arion banka, sem aðallega felst í þóknunum milli félaganna, eru sýndar sem tekjur bankans frá og með þriðja ársfjórðungi 2022, en fram að því jöfnuðust þær þóknar út á samstæðugrunni.

Efnahagsreikningur

Efnahagsreikningur samstæðunnar stækkaði um 11,8% á árinu. Útlán til viðskiptavina jukust um 15,9%. Aukningin var 22,6% í lánum til fyrirtækja og 10,6% í lánum til einstaklinga, einkum húsnæðislán. Á skuldahlíðinni jukust innlán um 15,2%. Eigið fé samstæðunnar í lok árs nam 188.331 milljónum króna. Eiginfjárlutfall samstæðunnar, reiknað samkvæmt lögum um fjármálafyrirtæki, var 24,0% í árslok og hlutfall almenns eiginfjárbáttar 1 var 18,8%, þegar tekið hefur verið tillit til 12,7 milljarða króna arðgreiðslu og 3,3 milljarða króna kaupa á eigin bréfum, sem er útistandandi af endurkaupa áætlun sem samþykkt var af Fjármálaeftirliti Seðlabanka Íslands (Fjármálaeftirlitið). Hlutföllin eru töluvert umfram þær kröfur sem Fjármálaeftirlitið gerir og ákvæði í lögum. Lausafjárstaða bankans var einnig mjög sterk í lok ársins og vel yfir lögbundnum lágmarkum.

Aflögð starfsemi og eignir til sölu

Rekstraráhrif dótturfélaganna Valitor hf., Stakksbergs ehf. og Sólbjargs ehf. voru sýnd sem aflögð starfsemi þar sem félögin hafa verið flokkuð sem eignir til sölu. Eins og fram hefur komið seldi Arion banki allan eignarhlut sinn í Valitor í lok júní 2022. Helstu eignir Stakksbergs voru lóð og verksmiðjuhúsnæði Helguvík á Reykjanesi en þær hafa nú verið færðar yfir í Landey, fasteignaþróunarfélag Arion banka, um áramótin og þar af leiðandi ekki lengur flokkaðar sem eignir til sölu. Neikvæð rekstraráhrif Stakksbergs námu 0,5 milljarði króna á árinu 2022, vegna niðurfærslu verksmiðjunnar og rekstrarkostnaðar. Sólbjarg hefur selt megnið af eignum sínum og eina eign félagsins í árslok er 27,5% hlutur í Ferðaskrifstofu Íslands. Jákvæð rekstraráhrif Sólbjargs námu 0,4 milljarði króna á árinu 2022 en megin ástæða fyrir jákvæðum áhrifum er sala á undirliggjandi eignum félagsins.

Skýrsla og áritun stjórnar og bankastjóra

Fjárhagsleg markmið Arion banka samanborið við rekstrarmarkmið úr ársins

	Rauntölur 2022	Fjárhagsleg markmið Arion banka
Arðsemi eigin fjár	13,7%	Umfram 13%
Rekstrartekjur / áhættuvegnar eignir	6,7%	Umfram 7,3%
Vöxtur tryggingaiðgjaldala	10,2%	Vöxtur eigin iðgjaldala verði meira en 3 prósentustigum hærra en vöxtur innlends tryggingamarkaðar (Vöxtur eigin iðgjaldala á Íslandi var 7,5% fyrir 9M 2022)
Lánavöxtur	15,9%	Í takt við hagvöxt (nafnvöxt) (Arion Bank spáir fyrir um 14,0% hagvöxt 2022)
Kostnaðarhlutfall	47,0%	Undir 45%
Hlutfall almenns eiginfjárbáttar 1	3,0	Stjórnendaauki sem nemur 1,5-2,5 prósentustigum (~17,3 - 18,3% miðað við núverandi eiginfjárröfur)
Arðgreiðsluhlutfall	79% án eigin bréfa 113% útgreiðsluhlutfall	Arðgreiðsluhlutfall í kringum 50% af hagnaði til hluthafa annaðhvort með arðgreiðslum eða endurkaupum á hlutabréfum bankans eða hvorutveggja

Horfur í starfsumhverfinu

Íslenskt hagkerfi er um margt í öfundsverðri stöðu. Samkvæmt bráðabirgðatölum Hagstofu Íslands óx landsframleiðslan um 7,3% milli ára, sem er mun kröftugri vöxtur en greiningaraðilar áttu von á og langtum meiri vöxtur en í okkar helstu viðskiptalöndum. Sem fyrr var hagvöxtur drifinn áfram af útlutningi, þá einkum og sér í lagi ferðapjónustunni sem óx ásmegin árið 2022, og neyslu heimilanna, sem var í hæstu hæðum. Háannatími ferðapjónustunnar setti svip sinn á utanríkisverslun þjóðarbúsins og snerist viðskiptahallinn í afgang á þriðja ársfjórðungi, í fyrsta sinn frá árinu 2021. Ört vaxandi innlend eftirspurn, sem og uppbygging útlutningsgreinanna, kallar hins vegar á umtalsverðan innflutning sem hefur endurspeglast í einum mesta vöruskiptahalla frá upphafi mælinga.

Þrátt fyrir örlítið bjartari alþjóðlegar efnahagshorfur er óvissan áfram mikil, og meiri niður á við. Engu að síður er útlit fyrir að blása muni byrlega í segl íslensku þjóðarskúttunnar á yfirstandandi ári og gera innlendiri greiningaraðilar ráð fyrir að hagvöxtur verði á bilinu 2-3%, drifinn áfram af ferðapjónustu og neyslu heimilanna. Ferðapjónustan hefur nú þegar náð fyrri styrk sínum, en fjöldi ferðamanna á seinni hluta ársins var sambærilegur fjöldanum er sótti landið heim á sama tíma árið 2019. Allt bendir til þess að sókn ferðapjónustunnar haldi áfram á yfirstandandi ári, með auknum fjölda ferðamanna og vaxandi útlutningstekjum. Þá standa heimilin traustum fótum, þrátt fyrir hvert einkaneyslumetið á fætur öðru, þökk sé mikilli aukningu ráðstöfunartekna. Sparnaðarhlutfall heimilanna er þar af leiðandi enn yfir því sem það var að meðaltali fyrir farsóttina, sem eykur getu þeirra til að viðhalda háu útgjaldastigi. Í þessu samhengi er mikilvægt að hafa í huga að orkukreppan sem nú geysar í Evrópu, með tilheyrandi verðbólgu og kaupmáttarrýrnun, hefur hlutfallslega lítið áhrif á íslensk heimili þökk sé hreinni og endurnýjanlegri orku. Aðstæður á vinnumarkaði eru einnig til þess fallnar að styðja við áframhaldandi einkaneysluvöxt, atvinnuleysi er lítið, skortur á vinnuafli sögulega mikill og búið að semja um ríflegar launahækkningar fyrir stóran hluta almenna vinnumarkaðarins.

Þrátt fyrir að íslenskt hagkerfi hafi komist nokkuð klakklaust í gegnum síðasta ár er mikil óvissa í efnahagsmálum. Enginn er eyland og þó Ísland sé vissulega eyja mun efnahagsþróunin hér á landi ráðast að miklu leyti af örlögum okkar helstu viðskiptalanda, sem mörg hver standa frammi fyrir efnahagsþrengingum á nýju ári. Þá hefur gengið erfiðlega að kveða verðbólguhrauginn í kúttinn, þrátt fyrir frekari vaxtahækkningar. Húsnæðismarkaðurinn hefur vissulega gefið eftir, en innlendir verðbólguþrýstingur er þrálátur og ekki sér fyrir endann á hækkan innflutningsverðs. Frekari aðgerðir af hálfu Seðlabankans eru því ekki útilokaðar.

Horfur í starfsemi bankans

Árið 2022 einkenndist að áframhaldandi sterkum grunnrekstri samstæðunnar á sama tíma og starfsemin var einfölduð og fókus skerptur með sölu á dótturfélaginu Valitor. Eins og undanfarin ár var rekstrarumhverfið flókið en miklar breytingar hafa orðið á ytri áhrifaþáttum á rekstur fjármálafyrirtækja. Þar má helst nefna breytt verðbólguumhverfi sem hefur leitt til hækkandi vaxtastigs og haft margþætt áhrif á rekstrarumhverfið. Styrkur Arion banka felst ekki sist í því að byggja á fjölbreyttum stöðum og kröftugum innviðum en búa á sama tíma yfir sveigjanleika til að bregðast við breytingum í umhverfinu. Það er mikilvægt að jafnvægi náist í hagkerfinu og spila kjarasamningar stéttarfélaganna þar stórt hlutverk. Það er því jákvætt að mikilvægir áfangar hafi náðst þar undanfarin misseri.

Hluti af þeirri óvissu sem einkennt hefur ytra rekstrarumhverfi bankans undanfarið hefur snúið að fjármögnunarmörkuðum og þá sérstaklega erlendum mörkuðum sem spila stórt hlutverk í fjármögnunarskipan bankans. Á seinni helming ársins hækkaði vaxtaálag íslenskra banka töluvert á þessum mörkuðum og þrátt fyrir að Arion banki sé ekki með ófjármagnaða gjalddaga næstkomandi ár þá hefur þessi staða skapað óvissu. Það er því jákvætt að sjá að í upphafi 2023 hefur vaxtaálagið tekið að lækka verulega og áhugi frá fjárfestum eftir skuldabréfum bankanna aukist á ný. Bankarnir eru í sterkri stöðu og eru með afar há eiginfjárlutföll í alþjóðlegum samanburði og lausafjárstaða hefur einnig verið mjög sterk. Íslenskt hagkerfi er einnig í góðri stöðu þar sem jafnvægi í orkumálum skiptir miklu í núverandi umhverfi. Það er mikilvægt að þessar upplýsingar skili sér til fjárfesta og fjármögnunaraðila og bendir jákvæð þróun undanfarna vikna á fjármögnunarmörkuðum til þess að svo sé.

Á fjórðungum var tekin ákvörðun, eftir ítarlega vinnu með helstu hagaðilum og viðræðum við mögulega rekstraraðila, um að sala á kúsilverksmiðju Stakksbergs í Helgúvík væri ekki líkleg til endurgangsetningar verksmiðjunnar og er nú horft til þess að þróa þá innviði sem þar eru til annara nota. Samhliða þessari ákvörðun voru eignir félagsins endurmetnar og færðar yfir í Landey, þróunarfélag bankans, þar sem er að finna yfirgripsmikla reynslu í þróun sambærilegra verkefna. Mikil tækifæri felast í þróun lóðarinnar og þeirra innviða sem þar eru, m.a. vegna nálægðar við alþjóðaflugvöll og höfnina í Helgúvík.

Skýrsla og áritun stjórnar og bankastjóra

Í framhaldi af uppfærðri viðskiptaáætlun sem var samþykkt af stjórn í lok árs var ákveðið að endurskoða fjárhagsleg markmið samstæðunnar. Þar ber helst að nefna að bæði kostnaðarmarkmið og markmið um rekstrartekjur sem hlutfall af áhættuvegnum eignum miðast nú við grunnstekjur. Það felur í sér að horft er fram hjá hreinum fjármunatekjum og öðrum tekjum sem falla utan grunnreksturs. Er þessi breyting til þess fallin að gera markmiðið markvissara þar sem hreinar fjármunatekjur geta verið sveiflukenndar. Einnig var fallið frá markmiði um lánavöxt vegna óvissu í ytra rekstrarumhverfi og mikilvægi þess að viðhalda sveigjanleika í slíku umhverfi.

Starfsmenn

Í lok árs voru 781 stöðugildi hjá samstæðunni samanborið við 751 í lok árs 2021.

Arion banki og Vörður eru með kaupaukakerfi sem tók gildi árið 2021. Kerfið er í samræmi við reglur FME um kaupaukagreiðslur starfsfólks fjármálayfirtækja. Í grunninn er kerfið tvíþætt, annars vegar getur starfsfólk fengið allt að 10% af föstum árslaunum í kaupauka en hins vegar getur afmarkaður hópur fengið allt að 25% af föstum árslaunum í kaupaukagreiðslu og þá í formi hlutabréfa í bankanum sem verða ekki laus til ráðstöfunar fyrr en að þremur árum liðnum. Sá mælikvarði sem sker úr um hvort greiddur verður kaupauki, að hluta eða öllu leyti, er arðsemi bankans á viðkomandi ári og að hún sé hærri en vegið meðaltal arðsemi helstu keppinauta bankans. Stefni er með sérstakt kaupaukakerfi þar sem aðrir mælikvarðar eru lagðir til grundvallar. Arion banki er jafnframt með kauprétaráætlun fyrir alla starfsmenn bankans. Varðar og Stefnis, sem talin er mikilvægur þáttur í að samþætta hagsmuni starfsfólks við langtímahagsmuni bankans. Kauprétaráætlunin er til fimm ára þar sem starfsfólk hefur rétt til að kaupa hlutabréf árlega fyrir allt að 1.500 þúsund krónur í hvert sinn. Kaupgengi ræðst af meðalverði hlutabréfa bankans 10 daga fyrir undirritun kauprétarsamnings.

Fjármögnun og lausafjárstaða

Fjármögnun og lausafjárstýring einkenndust af sterkri lausafjárstöðu og áframhaldandi vexti innlána. Lausafjárstaða bankans var umfram lágmarksviðmið og lausafjárhlutfall í árslok 2022 var 158%, en lágmarkshlutfall er 100%. Sterk lausafjárstaða er tilkomin vegna fjármögnunar á heildsölumarkaði auk þess sem innlán frá viðskiptavinum jukust um 15,2%, úr 655 milljörðum króna í 755 milljarða króna.

Bankinn var með einn flokk sértryggðra skuldabréfa í íslenskum krónum á gjalddaga 2022 ásamt minni erlendum útgáfum.

Á árinu gaf Arion banki út sína aðra grænu skuldabréfaútgáfu á erlendum markaði, að fjárhæð 300 milljón evra. Andvirði útgáfunnar var nýtt til að endurfjármagna jafnröndun gjalddaga í mars 2023. Samhliða útgáfu keypti bankinn til baka útstandandi skuldabréf á gjalddaga 2023 að fjárhæð 144 milljónir evra.

Í mars 2022 stækkaði Arion banki áður útgefna sértryggða útgáfu í evrum um 200 milljónir á kjörum sem voru bankanum afar hagfelld eða 0,37% álagi ofan á millibankavexti.

Í maí 2022 uppfærði S&P Global Ratings (S&P) lánshæfi sértryggðra bréfa Arion banka úr A- í A með stöðugum horfum. Lánshæfi sértryggðu bréfa bankans er nú jafnhátt lánshæfi íslenska ríkisins. Í júlí 2022 staðfesti S&P lánshæfiseinkunn Arion banka BBB/A-2 með stöðugum horfum. Í júlí 2022 gaf Moody's Investors Service Arion banka í fyrsta sinn lánshæfismat. Arion banki fékk lánshæfiseinkunnina Baa1 sem útgefandi og einkunnina A3 fyrir innstæður með jákvæðum horfum.

Eigið fé, áhættuvegnar eignir og arðgreiðslur

Arðgreiðslustefna Arion banka kveður á um að bankinn greiði sem nemur 50% af hagnaði í arð auk þess sem frekari arðgreiðslur eða endurkaup eigin hlutabréfa geti farið fram þegar bankinn ræður yfir eigin fé sem er umfram kröfur eftirlitsaðila og að viðbættum stjórnendaauka. Bankinn hefur það að markmiði að viðhalda hlutfalli almenns eigin fjár þáttar 1 sem er 150-250bp yfir kröfum eftirlitsaðila. Bankinn hefur greitt út eigið fé í formi arðgreiðslna og endurkaupa til að ná þessu markmiði. Í mars 2022 greiddi bankinn arð að fjárhæð 22,5 ma. kr., eða 15 kr. á hlut, á grundvelli samþykktar aðalfundar. Eftir að salan á Valitor gekk í gegn þá fékk bankinn samþykki Fjármálaeftirlitsins fyrir endurkaupaáætlun upp á allt að 10 milljarða króna. Á grundvelli þessarar heimildar setti bankinn af stað endurkaup að fjárhæð 5 milljarða króna í september 2022 og 2 milljarða króna í desember 2022. Á uppgjörsteggi voru um 0,8 milljarðar króna eftir af þessum endurkaupum. Í febrúar 2023 samþykkti stjórn bankans frekari endurkaup að fjárhæð 2,4 milljarða króna. Þessar fjárhæðir eru dregnar frá eigin fé þáttar 1 sem fyrirsjáanlegar arðgreiðslur og endurkaup.

Þann 7. júlí 2022 birti Fjármálaeftirlitið niðurstöður könnunar- og matsferlis (SREP) hjá Arion banka byggt á fjárhagsupplýsingum frá árslokum 2021. Viðbótareiginfjárbinding undir stoð 2 var ákvörðuð 3,5% af áhættugrunni (REA). Þetta var aukning um 0,3 prósentustig frá fyrra ári. Þann 29. september 2022 hækkaði sveiflujöfnunaraukinn á Íslandi úr 0% í 2% byggt á ákvörðun fjármálastöðugleikaneftir á ári áður. Í ljósi þessa þá er heildareiginfjárfkra Arion banka á uppgjörsteggi 20,8% af REA og krafa fyrir almennt eiginfé þáttar 1 er 15,8%.

Stjórn bankans leggur til að 12,5 milljarða króna arður verði greiddur á árinu 2023 vegna ársins 2022, að teknu tilliti til eigin bréfa bankans, eða sem samsvarar 8,5 krónum á hlut. Stjórn bankans hefur víðtæka heimild til að leggja fram tillögu um arðgreiðslu eða aðra ráðstöfun eigin fjár og því mun stjórnin mögulega boða til aukahluthafafundar seinna á árinu, þar sem tillaga um slíka ráðstöfun yrði lögð fyrir.

Eiginfjárlutfall samstæðunnar var 24,0% þann 31. desember 2022 og hlutfall almenns eigin fjár þáttar 1 var 18,8%. Við útreikning á hlutfallinu er tekið tillit til fyrirsjáanlegrar útgreiðslu eigin fjár í formi arðs og endurkaupa. Í desember 2022 gaf bankinn út skuldabréf sem flokkast sem eigið fé þáttar 2 að fjárhæð 11 milljarða króna og nýtir þannig rýmið fyrir eigið fé þáttar 2 að fullu. Hins vegar er rými fyrir viðbótar eigin fé þáttar 1 ekki nýtt að fullu og því er fyllt upp í það rými með almennu eigin fé þáttar 1 að fjárhæð sem nemur um 5,6 milljarðar króna.

Eiginfjárstaða Arion banka er mjög sterk og mun haldast þannig um fyrirsjáanlega framtíð. Þessi góða staða er grundvöllur fyrir getu bankans til að styðja við viðskiptavinum sína og íslenskt efnahagslíf á tímum þar sem hættur steðja að vegna óróa í alþjóðastjórnarmálum, sveiflna í verði á hrávörum, hækkandi vaxta og verðbólgu.

Skýrsla og áritun stjórnar og bankastjóra

Áhættugrunnur samstæðunnar hækkaði um 71 milljarð króna á árinu 2022. Áhættuvegin staða vegna lánveitinga til viðskiptavina jókst um 84,1 milljarð króna en bókfært virði lánveitinganna jókst um 148,5 milljarða króna. Sala Valitor lækkaði áhættugrunn samstæðunnar um 18,3 milljarða króna, einkum vegna lækkunar rekstraráhættu og útlánaáhættu. Lækkandi stöður í hlutabréfum á veltubók og bankabók leiða til lækkunar áhættugrunns og standa vonir til að lækkunin leiði líka til lægri eiginfjárbindingar undir stoð 2 á árinu 2023. Áhættugrunnur vegna mótaðilaáhættu fyrir afleiður og vegna áhættu á leiðréttingu á virði afleiðna vegna útlánaáhættubreytinga hefur hins vegar hækkað talsvert á árinu.

Skilavald Seðlabanka Íslands samþykkti skilaáætlun Arion banka þann 26. apríl 2022. Samhliða því ákvarðaði Skilavaldið lánmarkskröfu um eigið fé og hæfar skuldbindingar (MREL) í samræmi við lög nr. 70/2020 um skilameðferð lánastofnana og verðbréfafyrirtækja. Þann 29. september uppfærði skilavaldið MREL-kröfuna byggt á fjárhagsupplýsingum fyrir lok árs 2021. Sem hlutfall af REA er þessi krafa 23,0%. Bankinn uppfyllir þessa kröfu að fullu.

Samstæðan og eignarhald

Meginvettvangur upplýsingagjafar og tillagna sem stjórn Arion banka leggur fyrir hluthafa er á löglega boðuðum hluthafafundi en samskipti milli stjórnar og hluthafa á milli funda fara að öðru leyti eftir skilvirku og aðgengilegu fyrirkomulagi. Allar upplýsingar sem skilgreinast sem viðkvæmar markaðsupplýsingar eru birtar í kauphallartilkyningum sem MAR tilkyningar. Bankinn skipuleggur jafnframt ársfjórðungslega fundi fyrir markaðsaðila þar sem bankastjóri, fjármálastjóri og fulltrúar fjárfestatengsla kynna árs hlutauppgjör bankans. Jafnframt hefur bankinn haldið markaðsdag bankans í tvisgang í nóvember árin 2019 og 2021 þar sem ferlið var yfir árangur og áherslur í rekstri á komandi misserum. Áætlað er að halda næsta markaðsdag í fjórða ársfjórðungi 2023.

Í lok desember 2022 var Gildi lífeyrissjóður stærsti hluthafi í Arion banka með 9,77% eignarhlut. Arion banki átti 3,01% eigin hluti í árslok 2022, sjá skýringu 36. Fjöldi hluthafa hefur vaxið frá um 11.287 í byrjun árs í 12.059 í lok árs. Frekari upplýsingar um hluthafa Arion banka að finna í skýringu 37. Á aðalfundi bankans í mars 2022 var samþykkt lækkun á hlutafé með jöfnun á 150 milljónum eigin hluta bankans, sem samsvarar 150 milljónum að nafnverði. Lækkunin var gerð í apríl 2021.

Áhættustýring

Samstæðan stendur frammi fyrir ýmis konar áhættum sem tengjast starfsemi hennar sem fjármálafyrirtæki og stafa af daglegum rekstri. Áhættustýring er því grundvallarþáttur í starfi samstæðunnar. Grunnstoðir virkrar áhættustýringar felast í greiningu verulegrar áhættu, mælingu á áhættu, aðgerðum til þess að takmarka áhættu og stöðugri vöktun áhættuþátta. Áhættustýringarferlið og geta samstæðunnar til að stýra og verðleggja áhættuþætti er ómissandi þáttur í að tryggja áframhaldandi arðsemi samstæðunnar, svo og til að tryggja að áhættu hennar sé haldið innan viðunandi marka. Stjórn bankans ber endanlega ábyrgð á áhættustýringarkerfi hans og ber að tryggja að viðunandi áhættustefnur og stjórnarhættir séu ákvarðaðir til þess að fylgjast með áhættuþáttum. Áhættustýringu samstæðunnar, uppbyggingu hennar og helstu áhættuþáttum er lýst í skýringum með ársreikningnum og í óendurskoðaðri áhættuskýrslu bankans.

Stjórnarhættir

Á aðalfundi bankans þann 16. mars 2022 voru fimm stjórnarmenn kjörnir til eins árs, tvær konur og þrjú karlar. Að auki voru kjörnir tveir varamenn stjórnar, ein kona og einn karl. Allir stjórnar- og varamenn eru óháðir Arion banka og daglegum stjórnendum hans sem og stórum hluthöfum bankans. Kynjahlutfall er í samræmi við lagakröfur sem segja að fyrirtæki með fleiri en 50 starfsmenn skuli tryggja að hlutfall hvors kyns í stjórn félagsins sé ekki lægra en 40%.

Stjórn Arion banka hf. hefur tileinkað sér góða stjórnarhætti og einsetur sér að stuðla að og styðja við ábyrga hegðun og fyrirtækjamenningu og opnum og traustum samskiptum bankans, hluthafa, annarra hagsmunaaðila. Stjórn Arion banka fer með æðsta vald í málefnum bankans á milli hluthafafunda og annast þann þátt rekstrar bankans sem ekki telst til daglegs rekstrar, þ.e. tekur ákvarðanir um mál sem eru óvenjuleg eða mikils háttar. Stjórn Arion banka ræður bankastjóra sem fer með daglegan rekstur í samræmi við þá stefnu sem hún setur. Bankastjóri ræður framkvæmdastjórn.

Undirnefndir stjórnar eru fimm, endurskoðunarnefnd, áhættunefnd, lánanefnd, starfskjaranefnd og tækninefnd. Einn nefndarmaður í endurskoðunarnefnd stjórnar er ekki stjórnarmaður og er óháður bæði bankanum og hluthöfum hans.

Helstu hlutverk stjórnar, sem nánar eru tilgreind í starfsreglum stjórnar, eru m.a. að staðfesta stefnu bankans, hafa eftirlit með fjárreiðum og bókhaldi og að tryggja viðeigandi innra eftirlit. Stjórn tryggir að innan bankans starfi virk innri endurskoðunardeild, regluvarsla og áhættustýring. Innri endurskoðandi er skipaður af stjórn og starfar óháður öðrum deildum bankans, í samræmi við erindisbréf stjórnar. Innri endurskoðandi veitir óháða og hlutlæga staðfestingu og ráðgjöf sem ætlað er að vera virðisaukandi og bæta rekstur bankans. Regluvörður, sem heyrir beint undir bankastjóra, starfar sjálfstætt innan bankans, í samræmi við erindisbréf stjórnar. Meginhlutverk regluvörslu er að draga úr hættu á því að reglur séu brotnar í rekstri bankans með fyrirbyggjandi aðgerðum. Þá sér regluvarsla um að samhæfa aðgerðir bankans gegn peningþvætti og fjármögnun hryðjuverka. Regluvarsla starfar samkvæmt áhættumiðaðri starfsáætlun samþykktari af stjórn, þar sem meðal annars er kveðið á um reglulegt eftirlit og reglulega fræðslu fyrir starfsfólk um þær lagakröfur sem bankinn starfar eftir.

Stjórnarháttum Arion banka er nánar lýst í stjórnarháttayfirlýsingu bankans sem má finna í óendurskoðuðum viðauka við ársreikninginn og á heimasíðunni www.arionbanki.is. Stjórnarháttayfirlýsingin byggir á lögum og reglum og viðurkenndum leiðbeiningum sem í gildi eru á þeim tíma sem ársreikningur bankans er staðfestur af stjórn. Yfirlýsingin er gerð í samræmi við leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja, 6. útgáfu, útgefni af Viðskiptaráði Íslands, Samtökum atvinnulífsins og Kauphöll Íslands í febrúar 2021. Stjórnarhættir bankans eru í samræmi við leiðbeiningarnar að tveimur tilvikum undanskildum, sem nánar eru tilgreind í stjórnarháttayfirlýsingunni.

Skýrsla og áritun stjórnar og bankastjóra

Samfélagsábyrgð og ófjárhagsleg upplýsingagjöf

Arion banki leggur áherslu á umhverfis- og félagsþætti í sinni starfsemi og góða og vandaða stjórnarhætti. Yfirskrift stefnu bankans um sjálfbærni er *saman látum við góða hluti gerast* og felur í sér að bankinn vilji vera öðrum fyrirmynd um ábyrga og arðbæra viðskiptahætti sem taka mið af umhverfi og samfélagi. Hjá Arion banka leggjum við áherslu á að samfélagsábyrgð og sjálfbærni sé hluti af daglegri starfsemi bankans, ákvarðanatöku og ferlum.

Gildi Arion banka köllum við hornsteina og eiga þeir að vera leiðbeinandi við ákvarðanatöku og í öllu sem starfsfólk bankans gerir. Hornsteinarnir koma inn á hlutverk, hugarfar og hegðun en þeir eru: gerum gagn, látum verkin tala, komum hreint fram og finnum lausnir. Siðareglur bankans eru síðan viðmið fyrir starfsfólk til að stuðla að ábyrgri ákvarðanatöku.

Arion banki hefur valið sex heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna sem bankinn leggur megináherslu á. Markmiðin sem unnið er sérstaklega að eru markmið 5 um jafnrétti kynjanna, markmið 7 um sjálfbæra orku, markmið 8 um góða atvinnu og hagvöxt, markmið 9 um nýsköpun og uppbyggingu, markmið 12 um ábyrga neyslu og framleiðslu og markmið 13 sem snýr að aðgerðum í loftslagsmálum.

Bankinn á í viðtæku samstarfi á sviði sjálfbærni og samfélagsábyrgðar, bæði innanlands og alþjóðlega og er aðili að fjölmörgum sáttmálum og sameiginlegum yfirlýsingum. Bankinn er meðal annars aðili að UN Global Compact, sáttmála Sameinuðu þjóðanna um samfélagsábyrgð fyrirtækja, meginreglum Sameinuðu þjóðanna um ábyrgar fjárfestingar (UN PRI), meginreglum Sameinuðu þjóðanna um ábyrga bankastarfsemi (UN PRB) og jafnréttissáttmála UN Women.

Árið 2021 gerðist Arion banki aðili að Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF). Um er að ræða alþjóðlegan samstarfsvettvang fjármálafyrirtækja sem hefur það meginmarkmið að samræma mat á umfangi losunar gróðurhúsalofttegunda (GHL) sem fjármálafyrirtæki fjármagna í gegnum lánveitingar og fjárfestingar. Arion banki birti sína fyrstu skýrslu um fjármagnaðan útblástur í árslok 2022 sem byggir á aðferðafræði PCAF. Mat á umfangi losunar gróðurhúsalofttegunda sem fjármögnum er í gegnum lánveitingar og fjárfestingar er forsenda þess að bankinn geti sett sér markmið varðandi samdrátt í losuninni og er það næsta skref.

Til að öðlast betri yfirsýn yfir áhættu tengda loftslagsbreytingum hefur bankinn nýtt sér tilmæli Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD). Umfjöllun um sjálfbærniáhættu í áhættuskýrslu bankans fyrir árið 2022 byggir meðal annars á þessum viðmiðum. Þar er að finna greiningu á lánasafni bankans út frá loftslagsáhættu en bankinn gerðist formlega aðili að TCFD í febrúar 2022.

Á innlendum vettvangi er bankinn meðal annars aðili að Festu, miðstöð um samfélagsábyrgð og sjálfbærni og er einn af stofnfélögum IcelandSIF, félags íslenskra fjárfesta um ábyrgar fjárfestingar. Þá er bankinn einn af stofnfélögum Grænvangs, samstarfsvettvangs atvinnulífs og stjórnvalda um loftslagsmál og grænar lausnir. Bankinn hefur verið aðili að loftslagsyfirlýsingu Festu og Reykjavíkurborgar frá árinu 2015 og gerðist aðili að viljayfirlýsingu um fjárfestingar í þágu sjálfbærrar uppbyggingar sem forsætisráðuneytið, Festa, Samtök fjármálafyrirtækja og Landssamtök lífeyrissjóða stóðu að árið 2020. Þá hefur bankinn undirritað viljayfirlýsingu um Jafnvægisvöginu, hreyfiafl Félags kvenna í atvinnulífinu (FKA).

Stefna Arion banka í mannauðsmálum felur í sér að skapa jákvætt og hvetjandi vinnuumhverfi og styðja við starfsfólk. Lögð er rík áhersla á að halda í og laða að framúrskarandi starfsfólk og styðja við það í faglegum og persónulegum vexti. Bankinn hefur sett sér stefnu í fræðslumálum með það að markmiði að starfsfólk efli og viðhaldi þekkingu sinni og hæfni og sé ávallt vel upplýst og þekki til þeirra laga og reglna sem gilda um þeirra starfssvið. Þá er starfsfólk hvatt til að taka frumkvæði og ábyrgð á eigin þekkingu og færni.

Bankinn hefur sett sér skýra jafnréttis- og mannréttindastefnu sem var endurskoðuð á árinu 2021 og aðgerðaáætlun til þriggja ára. Markmið stefnunnar og áætlunarinnar er að skapa umhverfi þar sem fólk með sambærilega menntun, starfsreynslu og ábyrgð býr við jöfn tækifæri og kjör, án tillits til kyns, kynvitundar, kynhneigðar, uppruna, þjóðernis, litarhafts, aldurs, fötlunar, trúar eða annarrar stöðu. Í jafnréttisáætluninni er aukin áhersla á að jafna kynjahlutföll innan bankans, ekki einungis á meðal stjórnenda heldur einnig innan starfaflokka, nefnda og starfseininga.

Frá árinu 2015 hefur bankinn verið með jafnlaunakerfi og jafnlaunavottun. Árið 2018 fékk bankinn jafnlaunamerki velferðarráðuneytisins fyrstur íslenskra banka og þá sýndu niðurstöður launagreiningar 2,4% óútskýrðan launamun kynjanna. Árið 2022 fór bankinn í gegnum viðhaldsúttekt þar sem niðurstöður launagreiningar sýndu 0,4% óútskýrðan mun þar sem konur voru hærrí. Markmið bankans er að niðurstöður launagreiningar séu undir 1%. Meðal þeirra markmiða bankans í jafnréttismálum sem koma fram í aðgerðaáætlun 2021-2024 er að miðgildi heildarlauna karla í hlutfalli við miðgildi heildarlauna kvenna lækki niður fyrir 1,3. Jákvæð þróun hefur átt sér stað í þeim efnunum og í lok árs var miðgildi 1,29, samanborið við 1,43 árið 2021.

Einelti, kynbundin eða kynferðisleg áreitni, sem og annað ofbeldi (EKKO) er ekki undir neinum kringumstæðum umborið hjá bankanum. Hjá bankanum er starfandi eineltisteymi sem ber ábyrgð á stefnu, verkferlum og fræðslu í tengslum við EKKO.

Arion banki hefur sett sér umhverfis- og loftslagsstefnu og markmið. Í stefnunni er meðal annars fjallað um mikilvægi þess að bankinn lágmarki neikvæð umhverfisáhrif af starfsemi sinni og losun gróðurhúsalofttegunda. Fram kemur að bankinn muni beina sjónum sínum að fjármögnun verkefna sem snúa að sjálfbærri þróun og grænni innviðaupbyggingu. Arion banki gaf út heildstæða græna fjármálaumgjörð á árinu 2021 og hefur síðan þá farið í fjórar grænar skuldabréfaútgáfur sem byggja á þeirri umgjörð, þar af tvær útgáfur á árinu 2022. Græn innlán viðskiptavina héldu áfram að vaxa á árinu og mikil aukning varð í lánveitingum til viðskiptavina vegna kaupa á bílum sem ganga fyrir 100% endurnýjanlegum orkugjöfum.

Í útlánastefnu bankans er lögð áhersla á sjálfbærni og að auka hlut grænna lánveitinga og hafa verið sett mælanleg markmið þar um. Lánareglur bankans kveða jafnframt á um að horft skuli til umhverfis, samfélags og stjórnarháttanna við mat á lánveitingum. Unnið verður að því á árinu 2023 að auka vægi þessa þátta við mat á lánveitingum. Í lok árs 2022 féll 12,5% af heildarlánveitingum bankans undir skilgreiningar grænu fjármálaumgjörðar bankans en markmið bankans er að koma því hlutfalli í að minnsta kosti 20% árið 2030. Markmið varðandi hlutfall grænna lánveitinga verður endurskoðað árlega með tilliti til þeirra tækifæra sem gefast á næstu árum til grænnar fjármögnunar og innleiðingar á flokkunarreglugerð Evrópusambandsins hér á landi. Er það von bankans að vöxturinn geti orðið enn hraðari og að útlánum vegna grænna fyrirtækjalána muni fjölga.

Skýrsla og áritun stjórnar og bankastjóra

Í ársbyrjun 2022 gaf Arion banki út sína fyrstu áhrifa- og úthlutunarskýrslu fyrir græna fjármálaumgjörð bankans. Í skýrslunni má sjá úthlutun fjármuna sem aflað hefur verið með grænum skuldabréfaútgáfum og grænum innlánum árið 2021 ásamt umfjöllun um jákvæð umhverfis- og loftslagsáhrif grænna verkefna Arion banka. Deloitte veitti staðfestingu með takmarkaðri vissu á úthlutun fjármuna til grænna verkefna sem aflað hefur verið með grænum skuldabréfaútgáfum og grænum innlánum. Stefnt er á að gefa út áhrifa- og úthlutunarskýrslu 2022 á fyrri hluta árs 2023.

Meðal markmiða bankans á sviði umhverfis- og loftslagsmála er að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda um 55% í eigin starfsemi fyrir árið 2030, um er að ræða losun vegna húsnæðis og bíla í rekstri bankans. Í lok árs 2022 hafði bankinn dregið úr losun vegna þessara þátta um 55,6% frá viðmiðunarárinu 2015. Bankinn hefur keypt vottaðar kolefniseiningar á móti losun sem er á beinni ábyrgð bankans á árinu og vegna annarra þátta í tengslum við starfsemina svo sem vegna viðskiptaferða, úrgangs og samgangna starfsfólks til og frá vinnu.

Í Arion banka er starfandi sjálfbærnefnd og stýring á áhættum í tengslum við umhverfis- og félagsþætti og stjórnarhætti (UFS) skilgreind sem hluti af áhættustýringarkerfi bankans. Bankastjóri er formaður nefndarinnar sem hefur það meginhlutverk að fylgjast með frammistöðu bankans í tengslum við stefnu og skuldbindingar á sviði sjálfbærni og tryggja að tillit sé tekið til UFS þátta í ákvarðanatöku og áætlunum. Græn fjármögnunarnefnd og jafnréttisnefnd bankans heyra undir nefndina. Í sjálfbærnefnd sitja, auk bankastjóra, framkvæmdastjórnar viðskiptabankasviðs og fyrirtækja- og fjárfestingarbankasviðs, markaða, upplifun viðskiptavina og fjármálasviðs. Framkvæmdastjóri áhættustýringar, forstöðumaður samskipta og sjálfbærni og sjálfbærnistjóri sitja fundi án atkvæðisréttar. Þá sitja fulltrúar dótturfyrirtækjanna Stefnis og Varðar fundina eftir atvikum.

Bankinn hefur sett sér áhættustefnu um sjálfbærni sem er samþykkt af stjórn og er endurskoðuð árlega. Í þeirri stefnu kemur meðal annars fram að bankinn leitist við að tryggja að starfsemi hans og þjónusta hafi ekki í för með sér neikvæð áhrif á fólk eða umhverfi. Einnig kemur þar fram að bankinn styðji aðgerðaáætlun Íslands í loftslagsmálum sem sett hefur verið fram með það að markmiði að standast skuldbindingar Parísarsamkomulagins og að metnaðarfull áform um kolefnishlutleysi Íslands árið 2040 náist. Á árinu var fylkismælikvörðum í tengslum umhverfis- og félagsþætti og stjórnarhætti bætt við mánaðarlega áhættuskýrslu til stjórnar og áhættuvilji bankans í tengslum við þá skilgreindur.

Í ársbyrjun 2022 var framkvæmt sérstakt áhættumat á umhverfis- og félagsþáttum og stjórnarháttum bankans og var matið yfirfarið í ársbyrjun 2023. Helstu áhættur sem snúa að félagsþáttum snúa að jafnrétti og fjölbreytileika starfsfólks, upplýsingagjöf um félagsþætti og samskiptum við hagaðila. Í tengslum við umhverfismál voru ófullnægjandi aðgerðir í umhverfis- og loftslagsmálum í tengslum við vörur og þjónustu innan bankans, fylgni starfsfólks við stefnu bankans í umhverfis- og loftslagsmálum og hættan á grænþvotti metnar sem helstu áhættur. Niðurstöðurnar sýndu að helstu áhættur bankans í tengslum við stjórnarhætti snúa að vörnum gegn peningaþvætti og þekkingu á viðskiptavinum, persónuvernd og upplýsingagjöf í tengslum við UFS þætti. Stýringar á fyrrgreindum áhættum innan bankans voru ýmist metnar fullnægjandi eða sterkar.

Bankinn hefur innleitt stefnu um aðgerðir gegn fjármunabrotum, svo sem peningaþvætti, fjármögnun hryðjuverka, mútur og spillingu eða markaðssvik. Á grundvelli þessarar stefnu er lögð áhersla á að þekja alla viðskiptavini og skilja viðskipti þeirra svo bankanum sé kleift að greina grunsamleg viðskipti. Grunsamleg viðskipti eru umsvifalaust tilkynnt til yfirvalda. Starfsfólk fær reglulega fræðslu um aðgerðir gegn fjármunabrotum og hvernig skuli bregðast við ef grunsemdir vakna auk þess sem bankinn endurmetur ráðstafanir sínar reglulega til að bregðast við helstu áhættum hverju sinni. Nánari upplýsingar um aðgerðir gegn fjármunabrotum má finna í áhættuskýrslu bankans fyrir árið 2022.

Arion banki hefur á undanförunum áruð hlotið viðurkenningu fyrir að vera fyrirmyndarfyrirtæki í góðum stjórnarháttum að undangengnu formlegu mati sem byggir á leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja sem Viðskiptaráð Íslands, Samtök atvinnulífsins og Nasdaq Iceland gefa út. Nánari upplýsingar um stjórnarhætti er að finna í stjórnarháttayfirlýsingu.

Arion banki hlaut einkunnina „framúrskarandi“ í UFS áhættumati Reitunar á árinu 2022, þriðja árið í röð. Bankinn fékk 90 stig af 100 mögulegum og er því í flokki A3. Matið byggist á árangri bankans á sviði umhverfis- og félagsþátta og stjórnarháttanna. Bankinn er vel fyrir ofan meðaltal í öllum flokkum en 35 aðilar hafa farið í gegnum matið. Arion banki var einnig á árinu 2022 metinn af alþjóðlega matsfyrirtækinu Sustainalytics sem sérhæfir sig í mati á áhættu fyrirtækja þegar kemur að umhverfismálum, félagsþáttum og stjórnarháttum. Niðurstaðan var jákvæð og er bankinn að mati Sustainalytics í hópi þeirra banka sem standa hvað fremst í þessum málum á heimsvísu. Á skalanum 0-100 hlaut bankinn 12 stig þar sem færri stig þýða minni áhættu og er það því mat Sustainalytics að lítil hætta sé á verulegu fjárhagslegu tjóni vegna UFS þátta hjá bankanum. Arion banki er í efstu 6% þegar horft er til ríflega eitt þúsund banka um heim allan sem Sustainalytics hefur metið og í efstu 4% þegar horft er til um 400 svæðisbundinna banka.

Starfsemi Arion banka fellur undir ákvæði ársreikningalaga um ófjárhagslega upplýsingagjöf, 66. gr. d. Upplýsingar í árs- og sjálfbærnisráskýrslu 2022 eru unnar og birtar samkvæmt Global Reporting Initiative staðlinum, GRI Standards, sem hjálpar fyrirtækjum og stofnunum að miðla upplýsingum tengdum samfélagsábyrgð og sjálfbærni á gegnsæjan og samanburðarhæfan hátt. Við miðlun upplýsinga um ófjárhagslega þætti í starfseminni er einnig notast við UFS viðmið Nasdaq á Norðurlöndunum og 10 grundvallarviðmið Global Compact, sáttmála Sameinuðu þjóðanna um samfélagsábyrgð. Einnig er horft til Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna um sjálfbæra þróun. Í þriðja sinn er gerð grein fyrir framvindu innleiðingar á meginreglum Sameinuðu þjóðanna um ábyrga bankastarfsemi, Principles for Responsible Banking.

Deloitte veitir álit með takmarkaðri vissu á ófjárhagslegri upplýsingagjöf Arion banka 2022 sem sett er fram samkvæmt Global Reporting Initiative, GRI Standards, og UFS leiðbeiningum Nasdaq. Deloitte veitir jafnframt álit með takmarkaðri vissu á framvinduskýrslu bankans til PRB.

Nánari upplýsingar um sjálfbærni og ófjárhagslegar upplýsingar má finna í árs- og sjálfbærnisráskýrslu Arion banka sem verður aðgengileg á vefnum 15. febrúar 2023: arsskyrsla2022.arionbanki.is.

Skýrsla og áritun stjórnar og bankastjóra

Áritun stjórnar og bankastjóra

Ársreikningur samstæðu Arion banka fyrir árið 2022 er gerður í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið staðfestir af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur í lögum um ársreikninga, lögum um fjármálafyrirtæki og reglum um reikningsskil lánastofnana.

Það er álit okkar að samstæðureikningurinn gefi glögga mynd af afkomu samstæðunnar og sjóðstreymi á árinu 2022 og fjárhagsstöðu hennar 31. desember 2022. Ennfremur er það álit okkar að samstæðureikningurinn ásamt, skýrslu og áritun stjórnar og bankastjóra, gefi glögga mynd af þróun í rekstri og stöðu samstæðunnar og lýsi þeim megin áhættu- og óvissuþáttum sem samstæðan stendur frammi fyrir.

Það er álit okkar að samstæðuársreikningur Arion banka hf. fyrir árið 2022 með skráarheitið RIL4VPDB0M7Z3KXSF19-2022-12-31-en.zip hafi í öllum meginatriðum verið gerður í samræmi við kröfur laga um upplýsingaskyldu útgefenda verðbréfa og flöggunarskyldu um sameiginlegt rafrænt skýrslusnið (ESEF reglur).

Stjórn og bankastjóri Arion banka hf. hafa í dag fjallað um samstæðureikning bankans fyrir árið 2022 og staðfesta hann hér með undirritun sinni. Stjórn og bankastjóri leggja til að samstæðureikningurinn verði samþykktur á aðalfundi Arion banka hf.

Reykjavík, 8. febrúar 2023

Stjórn

Brynjólfur Bjarnason, formaður
Paul Richard Horner, varaformaður
Gunnar Sturluson
Liv Fiksdahl
Steinunn Kristín Þórðardóttir

Bankastjóri

Benedikt Gíslason

Áritun óháðs endurskoðanda

Til stjórnar og hluthafa Arion banka hf.

Álit

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi samstæðuársreikning Arion banka hf. fyrir árið 2022. Samstæðuársreikningurinn hefur að geyma rekstrarreikning, yfirlit um heildarafkomu, efnahagsreikning, yfirlit um breytingu á eigin fé, yfirlit um sjóðstreymi, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að samstæðuársreikningurinn gefi glögga mynd af afkomu bankans á árinu 2022, efnahag hans 31. desember 2022 og breytingu á handbæru fé á árinu 2022, í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og viðbótar kröfur, eftir því sem við á, í lögum um ársreikninga, lögum um fjármálafyrirtæki og reglur um reikningsskil lánastofnana

Það er álit okkar að áritun okkar á samstæðuársreikning Arion banka hf. sé í samræmi við þær upplýsingar sem koma fram í endurskoðunarskýrslu okkar til endurskoðunarnefndar bankans í samræmi við 11. gr. reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins nr. 537/2014.

Grundvöllur fyrir álit

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Ábyrgð okkar samkvæmt þeim stöðlum er nánar lýst í kaflanum um ábyrgð endurskoðanda hér að neðan. Við erum óháð Arion banka hf. í samræmi við alþjóðlegar siðareglur fyrir endurskoðendur sem og aðrar siðareglur sem eru viðeigandi við endurskoðun á Íslandi, og höfum við uppfyllt ákvæði þeirra reglna. Þar með talið, í samræmi við okkar bestu þekkingu, höfum við ekki veitt Arion banka hf., eða þar sem við á, móðurfélagi þess eða dótturfélögum innan Evrópusambandsins, óheimilaða þjónustu sem um getur í 1. mgr. 5. gr reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins nr. 537/2014. Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Megináherslur við endurskoðunina

Megináherslur við endurskoðunina eru þau atriði, sem að okkar faglega mati, hafa mesta þýðingu fyrir endurskoðun okkar á samstæðuársreikningi bankans árið 2022. Þessi atriði voru yfirfarin við endurskoðun á samstæðuársreikningnum og höfð til hliðsjónar við ákvörðun á viðeigandi álit á honum. Í áritun okkar látum við ekki í ljós sérstakt álit á hverju þeirra fyrir sig.

Megináhersla við endurskoðun

Hvernig við endurskoðuðum megináherslur

Mat á virðisrýmun útlána og ábyrgða

Útlán til viðskiptavina samstæðunnar námu 1.091.673 milljónum króna þann 31. desember 2022 og nam færð virðisrýmun 7.371 milljón króna (þar með talið virðisrýmun liða utan efnahags) þann 31. desember 2022.

Samstæðan gerir upp skv. IFRS 9 þar sem virðisrýmun er færð að teknu tilliti til vænts útlánataps byggt á spálíkönnum bankans.

Stjórnendur hafa greint frá reikningsskilaaðferðum í tengslum við vænta virðisrýmun í skýringu 58 og greint frá hreinni virðisbreytingu útlána og ábyrgða í skýringum 15 og 43.

Ákvörðun um mat á virðisrýmun útlána og ábyrgða er háð mati stjórnenda. Vegna mikilvægis matsins, umfangs þess og áhrifa á ársreikninginn teljum við mat á virðisrýmun útlána og ábyrgða vera megináherslu við endurskoðun okkar.

Mikilvægustu forsendur eru:

- Forsendur sem notast er við í líkani fyrir vænt útlánatap til að meta líkur á alvarlegum vanskilum og framtíðar sjóðstreymi viðskiptavina.
- Greina tímanlega fyrirgreiðslur með verulega aukningu í útlánaáhættu og virðisrýrðar fyrirgreiðslur.
- Mat á tryggingum og forsendur sem notaðar eru við handvirkt mat á virðisrýrðum fyrirgreiðslum.

Við höfum lagt mat á virðisrýmun útlána og ábyrgða, metið aðferðafræðina sem beitt er ásamt því að leggja mat á þær forsendur sem tilgreindar eru í lýsingu á megináherslunni, byggt á áhættumati okkar og þekkingu á fjármálafyrirtækjum.

Við endurskoðun okkar lögðum við mat á innleiðingu samstæðunnar á IFRS 9. Við framkvæmdum prófanir á virðisrýmunarlíkönnum samstæðunnar og lögðum mat á þá aðferðafræði sem innleidd var fyrir útreikning á væntu útlánatapi.

Skoðun okkar fólst meðal annars í eftirfarandi þáttum:

- Prófun á lykilefirlitsþáttum vegna lykilorfenda sem notaðar eru í líkani fyrir vænt útlánatap til þess að meta líkur á alvarlegum vanskilum og framtíðar sjóðstreymi viðskiptavina.
- Gagnaendurskoðun á forsendum sem notaðar eru í líkani fyrir vænt útlánatap. Þar með talið skoðun á forsendum sem notast er við í flokkun lána niður á þrep, forsendur sem notast er við til að leiða út líkur á vanskilum á líftíma fyrirgreiðslu og aðferðafræði við útreikning á tapi vegna alvarlegra vanskila
- Prófun á lykilefirlitsþáttum og gagnaendurskoðun á því að fyrirgreiðslur með verulega aukningu í útlánaáhættu og virðisrýrðar fyrirgreiðslur séu greindar tímanlega, ásamt forsendum stjórnenda við inngrip.
- Prófun á lykilefirlitsþáttum með líkönnum og ferlum við mat á virði trygginga sem notað er í útreikningum á væntu útlánatapi.
- Framkvæmd gagnaendurskoðunar á lánnum sem metin eru handvirkt til þess að staðfesta að notast sé við viðeigandi forsendur við mat á virði útlána og ábyrgða, þar með talið forsendur um mat á virði trygginga og mat á framtíðar sjóðstreymi viðskiptavina.

Áritun óháðs endurskoðanda

Megináhersla við endurskoðun

Hvernig við endurskoðuðum megináherslur

Áreiðanleiki gagna frá upplýsingakerfum

Ferli bankans við gerð fjárhagsupplýsinga er verulega háð flóknum upplýsingakerfum sem þörf er á til að sinna daglegum rekstri, sér í lagi vegna fjölda færslna sem flæða í gegnum kerfin.

Við gerð samstæðuársreikningsins notar samstæðan gögn frá fjölda upplýsingakerfa. Heild og nákvæmni þessara gagna er mikilvæg fyrir áreiðanleika fjárhagsupplýsinganna.

Vegna mikilvægi gagna frá upplýsingakerfunum sem notuð eru við gerð fjárhagsupplýsinganna, teljum við áreiðanleika upplýsingakerfanna megináherslu við endurskoðun.

Við endurskoðun okkar lögðum við m.a. áherslu á eftirfarandi atriði til að bregðast við megináherslunni:

- Við öfluðum þekkingar á upplýsingatæknihverfi bankans og samstæðunnar og þekkingar á viðeigandi upplýsingatækni kerfum.
- Fyrir þau kerfi sem skilgreind voru mikilvæg fyrir endurskoðunina yfirfórum við hönnun, innleiðingu og prófanir á virkni viðeigandi eftirlitsaðgerða tengdum aðgangsstýringum, breytingastjórnun, nákvæmni mikilvægra sjálfvirkra útreikninga og rekstri kerfanna.
- Vegna þeirra kerfa sem töldust mikilvæg fyrir endurskoðunina og er útvistað, öfluðum við og lögðum mat á ISAE 3402 skýrslu sem gefin er út af þjónustuaðila.

Aðrar upplýsingar

Stjórn og bankastjóri bera ábyrgð á öðrum upplýsingum. Aðrar upplýsingar innifela óendurskoðaðan viðauka við samstæðuársreikninginn, 5 ára yfirlit, lykiltölur, óendurskoðað ársfjórðungsyfirlit í skýringu 6 og skýrslu stjórnar.

Álit okkar á samstæðuársreikningnum nær ekki yfir aðrar upplýsingar og við ályktum hvorki um, né veitum staðfestingu á efni þeirra ef frá er talin sú staðfesting varðandi skýrslu stjórnar sem fram kemur hér að neðan.

Í tengslum við endurskoðun okkar berum við ábyrgð á að lesa framangreindar aðrar upplýsingar og skoða hvort þær séu í verulegu ósamræmi við samstæðuársreikninginn eða þekkingu okkar sem við höfum aflað við endurskoðunina eða virðast að öðru leyti innifela verulegar skekkjur. Ef við komumst að þeirri niðurstöðu, byggt á þeirri vinnu sem við höfum framkvæmt, að það séu verulegar skekkjur í öðrum upplýsingum ber okkur að skýra frá því. Það er ekkert sem við þurfum að skýra frá hvað þetta varðar.

Í samræmi við ákvæði 2. mgr. 104 gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við samkvæmt okkar bestu vitund að í skýrslu stjórnar sem fylgir samstæðuársreikningi þessum eru veittar þær upplýsingar sem þar ber að veita í samræmi við lög um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

Ábyrgð stjórnar og bankastjóra á samstæðuársreikningnum

Stjórn og bankastjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) eins og þeir hafa verið samþykktir af Evrópusambandinu og viðbótar kröfur, eftir því sem við á, í lögum um ársreikninga, lögum um fjármálafyrirtæki og reglur um reikningsskil lánastofnana. Stjórn og bankastjóri eru einnig ábyrg fyrir því innra eftirliti sem nauðsynlegt er varðandi gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð samstæðuársreikningsins eru stjórn og bankastjóri ábyrg fyrir því að meta rekstrarhæfi Arion banka hf. Ef við á, skulu stjórn og bankastjóri setja fram viðeigandi skýringar um rekstrarhæfi og hvers vegna þau ákváðu að beita forsendunni um rekstrarhæfi við gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins, nema stjórn og bankastjóri hafi ákveðið að leysa félagið upp eða hætta starfsemi, eða hafi enga aðra raunhæfa möguleika en að gera það.

Ábyrgð endurskoðanda á endurskoðun samstæðuársreikningsins

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að samstæðuársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka og að gefa út áritun sem felur í sér álit okkar. Nægjanlega víska er þó ekki trygging þess að endurskoðun framkvæmd í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni uppgötva allar verulegar skekkjur séu þær til staðar. Skekkjur geta orðið vegna mistaka eða sviksemi og eru álitnar verulegar ef þær gætu haft áhrif á fjárhagslega ákvarðanatöku notenda samstæðuársreikningsins, einar og sér eða samanlagðar.

Endurskoðun okkar í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla byggir á faglegri dómgreind og beitum við gagnrýnni hugsun við endurskoðunina. Við framkvæmum einnig eftirfarandi:

- Greinum og metum hættuna á verulegri skekkju í samstæðuársreikningnum, hvort sem er vegna mistaka eða sviksemi, hönnun og framkvæmum endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeim hættum og öflum endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að byggja álit okkar á. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka, þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, skjalafals, misvísandi framsetningu samstæðuársreiknings, að einhverju sé viljandi sleppt eða að farið sé framhjá innri eftirlitsaðgerðum.
- Öflum skilnings á innra eftirliti, sem snertir endurskoðunina, í þeim tilgangi að hanna viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki í þeim tilgangi að veita álit á virkni innra eftirlits bankans.
- Metum hvort reikningsskilaaðferðir sem notaðar eru, og tengdar skýringar, séu viðeigandi og hvort reikningshaldslegt mat stjórnenda sé raunhæft.

Aritun óháðs endurskoðanda

- Ályktum um notkun stjórnenda á forsendunni um rekstrarhæfi og metum á grundvelli endurskoðunarinnar hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið verulegum efasemdum um rekstrarhæfi. Ef við teljum að verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum samstæðuársreikningsins í áritun okkar. Ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi þurfum við að víkja frá fyrirvaralausri áritun. Niðurstaða okkar byggir á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar okkar. Engu að síður geta atburðir eða aðstæður í framtíðinni valdið óvissu um rekstrarhæfi bankans.
- Metum í heild sinni hvort samstæðuársreikningurinn gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum, metum framsetningu, uppbyggingu, innihald og þar með talið skýringar við samstæðuársreikninginn með tilliti til glöggrar myndar.
- Öflum fullnægjandi endurskoðunargagna vegna fjárhagsupplýsinga eininga innan samstæðunnar, til að geta látið í ljós álit á samstæðuársreikningi. Við erum ábyrg fyrir skipulagi, umsjón og framgangi endurskoðunar samstæðunnar. Við berum ein ábyrgð á áliti okkar.

Okkur ber skylda til að upplýsa stjórn og endurskoðunarnefnd meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar og veruleg atriði sem komu upp í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirlit sem komu fram í endurskoðuninni, ef við á.

Við höfum einnig lýst því yfir við stjórn og endurskoðunarnefnd að við höfum uppfyllt skyldur siðareglna um óhæði og höfum miðlað til þeirra upplýsingum um tengsl eða önnur atriði sem gætu mögulega haft áhrif á óhæði okkar og þar sem viðeigandi er, hvaða varnir við höfum sett til að tryggja óhæði okkar.

Af þeim atriðum sem við höfum upplýst stjórn og endurskoðunarnefnd um, lögðum við mat á hvaða atriði höfðu mesta þýðingu í endurskoðuninni á yfirstandandi ári og eru það megináherslur í endurskoðuninni. Við lýsum þessum atriðum í áritun okkar nema lög og reglur leyfi ekki að upplýst sé um slík atriði eða í undantekningartilfellum þegar endurskoðandinn metur að ekki skuli upplýsa um viðkomandi atriði þar sem neikvæðar afleiðingar upplýsinganna eru taldar vega þyngra en almannahagsmunir.

Jafnframt því að sinna skyldum okkar sem kjörnir endurskoðendur félagsins hefur Deloitte veitt bankanum ýmsa aðra heimilaða þjónustu svo sem könnun árs hlutareiknings og aðra staðfestingarvinnu. Deloitte hefur til staðar innri ferla sem tryggja óhæði áður en við tökum að okkur önnur verkefni. Endurskoðunarnefnd Arion banka hf. hefur einnig ferla til að samþykkja önnur verkefni áður en þau hefjast. Endurskoðunarnefndin metur jafnframt óhæði endurskoðendanna árlega til að tryggja óhæði og hlutlægni þeirra. Deloitte hefur staðfest skriflega við endurskoðunarnefndina að við erum óháð Arion banka hf.

Önnur atriði samkvæmt ákvæðum laga og reglna

Áritun vegna sameiginlegs rafræns skýrslusniðs (e. European Single Electronic Format - ESEF reglur)

Í tengslum við endurskoðun okkar á samstæðuársreikningi Arion banka hf. framkvæmdum við aðgerðir til að geta gefið álit á það hvort samstæðuársreikningur Arion banka hf. fyrir árið 2022 með skráarheitið RIL4VBPDB0M7Z3KXSF19-2022-12-31-en.zip hafi í meginatriðum verið gerður í samræmi við kröfur laga um upplýsingaskyldu útgefenda verðbréfa og flöggunarskyldu nr. 20/2021 um sameiginleg rafræn skýrslusnið (e. European Single Electronic Format), ESEF reglur EU 2019/815 sem innihalda skilyrði sem tengjast gerð samstæðuársreiknings á XHTML formi og iXBRL merkingum samstæðuársreikningsins.

Stjórn og forstjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu samstæðuársreikningsins í samræmi við lög um upplýsingaskyldu útgefenda verðbréfa og flöggunarskyldu. Í þeirri ábyrgð felst meðal annars að útbúa ársreikning á XHTML formi í samræmi við ákvæði reglugerðar Evrópusambandsins, EU 2019/815, um sameiginleg rafræn skýrslusnið (e. European Single Electronic Format, ESEF reglur).

Ábyrgð okkar er að afla hæfilegrar vissu um hvort samstæðuársreikningurinn, byggt á þeim gögnum sem við höfum aflað, sé í öllum meginatriðum í samræmi við ESEF reglur og gefa út áritun með áliti okkar. Eðli, tímasetning og umfang aðgerða sem valdar eru byggja á mati endurskoðandans, þar á meðal mati á áhættunni að vikið sé í verulegum atriðum frá kröfum sem fram koma í ESEF reglum, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Það er álit okkar að samstæðuársreikningur Arion banka hf. fyrir árið 2022 með skráarheitið RIL4VBPDB0M7Z3KXSF19-2022-12-31-en.zip hafi í öllum meginatriðum verið gerður í samræmi við kröfur laga um upplýsingaskyldu útgefenda verðbréfa og flöggunarskyldu um sameiginlegt rafrænt skýrslusnið (ESEF reglur).

Deloitte ehf. var kjörið endurskoðandi Arion banka hf. á aðalfundi bankans þann 16. mars 2022. Deloitte hefur verið endurskoðandi Arion banka hf. síðan á aðalfundi bankans árið 2015.

Kópavogur, 8. febrúar 2023

Deloitte ehf.

Gunnar Þorvarðarson
Endurskoðandi

Rekstrarreikningur samstæðu

	Skýring	2022	2021
Vaxtatekjur		83.591	53.958
Vaxtagjöld		(43.314)	(21.895)
Hreinar vaxtatekjur	7	40.277	32.063
Þóknatekjur		18.728	16.706
Þóknagjöld		(2.663)	(2.033)
Hreinar þóknatekjur	8	16.065	14.673
Hreinar tekjur af tryggingum	9	2.614	3.442
Hreinar fjármunatekjur	10	(3.095)	6.220
Hlutdeild í afkomu hlutdeildarféлага	26	270	22
Aðrar tekjur	11	1.067	1.805
Aðrar hreinar rekstrartekjur		856	11.489
Rekstrartekjur		57.198	58.225
Laun og tengd gjöld	12	(15.856)	(14.638)
Annar rekstrarkostnaður	13	(11.055)	(11.237)
Rekstrarkostnaður		(26.911)	(25.875)
Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	14	(1.749)	(1.516)
Hrein virðisbreyting	15	144	3.169
Hagnaður fyrir tekjuskatt		28.682	34.003
Tekjuskattur	16	(9.809)	(6.782)
Hagnaður af áframhaldandi starfsemi		18.873	27.221
Afkoma af aflagðri starfsemi til sölu, eftir tekjuskatt	17	6.543	1.394
Hagnaður		25.416	28.615
Hagnaður tilheyrir			
Hluthöfum Arion banka hf.		25.440	28.605
Hlutdeild minnihluta		(24)	10
Hagnaður		25.416	28.615
Hagnaður á hlut			
Hagnaður á hlut sem tilheyrir hluthöfum Arion banka hf. (í krónum)	18	17,06	17,96
Þynntur hagnaður á hlut sem tilheyrir hluthöfum Arion banka hf. (í krónum)		16,14	16,93

Meðfylgjandi skýringar eru óaðskiljanlegur hluti ársreiknings samstæðu

Yfirlit um heildarafkomu samstæðu

	Skýring	2022	2021
Hagnaður		25.416	28.615
Hrein virðisbreyting skuldabréfa sem færð eru á gangvirði yfir heildarafkomu, eftir skatta		(999)	(2.131)
Innleyst hreint tap skuldabréfa sem færð eru á gangvirði yfir heildarafkomu, eftir skatta, og færð er gegnum rekstur og flutningur af bundnum varasjóði í rekstrarreikning		1.553	335
Breyting á bundnum sjóðum vegna fjáreigna sem færðar eru á gangvirði yfir heildarafkomu		554	(1.796)
Þýðingarmunur vegna reikningskila dótturfélaga í erlendri mynt		(676)	21
Önnur heildarafkoma sem er eða getur á síðari tímabilum verið færð yfir rekstrarreikning		(122)	(1.775)
Heildarafkoma		25.294	26.840
Heildarafkoma tilheyrir			
Hluthöfum Arion banka hf.		25.318	26.830
Hlutdeild minnihluta		(24)	10
Heildarafkoma		25.294	26.840

Meðfylgjandi skýringar eru óaðskiljanlegur hluti ársreiknings samstæðu

Efnahagsreikningur samstæðu

Eignir	Skýring	2022	2021
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	19	114.118	69.057
Lán til lánastofnana	20	45.501	30.272
Lán til viðskiptavina	21	1.084.757	936.237
Fjármálagerningar	22-24	193.329	225.657
Fjárfestingareignir	24	7.862	6.560
Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum	26	787	668
Ófnislegar eignir	27	8.783	9.463
Skatteignir	28	135	2
Eignir og aflögð starfsemi til sölu	29	61	16.047
Aðrar eignir	30	14.223	19.901
Eignir samtals		1.469.556	1.313.864
Skuldir			
Skuldir við lánastofnanir og Seðlabanka Íslands	23	11.697	5.000
Innlán frá viðskiptavinum	23	755.361	655.476
Fjárskuldir á gangviriði	23	20.997	5.877
Skattskuldir	28	10.303	7.102
Skuldir vegna aflagðrar starfsemi til sölu	29	-	16.935
Aðrar skuldir	31	42.973	37.151
Lántaka	23,32	392.563	356.637
Víkjandi lántaka	23,33	47.331	35.088
Skuldir samtals		1.281.225	1.119.266
Eigið fé	36		
Hlutfé og yfirverð hlutfjár		13.372	22.684
Varasjóðir		10.672	12.838
Óráðstafað eigið fé		163.638	158.403
Eigið fé hluthafa Arion banka		187.682	193.925
Hlutdeild minnihluta		649	673
Eigið fé samtals		188.331	194.598
Skuldir og eigið fé samtals		1.469.556	1.313.864

Meðfylgjandi skýringar eru óaðskiljanlegur hluti ársreiknings samstæðu

Yfirlit um breytingar á eigin fé samstæðunnar

	Bundnir varasjóðir											Eigið fé hluthafa Arion banka	Hlutdeild minni-hluta	Eigið fé samtals
	Hlutfé	Yfirverðs-reikningur hlutfjár	Kaup-réttir	Áskriftar-réttindi	Óinnl. vegna dóttur-og hlutd. félaga	Óinnl. vegna verðbr.-eignar	Eignfærður þróunar-kostnaður	Óinnl. vegna gang-virðis-breytinga	Lögbund-inn vara-sjóður	Þýðingar-munur dótturf. í erlendri mynt	Óráð-stafað eigið fé			
Eigið fé 1. janúar 2022	1.518	21.166	99	828	7.245	3.166	1.124	(1.937)	1.637	676	158.403	193.925	673	194.598
Hagnaður											25.440	25.440	(24)	25.416
Hrein virðisbreyting								(999)				(999)		(999)
Innleyst hreint tap yfir RR								1.553				1.553		1.553
Þýðingarmunur										(676)		(676)		(676)
Heildarafkoma	-	-	-	-	-	-	-	554	-	(676)	25.440	25.318	(24)	25.294
<i>Hreyfingar tengdar eigendum</i>														
Greiddur arður											(22.489)	(22.489)		(22.489)
Kaup á eigin bréfum	(58)	(9.793)										(9.851)		(9.851)
Gjaldfærslur kauprétta			279									279		279
Nýting kauprétta	4	349	(38)									315		315
Kaupaukakerfi	1	184										185	-	185
Breyting á varasjóðum					(937)	(1.225)	(122)				2.284	-		-
Eigið fé 31. desember 2022	<u>1.466</u>	<u>11.906</u>	<u>339</u>	<u>828</u>	<u>6.308</u>	<u>1.941</u>	<u>1.002</u>	<u>(1.383)</u>	<u>1.637</u>	<u>-</u>	<u>163.638</u>	<u>187.682</u>	<u>649</u>	<u>188.331</u>

Meðfylgjandi skýringar eru óaðskiljanlegur hluti ársreiknings samstæðu

Yfirlit um breytingar á eigin fé samstæðunnar

	Bundnir varasjóðir											Eigið fé hluthafa Arion banka	Hlutdeild minnihluta	Eigið fé samtals
	Hlutafé	Yfirverðs-reikningur hlutafjár	Kaup-réttir	Áskriftar-réttindi	Óinnl. vegna dóttur- og hlutd. félaga	Óinnl. vegna verðbr.-eignar	Eignfærður þróunar-kostnaður	Óinnl. vegna gang-virðis-breytinga	Lögbund-inn vara-sjóður	Þýðingar-munur dótturf. í erlendri mynt	Óráð-stafað eigið fé			
Eigið fé 1. janúar 2021	1.718	49.613	-	-	7.421	694	1.054	(141)	1.637	655	135.021	197.672	173	197.845
Hagnaður											28.605	28.605	10	28.615
Hrein virðisbreyting							(2.131)					(2.131)		(2.131)
Innleyst hreint tap yfir RR							335					335		335
Þýðingarmunur									21			21		21
Heildarafkoma	-	-	-	-	-	-	-	(1.796)	-	21	28.605	26.830	10	26.840
<i>Hreyfingar tengdar eigendum</i>														
Greiddur arður											(2.857)	(2.857)		(2.857)
Kaup á eigin bréfum	(200)	(28.447)										(28.647)		(28.647)
Gjaldfærslur kauprétta			99									99		99
Útgefin áskriftarréttindi				828								828		828
Hækkun á hlutdeild minnihluta												-	490	490
Breyting á varasjóðum					(176)	2.472	70				(2.366)	-		-
Eigið fé 31. desember 2021	<u>1.518</u>	<u>21.166</u>	<u>99</u>	<u>828</u>	<u>7.245</u>	<u>3.166</u>	<u>1.124</u>	<u>(1.937)</u>	<u>1.637</u>	<u>676</u>	<u>158.403</u>	<u>193.925</u>	<u>672</u>	<u>194.598</u>

Meðfylgjandi skýringar eru óaðskiljanlegur hluti ársreiknings samstæðu

Yfirlit um sjóðstreymi samstæðunnar

Rekstrarhreyfingar	2022	2021
Hagnaður	25.416	28.615
Rekstrarliðir sem hafa ekki áhrif á handbært fé	(30.399)	(32.006)
<i>Breytingar á rekstrartengdum eignum og skuldum</i>		
Lán til lánastofnana að bankainnstæðum undanskildum	181	3.163
Lán til viðskiptavina	(123.341)	(105.988)
Fjármálagerningar á gangvirði	33.902	4.783
Innlán frá viðskiptavinum	81.536	90.642
Lántaka	32.502	54.566
Aðrar breytingar á rekstrartengdum eignum og skuldum	10.463	(1.440)
Innheimtar vaxtatekjur	66.516	41.866
Greidd vaxtagjöld *	(33.006)	(15.883)
Móttækinn arður	363	95
Greiddur tekjuskattur	(6.741)	(3.942)
Handbært fé frá rekstri	57.392	64.471
Fjárfestingahreyfingar		
Sala á eignarhlutum í dóttur- og hlutdeildarfélögum	16.841	356
Kaup á eignarhlutum í hlutdeildarfélögum	(90)	(111)
Fjárfesting í óefnislegum eignum	(416)	(1.005)
Sala varanlegra rekstrarfjármuna	1.085	(581)
Kaup á varanlegum rekstrarfjármunum	(357)	1.045
Fjárfestingahreyfingar	17.063	(296)
Fjármögnunarhreyfingar		
Ný víkjandi lántaka	12.100	-
Sala áskriftarréttinda	-	828
Nýttir kaupréttir	315	-
Kaup á eigin bréfum	(9.851)	(28.647)
Arðgreiðsla til hluthafa Arion banka	(22.489)	(2.857)
Fjármögnunarhreyfingar	(19.925)	(30.676)
Hækkun á handbæru fé	54.530	33.499
Handbært fé í ársbyrjun	90.678	58.284
Áhrif gengisbreytinga á handbært fé	4.923	(1.105)
Handbært fé	150.131	90.678
Handbært fé		
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	114.118	69.057
Bankareikningar	43.433	28.156
Bindiskylda við Seðlabanka Íslands	(7.420)	(6.535)
Handbært fé	150.131	90.678

* Meðal greiddra vaxta eru vextir færðir á innlán í árslok.

Meðfylgjandi skýringar eru óaðskiljanlegur hluti ársreiknings samstæðu

	bls.		bls.
Almennar upplýsingar		Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum	
Grundvöllur reikningsskilanna	21	Óefnislegar eignir	43
Breytingar á reikningsskilareglum	21	Skatteign og skattskuldir	44
Mat og ákvarðanir við breytingu reikningsskilaaðferða	21	Eignir og aflögð starfsemi til sölu og tengdar skuldir	44
Samstæðan	22	Aðrar eignir	46
		Aðrar skuldir	46
		Lántaka	47
Starfsþættir		Víkjandi lántaka	48
Starfsþættir	23	Skuldir vegna fjármögnunar	48
		Veðsettar eignir	48
		Eigið fé	49
Ársfjórðungsyfirlit			
Rekstur eftir ársfjórðungum	26	Aðrar upplýsingar	
		Hluthafar Arion banka	51
Skýringar við rekstrarreikninginn		Lögfræðileg málefni	52
Hreinar vaxtatekjur	27	Atburðir eftir lok reikningsskiladags	52
Hreinar þóknatekjur	28		
Hreinar tekjur af tryggingum	28	Liðir utan efnahags	
Hreinar fjármunatekjur	29	Skuldbindingar	53
Aðrar rekstrartekjur	29	Eignir í stýringu og vörslu	53
Starfsmenn og laun	30		
Annar rekstrarkostnaður	31	Tengdir aðilar	
Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	32	Tengdir aðilar	53
Hrein virðisbreyting	32		
Tekjuskattur	32	Áhættustýring	
Afkoma af aflagðri starfsemi til sölu, eftir tekjuskatt	33	Útlánaáhætta	55
Hagnaður á hlut	33	Markaðsáhætta	67
		Lausafjár- og fjármögnunaráhætta	73
Skýringar við efnahagsreikning		Eiginfjárstýring	77
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	34	Rekstraráhætta	79
Lán til lánastofnana	34	Sjálfbærniáhætta	80
Lán til viðskiptavina	34		
Fjármálagerningar	34	Helstu reikningsskilaaðferðir	81
Fjáreignir og fjárskuldir	35		
Þrepaskipting gangvirðis	37		
Jöfnun fjáreigna og fjárskulda	42		

Skýringar við samstæðureikninginn

Almennar upplýsingar

Arion banki hf., móðurfélagið, var stofnaður 18. október 2008 með heimilisfesti á Íslandi. Höfuðstöðvar Arion banka hf. eru við Borgartún 19 í Reykjavík. Samstæðureikningur bankans fyrir árið sem lauk 31. desember 2022 hefur að geyma uppgjör móðurfélagsins og dótturfélaga þess (hér eftir nefnd samstæðan).

1. Grundvöllur reikningsskilanna

Stjórn Arion banka hf. samþykkti ársreikning samstæðunnar og heimilaði til útgáfu þann 8. febrúar 2023.

Við gerð ársreiknings samstæðunnar er horft til mikilvægis þegar kemur að framsetningu og umfangi skýringa. Einungis er greint frá mikilvægum upplýsingum og upplýsingum sem bankanum ber að greina frá og skipta lesanda ársreiknings samstæðunnar máli.

Ársreikningur samstæðunnar var saminn á ensku og þannig samþykktur af stjórn og áritaður af endurskoðendum bankans. Samstæðureikningurinn er gefinn út bæði á íslensku og ensku og ef misræmi er á milli útgáfa þá gildir enska útgáfan.

Yfirlýsing um samræmi

Reikningsskilin eru samstæðureikningsskil og eru gerð í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) sem samþykktir hafa verið af Evrópusambandinu og viðbótarkröfur í lögum um ársreikninga, lögum um fjármálafyrirtæki og reglum um reikningsskil lánastofnana.

Sömu reikningsskilaaðferðum, framsetningu og aðferðum við útreikninga hefur verið beitt við gerð þessa ársreiknings og var beitt við gerð ársreiknings fyrir árið 2021.

Grundvöllur mats

Reikningsskilin eru unnin á grundvelli kostnaðarverðs að undanskyldum:

- skuldabréfum og skuldagerningum, hlutabréfum og eiginfjárgerningum, skortstöðum í skráðum skuldabréfum og hlutabréfum og afleiðum, en gerð er grein fyrir reikningsskilaaðferðunum í skýringu 58,
- fjárfestingareignum sem metnar eru á gangvirði og
- fastafjármunum til sölu og aflagðri starfsemi sem færð eru á því sem lægra reynist af bókfærðu verði og gangvirði að frádregnum sölukostnaði.

Starfrækslu- og framsetningargjaldmiðill

Reikningsskilin eru sett fram í íslenskum krónum, sem er starfrækslugjaldmiðill móðurfélagsins. Fjárhæðir eru námundaðar að næstu milljón nema annað sé tekið fram. Árslokagengi íslensku krónunnar gagnvart Bandaríkjadólar var 141,80 og 151,50 gagnvart Evru (31.12.2021: USD 129,75 og EUR 147,60).

2. Breytingar á reikningsskilareglum

Samstæðan nýtti sér ekki heimildir til að innleiða nýja eða breytta staðla eða túlkanir sem hafa verið gefin út en hafa ekki tekið gildi.

3. Mat og ákvarðanir við beitingu reikningsskilaaðferða

Gerð reikningsskilanna krefst þess að stjórnendur taki ákvarðanir, meti og dragi ályktanir sem hafa áhrif á beitingu reikningsskilaaðferða og fjárhæðir eigna, skulda, tekna og gjalda í reikningsskilunum og viðeigandi skýringa, sem og skýringar um óvissar skuldbindingar. Endanlegar niðurstöður gætu orðið aðrar en áætlanirnar gera ráð fyrir sem leitt gæti til verulegra leiðréttinga á bókfærðu virði eigna og skulda á seinni tímabilum.

Mat og forsendur

Hér að neðan er greint frá lykilforsendum er snúa að framtíðinni og öðrum lykilbreytum er snúa að óvissu í tengslum við mat á reikningsskiladegi og fela í sér áhættu á að valda verulegum lagfæringum á bókfærðu virði eigna og skulda innan næsta fjárhagsárs. Samstæðan byggði mat sitt og forsendur á þeim breytum sem lágu fyrir við gerð þessara reikningsskila. Núverandi aðstæður og forsendur er snúa að framtíðarþróun gætu breyst vegna þróunar á mörkuðum eða atvika sem eru ekki á valdi samstæðunnar. Tekið er tillit til slíkra atvika þegar þau eiga sér stað.

Skýringar við samstæðureikninginn

3. Mat og ákvarðanir við beitingu reikningskilaaðferða, frh.

Virðisrýmum fjáreigna

Bókfært virði fjáreigna sem falla undir virðisrýmunarkröfur IFRS 9 eru settar fram í efnahagsreikningi að teknu tilliti til vænts taps. Mánaðarlega er vænt tap í þrepum 1 og 2 endurreiknað fyrir hverja eign en útreikningarnir byggja á líkönum fyrir alvarleg vanskil (e. probability of default; PD), tap við alvarleg vanskil (e. loss given default; LGD) og fyrirgreiðslu við alvarleg vanskil (e. exposure at default; EAD). Útreikningar fyrir þrep 3 eru byggðir á tapi við alvarleg vanskil og fyrirgreiðslu við alvarleg vanskil. Matið á væntu tapi er háð þremur lykil þáttum; mat stjórnenda á þróun efnahaglegra þátta á næstu fimm árum, áhrifum þeirra þátta á hvert líkan og hvernig skuli staðið að mati á verulegri aukningu í útlánaáhættu. Matið á efnahaglegum þáttum er samtvinnað hverju og einu líkani fyrir þrjár sviðsmyndir: grunnsviðsmynd, bjartsýna sviðsmynd og svartsýna sviðsmynd. Stjórnendur meta líkur á því að hver sviðsmynd eigi sér stað og hvernig þær skuli notaðar í útreikningum á líkindavegnu væntu tapi. Fjárhæð vænts taps er háð skilgreiningu bankans á verulegri aukningu í útlánaáhættu, sem hefur áhrif á í hvaða niðurfærsluþrep eign er flokkuð. Stjórnendur hafa lagt mat á þætti til að greina verulega aukningu í útlánaáhættu frá upphaflegri skráningu, þar sem samanburður er gerður á breytingum á líkum á vanskilum, líftímalíkum á alvarlegum vanskilum á ársgrundvelli, fjölda daga í vanskilum og athugunarlista. Sjá nánari umfjöllun í skýringu 58.

Efnahagshorfur

Efnahagshorfur á Íslandi eru í stórum dráttum jákvæðar. Þótt stríðsátök í Úkraínu og efnahagserfiðleikar í Evrópu hafi vissulega haft áhrif er mikilvægt til þess að líta að Ísland er nettó hrávöruútflytjandi, og þess að raforka og húshitun hér á landi er að verulegu leyti knúin af nýtingu innlendra, endurnýjanlegra orkugjafa. Ferðamannaíðnaður var sterkur á árinu 2022, þó ekki sé búist við því að metárið 2018 verði jafnað fyrr en 2024. Í ljósi þessa er ekki gert ráð fyrir því að hlutfall atvinnulausra breytist mikið, og að vöxtur landsframleiðslu verði stöðugur á komandi árum. Einkaneysla óx kröftuglega árið 2022 en útlit er fyrir að hægja muni á þeim vexti á komandi árum, að hluta vegna viðvarandi háts verðbólguþignis. Hið sama má segja um hækkan húsnaðisverðs, sem búist er við að hægist á vegna aukins framboðs og hækkaní fjármögnunarkostnaðar, þó eftirspurn sé líkleg til að haldast sterk sé tekið tillit til lyðfræðilegrar þróunar.

Virðisrýmun óefnislegra eigna

Bókfært virði viðskiptavildar, innviða og viðskiptatengsla og tengdra samninga er yfirfarið árlega til að leggja mat á hvort það séu vísbendingar um virðisrýrnun. Ef slíkar vísbendingar eru til staðar er lagt mat á endurheimtanlegt virði eignarinnar. Virðisrýmun er færð ef bókfært virði eignar er hærra en endurheimtanlegt virði hennar. Virðisrýmun er færð yfir rekstur. Endurheimtanlegt virði eignar er nýtingarvirði hennar eða söliverð að frádragnum kostnaði við sölu, hvort sem hærra reynist. Við mat á nýtingarvirði er vænt framtíðarsjóðstreymi núvirt miðað við ávöxtunarkröfu að teknu tilliti til skatta sem endurspeglar gildandi mat markaðarins á tímavirði peninga

Gangvirði fjárfestingareigna

Fjárfestingareignir eru færðar á gangvirði og fara breytingar á gangvirði yfir rekstur. Við mat á fjárfestingareignum er annars vegar stuðst við matsaðferð sem byggir á núvirðingu en það er helst gert þegar ekki liggja fyrir markaðsupplýsingar um sambærilegar eignir og hins vegar er mat á fjárfestingareignum byggt á viðskiptum með eignir sem eru samanburðarhæfar hvað varðar tegund, staðsetningu og ástand.

4. Samstæðan

Hlutdeild í helstu dótturfélögum þar sem Arion banki hefur bein áhrif

	Starfsemi	Mynt	Eignarhlutur	
			2022	2021
Eignabjarg ehf., Borgartúni 19, Reykjavík	Eignarhaldsfélag	ISK	100,0%	100,0%
Landey ehf., Borgartúni 19, Reykjavík	Fasteignafélag	ISK	100,0%	100,0%
Leiguskjól ehf., Bjargargötu 1, Reykjavík	Bankastarfsemi	ISK	51,0%	51,0%
SRL slhf., Borgartúni 19, Reykjavík	Fasteignafélag	ISK	100,0%	100,0%
Stefnir hf., Borgartúni 19, Reykjavík	Eignastýring	ISK	100,0%	100,0%
Valitor hf., Dalshrauni 3, Hafnarfirði	Greiðslulausnir	ISK	-	100,0%
VISA Ísland ehf., Borgartúni 19, Reykjavík	Eignarhaldsfélag	ISK	100,0%	100,0%
Vörður tryggingar hf., Borgartúni 19, Reykjavík	Tryggingafélag	ISK	100,0%	100,0%

Þann 30. júní 2022 seldi Arion banki allan eignarhlut sinn í dótturfélaginu Valitor hf. Valitor var flokkað sem eign og aflögð starfsemi til sölu í samræmi við IFRS 5, sjá skýringar 17 og 29.

Stakksbergs ehf. og Sólbjargs ehf., dótturfélög Eignabjargs ehf. eru flokkuð sem eignir og aflögð starfsemi til sölu í samræmi við IFRS 5, sjá skýringu 29.

SRL slhf. seldi allan eignarhlut sinn í Landey til bankans í lok árs. Landey ehf. á 51% eignarhlut í dótturfélaginu Arnarlandi ehf. og færir upp samsvarandi minnihluta.

Skýringar við samstæðureikninginn

Starfspættir

Starfspáttayfirlit samstæðunnar byggir á starfspáttum samstæðunnar í takt við uppbyggingu stjórnunar og innri upplýsingagjafar. Starfseminni er skipt upp í starfspætti eftir eðli afurða, þjónustu og viðskiptavina. Afkoma rekstrarþátta er metin á grundvelli hagnaðar fyrir skatta.

Verðlagning á viðskiptum milli starfspátta ákvarðast eins og um viðskipti milli ótengdra aðila væri að ræða. Starfspættir greiða vexti til fjárfestingar og fá greidda vexti þaðan líkt og um ótengda aðila væri að ræða til að endurspegla ráðstöfun fjármagns, kostnað við fjármögnun og viðeigandi áhættuálag.

5. Starfspættir

Sem hluti af áður kynntum áherslum um framtíðaráform heildstæðrar upplifunar viðskiptavina þvert á samstæðuna var ákveðið að færa starfsemi Varðar trygginga nær starfsemi bankans til að styrkja frekar samþættingu banka- og tryggingastarfseminnar. Á árinu 2022 var starfsemi Varðar skipt upp eftir einstaklingum og fyrirtækjum og er þannig sýnd sem hluti af fyrirtækja- og fjárfestingarbankasviði annars vegar og viðskiptabankasviði hins vegar.

Markaðir & Stefnir

Markaðir & Stefnir samanstanda af eignastýringu og markaðsviðskiptum. Eignastýring Arion banka stýrir fjármunum fyrir hönd viðskiptavina samkvæmt fyrirfram ákveðinni fjárfestingarstefnu hvers og eins. Til viðbótar sinnir sviðið rekstri lífeyrissjóða. Eignastýringin skiptist í eignastýringu fagfjárfesta, Premíu þjónustu, einkabankþjónustu og rekstur lífeyrissjóða. Premía þjónusta veitir umsvifameiri viðskiptavinum heildstæða og persónulega verðbréfa- og banka þjónustu. Starfsemi Stefnis hf. fellur jafnframt undir starfspáttinn. Stefnir er sjálfstætt starfandi fjármálafyrirtæki í eigu Arion banka og annast stýringu á fjölbreyttu úrvali verðbréfa-, fjárfestinga- og fagfjárfestasjóða. Markaðir eru í samstarfi við sum af stærstu eignastýringarhúsum heims og getur því boðið viðskiptavinum upp á fjölbreytt úrval erlendra fjárfestingarkosta. Markaðsviðskipti sinna miðlum fjármálagerninga fyrir innlenda og erlenda viðskiptavinum bankans og geta sérfræðingar markaðsviðskipta veitt aðstoð og milligöngu í viðskiptum á skráðum verðbréfum á öllum helstu verðbréfamörkuðum heims.

Fyrirtækja- og fjárfestingarbankasvið

Fyrirtækja- og fjárfestingarbankasvið veitir fyrirtækjum og fjárfestum alhliða fjármálaþjónustu á Íslandi sem og erlendis. Sviðið skiptist í fyrirtækjasvið annars vegar og fyrirtækjaráðgjöf hins vegar.

Viðskiptastjórar fyrirtækjasviðs eru með víðtæka reynslu af fjármálastarfsemi og veita sérhæfða þjónustu í helstu greinum atvinnulífsins, s.s. verslun og þjónustu, sjávarútvegi og fasteignum og orku. Sviðið þjónar öllum fyrirtækjum, allt frá smáum og miðlungsstórum yfir í stór fyrirtæki. Fyrirtækjasvið veitir viðskiptavinum sínum heildstæða þjónustu er viðkemur lánsfjármögnun sem og aðrar viðskiptalausrir sem uppfylla ólíkar þarfir viðskiptavina, s.s. ábyrgðir, innlánsreikninga, tryggingar, greiðslumiðlun sem og stafrænar lausnir. Fyrirtækjasvið hefur komið að fjölmörgum fjármögnunarverkefnum, þar á meðal verið þátttakandi í alþjóðlegum sambankalánum ásamt öðrum íslenskum bönkum eða alþjóðlegum fjármálafyrirtækjum.

Fyrirtækjaráðgjöf bankans starfar náið með fyrirtækjasviði ásamt því að veita viðskiptavinum ráðgjafarþjónustu vegna fyrirtækjaviðskipta og fjármögnunar. Áhersla er lög á að veita alhliða þjónustu á sviði ráðgjafar vegna kaupa og sölu fyrirtækja og stærri eignasafna auk umsjónar á sölu nýs hlutafjár og skráningu verðbréfa í Kauphöll.

Viðskiptabankasvið

Viðskiptabankasvið veitir fjölbreytta fjármálaþjónustu í 13 útibúum og afgreiðslum víðsvegar um landið og jafnframt með stafrænum lausnum bæði í Arion appinu og netbanka. Þetta felur m.a. í sér innlán og útlán, sparnað, greiðslukort, lífeyrissparnað, tryggingar, verðbréf og sjóði. Til að auka skilvirkni og efla þjónustu er útibúum samstæðunnar skipt í fjögur svæði og nýta smærri útibúin þar með hags af styrk stærri eininga innan hvers svæðis.

Fjárfesting

Fjárfesting annast fjármögnun, lausafjármál og stýringu á efnahagsreikningi bankans. Fjárfesting ber einnig ábyrgð á innri verðlagningu fjármagns til framlínu og samskiptamál við fjárfesta, lánsþæfismatsfyrirtæki og fjármálastofnanir. Viðskiptavakt með innlend verðbréf og gjaldreyri ásamt gjaldreyrismiðlun er hjá fjárfestingu.

Önnur dótturfélög

Dótturfélögin eru Landey ehf., sem heldur utan um meginhluta fjárfestingareigna samstæðunnar og eignarhaldsfélagið VISA Ísland ehf., auk annarra smærri félaga innan samstæðunnar. Dótturfélögin Stakksberg ehf. og Sólbjarg ehf. (bæði félögin eru dótturfélög Eignabjargs ehf.) eru flokkuð sem aflögð starfsemi til sölu í samræmi við IFRS 5.

Stoðsvið

Undir stoðsvið falla höfuðstöðvar bankans en þar eru skrifstofa bankastjóra, áhættustýring, fjármálasvið (án fjárfestingar), upplýsingatæknisvið og upplifun viðskiptavina. Stoðsvið eru ekki sýnd sem sérstakir starfspættir. Stærstum hluta kostnaðar vegna stoðeilda er úthlutað til starfssviða, sem sýndur er í sér línu í deildaruppgjörinu.

Skýringar við samstæðureikninginn

5. Starfspættir, frh.

2022	Fyrirtækja- og fjárf- festingar-			Önnur dótturfélög			Samtals
	Markaðir og Stefdir	bankasvið & tryggingar	Viðskipta- bankasvið & tryggingar	Fjár- stýring	en Stefdir og Vörður	Stoðsvið og jöfnun	
<i>Rekstrarreikningur</i>							
Hreinar vaxtatekjur	3.033	20.086	19.677	(2.363)	(65)	(91)	40.277
Hreinar þóknatekjur	5.768	5.350	4.730	728	(592)	81	16.065
Hreinar tekjur af tryggingum	-	40	2.642	-	(2)	(66)	2.614
Hreinar fjármunatekjur	(44)	(103)	(642)	(2.819)	685	(172)	(3.095)
Hlutdeild í afkomu hlutdeildarféлага	-	-	-	-	(1)	271	270
Aðrar rekstrartekjur	11	114	136	2	53	751	1.067
Rekstrartekjur	8.768	25.487	26.543	(4.452)	78	774	57.198
Rekstrargjöld	(2.282)	(2.641)	(5.398)	(646)	(279)	(15.665)	(26.911)
Úthlutaður kostnaður	(2.001)	(3.786)	(7.881)	(1.257)	(31)	14.956	-
Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	(67)	(557)	(817)	(319)	-	11	(1.749)
Hrein virðisbreyting	-	546	185	-	373	(960)	144
Hagnaður (tap) fyrir tekjuskatt	4.418	19.049	12.632	(6.674)	141	(884)	28.682
Tekjur frá ytri viðskiptavinum	3.030	27.989	45.879	(21.466)	898	868	57.198
Tekjur frá öðrum starfspáttum	5.738	(2.502)	(19.336)	17.014	(820)	(94)	-
Rekstrartekjur	8.768	25.487	26.543	(4.452)	78	774	57.198
<i>Efnahagsreikningur</i>							
Lán til viðskiptavina	622	445.748	638.916	90	74	(693)	1.084.757
Fjármálagerningar	32.204	7.886	19.362	134.729	1.869	(2.721)	193.329
Aðrar eignir frá ytri viðskiptavinum	6.333	4.456	8.597	121.362	23.530	27.192	191.470
Eignir innan samstæðu	56.949	-	-	293.393	-	(350.342)	-
Eignir samtals	96.108	458.090	666.875	549.574	25.473	(326.564)	1.469.556
Innlán frá viðskiptavinum	84.395	271.929	330.393	72.979	-	(4.335)	755.361
Aðrar skuldir við ytri viðskiptavini	2.783	16.536	18.827	451.460	8.145	28.113	525.864
Skuldir innan samstæðu	-	92.465	257.877	-	-	(350.342)	-
Skuldir samtals	87.178	380.930	607.097	524.439	8.145	(326.564)	1.281.225
Úthlutað eigið fé	8.930	77.161	59.777	25.135	17.328	-	188.331

Skýringar við samstæðureikninginn

5. Starfspættir, frh.

2021	Fyrirtækja- &							
	Markaðir og Stefdir	festingar- bankasvið	Viðskipta- bankasvið	Fjár- stýring	Vörður	Önnur dótturfélög	Stoðsvið og jöfnun	Samtals
<i>Rekstrarreikningur</i>								
Hreinar vaxtatekjur	965	12.854	15.658	2.653	84	(120)	(31)	32.063
Hreinar þóknatekjur	5.642	5.027	4.061	614	(179)	(791)	299	14.673
Hreinar tekjur af tryggingum	-	-	-	-	3.504	-	(62)	3.442
Hreinar fjármunatekjur	326	1.246	-	2.948	2.125	(436)	11	6.220
Hlutdeild í afkomu hlutdeildarfélaganna	-	(8)	-	-	-	-	30	22
Aðrar rekstrartekjur	4	14	507	43	33	397	807	1.805
Rekstrartekjur	6.937	19.133	20.226	6.258	5.567	(950)	1.054	58.225
Rekstrargjöld	(1.966)	(1.792)	(5.147)	(605)	(2.591)	(222)	(13.552)	(25.875)
Úthlutaður kostnaður	(1.982)	(2.743)	(6.873)	(1.036)	(15)	(5)	12.654	-
Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	(68)	(436)	(709)	(303)	-	-	-	(1.516)
Hrein virðisbreyting	-	2.267	1.874	2	-	(443)	(531)	3.169
Hagnaður (tap) fyrir tekjuskatt	2.921	16.429	9.371	4.316	2.961	(1.620)	(375)	34.003
Tekjur frá ytri viðskiptavinum	4.570	23.190	33.227	(9.029)	5.435	118	714	58.225
Tekjur frá öðrum starfspáttum	2.367	(4.057)	(13.001)	15.287	132	(1.068)	340	-
Rekstrartekjur	6.937	19.133	20.226	6.258	5.567	(950)	1.054	58.225
<i>Efnahagsreikningur</i>								
Lán til viðskiptavina	15	364.925	572.117	-	-	4	(824)	936.237
Fjármálagerningar	47.474	171	-	151.445	26.099	2.796	(2.328)	225.657
Aðrar eignir frá ytri viðskiptavinum	5.500	7.056	2.732	74.141	8.180	35.992	18.369	151.970
Eignir innan samstæðu	27.845	-	-	273.762	-	-	(301.607)	-
Eignir samtals	80.834	372.152	574.849	499.348	34.279	38.792	(286.390)	1.313.864
Innlán frá viðskiptavinum	68.124	235.378	303.719	61.112	-	-	(12.857)	655.476
Aðrar skuldir við ytri viðskiptavini	4.997	5.733	1.366	390.526	21.205	11.889	28.074	463.790
Skuldir innan samstæðu	-	69.756	222.567	-	993	8.291	(301.607)	-
Skuldir samtals	73.121	310.867	527.652	451.638	22.198	20.180	(286.390)	1.119.266
Úthlutað eigið fé	7.713	61.285	47.197	47.710	12.081	18.612	-	194.598

Samanburðarfjárhæðum hefur ekki verið breytt til samræmis við uppfærða framsetningu þar sem áhrif Varðar eru sýnd sem hluti af Fyrirtækja- og fjárfestingarbankasviði og Viðskiptabankasviði í stað þess að sýna félagið sem sérgreindan starfspátt.

Tekjuskattur og afkoma af aflagðri starfsemi til sölu eru ekki hluti af yfirliti yfir starfspætti.

Skýringar við samstæðureikninginn

Skýringar við rekstrarreikning

Ársfjórðungsfirlit

6. Rekstur eftir ársfjórðungum, óendurskoðað

2022	1F	2F	3F	4F	Samtals
Hreinar vaxtatekjur	9.528	9.804	10.421	10.524	40.277
Hreinar þóknatekjur	3.552	4.539	4.002	3.972	16.065
Hreinar tekjur af tryggingum	5	1.086	690	833	2.614
Hreinar fjármunatekjur	991	(2.911)	(1.332)	157	(3.095)
Hlutdeild í afkomu hlutdeildarfélaganna	203	23	41	3	270
Aðrar rekstrartekjur	235	719	62	51	1.067
Rekstrartekjur	14.514	13.260	13.884	15.540	57.198
Laun og tengd gjöld	(3.540)	(3.843)	(3.100)	(5.373)	(15.856)
Annar rekstrarkostnaður	(2.661)	(2.806)	(2.710)	(2.878)	(11.055)
Rekstrarkostnaður	(6.201)	(6.649)	(5.810)	(8.251)	(26.911)
Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	(393)	(416)	(444)	(496)	(1.749)
Hrein virðisbreyting	(495)	186	42	411	144
Hagnaður fyrir tekjuskatt	7.425	6.381	7.672	7.204	28.682
Tekjuskattur	(1.703)	(3.488)	(2.803)	(1.815)	(9.809)
Hagnaður af áframhaldandi starfsemi	5.722	2.893	4.869	5.389	18.873
Afkoma af aflagðri starfsemi, eftir skatta	96	6.819	(6)	(366)	6.543
Hagnaður	5.818	9.712	4.863	5.023	25.416
2021					
Hreinar vaxtatekjur	7.342	8.016	7.937	8.768	32.063
Hreinar þóknatekjur	3.277	3.562	3.755	4.079	14.673
Hreinar tekjur af tryggingum	671	914	992	865	3.442
Hreinar fjármunatekjur	1.500	2.203	1.366	1.151	6.220
Hlutdeild í afkomu hlutdeildarfélaganna	1	25	7	(11)	22
Aðrar rekstrartekjur	306	284	833	382	1.805
Rekstrartekjur	13.097	15.004	14.890	15.234	58.225
Laun og tengd gjöld	(3.271)	(3.575)	(2.899)	(4.893)	(14.638)
Annar rekstrarkostnaður	(2.777)	(2.797)	(2.689)	(2.974)	(11.237)
Rekstrarkostnaður	(6.048)	(6.372)	(5.588)	(7.867)	(25.875)
Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	(330)	(355)	(486)	(345)	(1.516)
Hrein virðisbreyting	1.080	812	718	559	3.169
Hagnaður fyrir tekjuskatt	7.799	9.089	9.534	7.581	34.003
Tekjuskattur	(1.866)	(1.408)	(1.920)	(1.588)	(6.782)
Hagnaður af áframhaldandi starfsemi	5.933	7.681	7.614	5.993	27.221
Afkoma af aflagðri starfsemi, eftir skatta	106	135	624	529	1.394
Hagnaður	6.039	7.816	8.238	6.522	28.615

Árshlutauppgjör fyrstu sex mánaða ársins var kannað af endurskoðendum bankans. Önnur ársfjórðungsuppgjör og skipting milli fjórðunga voru hvorki endurskoðuð né kónnuð af endurskoðendum bankans.

Skýringar við samstæðureikninginn

7. Hreinar vaxtatekjur

	Afskrifað kostnaðar- verð	Gangvirði gegnum rekstur	Gangvirði yfir heildar- afkomu	Samtals
2022				
<i>Vaxtatekjur</i>				
Sjóður og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	3.334	-	-	3.334
Lán til lánastofnana	218	80	-	298
Lán til viðskiptavina	76.761	-	-	76.761
Verðbréf	-	383	2.542	2.925
Áhrif vegna áhættuvarna	-	13	-	13
Annað	260	-	-	260
Vaxtatekjur	80.573	476	2.542	83.591
<i>Vaxtagjöld</i>				
Innlán	(22.751)	-	-	(22.751)
Lántaka	(18.027)	-	-	(18.027)
Víkjandi lántaka	(2.338)	-	-	(2.338)
Annað	(198)	-	-	(198)
Vaxtagjöld	(43.314)	-	-	(43.314)
Hreinar vaxtatekjur	37.259	476	2.542	40.277
2021				
<i>Vaxtatekjur</i>				
Sjóður og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	573	-	-	573
Lán til lánastofnana	73	49	-	122
Lán til viðskiptavina	49.044	-	-	49.044
Verðbréf	-	610	2.642	3.252
Áhrif vegna áhættuvarna	-	777	-	777
Annað	190	-	-	190
Vaxtatekjur	49.880	1.436	2.642	53.958
<i>Vaxtagjöld</i>				
Innlán	(6.820)	-	-	(6.820)
Lántaka	(13.065)	-	-	(13.065)
Víkjandi lántaka	(1.891)	-	-	(1.891)
Annað	(119)	-	-	(119)
Vaxtagjöld	(21.895)	-	-	(21.895)
Hreinar vaxtatekjur	27.985	1.436	2.642	32.063

Hreinar vaxtatekjur reiknaðar með aðferð virkra vaxta námu 83,331 m.kr. á árinu (2021: 49,739 m.kr.).

<i>Vaxtamunur</i>	2022	2021
Vaxtamunur (hlutfall hreinna vaxtatekna af meðalstöðu vaxtaberandi eigna)	3,1%	2,8%

Skýringar við samstæðureikninginn

8. Hreinar þóknatekjur

	2022			2021		
	Tekjur	Gjöld	Hreinar tekjur	Tekjur	Gjöld	Hreinar tekjur
Eignastýring	5.433	(596)	4.837	5.430	(552)	4.878
Markaðir og fyrirtækjaráðgjöf	3.156	(43)	3.113	2.565	(40)	2.525
Lán og ábyrgðir	4.298	-	4.298	4.686	-	4.686
Innheimtu- og greiðsluþjónusta	1.520	(105)	1.415	1.461	(113)	1.348
Greiðslukort og -lausnir	3.443	(1.187)	2.256	1.777	(520)	1.257
Annað	878	(732)	146	787	(808)	(21)
Hreinar þóknatekjur	18.728	(2.663)	16.065	16.706	(2.033)	14.673

Þóknarir vegna eignastýringar renna til bankans vegna stýringar og vörslu eigna þar sem bankinn varðveitir eða fjárfestir fyrir hönd viðskiptavina.

Þóknarir af miðlun og fyrirtækjaráðgjöf fela í sér ráðgjöf og þjónustu fyrirtækjaráðgjafar af ýmsu tagi til viðskiptavina sem og þóknun vegna miðlunar verðbréfa og gjaldeyris og afleiðuviðskipta.

Þóknarir vegna lána og ábyrgða eru vegna lántöku- og framlengingargjalds, ráðgjafar og skjalagerðar og tilkynninga- og greiðslugjalds auk gjalds fyrir veitingu ábyrgða fyrir hönd viðskiptavina.

Þóknarir vegna innheimtu- og greiðsluþjónustu eru vegna innheimtuþjónustu, t.d. vegna útsendingu reikninga og innheimtuseðla, rafrænar birtingar, símgreiðsluþóknarir og þóknun vegna annarrar greiðsluþjónustu.

Þóknarir vegna greiðslukorta og -lausna eru að stærstum hluta vegna útgáfu bankans á kredit- og debetkortum og þóknunum tengdum þeim, t.d. árgjöld korta og færslugjöld.

Aðrar þóknarir eru að stærstum hluta vegna gjaldeyrisviðskipta í útibúum og hraðbönkum, vörslu verðbréfa og viðskiptavaktar.

9. Hreinar tekjur af tryggingum

	2022	2021
<i>Eigin iðgjöld</i>		
Bókfærð iðgjöld	15.579	14.032
Bókfærð iðgjöld, hluti endurtryggjenda	(617)	(486)
Breyting á iðgjaldaskuld	(741)	(644)
Eigin iðgjöld	14.221	12.902
<i>Eigin tjón</i>		
Bókfærð tjón	(9.882)	(8.186)
Bókfærð tjón, hluti endurtryggjenda	291	157
Breyting á tjónaskuld	(2.129)	(1.374)
Breyting á hlut endurtryggjenda í tjónaskuld	113	(57)
Eigin tjón	(11.607)	(9.460)
Hreinar tekjur af tryggingum	2.614	3.442
<i>Samsett hlutfall</i>		
Samsett hlutfall	99,2%	93,2%

Skýringar við samstæðureikninginn

10. Hreinar fjármunatekjur	2022	2021
Hreint (tap) hagnaður fjáreigna og fjárskulda sem færðar eru á gangvirði gegnum rekstur	(510)	6.589
Hreinn hagnaður vegna endurkaupa eigin útgáfu	14	-
Hreint tap af gangvirðisvörn vegna vaxtaskiptasamninga	(908)	(216)
Hreint innleyst tap fjáreigna sem færðar eru á gangvirði yfir heildarafkomu og flutningur af bundnum varasjóð vegna skuldabréfa sem færð eru á gangvirði yfir heildarafkomu	(2.098)	(453)
Hreinn myntgengishagnaður	407	300
Hreinar fjármunatekjur	(3.095)	6.220

Hreint (tap) hagnaður fjáreigna og fjárskulda sem færðar eru á gangvirði gegnum rekstur

Eiginfjárgæmingar	(1.104)	5.126
Vaxtagæmingar	(654)	1.246
Afleiðusamningar	1.248	217
Hreint (tap) hagnaður fjáreigna og fjárskulda sem færðar eru á gangvirði gegnum rekstur	(510)	6.589

Hreint tap af gangvirðisvörn vegna vaxtaskiptasamninga

Gangvirðisbreytingar af vaxtaskiptasamningum skilgreindir til áhættuvarna	(14.855)	(2.262)
Gangvirðisbreytingar skuldabréfa útgefinna af samstæðunni sem rekja má til vaxtaáhættu	13.947	2.046
Hreint tap af gangvirðisvörn vegna vaxtaskiptasamninga	(908)	(216)

Hreint innleyst tap fjáreigna sem færðar eru á gangvirði yfir heildarafkomu og flutningur af bundnum varasjóð vegna skuldabréfa sem færð eru á gangvirði yfir heildarafkomu

Á öðrum ársfjórðungi 2022 kom í ljós óveruleg skekkja í meðferð á ákveðinni tegund skuldabréfa sem færð eru á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu. Frá þriðja ársfjórðungi 2019 var farið í innleiðingu á nýju kerfi hjá bankanum sem olli því að meðferð skuldabréfanna hefur ekki verið rétt. Aðferð virkra vaxta sem beitt hefur verið við uppreikning skuldabréfanna var ekki rétt á umræddu tímabili sem varð til þess að önnur heildarafkoma var lægri en hún hefði átt að vera og áhrifin að sama skapi offærð yfir rekstrarreikninginn. Áhrif á heildar eigið fé eru engin. Stjórnendur hafa lagt mat á áhrif skekkjunnar á fyrri tímabil, bæði fyrir hvert tímabil fyrir sig en jafnframt uppsöfnuð áhrif og metur sem svo að skekkjan hafi ekki haft veruleg áhrif á fyrri uppgjör sem bankinn hefur sent frá sér og á það við hvort sem horft er til meginlegra eða eigindlegra þátta. Ytri endurskoðendur bankans hafa jafnframt yfirfarið útreikningana og niðurstöður sem og óháður þriðji aðili sem kallaður var til. Áhrifin eru metin óveruleg fyrir umrædd tímabil þar sem áhrif á vaxtamun nema 0-10 prósentustigum í hverjum ársfjórðungi. Uppsöfnuð áhrif frá þriðja ársfjórðungi 2019 er 1,9 m.kr. sem hafa nú verið færð af annarri heildarafkomu á óráðstafað eigið fé yfir hreinar fjármunatekjur. Skiptingin milli ára nam 517 m.kr. á árunum 2019-2022, 1.042 m.kr. á árinu 2021 og 321 m.kr. á fyrsta ársfjórðungi 2022. Heildar áhrif á öðrum ársfjórðungi að teknu tilliti til skatta er 1,4 ma.kr. en án nokkurra áhrifa á heildar eigið fé bankans.

11. Aðrar rekstrartekjur	2022	2021
Hagnaður af sölu eigna	722	542
Hreinar tekjur af eignum til sölu	129	227
Matsbreytingar á fjárfestingareignum	26	545
Innleystur hagnaður fjárfestingareigna	(2)	28
Aðrar tekjur	192	463
Aðrar rekstrartekjur	1.067	1.805

Hreinar tekjur af eignum til sölu

Tekjur af fasteignum og öðrum eignum	141	259
Gjöld vegna fasteigna og annarra eigna	(12)	(32)
Hreinar tekjur af eignum til sölu	129	227

Fasteignir og aðrar eignir sem flokkast sem eignir til sölu eru tilkomnar vegna fullnustu veða hjá félögum og einstaklingum.

Skýringar við samstæðureikninginn

12. Starfsmenn og laun

	2022	2021
<i>Heildarfjöldi starfsmanna</i>		
Meðalfjöldi stöðugilda á árinu	759	758
Stöðugildi í árslok	781	751
<i>Laun og tengd gjöld</i>		
Laun	10.812	10.216
Kaupauki	1.236	1.215
Kostnaður við kauprétti	279	99
Mótframlag í lífeyrissjóð	1.789	1.692
Önnur launatengd gjöld	1.740	1.577
Eignfærsla launa vegna innleiðingar grunnkerfa	-	(161)
Laun og tengd gjöld	15.856	14.638

	2022				2021			
	Föst laun*	Önnur laun**	Framlag í lífeyrissjóð	Samtals	Föst laun*	Önnur laun**	Framlag í lífeyrissjóð	Samtals
<i>Laun til stjórnar</i>								
Brynjólfur Bjarnason, stjórnarformaður .	12,4	9,1	1,8	23,4	11,8	6,8	1,7	20,3
Paul Richard Horner, stjórnarmaður	12,2	10,3	-	22,5	10,9	7,0	-	17,9
Gunnar Sturluson, stjórnarmaður	6,2	8,6	1,2	16,0	5,9	7,0	1,0	13,9
Liv Fiksdahl, stjórnarmaður	9,4	9,6	-	19,0	8,1	7,7	-	15,8
Steinunn K. Þórðardóttir, stjórnarmaður	9,1	8,6	1,5	19,2	8,1	7,0	1,3	16,3
Renier Lemmens, í stjórn til 16.3.21	-	-	-	-	2,5	1,5	0,3	4,3
Varamenn í stjórn	0,3	0,6	0,1	1,0	0,7	1,4	0,1	2,3
Heildargreiðslur	49,6	46,8	4,6	101,0	48,0	38,5	4,4	90,9

* Föst laun eru greiðslur til stjórnarmanna fyrir setu á stjórnarfundum.

** Önnur laun eru greiðslur til stjórnarmanna fyrir setu í nefndum á vegum stjórnar.

	2022				2021			
	Laun	Árangurs-tengdar greiðslur	Framlag í lífeyrissjóð	Samtals	Laun	Árangurs-tengdar greiðslur	Framlag í lífeyrissjóð	Samtals
<i>Laun til lykilstjórnenda</i>								
Benedikt Gíslason, bankastjóri	67,2	9,1	10,9	87,2	61,0	-	8,8	69,8
Átta fulltrúar sem eiga sæti í framkv.st. bankans (7 til 6.9.21)	321,7	24,5	49,2	395,4	279,8	3,5	39,9	323,2
Fyrrum fulltrúar í framkvæmdastjórn	28,9	13,9	6,2	49,0	32,0	2,0	4,6	38,7
Heildargreiðslur	417,8	47,4	66,4	531,6	372,8	5,5	53,3	431,6

Árangurstengdar greiðslur til lykilstjórnenda á árinu 2021 voru vegna frestaðra greiðslna sem byggðar eru á rekstrarárangri ársins 2017.

Stjórnarmenn fá greitt fyrir setu í nefndum stjórnarinnar. Til viðbótar við 13 stjórnarfundir (2021: 14) voru á árinu haldnir 5 fundir í lánanefnd (2021: 11), 6 fundir í endurskoðunarnefnd (2021: 5), 8 fundir í áhættunefnd (2021: 8), 5 fundir í starfskjaranefnd (2021: 4) og 4 í tækninefnd (2021: 6).

Á aðalfundi bankans árið 2022, sem haldinn var 16. mars 2022, voru mánaðarlaun stjórnarformanns, varaformanns og annarra stjórnarmanna ákveðin 1.050.000 kr., 787.500 kr. og 525.000 kr. (2021: 981.400 kr.; 736.200 kr.; 490.900 kr.). Einnig var samþykkt að laun varamanna í stjórn skyldu vera 262.500 kr. (2021: 248.600 kr.) fyrir hvern fund, allt að 525.000 kr. (2021: 490.900 kr.) fyrir hvern mánuð. Stjórnarmenn búsettir erlendis fá greiddar 320.000 kr. vegna hvers stjórnarfundar sem þeir sækja í eigin persónu. Ennfremur var samþykkt að greiða stjórnarmönnum sem sitja í nefndum stjórnar bankans allt að 210.000 kr. á mánuði (2021: 196.300 kr.) fyrir hverja nefnd sem þeir sitja í og formanni nefndar stjórnar 315.000 kr. (2021: 255.000 kr.).

Skýringar við samstæðureikninginn

12. Starfsmenn og laun, framhald

Kaupaukakerfi

Á árinu gjaldfærði samstæðan 1.606 m.kr. (2021: 1.,580 m.kr.) vegna kaupaukakerfa að launatengdum gjöldum meðtöldum. Í árslok nam skuldbinding vegna kaupaukakerfis samstæðunnar 1.997 m.kr. (31.12.2021: 1.638 m.kr.).

Endurskoðað kaupaukakerfi fyrir Arion banka hf. og Vörð tók gildi árið 2021. Kerfið er í samræmi við reglur Fjármálaeftirlitsins um kaupaukagreiðslur til starfsmanna fjármálastofnana. Kerfið skiptist í tvo hluta. Annars vegar geta starfsmenn fengið allt að 10% af föstum launum fyrir árið 2021 sem kaupaukagreiðslu í peningum. Hins vegar getur afmarkaður hópur fengið allt að 25% af föstum launum sínum í kaupauka í formi hlutabréfa í bankanum sem verða háð þriggja ára binditíma. Lykilviðmið sem notað er til að ákvarða hvort kaupauki verði greiddur af bankanum fyrir árið 2021, að hluta eða öllu leyti, er hvort arðsemi eigin fjár Arion banka árið 2021 sé hærrí en vegin arðsemi helstu keppinauta bankans. Önnur viðmið sem horft er til eru arðsemi eigin fjár og kostnaðarhlutfall í samanburði við markmið, hlýtni við reglur, starfsánægja o.fl. Samsvarandi skilyrði fyrir greiðslu kaupauka eru hjá Verði, þ.e. arðsemi umfram íslenska keppinauta auk annarra innri markmiða. Stefni er með sérstakt kaupaukakerfi þar sem aðrir mælikvarðar eru lagðir til grundvallar.

Kaupréttakerfi

Arion banki er með kaupréttaráætlun fyrir alla starfsmenn bankans, Vörð og Stefni, samþykkt af aðalfundi. Heildarkostnaður nam 279 milljónum króna á árinu 2022 og er sá kostnaður færður í gegnum rekstrarreikning (2021: 45 m.kr.). Áætlaður eftirstandandi kostnaður við kaupréttarsamningana nemur 384 milljón króna og verður gjaldfærður á næstu fjórum árum. Sjá frekari umfjöllun í skýringu 36.

13. Annar rekstrarkostnaður

	2022	2021
Upplýsinga- og tæknikostnaður	4.429	4.686
Aðkeypt sérfræðiþjónusta	1.083	937
Húsnæðiskostnaður	680	718
Annar stjórnunarkostnaður	3.006	2.414
Tryggingarsjóður innstæðueigenda og fjárfesta	138	558
Afskriftir fastafjármuna	505	565
Afskriftir nýtingarréttar	118	128
Niðurfærslur óefnislegra eigna	1.096	1.231
Annar rekstrarkostnaður	11.055	11.237

Þóknun til endurskoðenda

Endurskoðun og könnun reikningsskila vegna viðkomandi reikningsárs	168	151
Önnur endurskoðunartengd þjónusta vegna viðkomandi reikningsárs	15	9
Önnur þjónusta endurskoðenda	6	15
Þóknun til endurskoðenda	189	175

Skýringar við samstæðureikninginn

14. Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki

Sérstakur skattur er 0,145% af heildarskuldum í árslok umfram 50 ma.kr. að frádragnum skattskuldum. Skatturinn er lagður á fjármálafyrirtæki en dótturfélög, sem ekki eru fjármálafyrirtæki, eru undanþegin skattinum.

15. Hrein virðisbreyting

	2022	2021
<i>Hrein virðisrýrnun fjármálagerninga og virðisbreyting lána</i>		
Breyting á virðisrýrnun lána til viðskiptavina og lánastofnana	(158)	2.538
Breyting á virðisrýrnun fjármálagerninga sem færðir eru á gangvirði yfir aðra heildarafkomu	8	-
Aðrar matsbreytingar á lánum til fyrirtækja	137	71
Aðrar matsbreytingar á lánum til einstaklinga	157	560
Hrein virðisbreyting	144	3.169

Virðisbreyting eftir tegund

Einstaklingar	321	917
Fyrirtæki	(177)	2.151
Innlánastofnanir	-	101
Hrein virðisbreyting	144	3.169

Aðrar matsbreytingar á lánum til einstaklinga og fyrirtækja er einkum tilkomin vegna innlausnar affalla lána sem keypt voru á árunum 2008 til 2013 með afföllum, bæði vegna virðisrýrnunar og annarrar ávöxtunarkröfu en vaxtakjör lánanna endurspegluðu. Innlausnin tilheyrir nær eingöngu lánum sem greidd voru upp eða seld fyrir lokagjaldþaga.

16. Tekjuskattur

	2022	2021
Tekjuskattur til greiðslu	8.669	6.607
Breyting á tekjuskattsskuldbindingu	1.140	175
Tekjuskattur	9.809	6.782

Útleiðsla á virku tekjuskattshlutfalli

	2022		2021	
Hagnaður fyrir tekjuskatt		28.682		34.003
Reiknaður tekjuskattur m.v. gildandi skattshlutfall	20,0%	5.736	20,0%	6.801
Sérstakur fjársýsluskattur	6,6%	1.903	4,1%	1.411
Óráðráttarþær kostnaður	0,4%	103	0,1%	24
Óskattskyldar tekjur	4,5%	1.300	(4,3%)	(1.455)
Óráðráttarþærir skattar (sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki)	1,2%	350	0,9%	303
Skattaáhrif sem ekki eru færð í rekstrarreikning	1,2%	353	(1,0%)	(350)
Aðrar breytingar	0,2%	64	0,1%	48
Virkt tekjuskattshlutfall	34,2%	9.809	19,9%	6.782

Fjármálafyrirtæki á Íslandi greiða 6% sérstakan fjársýsluskatt af skattskyldum hagnaði umfram 1 ma.kr.

Óskattskyldar tekjur eru einkum tilkomnar vegna hagnaðar / taps af hlutabréfaeign.

Skýringar við samstæðureikninginn

17. Afkoma af aflagðri starfsemi til sölu, eftir tekjuskatt	2022	2021
Hreinn hagnaður af aflagðri starfsemi til sölu	6.690	1.415
Tekjuskattur	(147)	(21)
Afkoma af aflagðri starfsemi til sölu, eftir tekjuskatt	6.543	1.394

Afkoma af aflagðri starfsemi til sölu, eftir tekjuskatt

Valitor hf.	6.656	903
Stakksberg ehf.	(504)	(211)
Sólbjarg ehf.	391	702
Afkoma af aflagðri starfsemi til sölu, eftir tekjuskatt	6.543	1.394

Arion banki seldi allan eignarhlut sinn í Valitor hf. í lok júní 2022. Salan á Valitor skilaði hagnaði upp á 5,6 ma.kr. að frádregnum sölukostnaði og kemur fram í rekstrarreikningi. Hreinn hagnaður af rekstri Valitor var 627 m.kr. á fyrri helmingi ársins en framlag Valitor til samstæðunnar var 1.088 m.kr. að teknu tilliti til jöfnunar innan samstæðunnar. Rekstrartekjur Valitor voru 3.322 m.kr. eða 3.822 m.kr., að teknu tilliti til jöfnunar innan samstæðunnar.

Rekstraráhrif Sólbjargs eru að mestu tilkomin vegna sölu undirliggjandi eigna félagsins. Rekstraráhrif Stakksbergs eru að mestu tilkomin vegna matsbreytinga undirliggjandi eigna félagsins.

Frekari upplýsingar um Valitor hf., Stakksberg ehf. og Sólbjarg ehf. er að finna í skýringu 29.

18. Hagnaður á hlut

Hagnaður á hlut er reiknaður með því að deila hreinum hagnaði sem tilheyrir hluthöfum Arion banka hf. með vegnu meðaltali almennra útistandandi hluta á árinu. Þynntur hagnaður á hlut er reiknaður með því að leiðrétta veginn meðalfjöldi virkra hluta vegna áhrifa af öllum væntum almennum hlutum sem valda þynningaráhrifum. Arion banki hefur gefið út áskriftaréttindi og kauprétti sem valda þynningaráhrifum.

	Áframhaldandi starfsemi		Aflögð starfsemi		Hagnaður	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Hagnaður sem tilheyrir hluthöfum Arion banka hf.	18.897	27.211	6.543	1.394	25.440	28.605
Vegið meðaltal útistandandi hluta (milljónir)	1.491	1.593	1.491	1.593	1.491	1.593
Vegið meðaltal útistandandi hluta að teknu tilliti til áskriftaréttinda og kaupréttta (milljónir)	1.576	1.690	1.576	1.690	1.576	1.690
Hagnaður á hlut (í krónum)	12,67	17,08	4,39	0,88	17,06	17,96
Þynntur hagnaður á hlut (í krónum)	11,99	16,10	4,15	0,82	16,14	16,93

Skýringar við samstæðureikninginn

Skýringar við efnahagsreikning

19. Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands

	2022	2021
Reiðufé	3.877	3.556
Innstæður hjá Seðlabanka Íslands	102.821	58.966
Bindiskylda við Seðlabanka Íslands	7.420	6.535
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	114.118	69.057

Bindiskylda við Seðlabanka Íslands er lögbundin og ekki tiltæk bankanum í daglegum rekstri hans. Lágmarks bindiskyldan er tvíþætt: föst bindiskylda og meðaltalsuppfyllt bindiskylda. Fasta bindiskyldan er 1%.

20. Lán til lánastofnana

	2022	2021
Bankareikningar	43.433	28.156
Önnur lán	2.068	2.116
Lán til lánastofnana	45.501	30.272

21. Lán til viðskiptavina

	Einstaklingar		Fyrirtæki		Samtals	
	Heildarvirði lána	Bókfært virði	Heildarvirði lána	Bókfært virði	Heildarvirði lána	Bókfært virði
2022						
Yfirdrættir	14.893	14.369	33.369	32.571	48.262	46.940
Greiðslukort	14.304	14.155	1.838	1.792	16.142	15.947
Íbúðalán	514.007	513.605	60.528	60.424	574.535	574.029
Framkvæmdalán	-	-	29.227	28.893	29.227	28.893
Kaupleigusamningar	4.107	4.089	4.163	4.131	8.270	8.220
Önnur lán	36.835	36.153	378.402	374.575	415.237	410.728
Lán til viðskiptavina	584.146	582.371	507.527	502.386	1.091.673	1.084.757
2021						
Yfirdrættir	14.255	13.691	18.301	17.785	32.556	31.476
Greiðslukort	13.192	13.037	1.449	1.409	14.641	14.446
Íbúðalán	463.895	463.457	41.588	41.420	505.483	504.877
Framkvæmdalán	-	-	17.798	17.775	17.798	17.775
Kaupleigusamningar	4.471	4.451	3.882	3.843	8.353	8.294
Önnur lán	32.573	31.862	332.433	327.507	365.006	359.369
Lán til viðskiptavina	528.386	526.498	415.451	409.739	943.837	936.237

Bókfært virði lána sem veðsett eru á móti lántöku var í árslok 305 ma.kr. (31.12.2021: 267 ma.kr.). Veðsett lán eru eingöngu íbúðalán til einstaklinga.

Nánari upplýsingar um lán má finna í kaflanum um áhættustýringu.

22. Fjármálagerningar

	2022	2021
Skuldabréf og skuldagerningar	138.174	151.852
Hlutabréf og eiginfjárgerningar með breytilegum tekjum	17.733	25.063
Afleiðusamningar	9.516	2.905
Verðbréf notuð til rekstrarlegra áhættuvarna	27.906	45.837
Fjármálagerningar	193.329	225.657

Skýringar við samstæðureikninginn

23. Fjáreignir og fjárskuldir

2022	Afskrifað kostnaðar- verð	Á gangvirði yfir aðra heildar- afkomu	Tilskilið á gang- virði yfir rekstur	Samtals
<i>Fjáreignir</i>				
<i>Lán</i>				
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	114.118	-	-	114.118
Lán til lánastofnana	43.433	-	2.068	45.501
Lán til viðskiptavina	1.084.757	-	-	1.084.757
Lán	1.242.308	-	2.068	1.244.376
<i>Skuldabréf og skuldagerningar</i>				
Skráð	-	115.806	21.390	137.196
Óskráð	-	-	978	978
Skuldabréf og skuldagerningar	-	115.806	22.368	138.174
<i>Hlutabréf og eiginfjárgerningar með breytilegum tekjum</i>				
Skráð	-	-	6.429	6.429
Óskráð	-	-	9.709	9.709
Skuldabréfasjóðir með breytilegum tekjum, óskráð	-	-	1.595	1.595
Hlutabréf og eiginfjárgerningar með breytilegum tekjum	-	-	17.733	17.733
<i>Afleiðusamningar</i>				
Afleiðusamningar utan verðbréfamarkaða	-	-	9.448	9.448
Afleiðusamningar notaðir til áhættuvarna	-	-	68	68
Afleiðusamningar	-	-	9.516	9.516
<i>Verðbréf notuð til rekstrarlegra áhættuvarna</i>				
Skuldabréf og skuldagerningar, skráð	-	-	3.890	3.890
Hlutabréf og eiginfjárgerningar með breytilegum tekjum, skráð	-	-	24.016	24.016
Verðbréf notuð til rekstrarlegra áhættuvarna	-	-	27.906	27.906
<i>Aðrar fjáreignir</i>				
Viðskiptakröfur	5.255	-	-	5.255
Aðrar fjáreignir	3.412	-	-	3.412
Aðrar fjáreignir	8.667	-	-	8.667
Fjáreignir	1.250.975	115.806	79.591	1.446.372
<i>Fjárskuldir</i>				
Skuldir við lánastofnanir og Seðlabanka Íslands	11.697	-	-	11.697
Innlán frá viðskiptavinum	755.361	-	-	755.361
Lántaka *	392.563	-	-	392.563
Víkjandi lántaka *	47.331	-	-	47.331
Skortstöður í hlutabréfum notaðar til rekstrarlegra áhættuvarna	-	-	11	11
Afleiðusamningar	-	-	4.730	4.730
Afleiðusamningar notaðir til áhættuvarna	-	-	16.256	16.256
Aðrar fjárskuldir	10.099	-	-	10.099
Fjárskuldir	1.217.051	-	20.997	1.238.048

* Að teknu tilliti til áhrifa áhættuvarnaafleiða.

Skýringar við samstæðureikninginn

23. Fjáreignir og fjárskuldir, frh.

2021	Afskrifað kostnaðar- verð	Á gangvirði yfir aðra heildar- afkomu	Tilskilið á gang- virði yfir rekstur	Samtals
<i>Fjáreignir</i>				
<i>Lán</i>				
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	69.057	-	-	69.057
Lán til lánastofnana	28.156	-	2.116	30.272
Lán til viðskiptavina	936.237	-	-	936.237
Lán	1.033.450	-	2.116	1.035.566
<i>Skuldabréf og skuldagerningar</i>				
Skráð	-	133.825	17.344	151.169
Óskráð	-	-	683	683
Skuldabréf og skuldagerningar	-	133.825	18.027	151.852
<i>Hlutabréf og eiginfjárgerningar með breytilegum tekjum</i>				
Skráð	-	-	7.707	7.707
Óskráð	-	-	13.079	13.079
Skuldabréfasjóðir með breytilegum tekjum, óskráð*	-	-	4.277	4.277
Hlutabréf og eiginfjárgerningar með breytilegum tekjum	-	-	25.063	25.063
<i>Afleiðusamningar</i>				
Afleiðusamningar utan verðbréfamarkaða	-	-	1.805	1.805
Afleiðusamningar notaðir til áhættuvarna	-	-	1.100	1.100
Afleiðusamningar	-	-	2.905	2.905
<i>Verðbréf notuð til rekstrarlegra áhættuvarna</i>				
Skuldabréf og skuldagerningar, skráð	-	-	14.044	14.044
Hlutabréf og eiginfjárgerningar með breytilegum tekjum, skráð	-	-	31.793	31.793
	-	-	45.837	45.837
Viðskiptakröfur	5.104	-	-	5.104
Aðrar fjáreignir	7.617	-	-	7.617
Aðrar fjáreignir	12.721	-	-	12.721
Fjáreignir	1.046.171	133.825	93.948	1.273.944
<i>Fjárskuldir</i>				
Skuldir við lánastofnanir og Seðlabanka Íslands	5.000	-	-	5.000
Innlán frá viðskiptavinum	655.476	-	-	655.476
Lántaka *	356.637	-	-	356.637
Víkjandi lántaka *	35.088	-	-	35.088
Afleiðusamningar utan verðbréfamarkaða	-	-	4.974	4.974
Afleiðusamningar notaðir til rekstrarlegra áhættuvarna	-	-	903	903
Aðrar fjárskuldir	8.685	-	-	8.685
Fjárskuldir	1.060.886	-	5.877	1.066.763

* Að teknu tilliti til áhrifa áhættuvarnaafleiða.

Skýringar við samstæðureikninginn

23. Fjáreignir og fjárskuldir, frh.

<i>Skuldabréf og skuldagerningar á gangvirði sundurliðað eftir útgefendum</i>	Á gangvirði	Tilskilið	Samtals
	yfir aðra heildar afkomu	á gangvirði gegnum rekstur	
2022			
Fjármála- og tryggingastarfsemi	18.898	9.967	28.865
Opinberir aðilar	96.908	9.319	106.227
Fyrirtæki	-	3.082	3.082
Skuldabréf og skuldagerningar á gangvirði	115.806	22.368	138.174
2021			
Fjármála- og tryggingastarfsemi	21.001	7.561	28.562
Opinberir aðilar	112.824	8.325	121.149
Fyrirtæki	-	2.141	2.141
Skuldabréf og skuldagerningar á gangvirði	133.825	18.027	151.852

Heildarfjárhæð veðsettra skuldabréfa í árslok var 3,6 ma.kr. (31.12.2021: 8,6 ma.kr.). Veðsett skuldabréf samanstanda af skuldabréfum útgefnum af íslenska ríkinu, ásamt skuldabréfum lánastofnana sem voru veðsett á móti lántöku sem er hluti af skuldum við lánastofnanir og Seðlabanka Íslands í efnahagsreikningi og jafnframt á móti skortstöðum, sem falla undir fjárskuldir á gangvirði.

24. Þrepaskipting gangvirðis

Samstæðan notar eftirfarandi þrepaskiptingu til að ákvarða og greina frá gangvirði eigna og skulda eftir matsaðferð:

1. þrep: skráð verð á virkum markaði á sambærilegum eignum eða skuldum,
2. þrep: virðismatsaðferð beitt þar sem allar mikilvægar breytur byggja á markaðsupplýsingum, ýmist beint eða óbeint og
3. þrep: virðismatsaðferð beitt sem felur í sér mikilvægar breytur sem byggja ekki á markaðsupplýsingum.

Samstæðan metur í lok hvers uppgjörstímabils hvort eignir og skuldir sem reglulega eru metnar til gangvirðis hafi færst milli þrepa, með því að yfirfara flokkunina og er þá byggt á uppruna þeirra breyta sem hafa mikil áhrif á gangvirðismat eignanna.

Eignir og skuldir sem færðar eru á gangvirði flokkaðar eftir þrepum

2022	1. þrep	2. þrep	3. þrep	Samtals
<i>Eignir á gangvirði</i>				
Lán til lánastofnana	-	2.068	-	2.068
Skuldabréf og skuldagerningar	135.126	2.946	102	138.174
Hlutabréf og eiginfjárgerningar með breytilegum tekjum	5.214	10.587	1.932	17.733
Afleiðusamningar utan verðbréfamarkaða	-	9.448	-	9.448
Afleiðusamningar notaðir til áhættuvarna	-	68	-	68
Verðbréf notuð til rekstrarlegra áhættuvarna	27.906	-	-	27.906
Fjárfestingareignir	-	-	7.862	7.862
Eignir á gangvirði	168.246	25.117	9.896	203.259
<i>Skuldir á gangvirði</i>				
Skortstöður í hlutabréfum sem notuð eru til rekstrarlegra áhættuvarna	11	-	-	11
Afleiðusamningar utan verðbréfamarkaða	-	4.730	-	4.730
Afleiðusamningar notaðir til áhættuvarna	-	16.256	-	16.256
Skuldir á gangvirði	11	20.986	-	20.997

Skýringar við samstæðureikninginn

24. Þrepaskipting gangvirðis, frh.

2021

Eignir á gangvirði	1. þrep	2. þrep	3. þrep	Samtals
Lán til lánastofnana	-	2.116	-	2.116
Skuldabréf og skuldagerningar	150.723	1.032	97	151.852
Hlutabréf og eiginfjárgæringar með breytilegum tekjum	5.519	15.736	3.808	25.063
Afleiðusamningar utan verðbréfamarkaða	-	1.805	-	1.805
Afleiðusamningar notaðir til áhættuvarna	-	1.100	-	1.100
Verðbréf notuð til rekstrarlegra áhættuvarna	45.829	8	-	45.837
Fjárfestingareignir	-	-	6.560	6.560
Eignir á gangvirði	202.071	21.797	10.465	234.333

Skuldir á gangvirði

Afleiðusamningar utan verðbréfamarkaða	-	4.974	-	4.974
Afleiðusamningar notaðir til rekstrarlegra áhættuvarna	-	903	-	903
Skuldir á gangvirði	-	5.877	-	5.877

Eignir að fjárhæð 1.098 m.kr. voru fluttar úr 1. þrepi í 2. þrep á árinu. Engar eignir voru fluttar úr þrepi 2 í þrep 1 (2021: 172 m.kr. voru fluttar úr 1. þrepi í 2. þrep og 122 m.kr. voru fluttar úr 2. þrepi í 1. þrep).

Gangvirði eigna og skulda

Gangvirði eignar og skuldar er sú fjárhæð sem hægt væri að skipta á fyrir eign eða gera upp skuld í frjálsum viðskiptum milli aðila, þ.e. ekki með nauðungarsölu eða slium. Verð á virkum markaði er besta vísbendingin um gangvirði og þegar það liggur fyrir er það notað af samstæðunni til að meta eignir og skuldir á gangvirði. Ef verð á markaði endurspeglar ekki raunveruleg og reglubundin viðskipti á virkum markaði, eða ef verð er ekki aðgengilegt yfir höfuð, er gangvirði ákvarðað með því að nota viðeigandi matsaðferð.

Aðferðir til þess að ákvarða gangvirði

Besta vísbending um gangvirði eignar eða skuldar við upphaflega skráningu er viðskiptaverðið, nema gangvirðið megi ákvarða með samþykkingu við önnur markaðsviðskipti eða grundvalla á matsaðferð þar sem notaðar eru breytur sem byggja á markaðsupplýsingum.

Í sumum tilvikum er bókfært virði eigna og skulda í skýringu 23 notað sem námundun á gangvirði. Þetta er einfalt þegar um er að ræða handbært fé en er einnig notað varðandi skammtímafjárfestingar og lán til mjög lánshæfra gagnaðila, svo sem lánastofnana, með samningum þar sem vextir eru svipaðir eða jafngildir markaðsvöxtum og útlánaáhætta samstæðunnar er lítil eða engin.

1. þrep: Gangvirði ákvarðað út frá markaðsverði

Í tilviki skráðra og auðseljanlegra hlutabréfa og skuldabréfa, tiltekinna afleiðusamninga og annarra markaðsverðbréfa er gangvirði reiknað beint út frá markaðsverði. Þessir gæringar eru færðir undir fjármálagæringa og fjárskuldir á gangvirði í efnahagsreikningi.

2. þrep: Gangvirði ákvarðað með matsaðferðum á grundvelli markaðsupplýsinga

Í tilviki eigna og skulda þar sem ekki er fyrir hendi virkur markaður beittir samstæðan tilteknum verklagsreglum og verðmatsaðferðum til þess að fá fram gangvirði á grundvelli eins mikilla markaðsupplýsinga og tiltækar eru. Meðal verðmatsaðferða er notkun nýlegra markaðsviðskipta milli óskyldra, upplýstra og viljugra aðila, ef þau eru tiltæk, vísun í gildandi gangverð sams konar eignar eða skuldar, núvirðisgreiningu sjóðstreymis, verðmatslíkön valréttarsamninga eða aðrar viðteknar verðmatsaðferðir sem markaðsaðilar beita við verðlagningu eignarinnar eða skuldarinnar.

Varðandi eignir og skuldir þar sem ekki er fyrir hendi verð á virkum markaði er gangvirði ákvarðað með ýmsum verðmatsaðferðum. Þetta á einkum við um afleiðusamninga utan verðbréfamarkaða, svo sem valréttarsamninga, skiptasamninga, framvirka samninga og óskráð hlutabréf, en einnig ýmsar aðrar eignir og skuldir.

Í flestum tilvikum er verðmatið byggt á fræðilegum fjármálalíkönum á borð við Black Scholes líkanið eða afbrigðum þess. Í þeim verðmatsaðferðum felst einnig framvirk verðlagning og skiptalíkön þar sem beitt er núvirtu greiðslufæði.

Í 2. þrepi eru m.a. óskráð hlutabréf, óskráðir sjóðir með undirliggjandi skuldabréf og hlutabréf (hlutdeildarskrifteini), óskráð og skráð skuldabréf á minna virkum markaði auk allra afleiðusamninga utan verðbréfamarkaða.

Skýringar við samstæðureikninginn

24. Þrepaskipting gangvirðis, frh.

3. þrep: Gangvirði ákvarðað með matsaðferðum sem byggja að miklu leyti á upplýsingum sem ekki er hægt að staðfesta á markaði

Í mörgum tilvikum liggja litlar eða engar upplýsingar fyrir til útreiknings á gangvirði. Algengasta verðmatsaðferðin er núvirðing. Slíkir útreikningar byggja á áætluðu framtíðar sjóðstreymi og viðeigandi ávöxtunarkröfu. Ávöxtunarkrafan ætti að taka mið bæði af gildandi markaðsbreytum og óvissu varðandi vænt sjóðstreymi. Í slíkum tilvikum eru notuð innri líkön og aðferðir til þess að reikna gangvirði. Slík líkön kunna að vera tölfærðilegs eðlis, byggja á ytri eða innri sögu eigna og skulda með svipaða eiginleika og/eða byggja á þekkingu og reynslu samstæðunnar. Til að mynda er vaxtaálag á flest lán til viðskiptavina, sem bætt er við gildandi og eðlilega vexti til þess að ná fram viðeigandi ávöxtunarkröfu, áætlað með því að nota lánshæfismat og vænt tap vegna vanskila, sem fengið er úr líkönum sem samstæðan notar.

Eiginfjárgerningar sem eru ekki með skráð markaðsverð eru metnir með viðurkenndum aðferðum og leiðbeiningum alþjóðastofnana. Í flestum tilvikum er innra virði grundvöllur verðmatsins, en aðrir þættir á borð við sjóðstreymisgreiningu geta einnig haft áhrif á niðurstöður.

Við mat á gangvirði fjárfestingareigna er stuðst við mat stjórnenda en það byggir annað hvort á nýlegum viðskiptum og tilboðum í sambærilegar eignir eða núvirðingu eigna sem byggja á áætluðu framtíðar sjóðstreymi og viðeigandi ávöxtunarkröfu.

Hreyfingar á eignum í 3. þrepi, sem færðar eru á gangvirði

2022	Fjárfestingar- eignir	Fjáreignir		Samtals
		Skuldabréf	Hlutabréf	
Staða í ársbyrjun	6.560	97	3.808	10.465
Hrein gangvirðisbreyting	26	6	135	167
Viðbætur	49	-	29	78
Sala	(7)	(1)	(1.907)	(1.915)
Flutt úr eignum til sölu	1.234	-	-	1.234
Flutt úr 3. þrepi	-	-	(133)	(133)
Staða í árslok	7.862	102	1.932	9.896

2021				
Staða í ársbyrjun	6.132	358	1.685	8.175
Hrein gangvirðisbreyting	545	12	664	1.221
Viðbætur	15	301	1.655	1.971
Sala	(132)	(574)	(196)	(902)
Staða í árslok	6.560	97	3.808	10.465

Áhrif á rekstrarreikning vegna breytinga á gangvirði í 3. þrepi koma fram í eftirfarandi liðum

2022				
Hreinar fjármunatekjur	-	6	135	141
Aðrar rekstrartekjur	24	-	-	24
Áhrif færð í rekstrarreikning	24	6	135	165

2021				
Hreinar fjármunatekjur	-	12	664	676
Aðrar rekstrartekjur	573	-	-	573
Áhrif færð í rekstrarreikning	573	12	664	1.249

Skýringar við samstæðureikninginn

24. Prepaskipting gangvirðis, frh.

Bókfært virði og gangvirði fjáreigna og fjárskulda sem ekki eru færðar á gangvirði

	Bókfært virði	Gangvirði	Óinnleystur hagnaður (tap)
2022			
<i>Fjáreignir sem ekki eru færðar á gangvirði</i>			
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	114.118	114.118	-
Lán til lánastofnana	45.501	45.501	-
Lán til viðskiptavina	1.084.757	1.017.671	(67.086)
Aðrar fjáreignir	8.667	8.667	-
Fjáreignir sem ekki eru færðar á gangvirði	1.253.043	1.185.957	(67.086)
<i>Fjárskuldir sem ekki eru færðar á gangvirði</i>			
Skuldir við lánastofnanir og Seðlabanka Íslands	11.697	11.697	-
Innlán frá viðskiptavinum	755.361	755.361	-
Lántaka	392.563	381.426	11.137
Víkjandi lántaka	47.331	48.310	(979)
Aðrar fjárskuldir	10.099	10.099	-
Fjárskuldir sem ekki eru færðar á gangvirði	1.217.051	1.206.893	10.158
2021			
<i>Fjáreignir sem ekki eru færðar á gangvirði</i>			
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	69.057	69.057	-
Lán til lánastofnana	30.272	30.272	-
Lán til viðskiptavina	936.237	937.179	942
Aðrar fjáreignir	12.721	12.721	-
Fjáreignir sem ekki eru færðar á gangvirði	1.048.287	1.049.229	942
<i>Fjárskuldir sem ekki eru færðar á gangvirði</i>			
Skuldir við lánastofnanir og Seðlabanka Íslands	5.000	5.000	-
Innlán frá viðskiptavinum	655.476	655.476	-
Lántaka	356.637	367.470	(10.833)
Víkjandi lántaka	35.088	35.590	(502)
Aðrar fjárskuldir	8.685	8.685	-
Fjárskuldir sem ekki eru færðar á gangvirði	1.060.886	1.072.221	(11.335)

Meirihluti lána til viðskiptavina bera breytilega vexti. Þessi lán, sem m.a. eru lán til fyrirtækja, eru sett fram á bókfærðu verði, þar sem þau eru almennt til fremur skamms tíma og þar með er lítil vaxtaáhætta af þeim. Lán með föstum vöxtum, einkum íbúðalán, eru metin með núvirðisaðferð, þar sem ávöxtunarkrafan byggir á vaxtakjörum fyrir ný íbúðalán ásamt álagi vegna veðstöðu. Lán í vanskilum eru sett fram á bókfærðu virði þar sem áætluðu greiðslufæði samkvæmt lánasamningi er ekki vænst.

Afleiðusamningar

2022	Nafnverð tengt stöðu	Gangvirði	
		Eignir	Skuldir
Framvirkir gjaldmiðlasamningar	73.127	2.383	168
Gangvirðisvörn vegna vaxtaskiptasamninga	246.965	68	16.256
Vaxta- og gjaldmiðlaskiptasamningar	93.206	2.737	3.540
Skiptasamningar með skuldabréf	5.668	277	19
Skiptasamningar með hlutabréf	36.057	3.694	975
Valréttir - kaupréttarsamningar, óskráðir	5	357	28
Afleiðusamningar	455.028	9.516	20.986
Framvirkir gjaldmiðlasamningar	59.089	229	444
Gangvirðisvörn vegna vaxtaskiptasamninga	190.095	1.100	903
Vaxta- og gjaldmiðlaskiptasamningar	51.426	692	874
Skiptasamningar með skuldabréf	10.947	359	20
Skiptasamningar með hlutabréf	31.029	348	3.530
Valréttir - kaupréttarsamningar, skráðir	22	177	106
Valréttir - kaupréttarsamningar, óskráðir	16	-	-
Afleiðusamningar	342.624	2.905	5.877

Skýringar við samstæðureikninginn

24. Þrepaskipting gangvirðis, frh.

Vaxtaskiptasamningar vegna gangvirðisvarna

Samstæðan beitir áhættuvarnarreikningsskilum á gangvirði gagnvart tilteknum vaxtaskiptasamningum í erlendri mynt, þar sem samstæðan greiðir breytilega vexti en fær greidda fasta vexti, en viðkomandi samningar hafa samskonar greiðslufæði og lántakan. Vaxtaskiptasamningar þessir verja áhættu gagnvart gangvirðisbreytingum tiltekinnar skuldabréfa í erlendri mynt með fasta vexti, sem bankinn hefur gefið út (sjá skýringu 32) og beitt er gangvirðisvörn á sjálfan vaxtaskiptasamninginn, sem tilkomin er vegna breytinga á vaxtastigi. Þann 1. janúar 2018 innleiddi samstæðan IFRS 9 en ákvað að halda áfram að beita reikningsskilaaðferðum sem settar eru fram í IAS 39 um áhættuvarnarreikningsskil. Fyrir frekari umfjöllun um áhættuvarnarreikningsskil, sjá skýringu 59.

2022	Nafnverð tengt stöðu	Gjalddagi	Gangvirði		Hagnaður (tap) af gang- virðisvörn
			Eignir	Skuldir	
Vaxtaskiptasamningar í EUR	20.680	0-3 mánuðir	68	-	(747)
Vaxtaskiptasamningar í EUR	45.451	1-5 ár	-	2.332	(1.933)
Vaxtaskiptasamningar í USD	14.180	1-5 ár	-	908	(1.103)
Vaxtaskiptasamningar í EUR	75.752	1-5 ár	-	7.986	(6.911)
Vaxtaskiptasamningar í EUR	45.451	1-5 ár	-	4.151	(3.321)
Vaxtaskiptasamningar í EUR	45.451	1-5 ár	-	879	(840)
			68	16.256	(14.855)
2021					
Vaxtaskiptasamningar í EUR	-	-	-	-	(122)
Vaxtaskiptasamningar í EUR	44.280	1-5 ár	802	-	(463)
Vaxtaskiptasamningar í EUR	44.280	1-5 ár	-	151	(301)
Vaxtaskiptasamningar í USD	12.975	1-5 ár	298	-	(526)
Vaxtaskiptasamningar í EUR	44.280	1-5 ár	-	350	(388)
Vaxtaskiptasamningar í EUR	44.280	1-5 ár	-	402	(462)
			1.100	903	(2.262)

Áhættuvarin lántaka og víkjandi lán

2022	Bókfært verð	Uppsöfnuð gangvirðisáhrif hins áhættuvarða		Hagnaður (tap) af gang- virðisvörn
		Eignir	Skuldir	
EUR 300 milljónir - útgefið 2018 - til 5 ára	20.672	156	-	13
EUR 300 milljónir - útgefið 2020 - til 4 ára	43.181	2.363	-	1.930
USD 100 milljónir - útgefið 2020 - enginn lokagjalddagi	13.396	1.001	-	1.024
EUR 300 milljónir - útgefið 2021 - til 5 ára	66.231	7.765	-	6.927
EUR 300 milljónir - útgefið 2021 - til 4 ára	41.404	3.973	-	3.288
EUR 300 milljónir - útgefið 2022 - til 2 ára	44.557	792	-	766
Áhættuvarin lántaka	229.441	16.050	-	13.947
2021				
EUR 500 milljónir - útgefið 2017/18 - til 5 ára	-	-	-	(106)
EUR 300 milljónir - útgefið 2018 - til 5 ára	41.491	119	-	461
EUR 300 milljónir - útgefið 2020 - til 4 ára	44.021	293	-	306
USD 100 milljónir - útgefið 2020 - enginn lokagjalddagi	13.224	-	82	526
EUR 300 milljónir - útgefið 2021 - til 5 ára	43.624	382	-	391
EUR 300 milljónir - útgefið 2021 - til 4 ára	43.681	455	-	468
Áhættuvarin lántaka	186.041	1.249	82	2.046

Skilvirkni hvernar varnar er framkvæmd reglulega með línulegri aðhvarfsgreiningu. Litið er á sambandið milli breytinga á gangvirði samninganna annars vegar og lántöku hins vegar. Sambandið mælist innan marka á bilinu 84-100%.

Skýringar við samstæðureikninginn

25. Jöfnun fjáreigna og fjárskulda

Fjáreignir sem falla undir jöfnunarsamninga eða sambærilega samninga sem beita má án skilyrða

	Eignir sem falla undir jöfnunarsamninga			Jöfnunarmöguleikar sem ekki eru færðir í efnahagsreikningi		Eignir eftir að tekið er tillit til jöfnunarmöguleika	Eignir sem ekki falla undir jöfnunarsamninga	Heildar eignir í efnahagsreikningi
	Eignir fyrir jöfnun í efnahagsreikningi	Skuldir jafnaðar á móti eignum í efnahag	Hreinar eignir í efnahagsreikningi	Fjárskuldir	Mótteknar veðtryggingar			
2022								
Öfug endurhverf viðskipti	17.781	(10.212)	7.569	10.212	-	17.781	-	7.569
Afleiðusamningar	842	-	842	(42)	-	800	8.674	9.516
Eignir samtals	18.623	(10.212)	8.411	10.170	-	18.581	8.674	17.085
2021								
Öfug endurhverf viðskipti	8.560	(720)	7.840	720	-	8.560	-	7.840
Afleiðusamningar	1.689	-	1.689	(830)	-	859	1.216	2.905
Eignir samtals	10.249	(720)	9.529	(110)	-	9.419	1.216	10.745

Fjárskuldir sem falla undir nettunarsamninga eða sambærilega samninga sem beita má án skilyrða

	Skuldir sem falla undir jöfnunarsamninga			Jöfnunarmöguleikar sem ekki eru færðir í efnahagsreikningi		Skuldir eftir að tekið er tillit til jöfnunarmöguleika	Skuldir sem ekki falla undir jöfnunarsamninga	Heildar skuldir í efnahagsreikningi
	Skuldir fyrir jöfnun í efnahagsreikningi	Eignir jafnaðar á móti skuldum í efnahag	Hreinar skuldir í efnahagsreikningi	Fjáreignir	Afhentar veðtryggingar			
2022								
Endurhverf viðskipti	-	(10.212)	(10.212)	10.212	-	-	-	(10.212)
Afleiðusamningar	18.298	-	18.298	(42)	-	18.256	2.689	20.987
Skuldir samtals	18.298	(10.212)	8.086	10.170	-	18.256	2.689	10.775
2021								
Endurhverf viðskipti	-	(720)	(720)	720	-	-	-	(720)
Afleiðusamningar	2.000	-	2.000	(830)	-	1.170	3.877	5.877
Skuldir samtals	2.000	(720)	1.280	(110)	-	1.170	3.877	5.157

Öfug endurhverf viðskipti og endurhverf viðskipti eru færð í línurnar fjármálagerningar og skuldir við lánastofnanir og Seðlabanka Íslands.

26. Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum

	2022	2021
Staða í ársbyrjun	668	891
Kaup / hækkun hlutfjár	90	111
Sala	(241)	(356)
Hlutdeild í afkomu hlutdeildarfélaganna	270	22
Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum	787	668

Hlutdeild samstæðunnar í helstu hlutdeildarfélögum

Bílafrágangur ehf., Lág múla 5, Kópavogur	33,4%	-
Háblær ehf., Suðurlandsbraut 18, Reykjavík	49,0%	-
Reiknistofa bankanna hf., Katrínartúni 2, Reykjavík	23,0%	23,0%
SER eignarhaldsfélag ehf., Borgartúni 19, Reykjavík	35,3%	35,3%
Auðkenni hf., Borgartúni 31, Reykjavík	-	25,4%

Arion banki seldi allan eignarhlut sinn í hlutdeildarfélaginu Auðkenni ehf. Söluhagnaður nam 152 m.kr. og er færður í rekstrarreikning. Í mars 2022 keypti bankinn 33,4% eignarhlut í Bílafrágangi ehf.

Á árinu 2022 fjárfesti Eignarbjarg ehf., dótturfélag bankans, í hlutdeildarfélaginu Háblær ehf.

Skýringar við samstæðureikninginn

27. Ófnislegar eignir

Ófnislegar eignir skiptast í fjóra flokka: viðskiptavild, innviði, viðskiptatengsl og tengda samninga og hugbúnað. Viðskiptavild myndast við kaup á dótturfélögum. Innviðir, viðskiptatengsl og tengdir samningar myndast í formi yfirverðs í tengslum við kaup á starfsemi dótturfélaga, en hugbúnaður á sér uppruna í kaupum á hugbúnaðarleyfum og við upptöku hugbúnaðarins í rekstri samstæðunnar.

Innviðir, sem eignfærðir eru sem ófnisleg eign, tengjast eignastýringu og vörumerki tryggingarstarfseminnar. Starfsemin byggir á áralangri uppbyggingu þekkingar og kerfa þar sem lagður hefur verið verðmætur grunnur að framtíðarvexti. Virðisrýrnunarpróf er framkvæmt árlega eins og lýst er hér á eftir.

Viðskiptatengsl og tengdir samningar tengjast dótturfélögum og annarri starfsemi sem bankinn hefur keypt eða yfirtekið. Eignin byggir á þeim forsendum að viðskiptatengsl og samningar leiði af sér reglulegar greiðslur og tekjur hjá viðkomandi rekstrareiningum. Umrædd starfsemi tengist að mestu einstaklingsviðskiptum á viðskiptabankasviði. Þegar líftími þessara samninga var skilgreindur var horft til reynslu bankans og atvinnugreinarinnar. Að framan sögðu er talið að umræddir samningar hafi skilgreindan líftíma.

Hugbúnaður samanstendur af keyptum hugbúnaðarleyfum og eigin hugbúnaðarþróun sem eru eignfærð á kostnaðarverði ásamt kostnaði við að taka þau í notkun. Kostnaður við eigin hugbúnaðarþróun er eignfærð þegar samstæðan getur sýnt fram á áform og getu til að ljúka þróunarvinnunni, taka hugbúnaðinn í notkun þannig að hann skili ávinningi og þegar hægt er að mæla með góðu móti kostnaði við að ljúka verkinu. Undir eignfærðan kostnað vegna eigin hugbúnaðarþróunar fellur allur ytri kostnað sem fellur til við þróun hugbúnaðarins, sem og laun og launatend gjöld vegna innleiðingar grunnkerfa. Eignfærður kostnaður hugbúnaðar er afskrifaður á líftíma eignarinnar. Hugbúnaðarleyfi sem eru eignfærð sem ófnisleg eign eru afskrifuð á nýtingartímanum, sem áætlaður er 3-10 ár.

Reglum sem beitt er á ófnislegar eignir samstæðunnar:

	Viðskiptavild og innviðir	Viðskiptatengsl og tengdir samningar	Hugbúnaður
Nýtingartími	Óskilgreindur	Líftími 6-15 ár og óskilgreindur	Líftími 3-10 ár
Afskriftarregla	Virðisrýrnunarpróf	Línuleg á 6-15 árum og virðisrýrnunarpróf	Línuleg á 3-10 árum
Innri þróunarvinna eða kaup	Kaup	Kaup	Kaup og innri þróun

	Viðskiptavild	Innviðir	Viðskiptatengsl og tengdir samningar	Hugbúnaður	Samtals
2022					
Staða í ársbyrjun	669	2.383	607	5.804	9.463
Viðbætur	61	-	-	355	416
Niðurfærsla	-	-	(60)	(1.036)	(1.096)
Ófnislegar eignir	730	2.383	547	5.123	8.783
2021					
Staða í ársbyrjun	669	2.383	667	5.970	9.689
Viðbætur	-	-	-	844	844
Viðbætur, eignfærð laun	-	-	-	161	161
Niðurfærsla	-	-	(60)	(1.171)	(1.231)
Ófnislegar eignir	669	2.383	607	5.804	9.463

Viðskiptavild vegna Varðar er færð meðal eigna undir starfspáttunum Fyrirtækja- & fjárfestingarbankasvið og Viðskiptabankasvið (2021: sýnt sem hluti af starfspáttinum Verði) og á árinu keypti Leiguskið dótturfélag og greiddi fyrir það 61 milljón króna í yfirverð sem fellur undir starfspáttinn önnur dótturfélög, sjá skýringu 5.

Virðisrýrnunarpróf

Aðferðafræðin við virðisrýrnunarpróf á viðskiptatengslum og tengdum samningum byggir á notkun núvirðingarlíkans þar sem tekið er mið af áhrifaþáttum sem leiða af rekstrinum og umhverfi hans.

Líkanið sem notað er til þess að ákvarða endurheimtanlega fjárhæð er viðkvæmast fyrir breytingum á spám um hagnað sem verður til ráðstöfunar fyrir hluthafa á hverju fimm ára tímabili, ávöxtunarkröfu og breytingar á vaxtastigi. Niðurstaða slíkrar greiningar var sú að engin virðisrýrnun var færð á árinu 2022 (2021: engin virðisrýrnun var færð).

Ávöxtunarkrafa og vaxtarstig

	2022		2021	
	Ávöxtunarkrafa	Vaxtarstig	Ávöxtunarkrafa	Vaxtarstig
Eignastýring	14,3%	4,0%	13,0%	2,5%
Tryggingastarfsemi	14,3%	4,0%	13,0%	2,5%

Skýringar við samstæðureikninginn

28. Skatteign og skattskuldir

	2022		2021	
	Eignir	Skuldir	Eignir	Skuldir
Skattur ársins	-	8.471	-	6.543
Frestaður skattur	135	1.832	2	559
Skatteign og skattskuldir	135	10.303	2	7.102
<i>Uppruni frestaðrar skatteignar og skattskuldbindingar</i>				
Eignir og skuldir tilgreindar í erlendra mynt	-	-	2	-
Fjárfestingareignir og varanlegir rekstrarfjármunir	-	(999)	-	(728)
Fjáreignir	-	(510)	562	-
Aðrar eignir og skuldir	27	(294)	57	(259)
Frestun innlausnar á myntgengismuni	2	(80)	-	(191)
Yfirfæranlegt skattalegt tap	157	-	-	-
	186	(1.883)	621	(1.178)
Innbýrðis jöfnun frestaðra skatteigna við frestaðar skattskuldir sömu skattaðila	(51)	51	(619)	619
Frestuð skatteign og skattskuldbinding	135	(1.832)	2	(559)

Frestuð skatteign er færð vegna skattalegs taps upp að því marki sem líklegt er talið að það muni nýstast. Stjórnendur þurfi að beita mati við ákvörðun frestaðrar skatteignar sem færð er í bækur byggt á líklegum tímaramma og væntum skattalegum hagnaði, en jafnframt þurfa þeir að leggja mat á framtíðarþróun skatta.

Samstæðan á í árslok 12 m.kr. (31.12.2021: 235 m.kr.) af yfirfæranlegu skattalegu tapi sem ekki er færð upp skatteign á móti. Þetta yfirfæranlega tap tilheyrir dótturfélögum sem eiga sér sögu taprekstrar og ekki er talið líklegt að hægt sé að nota þetta skattalega tap á móti skattalegum hagnaði annars staðar í samstæðunni á næstu árum. Dótturfélögin hafa hvorki tímabundinn mismun eða möguleika á skattahagræði sem myndu stöðja röksemd fyrir eignfærslu á skatteign vegna þessa yfirfæranlega taps. Að framansögðu hefur samstæðan ákveðið að ekki sé röksemd fyrir eignfærslu skatteignar vegna þessa yfirfæranlega taps í ársreikningi 2022. Ef samstæðan hefði möguleika á að nýta allt þetta ónotaða yfirfæranlega tap myndi hagnaður og eigið fé hækka um 2 m.kr. (31.12.2021: 47 m.kr.).

	Ársbyrjun	Fært	Fært	Árslok
		yfir eigið fé	gegnum rekstur	
<i>Breytingar á frestaðri skatteign og skattskuldbindingu</i>				
2022				
Eignir og skuldir tilgreindar í erlendra mynt	2	-	(2)	-
Fjárfestingareignir og varanlegir rekstrarfjármunir	(728)	-	(271)	(999)
Fjáreignir	562	-	(1.072)	(510)
Aðrar eignir og skuldir	(202)	-	(65)	(267)
Frestaður myntgengismunur	(191)	-	113	(78)
Yfirfæranlegt tap	-	-	157	157
Breyting á frestaðri skatteign og skattskuldbindingu	(557)	-	(1.140)	(1.697)
2021				
Eignir og skuldir tilgreindar í erlendra mynt	26	-	(24)	2
Fjárfestingareignir og varanlegir rekstrarfjármunir	(542)	-	(186)	(728)
Fjáreignir	613	-	(51)	562
Aðrar eignir og skuldir	(120)	350	(432)	(202)
Frestaður myntgengismunur	(438)	-	247	(191)
Breyting á frestaðri skatteign og skattskuldbindingu	(461)	350	(446)	(557)

Skýringar við samstæðureikninginn

29. Eignir og aflögð starfsemi til sölu og tengdar skuldir

<i>Eignir og aflögð starfsemi til sölu</i>	2022	2021
Valitor hf.	-	12.294
Stakksberg ehf.	-	1.548
Sólbjarg ehf.	-	1.671
Aflögð starfsemi til sölu	-	15.513
Fasteignir	61	500
Aðrar eignir	-	34
Eignir og aflögð starfsemi til sölu	61	16.047
 <i>Skuldir vegna aflagðrar starfsemi til sölu</i>		
Valitor hf.	-	15.564
Sólbjarg ehf.	-	1.371
Skuldir vegna aflagðrar starfsemi til sölu	-	16.935

Fasteignir og aðrar eignir sem flokkast sem eignir til sölu eru yfirleitt tilkomnar í kjölfar fullnustu veða hjá félögum og einstaklingum.

Valitor hf.

Dótturfélagið Valitor hf. var að fullu í eigu Arion banka. Í samræmi við IFRS 5 fastafjármunir til sölu og aflagða starfsemi, var Valitor flokkað sem eign til sölu í ársreikningi samstæðunnar. Arion banki seldi allan eignarhlut sinn í Valitor á árinu 2022. Söluhagnaður, að frádrögnum sölukostnaði, nam 5,6 mö.kr. og kemur fram í rekstrarreikningi.

Stakksberg ehf., dótturfélag Eignabjargs ehf.

Stakksberg ehf. er félag í eigu Arion banka sem snemma á árinu 2018 tók yfir kísilverksmiðjuna í Helgúvík í kjölfar gjaldþrots fyrri eiganda, United Silicon hf. Síðan þá hefur Stakksberg unnið endurbótaáætlun fyrir verksmiðjuna og leitað að hæfum kaupendum sem gætu rekið verksmiðjuna með ábyrgum hætti. Að höfðu samráði við viðeigandi stjórnvöld var nýju umhverfismati, sem byggðist á endurbótaáætluninni, lokið og sýndu fjárfestar verksmiðjunni umtalsverðan áhuga. Arion banki hefur alla tíð gert þá kröfu að mögulegir kaupendur væru traustir aðilar sem byggju yfir yfirgripsmikilli reynslu af rekstri kísilvera.

Í upphafi árs 2022 gekk Arion banki til einkaviðræðna við PCC sem hefur starfrækt kísilverksmiðju á Bakka við Húsavík í góðri sátt við nærsamfélagið. Það var mat bankans að PCC byggji yfir nauðsynlegri þekkingu og reynslu til að starfrækja verksmiðjuna í Helgúvík með farsælum hætti. Voru fulltrúar PCC og Arion banka sammála um að forsenda þess að farið yrði af stað aftur með kísilframleiðslu í Helgúvík væri að slíkt yrði gert í góðri sátt við yfirvöld og íbúa Reykjanesbæjar. Eftir að hafa kynnt metnaðarfull áform sín fyrir ýmsum hagaðilum var það niðurstaða PCC að ekki væri grundvöllur fyrir áframhaldandi viðræðum um kaup félagsins á kísilverksmiðjunni.

Í kjölfar þeirrar niðurstöðu telur Arion banki ólíklegt að verksmiðjan verði gangsett að nýju fyrir kísilframleiðslu og horfir til sölu á þeim innviðum sem eru til staðar í Helgúvík, annað hvort til flutnings og/eða með það að markmiði að koma þar upp annars konar starfsemi en kísilframleiðslu. Viðræður eru í gangi við nokkra aðila, innlenda og erlenda. Þar sem verksmiðjan er nú skilgreind sem fjárfestingareign en ekki eign til sölu voru helstu eignir Stakksbergs, lóð og verksmiðjuhúsnæði í Helgúvík á Reykjanesi, fluttar yfir í Landey, fasateignarbrúnaarfélag Arion banka, um áramótin. Samhliða þeirri tilfærslu voru eignirnar endurmetnar og standa nú í 1.230 milljónum króna í bókum Landeyjar. Þær eignir sem eftir eru í Stakksbergi eru aðallega hráefni og aðrar óverulegar eignir sem metnar eru á núlli.

Sólbjarg ehf., a subsidiary of Eignabjarg ehf.

Sólbjarg ehf. er eignarhaldsfélag yfir fyrrum ferðaþjónustusamstæðu TravelCo hf. en dótturfélag þess voru Terra Nova Sól ehf., Heimsferðir ehf. og TravelCo Nordic/Bravo Tours. Á fyrsta ársfjórðungi 2020 lauk félagið sölu á Terra Nova Sól ehf., á fjórða ársfjórðungi 2021 sölu á 59,4% eignarhlut sínum í dönsku ferðaskrifstofunni Bravo Tours 1998 A/S og á öðrum ársfjórðungi 2022 sölu á öllum rekstri, vörumerki og lén Heimsferða ehf. Sólbjarg er minnihlutaeigandi í Ferðaskrifstofu Íslands í gegnum eignarhald sitt á Heimbjargi ehf. (áður Heimsferðir ehf.). Eignarhluturinn er færður sem eign til sölu en bókfært virði hans er núll.

Skýringar við samstæðureikninginn

	2022	2021
30. Aðrar eignir		
Varanlegir rekstrarfjármunir	3.787	4.298
Nýtingarréttur	745	823
Viðskiptakröfur	5.255	5.104
Óuppgerð verðbréfavíðskipti	860	5.113
Fjárfestingar vegna líftrygginga með áhættu líftryggingataka	117	1.281
Ýmsar eignir	3.459	3.282
Aðrar eignir	14.223	19.901

Varanlegir rekstrarfjármunir

	Fasteignir	Tæki og búnaður	Samtals 2022	Samtals 2021
Upphaflegt kostnaðarverð í ársbyrjun	3.967	7.977	11.944	12.072
Kaup	-	357	357	583
Selt	(433)	(89)	(522)	(711)
Upphaflegt kostnaðarverð í árslok	3.534	8.245	11.779	11.944
Uppsafnaðar afskriftir í ársbyrjun	(1.883)	(5.764)	(7.647)	(7.281)
Afskrifað	(79)	(426)	(505)	(565)
Selt	112	48	160	200
Uppsafnaðar afskriftir í árslok	(1.850)	(6.142)	(7.992)	(7.646)
Varanlegir rekstrarfjármunir	1.684	2.103	3.787	4.298

Fasteignamat nam 4.152 m.kr. í árslok (2021: 4.097 m.kr.). Vátryggingarmat fasteigna nam 7.680 m.kr. í árslok (2021: 7.489 m.kr.).

Nýtingarréttur

	2022	2021
Staða í ársbyrjun	823	754
Nýir leigusamningar	213	185
Leigusamningar sem fallið hafa úr gildi	(215)	-
Verðbætur	41	18
Afskriftir	(117)	(134)
Nýtingarréttur	745	823

Nýtingarréttur er vegna leigu fasteigna til eigin nota.

31. Aðrar skuldir

Viðskiptaskuldir	1.013	818
Óuppgerð verðbréfavíðskipti	1.844	1.259
Tryggingarsjóður innstæðueigenda og fjárfesta	-	138
Vátryggingaskuld	21.023	18.170
Líftryggingarskuld með fjárfestingaáhættu líftryggingataka	117	1.281
Fjármagnstekjuskattur	2.637	810
Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	1.761	1.516
Áætlaður kostnaður	4.776	4.200
Fyrirfram innheimtar tekjur	1.590	1.476
Niðurfærsla liða utan efnahags	449	711
Leiguskuld	970	878
Ýmsar skuldir	6.793	5.894
Aðrar skuldir	42.973	37.151

Skýringar við samstæðureikninginn

31. Aðrar skuldir, framhald

Vátryggingaskuld	Hlutdeild		Samtals 2022	Hlutdeild		Samtals 2021
	Vátrygginga- skuld	endur- tryggienda		Vátrygginga- skuld	endur- tryggienda	
Tilkynnt tjón og áfallinn tjónakostnaður	10.455	(371)	10.084	9.473	(110)	9.363
Áætlun vegna orðinna en ótilkynnta tjóna	3.168	(90)	3.078	2.021	(64)	1.957
Tjónaskuld	13.623	(461)	13.162	11.494	(174)	11.320
Iðgjaldaskuld	7.400	(15)	7.385	6.676	(12)	6.664
Vátryggingaskuld í eigin hlut	21.023	(476)	20.547	18.170	(186)	17.984

Vátryggingaskuld er samsett úr tjónaskuld og iðgjaldaskuld. Tjónaskuld er sú skuldbinding sem hvílir á félaginu vegna úppgerðra tjóna. Hún er metin sem fjárhæð tilkynnta úppgerðra tjóna, auk tryggingafræðilegrar áætlunar vegna orðinna en ótilkynnta tjóna. Iðgjaldaskuld er sá hluti iðgjalda vegna tekninnar vátryggingaáhættu á árinu sem tilheyrir næstu reikningsárum.

Leiguskuld	2022	2021
Staða í ársbyrjun	878	787
Nýir eða framlengdir leigusamningar	215	183
Leigusamningar sem fallið hafa úr gildi	(34)	-
Verðbætur	69	31
Vaxtagjöld	31	20
Leigugreiðslur	(189)	(143)
Leiguskuld	970	878

32. Lántaka

Gjaldmiðill, upphaflegt nafnverð	Útgefið	Loka- gjaldhagi	Greiðslu- skilmálar	Vaxtakjör		
ARION CB 22, 31.720 m.kr.	2015	2022	Á lokadegi	Fastir 6,50%	-	31.508
ARION CB 24 ISK 28.900 m.kr.	2019	2024	Á lokadegi	Fastir, 6,00%	25.736	26.004
ARION CBI 25, 37.940 m.kr.	2017	2025	Á lokadegi	Verðtryggt, fastir, 3,00%	47.184	43.341
ARION CBI 26 ISK 17.080 m.kr.	2019	2026	Á lokadegi	Verðtryggt, fastir, 2,00%	19.219	17.747
ARION CBI 29, 27.200 m.kr.	2014	2029	Á lokadegi	Verðtryggt, fastir 3,50%	35.602	29.902
ARION CBI 48 11.680 m.kr.	2018	2048	Jafnar gr.	Verðtryggt, fastir, 2,50%	11.828	11.017
ARION CB EUR 500 milljónir *	2021	2026	Á lokadegi	Fastir EUR 0,05%	66.231	43.624
ARION CB 27, 8.100 m.kr.	2022	2027	Á lokadegi	Fastir 5,50%	7.058	-
Sértryggt skuldbréf					212.858	203.143
NOK 750 milljónir	2019	2022	Á lokadegi	Breytil., NIBOR +1,82%	-	11.096
SEK 150 milljónir	2019	2022	Á lokadegi	Breytil. 3 mán.STIBOR 1,33%	-	2.159
NOK 250 milljónir	2017	2023	Á lokadegi	Fastir, 3,02%	3.671	3.757
EUR 300 milljónir *	2018	2023	Á lokadegi	Fastir, 1,00%	20.672	41.491
EUR 300 milljónir *	2020	2024	Á lokadegi	Fastir, 0,625%	43.181	44.021
NOK 250 milljónir	2017	2027	Á lokadegi	Fastir, 3,40%	3.680	3.766
NOK 300 milljónir, græn útgáfa *	2021	2025	Á lokadegi	Fastir, 0,375%	41.404	43.680
Arion 26 1222, græn, 5.760 m.kr.	2021	2026	Á lokadegi	Fastir 4,70%	5.382	3.524
Arion 24 1020, græn, 6.020 m.kr.	2022	2024	Á lokadegi	Breytil., REIBOR 3M +0,70%	6.062	-
EUR 300 milljónir græn útgáfa *	2022	2024	Á lokadegi	Fastir 4,875%	44.557	-
NOK 550 m.kr.	2022	2025	Á lokadegi	Breytil., OIBOR 3M +2,35%	7.952	-
SEK 230 m.kr.	2022	2025	Á lokadegi	Breytil., STIBOR 3M +2,35%	3.144	-
Útgefin skuldbréf					179.705	153.494
Lántaka					392.563	356.637

* Samstæðan beitir áhættuvarnarreikningsskilum á gangvirði gagnvart þessum skuldbréfaútgáfum með tilteknum vaxtaskiptasamningum í erlendri mynt sem áhættuvörn, sjá skýringu 24.

Bókfært virði skráðra skuldbréfa var 393 ma.kr. í árslok (31.12.2021: 357 ma.kr.) og markaðsvirði þeirra var 381 ma.kr. (31.12.2021: 367 ma.kr.). Samstæðan keypti eigin skuldir fyrir 28 ma.kr. á árinu. Rekstraráhrif voru jákvæð um 14 m.kr. og eru færð í rekstrarreikning (2021: engin kaup).

Skýringar við samstæðureikninginn

33. Víkjandi lántaka

Gjaldmiðill, upphaflegt nafnverð	Útgefið	Loka- gjaldddagi	Innköllunar- heimild	Vaxtakjör	2022	2021
SEK 500 milljónir	2018	2028	22. nóv. '23	Breytil. 3 mán. STIBOR +3,10%	6.822	7.174
NOK 300 milljónir	2019	2029	9. júl. '24	Breytil., NIBOR +3,65%	4.383	4.461
SEK 225 milljónir	2019	2029	20. des. '24	Breytil., 3 mán. STIBOR +3,70%	3.066	3.232
ARION T21 30 4.800 milljónir	2019	2030	4. jan. '25	Fastir, verðtryggðir, 3,875%	5.841	5.337
ARION T2 30 880 milljónir	2019	2030	4. jan. '25	Fastir, 6,75%	908	907
EUR 5 milljónir	2019	2031	6. mar. '26	Fastir, 3,24%	772	752
ARION T21 33 9.860 milljónir	2022	2033	15. des.'28	Fastir, verðtryggðir, 4,95%	9.894	-
ARION T2 33 2.240 milljónir	2022	2033	15. des.'28	Fastir, 9,25%	2.249	-
Víkjandi lántaka - eiginfjárbáttur 2					33.935	21.863
ARION AT1 USD 100 milljónir *	2020	~	26. mar. '25	Fastir, 6,25%	13.396	13.225
Víkjandi lántaka - viðbótareiginfjárbáttur 1					13.396	13.225
Víkjandi lántaka					47.331	35.088

* Samstæðan beitir áhættuvarnarreikningsskilum á gangvirði gagnvart þessum skuldabréfaútgáfum með tilteknum vaxtaskiptasamningum í erlendri mynt sem áhættuvörn, sjá skýringu 24.

Skuldabréfin teljast til eiginfjárbáttar 1 og 2 samkvæmt lögum nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki.

34. Skuldir vegna fjármögnunar

2022	Ársbyrjun	Hreyfingar sem hafa ekki áhrif á greiðslufæði				Árslok
		Greiðslu- flæði	Vaxta- gjöld	Gengis- munur	Áhrif áh.varna	
Sértrygð skuldabréf í krónum - verðtryggð.....	102.007	(814)	12.640	-	-	113.833
Sértrygð skuldabréf í krónum.....	57.512	(27.114)	2.396	-	-	32.794
Sértrygð skuldabréf í erlendri mynt.....	43.624	26.690	386	2.515	(6.984)	66.231
Óveðtryggð skuldabréf í erlendri mynt.....	149.970	17.949	2.044	4.278	(5.980)	168.261
Óveðtryggð skuldabréf í krónum.....	3.524	7.359	561	-	-	11.444
Víkjandi lántaka í krónum - verðtryggð.....	5.337	9.651	747	-	-	15.735
Víkjandi lántaka í krónum.....	907	2.182	68	-	-	3.157
Víkjandi lántaka í erlendri mynt.....	15.619	(596)	643	(623)	-	15.043
Víkjandi lántaka AT1 í erlendri mynt.....	13.225	(867)	880	1.149	(991)	13.396
Skuldir vegna fjármögnunar.....	391.725	34.440	20.365	7.319	(13.955)	439.894

35. Veðsettar eignir

Veðsettar eignir vegna lántöku	2022	2021
Eignir sem hafa verið settar að veði vegna lántöku	328.811	287.449
Eignir sem hafa verið settar að veði vegna lána frá lánastofnunum og skortstöðu	3.591	8.560
Eignir veðsettar vegna lántöku	332.402	296.009
Þar af veðsettar eignir vegna útgefina sértryggðra skuldabréfa í eigu bankans	(70.850)	(43.182)
Eignir vegna útgefina sértryggðra skuldabréfa	278.581	864
Eignir veðsettar vegna lántöku á efnahagsreikningi	540.133	253.691

Samstæðan hefur sett eignir að veði vegna lántöku, bæði vegna sértryggðrar skuldabréfaútgáfu og annarrar skuldabréfaútgáfu auk lánasamninga. Veðsett lán samanstóðu af íbúðalánum til einstaklinga. Bókfært virði lántökunnar var 213 ma.kr. í árslok (31.12.2021: 203 ma.kr.).

Samstæðan hefur veðsett skuldabréf vegna skammtímalána frá Seðlabanka Íslands og vegna skortstöðu tengdri skiptasamningum, til að verjast markaðsáhættu vegna viðkomandi eigna.

Samstæðan hefur gefið út sértryggð skuldabréf að fjárhæð 45 milljarða króna, sem möguleiki er að nota í endurhverfum viðskiptum við Seðlabanka Íslands eða selja ef markaðsaðstæður bjóða upp á (31.12.2021: 35 ma.kr.). Eignir að veði á móti sértryggðum skuldabréfum voru 54 ma.kr. í árslok (31.12.2021: 42 ma.kr.).

Skýringar við samstæðureikninginn

36. Eigið fé

Hlutafé og yfirverðsreikningur hlutafjár

Samkvæmt samþykktum Arion banka hf. er heildarhlutafé bankans 1.510 m.kr. að nafnverði þar sem hver hlutur nemur 1 krónu. Handhafar almennra hlutabréfa eiga rétt á arði samkvæmt ákvörðun aðalfundar hverju sinni og fylgir eitt atkvæði hverjum hlut á hluthafafundum.

	Hlutafé	Eigin hlutir	Yfirverðs-reikningur hlutafjár	2022	Hlutafé	Eigin hlutir	Yfirverðs-reikningur hlutafjár	2021
Staða í ársbyrjun	1.660	(142)	21.166	22.684	1.730	(11)	49.612	51.331
Hlutafjárلækkan	(150)	150	-	-	(70)	70	-	-
Kaup á eigin bréfum	-	(58)	(9.793)	(9.851)	-	(201)	(28.446)	(28.647)
Nýting kaupréttar	-	4	349	354	-	-	-	-
Hlutabréf tengd kaupaukakerfi	-	1	184	185	-	-	-	-
Staða í árslok	1.510	(45)	11.907	13.372	1.660	(142)	21.166	22.684

Eigin hlutir / útgefið hlutafé 3,01% 8,54%

Í samræmi við arðgreiðslustefnu Arion banka og byggt á endurkaupaáætlunum sem Fjármálaeftirlit Seðlabanka Íslands (Fjármálaeftirlitið) hefur veitt, hefur bankinn keypt eigin bréf fyrir 9.851 m.kr. á árinu 2022. Þann 5. september 2022 veitti Fjármálaeftirlitið bankanum heimild til að kaupa allt að 57,3 milljón eigin hluti eða sem samsvarar allt að 10 mö.kr. Stjórnendur bankans ákváðu að hefja endurkaupaáætlun vegna 70% af heimildinni og var það samþykkt af stjórn, en henni lýkur eigi síðar en 15. mars 2023. Byggt á endurkaupaáætlun sem Fjármálaeftirlitið heimilaði og bankinn fór af stað með í október 2021 keypti bankinn eigin bréf fyrir 4.269 m.kr. á fyrsta ársfjórðungi 2022. Endurkaupaáætluninni lauk í mars 2022. Endurkaup á árinu 2021 byggðu á heimildum til kaupa á eigin bréfum frá Fjármálaeftirlitinu á árunum 2020 og 2021.

Á aðalfundi bankans í mars 2022 var samþykkt tillaga um lækkan hlutafjár um 150 milljón hluti, til jöfnunar eigin hlutum. Þann 4. apríl 2022 var hlutafé bankans lækkað úr 1.660 milljónum króna í 1.510 milljónir króna að nafnverði, sem skiptist á jafn marga hluti og fylgir eitt atkvæði hverjum hlut. Á aðalfundi bankans í mars 2021 var samþykkt tillaga um lækkan hlutafjár um 70 milljón hluti. Lækkunin var framkvæmd 20. apríl 2021.

Kaupréttir

Arion banki er með kaupréttaráætlun fyrir alla starfsmenn bankans, Varðar og Stefnis, samþykkt af aðalfundi. Starfsfólk hefur rétt til að kaupa hlutabréf fyrir allt að 1,5 milljón króna á ári í samræmi við 10. gr. tekjuskattslaga nr. 90/2003 og ræðst verðið af meðalverði hlutabréfa bankans 10 daga fyrir undirritun kaupréttarsamnings. Starfsmaður skal vera í óslitinni vinnu hjá Arion banka til lokadags. Kaupréttirnir bera hvorki rétt til arðs né atkvæðisréttar og eru metnir með Black-Scholes verðlagningarlíkani.

Eftirfarandi kaupréttarsamningar eru í gildi í árslok.

	Fjöldi hluta (í þús.)	Nýtingarár	Kaupverð á hlut (kr.)
Útgefnir 2021 (600.000 kr.) - starfsmenn Arion banka	13.520	2023-2026	95,5
Útgefnir 2022 (900.000 kr.) - starfsmenn Arion banka	10.620	2023-2026	181,7
Útgefnir 2022 (1.500.000 kr.) - starfsmenn Arion banka	4.425	2023-2026	181,7
Útgefnir 2022 (1.500.000 kr.) - starfsmenn dótturfélaga	2.317	2023-2026	170,9
	<u>30.882</u>		

Skýringar við samstæðureikninginn

36. Eigið fé, framhald

Hreyfingar á kaupréttum á árinu.

	2022		2021	
	Fjöldi hluta (í þús.)	Vegið meðalverð samnings	Fjöldi hluta (í þús.)	Vegið meðalverð samnings
Útistandandi í ársbyrjun	19.728	95,5	-	-
Veittir kaupréttir	17.362	180,3	19.728	95,5
Útrunnir kaupréttarsamningar	(2.916)	95,5	-	-
Nýttir kaupréttir - vegið meðalverð hluta 187,6 kr. á nýtingardegi	(3.292)	95,5	-	-
Útistandandi kaupréttir í árslok	30.882	143,2	19.728	95,5

Í árslok voru engir kaupréttarsamningar útistandandi sem mátti nýta. Næstu nýtingartímabil eru í ferbrúar og maí 2023.

Ef allir útistandandi kaupréttir væru nýttir myndu þeir nema um 2,0% af útgefnu hlutafé.

Til að uppfylla skuldbindingar vegna kaupréttarsamninga við starfsmenn mun bankinn gefa út nýtt hlutafé eða afhenda eigin bréf. Arion banki hefur hvorki lagalegar skuldbindingar né áætlanir um að gera kaupréttarsamningana upp með endurkaupum eða uppgjöri með peningalegri greiðslu.

Gangvirði kaupréttarsamninga starfsmanna er reiknað samkvæmt verðlagningarmódeli Black-Scholes.

Áskriftarréttindi

Bundinn sjóður vegna áskriftarréttinda endurspeglar heildarsöluverð áskriftarréttinda. Arion banki gaf út 54 milljónir áskriftarréttinda þann 9. mars 2021. Áskriftargengið var 15,6 krónur á hlut og nam heildarsöluverð samtals 842,4 milljónum króna. Útgáfan samsvarar um 3% af heildarhlutafé bankans og er bankinn skuldbundinn til að gefa út nýtt hlutafé við nýtingu áskriftarréttindanna. Um 48,5% af heildarútgáfunni voru seld til um 150 starfsmanna samstæðunnar og um 51,5% voru seld til fagfjárfesta. Heimilt er að nýta áskriftarréttindin frá 4. ársfjórðungi 2023 til 3. ársfjórðungs 2024.

Skýringar við samstæðureikninginn

Aðrar upplýsingar

37. Hluthafar Arion banka	2022	2021
Gildi lífeyrissjóður	9,77%	8,83%
Lífeyrissjóður starfsmanna ríkisins	9,53%	9,10%
Lífeyrissjóður verzlunarmanna	9,14%	8,81%
Stoðir hf.	5,20%	4,73%
Stefnir sjóðir	4,05%	2,88%
Brú lífeyrissjóður	3,69%	2,35%
Birta lífeyrissjóður	3,47%	3,16%
Frjálsi lífeyrissjóðurinn	3,17%	2,88%
Stapi lífeyrissjóður	3,02%	2,71%
Arion banki hf.	3,01%	8,54%
Hvalur hf.	2,44%	2,22%
Íslandsbanki hf.	2,38%	2,22%
Vanguard	2,27%	0,00%
Festa lífeyrissjóður	1,92%	1,23%
Kvika banki hf.	1,82%	2,20%
Almenni lífeyrissjóður	1,47%	1,33%
Landsbréf hf.	1,43%	0,97%
Landsbankinn hf.	1,21%	0,70%
Lífsverk lífeyrissjóður	1,08%	1,07%
Sjóvá tryggingar	1,00%	0,78%
Kvika eignastýring	0,87%	1,31%
Akta sjóðir	0,15%	0,91%
MainFirst Bank AG	0,00%	1,19%
Bóksal ehf.	0,00%	1,26%
Aðrir hluthafar með minna en 1% eignarhlut	27,94%	28,62%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>

Í árslok áttu starfsmenn samstæðunnar 0,65% eignarhlut í Arion banka (31.12.2021: 0,51%). Eignarhlutir stjórnar og framkvæmdastjórnar er eftirfarandi:

	2022		2021	
	Áskrifta- réttindi/ kaupréttir	Fjöldi hluta	Áskrifta- réttindi kaupréttir	Fjöldi hluta
Steinunn Kristín Þórðardóttir, stjórnarmaður	-	12.000	-	12.000
Varamenn í stjórn	-	13.000	-	13.000
Benedikt Gíslason, bankastjóri	1.006.482	2.506.283	992.953	2.300.000
Sjö meðlimir í framkvæmdastjórn (2021: átta)	4.945.258	787.751	4.482.724	1.633.076

Aðrir stjórnarmenn eiga hvorki eignarhluti né áskriftarréttindi í bankanum.

Skýringar við samstæðureikninginn

38. Lögfræðileg málefni

Samstæðan hefur markað sér stefnu og komið upp ferlum til þess að halda utan um lögfræðileg ágreiningsefni. Þegar faglegrar ráðgjafar hefur verið leitað og fjárhæð hugsanlegs taps hefur verið áætluð með raunhæfum hætti gerir samstæðan ráðstafanir til þess að taka mið af hugsanlegum neikvæðum áhrifum af ágreiningsmálunum á fjárhagsstöðu hennar. Í þeim tilvikum þegar talið er að það geti skaðað málstað samstæðunnar að upplýsa um mögulegar fjárhæðir í tengslum við málaferli, þá er því sleppt. Í árslok voru nokkur ágreiningsmál, sem samstæðan á aðild að, óleyst.

Óvissar skuldbindingar

Málaferli vegna skaðabóta

Í júní 2013 stefndi Kortþjónustan hf., Arion banka hf., Íslandsbanka hf., Landsbankanum hf., Borgun hf. og dótturfélagi bankans Valitor hf. til greiðslu skaðabóta að fjárhæð 1.200 m.kr. auk vaxta, vegna tjóns sem Kortþjónustan ehf. taldi sig hafa orðið fyrir vegna brota félaganna á samkeppnislögum. Í júní 2017 vísaði Hæstiréttur málinu frá dómi á grundvelli formaskilyrða. Síðan þá hefur Kortþjónustan, og síðar fyrrum stærsti hluthafi hennar, EC-Clear, reynt að höfða fimm sambærileg dómsmál sem öllum hefur verið vísað frá, því síðasta í mars 2021. Í september 2021 höfðaði EC-Clear ehf. enn á ný mál með sama málatalibúnaði á hendur sómu aðilum og krafðist skaðabóta að fjárhæð 922 m.kr. auk vaxta. Í september 2022 vísaði héraðsdómur málinu frá dómi en með úrskurði í janúar 2023 felldi Landsréttur frávísunarúrskurð héraðsdóms úr gildi og lagði fyrir héraðsdóm að taka málið til efnismeðferðar. Kæmi til þess að stefndu yrðu dæmdir til greiðslu skaðabóta yrðu þeir sameiginlega ábyrgir fyrir greiðslu fjárhæðarinnar. Í ljósi þessa hefur bankinn ekki fært varúðarfærslu vegna málsins.

Hópmálsókn Neytendasamtakanna

Í apríl 2020 sendu Neytendasamtök Íslands bréf á Arion banka, Íslandsbanka og Landsbankann og héldu því fram að skilmálar lána bankanna til neytenda sem bera breytilega vexti væru ólöglegir. Í bréfinu hvöttu Neytendasamtökin bankana til að endurskoða skilmálana og leiðréttá hlut þeirra lántaka sem samtökin töldu að hallað hefði á. Nánar tiltekið var því haldið fram að heimild til breytinga á breytilegum vöxtum verðtryggðra og óverðtryggðra lána, sem og staðlaðir skilmálar bankanna væru ógagnsæir og ekki nægjanlega skiljanlegir, sem leiddi til ójafnvægis í samningssambandi neytenda og bankanna.

Arion banki fór yfir skilmála sína og ferli við vaxtabreytingar og sá ekki ástæðu til breytinga á skilmálum og telur kröfur Neytendasamtakanna vera tilhæfulausar. Var Neytendasamtökunum sent bréf með rökstuðningi í september 2020. Samkvæmt upplýsingum á vef Neytendasamtakanna höfnuðu allir bankarnir þrjú kröfum samtakanna.

Í maí 2021 birtu samtökin grein á heimasíðu sinni þar sem efnt var til liðsöfnunar með það fyrir augum að aðstoða lántaka við að leita réttar síns. Hefðu neytendasamtökin hug á því að finna aðila og fjármagna fyrir þá prófmál um skilmálana fyrir dómstólum. Arion banki hefur mótttekið umboð með upplýsingabeiðni frá tæplega 1200 manns í gegnum lögmansstofu. Eitt dómsmál hefur verið höfðað gegn bankanum og með dómi Héraðsdóms Reykjavíkur þann 7. febrúar 2023 var bankinn sýknaður. Stefnendur munu áfrýja dóminum. Með hliðsjón af niðurstöðu héraðsdóms sem og utanaðkomandi lögfræðialíts sem bankinn aflaði hefur bankinn ekki fært varúðarfærslu vegna málsins.

Stjórnvaldsákvörðun fjármálaeftirlitsnefndar Seðlabanka Íslands

Þann 7. júlí 2020 tók fjármálaeftirlitsnefnd Seðlabanka Íslands ákvörðun um að Arion banki teldist hafa brotið gegn 1. mgr. 122. gr. laga um verðbréfavíðskipti með því birta ekki innherjaupplýsingar nægjanlega tímalega, og gerði bankanum að greiða stjórnvaldssekt að fjárhæð kr. 87,7 milljónir króna. Ákvörðunin var birt á heimasíðu Seðlabankans. Bankinn greiddi sektina, en stefndi jafnframt Seðlabanka Íslands og íslenska ríkinu fyrir Héraðsdóm Reykjavíkur í október 2020 og krafðist ógildingar ákvörðunarinnar. Með dómi í apríl 2022 voru stefndu sýknuð. Bankinn hefur áfrýjað dóminum.

Önnur lögfræðileg álitafæni

Síðan 2008 hefur Arion banki formlega verið aðili að dómsmáli í Lúxemborg sem höfðað var gegn félaginu R Capital S.á r.l. og eiganda þess, Umberto Ronsisvalle, til innheimtu á EUR 6 millj. kröfu auk vaxta. Kaupþing ehf. var raunverulegur eigandi kröfunnar og aðkoma Arion banka var takmörkuð við að vera formlegur aðili að dómsmálinu. Kaupþing lýsti yfir skaðleysi Arion banka vegna þessa máls. Ástæðan fyrir þessari skiptingu er ákvörðun Fjármálaeftirlitsins árið 2009 um skiptingu Kaupþings í „nýja“ og „gamla“ bankann. Árið 2019 var gerð gagnkrafa í dómsmálinu á hendur Arion banka að fjárhæð EUR 24 millj. auk vaxta og lýsti Kaupþing yfir skaðleysi Arion banka af kröfunni. Í september 2021 sömdu Kaupþing og Arion banki um að öll réttindi og skyldur vegna dómsmálanna í Lúxemborg yrðu framseld til Arion banka. Skaðleysi bankans er enn tryggt vegna málanna og hefur bankinn því ekki fært varúðarfærslu vegna þeirra.

Þrotabú TravelCo Nordic hefur stefnt TravelCo hf. og Arion banka í Danmörku til greiðslu kröfu in solidum að fjárhæð DKK 58,1 millj. auk vaxta. Málatalibúnaðurinn er óljós en þrotabúið telur að bankinn, sem eigandi Heimsferða ehf. og Terra Nova Sól ehf., hafi selt félögin til dótturfélags síns, Sólbjargs ehf., án fullnægjandi greiðslu. Salan sem þrotabúið vísar til eru í raun lögmæt fullnustuaðgerð bankans á veðsettum hlutabréfum í Heimsferðum hf. og Terra Nova Sól ehf. í kjölfar vanefnda á lánsamningi TravelCo hf. Í kjölfar fullnustunnar flutti bankinn félögin í eignarhaldsfélag sitt, Sólbjarg ehf., og bankinn var áfram endanlegur eigandi félaganna. Bankinn telur líklegt að hann verði sýknaður af kröfum þrotabúsins og hefur því ekki fært varúðarfærslu vegna málsins.

39. Atburðir eftir lok reikningskiladags

Enginn atburður hefur átt sér stað eftir lok reikningskiladags og fram að samþykkt þessa ársreiknings sem gefur tilefni til sérstakrar upplýsingagjafar í ársreikningnum.

Skýringar við samstæðureikninginn

Liðir utan efnahags

40. Skuldbindingar

Veittar ábyrgðir, ónýttar yfirdráttarheimildir og lánsloforð	2022	2021
Ábyrgðir	20.312	15.858
Ónýttar yfirdráttarheimildir	57.259	63.108
Lánsloforð	105.888	108.691
Veitar ábyrgðir, ónýttar yfirdráttarheimildir og lánsloforð	183.459	187.657

41. Eignir í stýringu og vörslu

Eignir í stýringu	1.298.289	1.351.573
Eignir í vörslu	1.067.052	1.148.203

Eignir í stýringu sýna markaðsvirði eigna viðskiptavina sem stýrt er af eignastýringu og dótturfélögum fyrir hönd viðskiptavina.

Sem vörsluaðili er Arion banki ábyrgur fyrir eignavörslu verðbréfa fyrir fyrirtæki og einstaklinga. Hlutverk vörsluaðila er varsla verðbréfa, svo sem hlutabréfa, skuldabréfa og verðbréfasjóða, annast uppgjör á verðbréfaviðskiptum og öðrum eignabreytingum á verðbréfum, afgreiðsla fyrirtækjaáðgerða, t.d. gjalddaga á skuldabréfum og arðgreiðslur á hlutabréfum og halda utan um skráningu dagslokaverða á verðbréfum.

Tengdir aðilar

42. Tengdir aðilar

Arion banki skilgreinir tengda aðila sem hluthafa sem hafa áhrif á samstæðuna, lykilstjórnendur og hlutdeildarfélag samstæðunnar.

Hluthafar sem hafa áhrif á samstæðuna eru þeir sem hafa vald til að taka þátt í fjárhagslegum og rekstrarlegum ákvörðunum bankans en fara ekki með yfirráð yfir þeim. Í árslok var enginn hluthafi skilgreindur sem tengdur aðili sem hefur áhrif á samstæðuna (31.12.2021: enginn).

Stjórn Arion banka hf. og lykilstjórnendur bankans eru skilgreindir sem lykilstjórnendur en einnig nánir fjölskyldumeðlimir framangreindra einstaklinga og lögaðilar undir yfirráðum þeirra. Upplýsingar um launagreiðslur, lífeyrisgreiðslur og önnur viðskipti við lykilstjórnendur má finna í skýringum 12 og 37.

Upplýsingar um hlutdeildarfélag samstæðunnar má finna í skýringu 26.

Viðskipti við tengda aðila hafa átt sér stað á grundvelli viðskipta milli óskyldra aðila. Engar frekari ábyrgðir hafa verið veittar tengdum aðilum vegna viðskiptaskulda eða viðskiptakrafna.

	Lykilstjórnendur		Hlutdeildarfélag	
	2022	2021	2022	2021
Lán	64	138	71	-
Aðrar eignir	2	1	-	530
Eignir samtals	66	139	71	530
Innlán	(1.111)	(279)	(155)	(10)
Aðrar skuldir	-	(4)	(27)	(301)
Skuldir samtals	(1.111)	(284)	(182)	(311)
Vaxtatekjur	10	25	1	-
Vaxtagjöld	(13)	(1)	(2)	(1)
Þóknunatekjur	14	328	1	-
Þóknanagjöld	-	-	(101)	(308)
Aðar tekjur	-	92	-	-
Önnur gjöld	(2)	-	(1.414)	(1.471)
Hreinar tekjur	9	444	(1.515)	(1.780)

Skýringar við samstæðureikninginn

Áhættustýring

Samstæðan stendur frammi fyrir ýmis konar áhættum sem tengjast daglegum rekstri hennar. Grunnstoðir virkrar áhættustýringar felast í greiningu verulegrar áhættu, mælingu á áhættunni, aðgerðum til þess að takmarka áhættu og stöðugri vöktun áhættuþátta. Áhættustýringarferlið og geta samstæðunnar til þess að stýra og verðleggja áhættuþætti er ómissandi þáttur í að tryggja áframhaldandi arðsemi samstæðunnar, svo og til þess að tryggja að áhættu hennar sé haldið innan viðunandi marka.

Stjórn bankans ber endanlega ábyrgð á áhættustýringarkerfi bankans og ber að tryggja að viðunandi áhættustefnur og stjórnarhættir séu til staðar til þess að stýra áhættu samstæðunnar. Sérhvertt dótturfélag ber ábyrgð á sinni áhættustýringarumgjörð en fer eftir eigendastefnum bankans sem tiltaka m.a. stefnu um innra eftirlit, áhættuvilja og skýrslugjöf. Stjórn setur áhættuvilja fyrir bankann, og í tilfellum samstæðuna, sem er sett fram sem takmörk á áhættuþáttum og mörk sem áhættustýringarsvið bankans fylgist með.

Bankastjórinn ber ábyrgð á að viðhalda skilvirku áhættustýringarkerfi, ferli og eftirliti, svo og að viðhalda vitund starfsfólks um áhættu þannig að áhætta sé viðfangsefni allra starfsmanna.

Í bankanum starfa nokkrar nefndir sem stýra áhættu. Áhættunefnd stjórnar (BRIC) ber ábyrgð á eftirliti með áhættustýringarkerfi bankans, áhættuvilja og innramatsferli á eiginfjár- og lausafjárþörf (ICAAP/ILAAP). Lánanefnd stjórnar (BCC) tekur ákvarðanir um alla meiriháttar útlánaáhættu, þar með talið sölutryggingar og fjárfestingar. Bankastjóri hefur sett á stofn sex áhættunefndir sem bera ábyrgð á umgjörð og stýringu viðeigandi áhættuþátta. Eigna- og fjárhagsskuldbindinganefnd (ALCO) ber ábyrgð á stýringu á misvægi eigna og skulda, lausafjár- og fjármögnunaráhættu, markaðsáhættu og eiginfjárstýringu. ALCO tekur einnig ákvarðanir er varða sölutryggingar og fjárfestingar. Rekstraráhættunefnd (ORCO) ber ábyrgð á stýringu rekstraráhættu, þ.m.t. upplýsingaöryggi, fjármálaglæpi, hlítni við lög og reglur og stýringu gagna. Lánanefnd Arion banka (ACC) tekur lánaákvæðanir og fjallar um almennar lánareglur en Nauðasamnings- og niðurfellingarnefnd Arion banka (ADC) tekur ákvarðanir er varða nauðasamninga og niðurfellingar. ACC og ADC starfa innan þeirra heimilda er BCC setur. Sjálfbærnefnd bankans tryggir að stefna bankans og ákvarðanir séu í samræmi við skuldbindingar bankans í tengslum við umhverfis, félags og stjórnarhætti (UFS). Nefndin hefur m.a. umsjón með grænum fjármögnunarramma bankans. Yfiráhættunefnd (ERCO) hefur umsjón með innleiðingu áhættustefna, gætir þess að áhættumörk séu í samræmi við áhættuvilja bankans, yfirfer ICAAP og ILAAP skýrslur, álagspróf, sviðsmyndir, útlánalíkön og tiltekin ákvæði er varða IFRS 9. Framkvæmdastjóri áhættustýringarsviðs er formaður ERCO.

Innri endurskoðun bankans annast sjálfstæðar úttektir á starfsemi bankans og nokkurra dótturfélaga, áhættustýringarkerfi, ferlum, stefnu og mælingum. Innri endurskoðun ræðir niðurstöður sínar við stjórnendur og gefur skýrslu og tilmæli til endurskoðunarnefndar stjórnar (BAC).

Regluvarsla er sjálfstæð eining sem er stýrt af regluverði og heyrir beint undir bankastjóra. Regluvarsla stýrir háttsemis- og hlítingaráhættu bankans en þar undir fellur meðal annars persónuvernd og áhætta bankans vegna fjármunabrota.

Áhættustýringarsvið bankans starfar undir stjórn framkvæmdastjóra áhættustýringar. Sviðið er sjálfstæð stjórnunareining og ber beina ábyrgð gagnvart bankastjóra. Áhættustýringarsvið skiptist í þrjár einingar: Áhættugreiningu, sem greinir og mælir safnlæga áhættu og ber ábyrgð á líkönum og skýrslum; Áhættueftirlit, sem styður við og hefur eftirlit með áhættustýringu og innra eftirlit í fyrstu línu; og Lánagreiningu, sem styður við lánveitingarferlið og tekur þátt í lánaákvörðunum. Öryggisstjóri bankans og Áhættustjóri lífeyrissjóða tilheyra áhættustýringarsviði.

Arion banki er lítil banki í alþjóðlegu samhengi en er flokkaður sem kerfislega mikilvægur á Íslandi. Samstæðan starfar í litlu hagkerfi, með eigin gjaldmiðil, sem er háð tiltölulega fáum atvinnugreinum, sveiflum í fjármagnsflæði og gengissveiflum. Helstu áhættuþættir samstæðunnar eru útlánaáhætta, samþjöppunaráhætta, lausafjáráhætta, vaxtaáhætta, áhætta tengd upplýsingatækniþættum, viðskiptaáhætta og sjálfbærniáhætta. Þessir áhættuþættir eru að mestu leyti innan móðurfélagsins. Samstæðan stendur frammi fyrir áhættum í gegnum dótturfélag vegna tryggingastarfsemi og sjóðastýringar.

Nánari upplýsingar um áhættu- og eiginfjárstýringu er að finna í áhættuskýrslu bankans sem er gefin út samhliða útgáfu samstæðureikningsins og gerð aðgengileg á heimasíðu bankans, www.arionbanki.is.

Skýringar við samstæðureikninginn

43. Útlánaáhætta

Útlánaáhætta er sú áhætta að samstæðan verði fyrir tjóni ef viðskiptavinir hennar eða gagnaðilar standa ekki við samningsskuldbindingar sínar.

Útlánaáhætta verður til í hvert skipti sem samstæðan ráðstafar fjármunum sínum með þeim hætti að eigið fé hennar eða tekjur velta á efndum gagnaðila, útgefenda eða lántakenda. Lán til viðskiptavina og lánastofnana er helsti uppruni útlánaáhættu. Aðrar tegundir eigna, líkt og skuldabréf, afleiðusamningar og eignir utan efnahagsreiknings fela einnig í sér útlánaáhætta.

Stjórnun og greining á lánasafninu er afar mikilvæg. Mikil áhersla er lögð á gæði lánasafnsins með öguðu lánveitingarferli, gagnrýnni skoðun á lánsúmsóknnum, vöktun á gæðum lánasafnsins og greiningu og viðbrögðum við hugsanlegum erfiðleikalánum á fyrstu stigum sem og virkri stjórnun á endurskipulagningu virðisrýðra lána.

Lánveitingar eru byggðar á upplýstum lánaákvörðunum og leitast samstæðan við að eiga viðskipti við fjárhagslega sterka aðila með trygg veð og góða endurgreiðslugetu. Verðlagning láns á að endurspegla þá áhættu sem tekin er.

Samstæðan stýrir útlánaáhættu með því að setja hámarksheimildir fyrir þá áhættu sem hún sættir sig við vegna einstakra gagnaðila og tengdra viðskiptavina og með því að fylgjast með áhættuskuldbindingum í samhengi við þessar heimildir. Samstæðan leitast við að takmarka heildarútlánaáhættu sína með því að ná fram dreifingu í lánasafninu yfir atvinnugreinar og með því að takmarka stórar áhættuskuldbindingar gagnvart hópum tengdra viðskiptavina.

Skipting útlánaáhættu

Eftirfarandi tafla sýnir hámarksútlánaáhættu í niðurbroti eftir liðum efnahagsreikningsins áður en tekið hefur verið tillit til áhættumildunar í formi trygginga eða annarra áhættuvarna. Taflan sýnir einnig tryggingar. Upphæð og tegund trygginga sem gerð er krafa um fer eftir mati á útlánaáhættu mótaðilans og tegund fyrirgreiðslunnar. Helstu tegundir trygginga eru:

- Fasteignir. Íbúðar-, verslunar- og iðnaðarhúsnæði ásamt landareignum.
- Reiðufé og verðbréf, þ.m.t. ríkisskuldabréf, veðtryggð skuldabréf, skráð og óskráð hlutabréf og sjóðir um sameiginlega fjárfestingu.
- Skip með kvóta og önnur fiskveiðiskip.
- Aðrar tryggingar: Fasta- eða lausafjármunir, þar með talið vélar, tæki, birgðir og kröfur.

Virði trygginga byggir á mati á markaðsvirði. Verðmat fasteigna byggir á markaðsvirði, matslíkani eða mati innri eða ytri sérfræðinga. Virði fiskveiðiskipa tekur tillit til fiskveiðikvóta. Gæði trygginga eru metin við útlánaákvörðanir með tilliti til sérhæfingar, staðsetningar, aldurs, ástands og endurnýtingamöguleika.

Fylgst er með virði trygginganna og gripið til aðgerða til að bæta úr ónægri tryggingarþekju í samræmi við undirliggjandi samninga. Virði trygginga er endurmetið til að tryggja viðeigandi færslu virðisrýrnunar. Virði trygginga sem hér er sýnt takmarkast við kröfuvirði tilsvareandi lána.

Skýringar við samstæðureikninginn

43. Útlánaáhætta, frh.

Hámarksútlánaáhætta og tryggingar sem bankinn hefur hald í eftir tegundum fyrirgreiðslu sem falla undir niðurfærslukröfur IFRS 9

	Hámarks útlána- áhætta	Tryggingar				Samtals tryggingar
		Reiðufé og verðbréf	Fasteignir	Skip	Aðrar tryggingar	
2022						
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	114.118	-	-	-	-	-
Lán til lánastofnana	43.433	-	-	-	-	-
Lán til viðskiptavina færð á kostnaðarvirði	1.084.757	26.494	798.632	51.751	105.483	982.360
Einstaklingar	582.371	517	531.783	16	18.960	551.276
Húsnæðislán	513.605	9	513.564	-	32	513.605
Önnur lán	68.766	508	18.219	16	18.928	37.671
Fyrirtæki	502.386	25.977	266.849	51.735	86.523	431.084
Fasteignaviðskipti	105.304	916	101.801	-	368	103.085
Byggingastarfsemi	55.208	211	41.181	47	2.493	43.932
Fiskveiðar og -vinnsla	91.427	1.126	41.181	49.535	13.038	104.880
Upplýsingatækni og fjarskipti	24.622	110	1.441	-	14.822	16.373
Heildsala og smásala	85.005	30	51.741	-	26.856	78.627
Fjármála- og tryggingastarfsemi	41.378	23.059	6.423	-	7.470	36.952
Lónaður, orkuvinnsla og framleiðsla	44.154	295	25.658	-	13.243	39.196
Samgöngur	14.058	87	1.128	1.043	3.199	5.457
Þjónusta	19.155	132	11.049	1.104	3.975	16.260
Opinberir aðilar	10.576	11	2.107	6	173	2.297
Landbúnaður og skógrækt	11.499	-	10.014	-	886	10.900
Aðrar eignir sem fela í sér útlánaáhættu	8.667	-	-	-	-	-
Ábyrgðir	20.312	2.378	3.872	37	3.288	9.575
Lánsloforð og ónýttar yfirdráttarheimildir	163.147	-	-	-	-	-
Eignir á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu	115.806	-	-	-	-	-
Ríkisskuldabréf	96.908	-	-	-	-	-
Fyrirtækja- og markaðsskuldabréf	18.898	-	-	-	-	-
Staða í lok árs	1.550.240	28.872	802.504	51.788	108.771	991.935
2021						
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	69.057	-	-	-	-	-
Lán til lánastofnana	28.156	-	-	-	-	-
Lán til viðskiptavina færð á kostnaðarvirði	936.237	29.159	704.442	42.797	85.030	861.428
Einstaklingar	526.498	712	481.088	15	15.139	496.954
Húsnæðislán	463.458	22	463.402	-	34	463.458
Önnur lán	63.040	690	17.686	15	15.105	33.496
Fyrirtæki	409.739	28.447	223.354	42.782	69.891	364.474
Fasteignaviðskipti	90.321	329	87.256	-	1.752	89.337
Byggingastarfsemi	37.010	486	33.597	48	1.876	36.007
Fiskveiðar og -vinnsla	78.094	1.967	33.597	40.999	21.056	97.619
Upplýsingatækni og fjarskipti	16.736	939	1.219	-	1.684	3.842
Heildsala og smásala	65.298	154	49.874	29	9.107	59.164
Fjármála- og tryggingastarfsemi	45.798	24.433	1.814	-	12.877	39.124
Lónaður, orkuvinnsla og framleiðsla	27.919	7	15.206	-	11.040	26.253
Samgöngur	14.162	-	1.556	1.556	3.395	6.507
Þjónusta	17.269	119	8.559	143	6.235	15.056
Opinberir aðilar	6.918	13	2.120	7	193	2.333
Landbúnaður og skógrækt	10.214	-	9.303	-	676	9.979
Aðrar eignir sem fela í sér útlánaáhættu	12.721	-	-	-	-	-
Ábyrgðir	15.858	1.184	5.618	41	3.888	10.731
Lánsloforð og ónýttar yfirdráttarheimildir	171.799	-	-	-	-	-
Eignir á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu	133.825	-	-	-	-	-
Ríkisskuldabréf	112.824	-	-	-	-	-
Fyrirtækja- og markaðsskuldabréf	21.001	-	-	-	-	-
Staða í lok árs	1.367.653	30.343	710.060	42.838	88.918	872.159

Skýringar við samstæðureikninginn

43. Útlánaáhætta, frh.

Veðsetningarhlutfall íbúðarlána

Eftirfarandi tafla sýnir veðsetningarhlutfall (LTV) íbúðarlánasafns bankans og þar af íbúðalán í alvarlegum vanskilum (þrepi 3). Veðsetningarhlutfallið er reiknað sem hlutfall heildarfyrirgreiðslu einstaka lántaka deilt með virði veðsettar fasteignar án leiðréttinga fyrir mögulegum kostnaði við að taka yfir og selja tryggingarnar. Heildarfyrirgreiðsla tiltekins lántaka kemur fram í einni línu í töflunni (aðferðafræði án uppskiptingar lána). Þann 30.9.2022 tók bankinn í notkun nýtt tölfraðilíkan sem metur markaðsverð fasteigna og kemur í stað fasteignamats Húsnæðis- og mannvirkjastofnunar og er notað þegar kaupverði verður eldra en tveggja ára. Líkanið endurmetur virði fasteigna mánaðarlega.

			Þar af í þrepi 3	
	2022	2021	2022	2021
Undir 50%	172.790	90.080	1.817	831
50-60%	91.201	57.359	511	594
60-70%	90.224	95.531	826	989
70-80%	86.856	123.985	408	1.084
80-90%	69.629	89.446	429	663
90-100%	2.111	3.902	153	303
Yfir 100%	1.171	3.559	118	75
Óflokkað	25	33	-	-
Bókfært heildarvirði í lok árs	514.007	463.895	4.262	4.539

Eftirfarandi tafla sýnir aðra framsetningu á veðsetningarhlutfalli (LTV) íbúðarlánasafnsins. Hér er sérhverju láni skipt niður í búta og hver bútur er flokkaður eftir veðsetningarhlutfalli sínu. Lán getur því dreift á milli nokkurra lína í töflunni (aðferðafræði með uppskiptingu lána).

			Þar af í þrepi 3	
	2022	2021	2022	2021
Undir 55%	429.186	357.042	3.530	3.319
55-70%	64.839	79.505	507	819
70-80%	15.424	20.989	128	237
80-90%	3.743	4.579	62	106
90-100%	503	854	19	47
Yfir 100%	287	893	16	11
Óflokkað	25	33	-	-
Bókfært heildarvirði í lok árs	514.007	463.895	4.262	4.539

Tryggingar fyrir fjáreignum á stigi 3

Í lok árs var bókfært heildarvirði lána í þrepi 3 12.903 m.kr. (31.12.2021: 17.703 m.kr.) tryggt með tryggingum að andvirði 10.627 m.kr. (31.12.2021: 14.421 m.kr.), þar af voru 9.434 m.kr. í fasteignum (31.12.2021: 12.875 m.kr.).

Veð sem gengið hefur verið að

Á árinu yfirtók samstæðan eignir til fullnustu lána. Af yfirteknum eignum á árinu á samstæðan engar fasteignir í árslok (31.12.2021: 422 m.kr.) né aðrar eignir (31.12.2021: 34 m.kr.). Eignirnar eru allar í söluferli, sjá skýringu 29.

Skýringar við samstæðureikninginn

43. Útlánaáhætta, frh.

Stórar áhættuskuldbindingar

Stór áhættuskuldbinding er skilgreind sem áhættuskuldbinding sem nemur 10% eða meira af eiginfé þáttar 1 hjá samstæðunni samkvæmt lögum nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki. Lögbundið hámark á áhættuskuldbindingu vegna eins viðskiptavinar eða hóps tengdra viðskiptavina er 25% af eiginfé þáttar 1, eftir að tekið hefur verið tillit til áhættumildandi þátta.

Hjá samstæðunni voru tvær stórar áhættuskuldbinding í árslok. Í árslok 2021 var samstæðan með eina stóra áhættuskuldbindingu.

	2022		2021	
	Vergar	Hreinar	Vergar	Hreinar
1	11,5%	11,5%	<10%	<10%
2	10,3%	10,3%	11,5%	11,4%
Samtala vergra og hreinna stórra áhættuskuldbindinga >10%	21,8%	21,8%	11,5%	11,4%

Útlánagæði

Bankinn notar innri lánshæfismatslíkön sem og ytri lánshæfiseinkunnir, ef tiltækar eru, til að hafa eftirlit með útlánaáhættu. Innri lánshæfislíkönin meta lánshæfi lántaka með tölfraðilíkönum sem byggja á ýmsum breytum sem sýnt hefur verið fram á að hafa spágildi varðandi vanefndir. Um er að ræða sögulega vanskilahegðun, fjárhagsupplýsingar, lýðfræðilegar breytur auk huglægra stærða frá sérfræðingum bankans í tilfellum stórra fyrirtækja. Sex líkön eru í notkun fyrir fyrirgreiðslu einstaklinga – íbúðalán, neytendalán, bílalán, ábyrgðir, lán í atvinnuskyni og önnur lán. Lánshæfismatslíkönin eru staðfest árlega og kvörðuð og uppfærð með nýjum gögnum með það að markmiði að viðhalda forspárgetu þeirra. Breytingar í áhættuflokkun á milli ára má að hluta til rekja til fínstillingar á líkönunum. Ytri lánshæfiseinkunnir eru aðallega notaðar fyrir verðbréf á markaði og lán til fjármálafyrirtækja. Frekari upplýsingar um einkunnaskala bankans má sjá í skýringu 58.

Töflurnar hér að neðan sundurliða fjármálagerninga sem lúta niðurfærslukröfum IFRS 9 eftir einkunnaskala þar sem flokkur 5, DD, sýnir áhættuskuldbindingar í alvarlegum vanskilum. Eignir á gagnvirði í gegnum rekstur lúta ekki niðurfærslukröfum IFRS 9. Taflan hér að neðan sýnir bókfært heildarvirði eigna eftir einkunnaskala og niðurfærsluþrepi. Bókfært heildarvirði að frádreginni niðurfærslu er bókfært virði undirliggjandi eigna.

Lán í línunni „óflokkað“ tengjast fyrst og fremst nýstofnuðum fyrirtækjum eða mótaðilum þar sem lánshæfismatslíkön bankans eru ekki talin gefa fullnægjandi mat og ytri lánshæfismatseinkunnir liggja ekki fyrir.

Skýringar við samstæðureikninginn

43. Útlánaáætta, frh.

Útlánaáætta eftir einkunnaskala

2022	Handbært fé og innst. hjá Sí	Lán til lána-stofnana	Fjáreignir á gangvirðum aðra heildarafk.
Fjárfestingarflokkur	114.118	43.433	115.811
Ekki fjárfestingarflokkur	-	-	-
Bókfært heildarvirði	114.118	43.433	115.811
Niðurfærsla	-	-	(6)
Bókfært virði	114.118	43.433	115.805

Lán til viðskiptavina	Þrep 1	Þrep 2	Þrep 3	Virðisrýrð lán við skráningu	
				Samtals	
Áhættuflokkur 0 (Einkunn AAA til A-)	394.307	1.681	-	-	395.988
Áhættuflokkur 1 (Einkunn BBB+ til BBB-)	316.636	3.157	-	115	319.908
Áhættuflokkur 2 (Einkunn BB+ til BB-)	196.778	35.275	-	53	232.106
Áhættuflokkur 3 og 4 (Einkunn B+ til CCC-)	85.101	44.415	-	14	129.530
Áhættuflokkur 5 (DD)	-	-	12.561	341	12.902
Óflokkað	1.239	-	-	-	1.239
Bókfært heildarvirði	994.061	84.528	12.561	523	1.091.673
Niðurfærsla	(2.334)	(1.519)	(2.932)	(131)	(6.916)
Bókfært virði	991.727	83.009	9.629	392	1.084.757

Lán til viðskiptavina - Einstaklingar

Áhættuflokkur 0 (Einkunn AAA til A-)	293.411	1.552	-	-	294.963
Áhættuflokkur 1 (Einkunn BBB+ til BBB-)	203.585	2.749	-	115	206.449
Áhættuflokkur 2 (Einkunn BB+ til BB-)	41.795	13.064	-	53	54.912
Áhættuflokkur 3 og 4 (Einkunn B+ til CCC-)	11.301	10.325	-	14	21.640
Áhættuflokkur 5 (DD)	-	-	5.861	161	6.022
Óflokkað	160	-	-	-	160
Bókfært heildarvirði	550.252	27.690	5.861	343	584.146
Niðurfærsla	(445)	(287)	(1.043)	-	(1.775)
Bókfært virði	549.807	27.403	4.818	343	582.371

Lán til viðskiptavina - Fyrirtæki og opinberir aðilar

Áhættuflokkur 0 (Einkunn AAA til A-)	100.896	129	-	-	101.025
Áhættuflokkur 1 (Einkunn BBB+ til BBB-)	113.051	408	-	-	113.459
Áhættuflokkur 2 (Einkunn BB+ til BB-)	154.983	22.211	-	-	177.194
Áhættuflokkur 3 og 4 (Einkunn B+ til CCC-)	73.800	34.090	-	-	107.890
Áhættuflokkur 5 (DD)	-	-	6.700	180	6.880
Óflokkað	1.079	-	-	-	1.079
Bókfært heildarvirði	443.809	56.838	6.700	180	507.527
Niðurfærsla	(1.889)	(1.232)	(1.889)	(131)	(5.141)
Bókfært virði	441.920	55.606	4.811	49	502.386

Lánsloforð, ábyrgðir og óáðregin fyrirgreiðsla

Áhættuflokkur 0 og 1 (Einkunn AAA til BBB-)	109.205	23	-	-	109.228
Áhættuflokkur 2 to 4 (Einkunnir BB+ til CCC-)	60.752	9.110	271	-	70.133
Óflokkað	4.094	4	-	-	4.098
Bókfært heildarvirði	174.051	9.137	271	-	183.459
Niðurfærsla	(351)	(93)	(5)	-	(449)
Bókfært virði	173.700	9.044	266	-	183.010

Skýringar við samstæðureikninginn

43. Útlánaáhætta, frh.

2021	Handbært fé og innst. hjá Sí	Lán til lána- stofnana	Fjáreignir á gangvirði um aðra heildarafk.
<i>Lán til lánastofnana, verðbréf og reiðufé</i>			
Fjárfestingarflokkur	69.057	28.125	133.838
Ekki fjárfestingarflokkur	-	31	-
Bókfært heildarvirði	69.057	28.156	133.838
Niðurfærsla	-	-	(13)
Bókfært virði	69.057	28.156	133.825

	Þrep 1	Þrep 2	Þrep 3	Virðisrýð lán við skráningu	Samtals
<i>Lán til viðskiptavina</i>					
Áhættuflokkur 0 (Einkunn AAA til A-)	163.670	3	-	41	163.714
Áhættuflokkur 1 (Einkunn BBB+ til BBB-)	348.912	-	-	12	348.924
Áhættuflokkur 2 (Einkunn BB+ til BB-)	218.228	21.582	-	105	239.915
Áhættuflokkur 3 og 4 (Einkunn B+ til CCC-)	128.930	43.034	-	35	171.999
Áhættuflokkur 5 (DD)	-	-	17.469	236	17.705
Óflokkað	1.188	392	-	-	1.580
Bókfært heildarvirði	860.928	65.011	17.469	429	943.837
Niðurfærsla	(1.313)	(1.806)	(4.480)	(1)	(7.600)
Bókfært virði	859.615	63.205	12.989	428	936.237

Lán til viðskiptavina - einstaklingar

Áhættuflokkur 0 (Einkunn AAA til A-)	120.152	-	-	41	120.193
Áhættuflokkur 1 (Einkunn BBB+ til BBB-)	276.228	-	-	12	276.240
Áhættuflokkur 2 (Einkunn BB+ til BB-)	88.083	6.963	-	105	95.151
Áhættuflokkur 3 og 4 (Einkunn B+ til CCC-)	23.961	6.394	-	35	30.390
Áhættuflokkur 5 (DD)	-	-	5.947	236	6.183
Óflokkað	4	225	-	-	229
Bókfært heildarvirði	508.428	13.582	5.947	429	528.386
Niðurfærsla	(490)	(246)	(1.151)	(1)	(1.888)
Bókfært virði	507.938	13.336	4.796	428	526.498

Lán til viðskiptavina - Fyrirtæki og opinberir aðilar

Áhættuflokkur 0 (Einkunn AAA til A-)	43.518	3	-	-	43.521
Áhættuflokkur 1 (Einkunn BBB+ til BBB-)	72.684	-	-	-	72.684
Áhættuflokkur 2 (Einkunn BB+ til BB-)	130.145	14.619	-	-	144.764
Áhættuflokkur 3 og 4 (Einkunn B+ til CCC-)	104.969	36.640	-	-	141.609
Áhættuflokkur 5 (DD)	-	-	11.522	-	11.522
Óflokkað	1.184	167	-	-	1.351
Bókfært heildarvirði	352.500	51.429	11.522	-	415.451
Niðurfærsla	(823)	(1.560)	(3.329)	-	(5.712)
Bókfært virði	351.677	49.869	8.193	-	409.739

Lánsloforð, ábyrgðir og óáðregin fyrirgreiðsla

Áhættuflokkur 1 (Einkunn A+ til BBB-)	106.445	-	-	-	106.445
Áhættuflokkur 2 to 4 (Einkunnir BB+ til CCC-)	65.119	5.479	1.614	-	64.016
Óflokkað	8.703	297	-	-	406
Bókfært heildarvirði	180.267	5.776	1.614	-	187.657
Niðurfærsla	(293)	(91)	(344)	-	(728)
Bókfært virði	179.974	5.685	1.270	-	186.929

Skýringar við samstæðureikninginn

43. Útlánaáhætta, frh.

Atvinnugreinaflokkun, bókfært heildarvirði og niðurfærsla

	Prep 1		Prep 2		Prep 3		Bókfært virði
	Bókfært heildarvirði	Niðurfærsla	Bókfært heildarvirði	Niðurfærsla	Bókfært heildarvirði	Niðurfærsla	
2022							
Lán til lánast., verðbréf og handbært fé	273.362	(6)	-	-	-	-	273.356
Lán til einstaklinga	550.252	(445)	27.872	(287)	6.022	(1.043)	582.371
Íbúðalán	486.371	(116)	23.373	(125)	4.262	(160)	513.605
Önnur lán	63.881	(329)	4.499	(162)	1.760	(883)	68.766
Lán til fyrirtækja, ríkis og sveitarfélaga	443.809	(1.889)	56.838	(1.232)	6.880	(2.020)	502.386
Fasteignaviðskipti	94.680	(213)	8.668	(87)	2.609	(353)	105.304
Byggingastarfsemi	51.280	(401)	4.161	(74)	252	(10)	55.208
Fiskveiðar og -vinnsla	81.810	(193)	9.633	(137)	368	(54)	91.427
Upplýsingatækni og fjarskipti	21.372	(81)	3.410	(99)	49	(29)	24.622
Heildsala og smásala	68.357	(321)	16.508	(499)	1.904	(944)	85.005
Fjármála- og tryggingastarfsemi	33.478	(247)	8.244	(171)	79	(5)	41.378
Lónaður, orkuvinnsla og framleiðsla	41.992	(128)	2.286	(32)	42	(6)	44.154
Samgöngur	13.877	(73)	205	(6)	61	(6)	14.058
Þjónusta	16.183	(136)	2.421	(110)	1.385	(588)	19.155
Opinberir aðilar	10.323	(42)	299	(4)	-	-	10.576
Landbúnaður og skógrækt	10.457	(54)	1.003	(13)	131	(25)	11.499
Staða í lok árs	1.267.423	(2.340)	84.710	(1.519)	12.902	(3.063)	1.358.113
2021							
Lán til lánast., verðbréf og handbært fé	231.051	(13)	-	-	-	-	231.038
Lán til einstaklinga	508.428	(490)	13.777	(246)	6.181	(1.152)	526.498
Íbúðalán	450.305	(127)	9.055	(84)	4.536	(228)	463.457
Önnur lán	58.123	(363)	4.722	(162)	1.645	(924)	63.041
Lán til fyrirtækja, ríkis og sveitarfélaga	352.500	(823)	51.429	(1.560)	11.522	(3.329)	409.739
Fasteignaviðskipti	80.318	(160)	7.092	(45)	3.472	(356)	90.321
Byggingastarfsemi	34.382	(49)	2.411	(24)	317	(27)	37.010
Fiskveiðar og -vinnsla	69.632	(58)	8.193	(199)	653	(127)	78.094
Upplýsingatækni og fjarskipti	15.949	(58)	792	(39)	128	(36)	16.736
Heildsala og smásala	46.824	(162)	17.362	(1.032)	3.420	(1.114)	65.298
Fjármála- og tryggingastarfsemi	37.275	(135)	8.411	(45)	733	(441)	45.798
Lónaður, orkuvinnsla og framleiðsla	25.937	(49)	1.900	(10)	170	(29)	27.919
Samgöngur	12.474	(32)	1.065	(2)	1.649	(992)	14.162
Þjónusta	14.125	(70)	2.796	(153)	721	(150)	17.269
Opinberir aðilar	6.499	(29)	343	(4)	110	(1)	6.918
Landbúnaður og skógrækt	9.085	(21)	1.064	(7)	149	(56)	10.214
Staða í lok árs	1.091.979	(1.326)	65.206	(1.806)	17.703	(4.481)	1.167.275

Skýringar við samstæðureikninginn

43. Útlánaáhætta, frh.

Eftirfarandi töflur leiða út stöðu niðurfærslureiknings í upphafi og lok árs fyrir lán á kostnaðarverði, lán á gangverði í gegnum aðra heildarafkomu og lánsloforð, ábyrgðir og ónýttar lánaheimildir eftir niðurfærsluþrepum. Útleiðslan inniheldur:

Færslur fjáreigna milli niðurfærsluþrepa

Gert er ráð fyrir að færslur gerist áður en endurmat á sér stað á niðurfærslum.

Endurmat niðurfærslu

Inniheldur áhrif breytinga á inntaksbreytum líkana eða forsendum, þar með talið breytingar á framtíðarsýn varðandi efnahagslegar aðstæður, afborganir, fyrirframgreiðslur og ádrátt lána, verðbólgu, breytingar á niðurfærslu í kjölfar færslu milli þrepa, virðisrýrnun vegna vaxtatekna af virðisrýrðum fjáreignum og breytingar vegna áhrifa núvirðingar.

Nýjar fjáreignir, nýskráðar eða keyptar

Inniheldur keyptar fjáreignir og veitt lán og sýnir niðurfærslu í tengslum við nýjar fjáreignir á árinu.

Afskráning og uppgreidd lán

Sýnir breytingu á niðurfærslu í tengslum við afskráningu eigna án þess að útlánatap hafi átt sér stað, þar með talið eignir sem voru afskráðar í kjölfar breytinga á skilmálum.

Endanleg afskrift

Sýnir rekstraráhrif vegna eigna sem voru afskrifaðar á árinu.

2022	Þrep 1	Þrep 2	Þrep 3	Virðisrýrð lán við skráningu	Samtals
<i>Niðurfærslureikningur samtals *</i>					
Staða í upphafi árs	(1.606)	(1.897)	(4.824)	(1)	(8.328)
Færslur fjáreigna:					
Færsla í þrep 1 (12-mánaða vænt tap)	(1.213)	929	284	-	-
Færsla í þrep 2 (vænt tap út líftíma)	310	(891)	581	-	-
Færsla í þrep 3 (virðisrýrðar eignir)	42	169	(211)	-	-
Endurmat niðurfærslu **	1.178	(121)	(1.065)	1	(7)
Nýjar fjáreignir, nýskráðar eða keyptar	(2.192)	(265)	(1.048)	(131)	(3.636)
Afskráning og uppgreidd lán	795	457	2.120	(166)	3.206
Endanleg afskrift ***	1	7	1.226	166	1.400
Staða niðurfærslureiknings ****	(2.685)	(1.612)	(2.937)	(131)	(7.365)
Staða niðurfærslu eigna sem einungis innihalda 12 mánaðar vænt tap	(6)	-	-	-	(6)
Staða niðurfærslureiknings samtals	(2.691)	(1.612)	(2.937)	(131)	(7.371)

* Þessar tölur eru samtala allra niðurfærslna, þar með talið vegna lánsloforða og ábyrgða sem settar eru fram á skuldahlíð efnahagsreiknings.

** Á árinu hækkaði niðurfærslureikningur vegna eigna í þrepi 3 um 528 milljónir króna vegna færslu vaxta í hlutfalli við bókfært virði.

*** Á árinu var fjárhæð að andvirði 910 milljónum króna afskrifuð en er ennþá í innheimtu í samræmi við íslensk lög.

**** Staða niðurfærslureiknings fyrir allar eignir aðrar en handbært fé, skuldabréf og lán til fjármálastofnana.

Skýringar við samstæðureikninginn

43. Útlánaáhætta, frh.

	Prep 1	Prep 2	Prep 3	Virðisýrð lán við skráningu	Samtals
<i>Niðurfærslureikningur fyrir lán til viðskiptavina</i>					
Staða í upphafi árs	(1.313)	(1.806)	(4.480)	(1)	(7.600)
Færslur fjáreigna					
Færsla í þrep 1 (12-mánaða vænt tap)	(1.044)	760	284	-	-
Færsla í þrep 2 (vænt tap út líftíma)	289	(870)	581	-	-
Færsla í þrep 3 (virðisýrðar eignir)	41	168	(209)	-	-
Endurmat niðurfærslu	921	41	(777)	1	186
Nýjar fjáreignir, nýskráðar eða keyptar	(1.683)	(196)	(1.048)	(131)	(3.058)
Afskráning og uppgreidd lán	454	377	1.491	(166)	2.156
Endanleg afskrift	1	7	1.226	166	1.400
Staða niðurfærslureiknings lána til viðskiptavina	(2.334)	(1.519)	(2.932)	(131)	(6.916)
<i>Niðurfærslureikningur fyrir lán til viðskiptavina - einstaklingar</i>					
Staða í upphafi árs	(492)	(246)	(1.151)	(1)	(1.890)
Færslur fjáreigna					
Færsla í þrep 1 (12-mánaða vænt tap)	(525)	326	199	-	-
Færsla í þrep 2 (vænt tap út líftíma)	92	(148)	56	-	-
Færsla í þrep 3 (virðisýrðar eignir)	18	138	(156)	-	-
Endurmat niðurfærslu	581	(378)	(474)	1	(270)
Nýjar fjáreignir, nýskráðar eða keyptar	(241)	(74)	(75)	-	(390)
Afskráning og uppgreidd lán	121	86	272	-	479
Endanleg afskrift	1	7	286	-	294
Staða niðurfærslureiknings lána til viðskiptavina - einstaklingar .	(445)	(287)	(1.043)	-	(1.777)
<i>Niðurfærslureikningur fyrir lán til viðskiptavina - fyrirtæki og opinberir aðilar</i>					
Staða í upphafi árs	(821)	(1.560)	(3.329)	-	(5.710)
Færslur fjáreigna					
Færsla í þrep 1 (12-mánaða vænt tap)	(520)	434	85	-	-
Færsla í þrep 2 (vænt tap út líftíma)	197	(722)	525	-	-
Færsla í þrep 3 (virðisýrðar eignir)	23	29	(53)	-	-
Endurmat niðurfærslu	340	419	(303)	-	456
Nýjar fjáreignir, nýskráðar eða keyptar	(1.441)	(123)	(973)	(131)	(2.668)
Afskráning og uppgreidd lán	333	291	1.219	(166)	1.677
Endanleg afskrift	-	-	940	166	1.106
Staða niðurfærslureiknings lána til viðsk.v.- fyrirt. og opinb. aðilar	(1.889)	(1.232)	(1.889)	(131)	(5.141)
<i>Niðurfærslureikningur vegna lánsloforða, ábyrgða og ónýttar fyrirgreiðslu</i>					
Staða í upphafi árs	(293)	(91)	(344)	-	(728)
Færslur					
Færsla í þrep 1 (12-mánaða vænt tap)	(169)	169	-	-	-
Færsla í þrep 2 (vænt tap út líftíma)	21	(21)	-	-	-
Færsla í þrep 3 (virðisýrðar eignir)	1	1	(2)	-	-
Endurmat niðurfærslu	257	(162)	(288)	-	(193)
Nýjar skuldbindingar	(509)	(69)	-	-	(578)
Afskráning	341	80	629	-	1.050
Staða niðurfærslureiknings lánsloforða, ábyrgða og ónýttar fyrirgr. .	(351)	(93)	(5)	-	(449)

Skýringar við samstæðureikninginn

43. Útlánaáhætta, frh.

2021	Prep 1	Prep 2	Prep 3	Virðisrýrð lán við skráningu	Samtals
<i>Niðurfærslureikningur samtals *</i>					
Staða í upphafi árs	(2.083)	(3.882)	(6.995)	(84)	(13.044)
Færslur fjáreigna:					
Færsla í þrep 1 (12-mánaða vænt tap)	(1.741)	1.465	276	-	-
Færsla í þrep 2 (vænt tap út líftíma)	202	(293)	92	(1)	-
Færsla í þrep 3 (virðisrýrðar eignir)	60	382	(442)	-	-
Endurmat niðurfærslu **	3.137	243	(1.332)	-	2.048
Nýjar fjáreignir, nýskráðar eða keyptar	(1.969)	(374)	(327)	-	(2.670)
Afskráning og uppgreidd lán	782	552	1.525	(289)	2.570
Endanleg afskrift ***	6	10	2.379	373	2.768
Staða niðurfærslureiknings ****	(1.606)	(1.897)	(4.824)	(1)	(8.328)
Staða niðurfærslu eigna sem einungis innihalda 12 mánaðar vænt tap	(13)	-	-	-	(13)
Staða niðurfærslureiknings samtals	(1.619)	(1.897)	(4.824)	(1)	(8.341)

* Þessar tölur eru samtala allra niðurfærslna, þar með talið vegna lánsloforða og ábyrgða sem sett eru fram á skuldahlið efnahagsreiknings.

** Á árinu hækkaði niðurfærslureikningur vegna eigna í þrepi 3 um 468 milljónir króna vegna færslu vaxta í hlutfalli við bókfært virði.

*** Á árinu var fjárhæð að andvirði 2.059 milljónum króna afskrifuð en er ennþá í innheimtu í samræmi við íslensk lög.

**** Staða niðurfærslureiknings fyrir allar eignir aðrar en handbært fé, skuldabréf og lán til fjármálastofnana.

	Prep 1	Prep 2	Prep 3	Virðisrýrð lán við skráningu	Samtals
<i>Niðurfærslureikningur fyrir lán til viðskiptavina</i>					
Staða í upphafi árs	(1.844)	(3.305)	(6.824)	(84)	(12.057)
Færslur fjáreigna					
Færsla í þrep 1 (12-mánaða vænt tap)	(1.585)	1.309	276	-	-
Færsla í þrep 2 (vænt tap út líftíma)	190	(281)	92	(1)	-
Færsla í þrep 3 (virðisrýrðar eignir)	58	377	(435)	-	-
Endurmat niðurfærslu	2.774	21	(1.164)	-	1.631
Nýjar fjáreignir, nýskráðar eða keyptar	(1.481)	(267)	(327)	-	(2.075)
Afskráning og uppgreidd lán	569	330	1.523	(289)	2.133
Endanleg afskrift	6	10	2.379	373	2.768
Staða niðurfærslureiknings lána til viðskiptavina	(1.313)	(1.806)	(4.480)	(1)	(7.600)
<i>Niðurfærslureikningur fyrir lán til viðskiptavina - einstaklingar</i>					
Staða í upphafi árs	(807)	(395)	(1.189)	(84)	(2.475)
Færslur fjáreigna					
Færsla í þrep 1 (12-mánaða vænt tap)	(614)	454	160	-	-
Færsla í þrep 2 (vænt tap út líftíma)	112	(162)	51	(1)	-
Færsla í þrep 3 (virðisrýrðar eignir)	43	157	(200)	-	-
Endurmat niðurfærslu	921	(333)	(472)	-	116
Nýjar fjáreignir, nýskráðar eða keyptar	(341)	(67)	(107)	-	(515)
Afskráning og uppgreidd lán	190	90	284	(289)	275
Endanleg afskrift	6	10	322	373	711
Staða niðurfærslureiknings lána til viðskiptavina - einstaklingar .	(490)	(246)	(1.151)	(1)	(1.888)

Skýringar við samstæðureikninginn

43. Útlánaáætla, frh.

	Þrep 1	Þrep 2	Þrep 3	Virðisýrð lán við skráningu	Samtals
<i>Niðurfærslureikningur fyrir lán til viðskiptavina - fyrirtæki og opinberir aðilar</i>					
Staða í upphafi árs	(1.037)	(2.910)	(5.635)	-	(9.582)
Færslur fjáreigna					
Færsla í þrep 1 (12-mánaða vænt tap)	(971)	855	116	-	-
Færsla í þrep 2 (vænt tap út líftíma)	78	(119)	41	-	-
Færsla í þrep 3 (virðisýrðar eignir)	15	220	(235)	-	-
Endurmat niðurfærslu	1.853	354	(692)	-	1.515
Nýjar fjáreignir, nýskráðar eða keyptar	(1.140)	(200)	(220)	-	(1.560)
Afskráning og uppgreidd lán	379	240	1.239	-	1.858
Endanleg afskrift	-	-	2.057	-	2.057
Staða niðurfærslureiknings lána til viðsk.v.- fyrirt. og opinb. aðilar	(823)	(1.560)	(3.329)	-	(5.712)

Niðurfærslureikningur vegna lánsloforða, ábyrgða og ónýttar fyrirgreiðslu

Staða í upphafi árs	(239)	(577)	(171)	-	(987)
Færslur					
Færsla í þrep 1 (12-mánaða vænt tap)	(156)	156	-	-	-
Færsla í þrep 2 (vænt tap út líftíma)	12	(12)	-	-	-
Færsla í þrep 3 (virðisýrðar eignir)	2	5	(7)	-	-
Endurmat niðurfærslu	363	222	(168)	-	417
Nýjar skuldbindingar	(488)	(107)	-	-	(595)
Afskráning	213	222	2	-	437
Staða niðurfærslureiknings lánsloforða, ábyrgða og ónýttar fyrirgr.	(293)	(91)	(344)	-	(728)

Efnahagssviðsmyndir

Niðurfærsluútreikningar samkvæmt IFRS 9 byggja á væntingum um þróun efnahagsmála. Vænt útlánatöp eru reiknuð sem líkindavegið meðaltal útreikninga m.v. þrjár sviðsmyndir: grunnsviðsmynd (65%), jákvæð sviðsmynd (10%) og neikvæð sviðsmynd (25%) (31.12.2021: grunnsviðsmynd (60%), jákvæð sviðsmynd (20%) og neikvæð sviðsmynd (20%). Spágildi efnahagsstærða, ásamt líkindum sviðsmynda, eru unnin af yfirhagfræðingi Arion banka og staðfest af yfirráðunefnd bankans. Meðfylgjandi tafla sýnir þau gildir sem notuð voru í niðurfærsluútreikningum IFRS 9 í árslok.

	Grunnsviðsmynd		
	2023	2024	2025
Atvinnuleysi	3,8%	3,8%	4,0%
Húsnæðisverð	3,3%	1,4%	4,0%
Einkaneysla	2,0%	2,7%	2,7%
Landsframleiðsla	2,1%	2,6%	2,4%

	Jákvæð sviðsmynd			Neikvæð sviðsmynd		
	2023	2024	2025	2023	2024	2025
Atvinnuleysi	2,8%	3,1%	3,4%	6,7%	5,5%	4,4%
Húsnæðisverð	5,4%	4,1%	6,7%	-0,4%	-1,4%	3,1%
Einkaneysla	4,1%	3,5%	3,0%	-1,1%	2,9%	3,0%
Landsframleiðsla	3,3%	3,1%	2,6%	-0,6%	2,9%	2,6%

Næmnigreining

Umfjöllun um efnahagshorfur er að finna í skýringu 3, Mat og ákvarðanir við beitingu reikningsskilaaðferða. Samstæðan reiknar mat á tapi fyrir þrjár mismunandi sviðsmyndir: grunnsviðsmynd, jákvæða sviðsmynd og neikvæða sviðsmynd og niðurfærslan er vegið meðaltal af niðurstöðunum. Til að sýna næmni í þessu mati þá má geta þess að niðurfærslan fyrir eignir á þrepi 1 og 2 í þessum sviðsmyndum einum og sér væri 1,8 ma.kr., 3,1 ma.kr. og 8,4 ma.kr. í röðinni jákvæð sviðsmynd, grunnsviðsmynd og neikvæð sviðsmynd (31.12.2021: 1,8 ma. kr., 3,3 ma. kr., 5,9 ma. kr., eftir sviðsmyndum í sömu röð).

Skýringar við samstæðureikninginn

43. Útlánaáhætta, frh.

Ívilnanir

Samstæðan veitir ívilnun á fjáreignir þegar mótaðillinn stendur frammi fyrir tímabundnum erfiðleikum og þarf á fyrirgreiðslu að halda sem viðskiptavinum myndi almennt ekki standa til boða. Þessar ívilnanir geta verið á formi endurfjármögnunar eða breytinga á lánaskilmálum, þ.m.t. framlenging láns og aðlögun á greiðsluáætlun. Eftir að ívilnun hefur verið veitt er lánið flokkað sem ívilnað í að minnsta kosti 24 mánuði og ívilnunarflokkunin er ekki tekin af láninu fyrr en viðskiptavinurinn hefur sýnt fram á endurgreiðslugetu.

Í upphafi COVID-19 heimsfaraldursins tók samstæðan þátt í að bjóða upp á greiðslufrýstingauðræði sem voru almenns eðlis. Þessi úrræði voru ekki flokkuð sem ívilnun í samræmi við tilmæli frá EBA. Þessi úrræði hafa runnið sitt skeið og nú eru greiðsluhlé sem veitt eru viðskiptavinum sem eru í tímabundnum erfiðleikum vegna heimsfaraldursins flokkuð sem ívilnun þegar úrræðin eru þess eðlis að þau falla undir ívilnarskilgreininguna.

	Prep 1		Prep 2		Prep 3		Samtals	
	Bókfært heildarvirði	Niðurfærsla	Bókfært heildarvirði	Niðurfærsla	Bókfært heildarvirði	Niðurfærsla	Bókfært heildarvirði	Niðurfærsla
2022								
Lán til einstaklinga	-	-	7.948	(42)	2.254	(257)	10.202	(299)
Lán til fyrirtækja, ríkis og sveitarfélaga	-	-	16.815	(606)	3.529	(1.259)	20.344	(1.865)
<i>Ferðapjónusta</i>	-	-	13.100	(563)	2.511	(1.065)	15.611	(1.628)
<i>Annað en ferðapjónusta</i>	-	-	3.715	(43)	1.018	(194)	4.733	(237)
Samtals	-	-	24.763	(648)	5.783	(1.516)	30.546	(2.164)
2021								
Lán til einstaklinga	10.972	(20)	1.962	(28)	2.695	(445)	15.629	(493)
Lán til fyrirtækja, ríkis og sveitarfélaga	10.912	(54)	17.440	(1.353)	7.104	(2.526)	35.456	(3.933)
<i>Ferðapjónusta</i>	5.495	(40)	15.710	(1.148)	5.155	(2.055)	26.360	(3.243)
<i>Annað en ferðapjónusta</i>	5.417	(14)	1.730	(205)	1.949	(471)	9.096	(690)
Samtals	21.884	(74)	19.402	(1.381)	9.799	(2.971)	51.085	(4.426)

Viðskiptavinir undir sérstöku eftirliti vegna Covid-19

Sérstakur gaumur var gefinn að þremur hópum viðskiptavina í tengslum við mat samstæðunnar á áhrifum aukinnar áhættu vegna Covid-19 heimsfaraldursins; i) Ferðapjónusta; þar sem taldar voru miklar líkur á áhrifum vegna ferða- og samkomutakmarkana; ii) Viðskiptavinir sem höfðu virkt greiðsluhlé vegna Covid-19 á tímabilinu; og iii) Lántakar ríkistrygðra viðbótar- og stuðningslána sem veitt voru á grundvelli aðgerða stjórnvalda til að bregðast við afleiðingum heimsfaraldursins. Útlánastaða þessara hópa er sýnd í eftirfarandi töflu, brotin niður eftir atvinnugreinum; síðustu virku greiðsluhléin vegna Covid-19 féllu úr gildi á þriðja ársfjórðungi 2022. Einnig er sýnt hversu mikið af útlánastöðunni er tryggt með fasteignum þar sem þetta er stærsti flokkur trygginga fyrir lán til viðskiptavina. Sami viðskiptavinur getur verið í fleiri en einum flokki.

	Viðskiptavinir í ferðamanna- tengdri þjónustu	Greiðsluhlé vegna Covid-19	Stuðnings- og viðbótar- lán frá ríkinu	Samtala allra hópa	Þar af með veð í fasteignum
2022					
Einstaklingar	4.251	-	63	4.312	3.968
Fasteignaviðskipti og byggingastarfsemi	11.976	-	3.120	14.554	14.369
Þjónusta	5.659	-	2.952	6.015	2.291
Samgöngur	6.842	-	79	6.848	382
Iðnaður, orkuvinnsla og framleiðsla	134	-	285	341	91
Heildsala og smásala	46.612	-	16.715	47.224	39.595
Aðrar atvinnugreinar	1.548	-	1.001	2.540	1.151
Bókfært heildarvirði	77.022	-	24.215	81.834	61.847
Niðurfærsla	(2.152)	-	(1.331)	(2.213)	
Bókfært virði	74.870	-	22.884	79.621	
2021					
Einstaklingar	4.212	612	161	4.917	4.535
Fasteignaviðskipti og byggingastarfsemi	10.545	2.627	1.176	11.058	10.870
Þjónusta	5.838	33	2.315	6.353	2.251
Samgöngur	8.679	-	867	8.685	358
Iðnaður, orkuvinnsla og framleiðsla	152	550	536	1.119	826
Heildsala og smásala	43.766	12.588	18.336	44.527	39.681
Aðrar atvinnugreinar	1.347	-	1.065	2.409	1.282
Bókfært heildarvirði	74.539	16.410	24.456	79.068	59.803
Niðurfærsla	(3.614)	(955)	(1.675)	(3.683)	
Bókfært virði	70.925	15.455	22.781	75.385	

Bókfært virði af lánum undir sérstöku eftirliti vegna heimsfaraldursins var 79.621 m.kr. eða 7,3% af útlánnum til viðskiptavina (31.12.2021: 75.385 m.kr. og 8,1%).

Skýringar við samstæðureikninginn

44. Markaðsáhætta

Markaðsáhætta er hættan á að verð- og vaxtabreytingar á fjármálamörkuðum hafi neikvæð áhrif á afkomu og eigið fé samstæðunnar vegna breytinga á virði og sjóðstreymi fjármálagerna bankans.

Markaðsáhætta er tilkomin vegna misvægis í efnahagsreikningi samstæðunnar, svo og stöðutöku í skuldabréfum, hlutabréfum, myntum, afleiðusamningum og öðrum skuldbindingum sem metnar eru á markaðsvirði.

Samstæðan fylgist grannt með markaðsáhættu og skiptir stöðum sínum upp í veltubók og fjárfestingabók. Markaðsáhætta í veltubók er tilkomin vegna eigin viðskipta og afleiðusamninga sem bankinn gerir við viðskiptavini til að mæta þörf þeirra til fjárfestingar og áhættustýringar. Markaðsáhætta í fjárfestingabók myndast vegna ýmiss konar misvægis í eignum og skuldum, t.d. í myntum, gjalddögum og vöxtum. Markaðsáhætta í veltubók og fjárfestingabók er stýrt með mismunandi hætti.

Takmörkun á markaðsáhættu er ákvörðuð af stjórn bankans og sett fram í áhættuvilja hans. Heimildarmörk eru sett á opnar stöður í veltubók og niður á eignasöfn. Eigna- og fjárhagsskuldbindinganefnd (ALCO) ber ábyrgð á stýringu heildarmarkaðsáhættu bankans. Áhættustýring ber ábyrgð á mælingu og eftirliti með markaðsáhættu, sem og að veita upplýsingar um áhættuskuldbindingar, heimildanotkun og brot á heimildum.

Bankinn stýrir og takmarkar markaðsáhættu í samræmi við áhættuvilja og arðsemismarkmið bankans.

Vaxtaáhætta

Vaxtaáhætta stafar af hættunni á því að vaxtabreytingar hafi áhrif á hreinar vaxtatekjur eða gangvirði fjármálagerna. Vaxtaáhætta er til staðar í rekstri samstæðunnar vegna misvægis á milli vaxtaberandi eigna og skulda. Þetta misvægi helgast af mismuni á vaxtaendurskoðunartímabili eigna og skulda, þar sem stór hluti skulda er óbundin innlán á meðan vextir eigna eru alla jafna fastir til lengri tíma, sem leiðir til vaxtaferilsáhættu fyrir samstæðuna. Samstæðan stendur einnig frammi fyrir vaxtagrunnsáhættu á milli eigna og skulda vegna ólíks grunns fljótandi vaxta fyrir ólíkar myntir.

Vaxtaáhætta samstæðunnar vegna erlendra mynta er takmörkuð þar sem vaxtaberandi eignir í erlendum myntum hafa almennt stuttan gildistíma vaxta og samstæðan beitir afleiðuvörnum til að eyða vaxtaáhættu vegna skuldabréfaútgáfu bankans í erlendum myntum. Lengri fastvaxtatímabil eru algengari fyrir eignir og skuldir samstæðunnar í íslenskum krónum.

Í upphafi COVID-19 heimsfaraldursins, lækkaði Seðlabanki Íslands meginvexti sína niður í sögulegar lægðir. Þetta olli hraðri aukningu í eftirspurn eftir óverðtryggðum húsnæðislánum á fljótandi vöxtum árið 2020 og fyrri hluta árs 2021. Verðbólga á Íslandi, nú 9,6%, hefur verið yfir markmiði Seðlabankans um 2,5% frá júní 2020 og búist er við verðbólgan verði áfram yfir markmiðinu út árið 2023. Seðlabankinn hefur brugðist við þessu með því að hækka meginvexti sína um 525 punkta frá þeirra lægsta gildi (75 punktar) árið 2021. Þetta leiddi til verulega aukinnar eftirspurnar eftir óverðtryggðum húsnæðislánum með föstum vöxtum. Þetta hefur leitt til aukins næmis fyrir breytingu á nafnvöxtum. Úr þeirri áhættu hefur dregið á árinu 2022 eftir því sem líftími lánanna stytst.

Vaxtaáhætta

Eftirfarandi tafla sýnir niðurbrot á vaxtaberandi eignum og skuldum samstæðunnar eftir gildistíma vaxta. Upphæðir fyrir lán til viðskiptavina og lántökur eru settar fram á gangvirðisgrundvelli, sjá skýringu 24, og eru því frábrugðnar þeim tölum sem koma fram í ársreikningnum. Gangvirði tekur tillit til líkinda á uppgreiðslum. Lán í alvarlegum vanskilum eru sett fram á bókfærðu virði, sem byggir á virði undirliggjandi veða og eru þar af leiðandi óháð gildistíma vaxta og því sett í 0-3 mánaða tímaflokkinn. Eignir og skuldir dótturfélagsins Valitor hf. eru ekki í greiningunni þar sem félagið er flokkað til sölu.

2022	Allt að	3-12			Meira	
Eignir	3 mán.	mán.	1-5 ár	5-10 ár	en 10 ár	Samtals
Innstæður hjá Seðlabanka Íslands	114.118	-	-	-	-	114.118
Lán til lánastofnana	45.501	-	-	-	-	45.501
Lán til viðskiptavina	662.473	101.121	239.995	4.342	9.740	1.017.671
Skuldabréf og skuldagerningar	79.754	43.433	7.181	5.682	2.124	138.174
Skuldabréf og skuldagerningar notuð til áhættuvarna	-	23	1.890	664	1.313	3.890
Afleiðusamningar	146.604	14.240	8.464	-	-	169.308
Eignir	1.048.450	158.817	257.530	10.688	13.177	1.488.662
Skuldir						
Skuldir við lánastofnanir og Seðlabanka Íslands	11.697	-	-	-	-	11.697
Innlán frá viðskiptavinum	753.439	1.922	-	-	-	755.361
Afleiðusamningar	153.489	23.097	6.442	-	-	183.028
Lántaka	35.373	3.411	298.896	32.446	11.300	381.426
Víkjandi lántaka	-	6.819	29.387	12.104	-	48.310
Skuldir	953.998	35.249	334.725	44.550	11.300	1.379.822
Hreinn vaxtajöfnuður	94.452	123.568	(77.195)	(33.862)	1.877	108.840

Skýringar við samstæðureikninginn

44. Markaðsáhætta, frh.

2021	Allt að	3-12			Meira	
<i>Eignir</i>	3 mán.	mán.	1-5 ár	5-10 ár	en 10 ár	Samtals
Innstæður hjá Seðlabanka Íslands	65.501	-	-	-	-	65.501
Lán til lánastofnana	30.272	-	-	-	-	30.272
Lán til viðskiptavina	578.253	107.607	235.275	4.920	11.124	937.179
Skuldabréf og skuldagæmingar	41.898	63.023	39.435	6.133	1.363	151.852
Skuldabréf og skuldagæmingar notuð til áhættuvarna	-	81	6.351	3.868	3.743	14.043
Afleiðusamningar	66.977	13.645	137.214	3.766	-	221.602
Eignir	782.901	184.356	418.275	18.687	16.230	1.420.449
<i>Skuldir</i>						
Skuldir við lánastofnanir og Seðlabanka Íslands	5.000	-	-	-	-	5.000
Innlán frá viðskiptavinum	655.476	-	-	-	-	655.476
Afleiðusamningar	206.663	13.639	1.049	-	-	221.351
Lántaka	11.308	34.217	275.315	34.665	11.965	367.470
Víkjandi lántaka	-	-	35.860	-	-	35.860
Skuldir	878.447	47.856	312.224	34.665	11.965	1.285.157
Hreinn vaxtajöfnuður	(95.547)	136.499	106.051	(15.978)	4.265	135.291

Næmni gagnvart vaxtaáhættu í fjárfestingabók

Eftirfarandi tafla sýnir næmni núvirðis vaxtaberandi eigna og skulda hjá samstæðunni fyrir vaxtabreytingum eftir gjaldmiðli. Næmnin er mæld á grundvelli samhliðrunar allra vaxtaferla upp og niður. Val á stærð hliðrunar er ekki mat á líkindum áhættunnar. Í núvirðisútreikningunum er tekið tillit til líkinda á uppgreiðslu lána og væntrar hegðunar óbundinna innlána. Breyting á vaxtatekjum byggir hins vegar á samningsbundnum gildistíma vaxta þar sem almennt er gert ráð fyrir því að fyrir allar fjármálaafurðir gildi að vextir séu jafn næmir fyrir vaxtastigi á markaði. Forsendum um hegðunarnæmni er þó beitt á veltuinnlán og ekki er gert ráð fyrir að vextir krónuinnlána geti orðið neikvæðir. Breytingar voru gerðar á útreikningunum 2022, fyrir viðmiðunardaginn. Hliðrun vaxtaferlanna í báðar áttir tekur mið af gólfinu (þ.e. 0%) þannig að þegar það á við eru áhrif hliðrunarinnar takmörkuð.

	2022		2021	
	-100 bps	+100 bps	-100 bps	+100 bps
<i>Núvirðisbreyting í bankabók</i>				
ISK, verðtryggt	(1.994)	2.782	(2.250)	2.418
ISK, óverðtryggt	(1.106)	886	2.308	(2.322)
Erlendar myntir	(36)	32	338	(461)
<i>Núvirðisbreyting í veltubók</i>				
ISK, verðtryggt	173	(156)	93	(85)
ISK, óverðtryggt	211	(199)	(41)	43
Erlendar myntir	(38)	38	74	(74)
<i>Breyting á hreinum vaxtatekjum</i>				
ISK, verðtryggt	(947)	947	(881)	85
ISK, óverðtryggt	(2.022)	981	(3.808)	774
Erlendar myntir	(83)	71	(12)	15

Skýringar við samstæðureikninginn

44. Markaðsáhætta, frh.

Verðtryggingaráhætta

Umtalsverður hluti efnahagsreiknings samstæðunnar er verðtryggður og þar með er virði hluta eigna og skulda næmt fyrir breytingum á vísitölu neysluverðs. Samstæðan stendur frammi fyrir verðtryggingaráhættu þar sem virði verðtryggðra eigna er meira en virði verðtryggðra skulda. Fjármálagerningar með mikinn seljanleika eru settir í stysta tímaflokkinn.

Bókfært virði og eftirstöðvagreining verðtryggðra eigna og skuldbindinga

2022	Að 1 ári	1-5 ár	Meira en 5 ár	Samtals
<i>Eignir, verðtryggðar</i>				
Lán til viðskiptavina	8.525	37.589	210.878	256.992
Fjármálagerningar	5.208	3.435	9.684	18.327
Eignir, verðtryggðar	13.733	41.024	220.562	275.319
<i>Skuldir, verðtryggðar</i>				
Innlán	89.217	20.240	3.493	112.950
Lántaka	336	67.836	45.661	113.833
Víkjandi lántaka	-	-	15.735	15.735
Annað	1.121	251	1.393	2.765
Staða utan efnahagsreiknings	1.889	1.520	-	3.409
Skuldir, verðtryggðar	92.563	89.847	66.282	248.692
Hrein staða efnahagsreiknings	(76.941)	(47.303)	154.280	30.036
Hrein staða utan efnahagsreiknings	(1.889)	(1.520)	-	(3.409)
Verðtryggingarjöfnuður	(78.830)	(48.823)	154.280	26.627
Verðtryggingarjöfnuður, að tryggingarstarfsemi undanskilinni *	(77.727)	(52.007)	144.954	15.220
2021				
<i>Eignir, verðtryggðar</i>				
Lán til viðskiptavina	7.500	41.730	172.662	221.892
Fjármálagerningar	5.753	2.541	7.549	15.843
Eignir, verðtryggðar	13.253	44.271	180.211	237.735
<i>Skuldir, verðtryggðar</i>				
Innlán	84.902	9.296	3.036	97.234
Lántaka	297	62.355	39.355	102.007
Víkjandi lántaka	-	-	5.337	5.337
Annað	1.134	222	1.316	2.672
Staða utan efnahagsreiknings	1.221	3.246	-	4.467
Skuldir, verðtryggðar	87.554	75.119	49.044	211.717
Hrein staða efnahagsreiknings	(73.080)	(27.602)	131.167	30.485
Hrein staða utan efnahagsreiknings	(1.221)	(3.246)	-	(4.467)
Verðtryggingarjöfnuður	(74.301)	(30.848)	131.167	26.018
Verðtryggingarjöfnuður, að tryggingarstarfsemi undanskilinni *	(73.444)	(33.167)	124.030	17.419

* Staða samstæðu samkvæmt reglugerð 233/2017 um varfæriskröfur vegna fjármálafyrirtækja

Skýringar við samstæðureikninginn

44. Markaðsáhætta, frh.

Gjaldeyrísáhætta

Gjaldeyrísáhætta er hætta á tapi vegna óhagstæðra hreyfinga á erlendum gjaldmiðlum. Gjaldeyrísáhætta samstæðunnar stafar fyrst og fremst af misvægi milli eigna og skulda í mismunandi myntum. Bankinn hefur miðlægt eftirlit með hreinum stöðum í hverri mynt.

Sundurliðun eigna og skulda eftir mynt í árslok

2022

Fjáreignir	ISK	EUR	USD	GBP	DKK	NOK	Annað	Samtals
Handbært fé og innstæður hjá Sí	112.744	593	257	127	85	43	269	114.118
Lán til lánastofnana	1.414	11.884	23.809	3.444	553	1.270	3.127	45.501
Lán til viðskiptavina	888.036	114.378	51.053	1.551	27.965	146	1.628	1.084.757
Fjármálagerningar	107.687	62.878	3.443	88	372	18.817	44	193.329
Aðrar fjáreignir	8.239	274	123	11	4	-	1	8.652
Eignir	1.118.120	190.007	78.685	5.221	28.979	20.276	5.069	1.446.357
<i>Fjárskuldir</i>								
Skuldir við lánastofnanir og Sí	9.777	252	231	9	2	-	1.426	11.697
Innlán frá viðskiptavinum	662.541	35.413	46.102	3.058	3.023	3.099	2.125	755.361
Fjárskuldir á gangvirði	1.784	16.970	2.008	1	1	195	38	20.997
Aðrar fjárskuldir	5.799	1.234	1.775	257	223	589	222	10.099
Lántaka	158.071	216.045	-	-	-	15.303	3.144	392.563
Víkjandi lántaka	18.891	772	13.396	-	-	4.383	9.889	47.331
Skuldir og eigið fé	856.863	270.686	63.512	3.325	3.249	23.569	16.844	1.238.048
Hrein staða innan efnahagsreiknings	261.257	(80.679)	15.173	1.896	25.730	(3.293)	(11.775)	
Hrein staða utan efnahagsreiknings	(51.950)	81.095	(15.967)	(1.950)	(25.649)	3.161	11.260	
Hrein staða *	209.307	416	(794)	(54)	81	(132)	(515)	
<i>Aðrar eignir en fjáreignir</i>								
Fjárfestingareignir	7.862	-	-	-	-	-	-	7.862
Fjárfestingar í hlutdeildarfélagum	787	-	-	-	-	-	-	787
Óefnislegar eignir	8.783	-	-	-	-	-	-	8.783
Skatteignir	135	-	-	-	-	-	-	135
Eignir og aflögð starfsemi til sölu	61	-	-	-	-	-	-	61
Aðrar eignir	5.275	128	66	86	-	11	6	5.572
Aðrar eignir en fjáreignir	22.903	128	66	86	-	11	6	23.200
<i>Aðrar skuldir en fjárskuldir og eigið fé</i>								
Skattskuldir	10.303	-	-	-	-	-	-	10.303
Aðrar skuldir en fjárskuldir	32.816	51	6	-	1	-	-	32.874
Eigið fé	187.682	-	-	-	-	-	-	187.682
Hlutdeild minnihluta	649	-	-	-	-	-	-	649
Aðrar skuldir en fjárskuldir og eigið fé	231.450	51	6	-	1	-	-	231.508
Gjaldeyrísáhætta samkvæmt								
stjórnendauppgjóri **	760	493	(734)	32	80	(121)	(509)	

* Hrein staða gjaldeyrísáhættu er sett fram í samræmi við IFRS.

** Stjórnendur stýra gjaldeyrísáhættu með fleiri flokka eigna og skulda undirliggjandi þar sem það er talin betri leið til að leggja mat á misvægi eigna og skulda í mismunandi myntum. Hrein staða gjaldeyrísáhættu sem stjórnendur horfa á er notuð til grundvallar við stjórnun á misvægi í myntum í undirliggjandi eignum og skuldum.

Skýringar við samstæðureikninginn

44. Markaðsáhætta, frh.

2021

<i>Fjáreignir</i>	ISK	EUR	USD	GBP	DKK	NOK	Annað	Samtals
Handbært fé og innstæður hjá Sí	67.690	608	280	154	75	34	216	69.057
Lán til lánastofnana	523	8.145	7.499	6.820	3.647	1.313	2.325	30.272
Lán til viðskiptavina	780.384	99.748	39.007	768	10.820	1.629	3.881	936.237
Fjármálagerningar	133.340	53.847	18.657	216	9	19.553	35	225.657
Aðrar fjáreignir	11.936	280	93	1	8	2	400	12.720
Fjáreignir	993.873	162.628	65.536	7.959	14.559	22.531	6.857	1.273.943
<i>Fjárskuldir</i>								
Skuldir við lánastofnanir og Sí	3.982	81	845	9	49	-	34	5.000
Innlán frá viðskiptavinum	573.316	26.542	37.278	2.559	10.529	3.030	2.222	655.476
Fjárskuldir á gangvörð	4.463	991	86	135	97	89	16	5.877
Aðrar fjárskuldir	4.559	359	2.755	157	604	36	215	8.685
Lántaka	163.044	172.815	-	-	-	18.619	2.159	356.637
Víkjandi lántaka	6.245	752	13.224	-	-	4.461	10.406	35.088
Fjárskuldir og eigið fé	755.609	201.540	54.188	2.860	11.279	26.235	15.052	1.066.763
Hrein staða innan efnahagsreiknings	238.264	(38.912)	11.348	5.099	3.280	(3.704)	(8.195)	
Hrein staða utan efnahagsreiknings	(27.584)	40.030	(15.587)	(6.577)	(1.889)	3.703	7.904	
Hrein staða *	210.680	1.118	(4.239)	(1.478)	1.391	(1)	(291)	
<i>Aðrar eignir en fjáreignir</i>								
Fjárfestingareignir	6.560	-	-	-	-	-	-	6.560
Fjárfestingar í hlutdeildarfélagum	668	-	-	-	-	-	-	668
Óefnislegar eignir	9.463	-	-	-	-	-	-	9.463
Skatteignir	2	-	-	-	-	-	-	2
Eignir og aflögð starfsemi til sölu	13.975	78	25	1.903	3	1	62	16.047
Aðrar eignir	6.915	124	35	78	-	26	3	7.181
Aðrar eignir en fjáreignir	37.583	202	60	1.981	-	27	65	39.921
<i>Aðrar skuldir en fjárskuldir og eigið fé</i>								
Skattskuldir	7.102	-	-	-	-	-	-	7.102
Skuldir félaga í aflagðri starfsemi	16.136	129	50	174	304	77	65	16.935
Aðrar skuldir en fjárskuldir	28.366	81	30	-	3	-	(14)	28.466
Eigið fé	193.925	-	-	-	-	-	-	193.925
Hlutdeild minnihluta	673	-	-	-	-	-	-	673
Aðrar skuldir en fjárskuldir og eigið fé	246.202	210	80	174	307	77	51	247.101
Gjaldeyrissáhætta samkvæmt								
stjórnendauppgjöri **	2.061	1.110	(4.259)	329	1.084	(51)	(277)	

* Hrein staða gjaldeyrissáhættu er sett fram í samræmi við IFRS.

** Stjórnendur stýra gjaldeyrissáhættu með fleiri flokka eigna og skulda undirliggjandi þar sem það er talin betri leið til að leggja mat á misvægi eigna og skulda í mismunandi myntum. Hrein staða gjaldeyrissáhættu sem stjórnendur horfa á er notuð til grundvallar við stjórnun á misvægi í myntum í undirliggjandi eignum og skuldum.

Skýringar við samstæðureikninginn

44. Markaðsáhætta, frh.

Næmni gagnvart gjaldeyrisáhættu

Taflan hér að neðan sýnir helstu myntir sem samstæðan var með opnar stöður í, í árslok. Reiknuð eru út áhrif veikingar eða styrkingar íslensku krónunnar gagnvart erlendum gjaldmiðlum, að því gefnu að aðrar breytur séu fastar, á rekstrartekjur samstæðunnar (sem stafa af gangvirðisbreytingum á eignum og skuldum utan veltubókar sem eru háðar gengi gjaldmiðla). Neikvæð fjárhæð í töflunni gefur til kynna mögulegt tap í rekstri eða á eigin fé vegna slíkra hreyfinga, en jákvæð fjárhæð gefur til kynna mögulegan hagnað. Samsvarandi lækkun í hverri mynt hér að neðan gagnvart krónu myndi leiða til samsvarandi en öfugra áhrifa (+10% merkir gengislækkun íslensku krónunnar).

Mynt	2022		2021	
	-10%	+10%	-10%	+10%
EUR	(49)	49	(111)	111
USD	73	(73)	426	(426)
GBP	(3)	3	(33)	33
DKK	(8)	8	(109)	109
NOK	12	(12)	5	(5)
Annað	51	(51)	28	(28)

Hlutabréfaáhætta

Hlutabréfaáhætta er sú áhætta að gangvirði hlutabréfa lækki. Upplýsingar um eignir sem gengið hefur verið að og eru í söluferli má finna í skýringu 30 og hlutabréfastöður má finna í skýringu 23.

Næmni gagnvart hlutabréfaáhættu

Taflan hér að neðan sýnir reiknuð áhrif verðbreytinga á hlutabréfum á ársreikning samstæðunnar. Neikvæð fjárhæð í töflunni gefur til kynna mögulegt tap í rekstri eða á eigin fé vegna slíkra hreyfinga, en jákvæð fjárhæð gefur til kynna mögulegan hagnað. Fjárfestingar í hlutdeildarfélagum eru ekki teknar með. Niðurstöður virðis í vá (e. value-at-risk) útreikninga veltubókar koma fram í Áhættuskýrslu bankans.

Hlutabréf	2022		2021	
	-10%	+10%	-10%	+10%
Veltubók - skráð	(165)	165	(266)	266
Fjárfestingabók - skráð	(477)	477	(414)	414
Fjárfestingabók - óskráð	(430)	430	(662)	662

Afleiðusamningar

Viðskiptavinum stendur til boða að gera afleiðusamninga við bankann. Þær afleiður sem um ræðir eru gjaldeyris- og vaxtaskiptasamningar, framvirkir gjaldeyrisamningar og valréttir og framvirkir samningar um viðskipti með skráð skuldabréf, hlutabréf og hrávörur. Heimilaðar undirliggjandi fjármálaafurðir, stöðuheimildir og tryggingareglur eru ákvarðaðar í samræmi við áhættuvilja samstæðunnar og eru undir daglegu eftirliti hjá Áhættustýringu. Afleiður eru einnig notaðar til að draga úr markaðsáhættu á efnahagsreikningi samstæðunnar. Í skýringu 24 kemur fram niðurbrot á afleiðustöðum samstæðunnar eftir tegundum.

Skýringar við samstæðureikninginn

45. Lausafjár- og fjármögnunaráhætta

Lausafjánhætta er skilgreind sem sú áhætta að samstæðan, þrátt fyrir að vera gjaldfær, lendi í erfiðleikum með að mæta skuldbindingum sínum þegar þær gjaldfalla, eða geti aðeins tryggt endurgreiðslu með óhóflegum kostnaði. Lausafjánhætta leiðir af vangetu til þess að stýra óráðgerðum fækkunum eða breytingum á fjármögnunarkostum.

Stór hluti af fjármögnun samstæðunnar felst í innlánum einstaklinga, fyrirtækja og fjármálfstofnana. Lausafjánhætta samstæðunnar stafar af því að binditími útlána er lengri en binditími innlána, en 72% innlána eru óbundin.

Lausafjánhætta er einn af helstu áhættuþáttum samstæðunnar og er mikil áhersla lögð á stýringu hennar. Eigna- og fjárhagsskuldbindinganefnd (ALCO) ber ábyrgð á stýringu lausafjár- og fjármögnunaráhættu innan áhættuvilja bankans sem ákvörðuð er af stjórn bankans. Fjárstýring stýrir daglegri lausafjárstöðu bankans. Áhættustýring mælir, vaktar og greinir lausafjár- og fjármögnunaráhættu bankans.

Stefna samstæðunnar er að viðhalda lausafjárstöðu og stýra lausafjánhættu til að mæta skammtímaskuldbindingum og uppgjöri tímanlega við venjulegar jafnt sem óvenjulegar aðstæður. Samstæðan leitast við að viðhalda stöðugri fjármögnun sem styður við viðskiptalíkan og lausafjárnið samstæðunnar og tryggir á sama tíma að samstæðan geti staðið af sér tímabil markaðsþróa án ytri stuðnings og án þess að vera háð ótryggrri markaðsfjármögnun.

Tímagreining á gjalddaga eigna og skulda

Tímagreiningin byggir á samningsbundnu greiðsluflæði. Upphæðirnar eru ónúvirtar og innihalda framtíðarvaxtagreiðslur, en verðtryggðar upphæðir innihalda ekki áætlaðar verðbætur vegna framtíðarverðbólgu. Heildarupphæð hvers liðar er því hærri en upphæð viðkomandi liðar á efnahagsreikningi samstæðunnar, þar sem upphæðir á efnahagsreikningi eru annaðhvort á kröfuvirði og innihalda því ekki framtíðarvaxtagreiðslur, eða á gangvirði þar sem búið er að núvirða.

Samningsbundið greiðsluflæði er að ýmsu leyti frábrugðið væntu greiðsluflæði. Munurinn er mestur á innlánnum skuldamegin og skuldabréfum eignamegin. Alltaf er miðað við að innlán séu tekin út af innlánseigendum við fyrsta mögulega tækifæri, þrátt fyrir að stór hluti innlána séu talin stöðug fjármögnun sem hafi mun lengri líftíma en sem nemur samningsbundnum binditíma. Einnig er alltaf miðað við samningsbundið greiðsluflæði skuldabréfa, þrátt fyrir að stór hluti af skuldabréfaeign bankans samanstandi af lausafjäreignum sem teljast auðseljanlegar og/eða eru veðhæfar hjá Seðlabanka Íslands og er þannig hægt að umbreyta í reiðufé með litlum fyrirvara.

Samningsbundið greiðsluflæði eigna og skulda

2022	Á	Allt að	3-12	Meira	Án	Bókfært		
Fjáreignir	gjaldsgaga	3 mán.	mán.	1-5 ár	en 5 ár	gjaldsgaga	Samtals	virði
Handbært fé og innstæður hjá Sí	18.183	88.515	7.531	-	-	-	114.229	114.118
Lán til lánastofnana	23.904	21.597	31	-	-	-	45.532	45.501
Lán til viðskiptavina	2.282	139.996	147.972	470.458	1.138.049	-	1.898.757	1.084.757
Fjármálagerningar	8.527	77.677	43.773	12.384	15.775	41.749	199.885	193.329
Afléiðusamningar - eignaleggur	-	76.104	22.301	32.447	-	-	130.852	123.547
Afléiðusamningar - skuldaleggur	-	(69.826)	(19.032)	(29.503)	-	-	(118.361)	(114.031)
Aðrir fjármálagerningar	8.527	71.399	40.504	9.440	15.775	41.749	187.394	183.813
Aðrar fjäreignir	488	1.880	4.935	1.364	-	-	8.667	8.667
Fjäreignir	53.384	329.665	204.242	484.206	1.153.824	41.749	2.267.070	1.446.372

Fjárskuldir

Skuldir við lánastofnanir og Sí	7.233	4.484	-	-	-	-	11.717	11.697
Innlán frá viðskiptavinum	545.764	102.796	84.239	20.568	3.795	-	757.162	755.361
Fjárskuldir á gangvirði	-	1.647	2.973	18.487	-	-	23.107	20.997
Afléiður - eignaleggur	-	(25.891)	(25.670)	(12.131)	-	-	(63.692)	(62.420)
Afléiður - skuldaleggur	-	27.527	28.643	30.618	-	-	86.788	83.406
Skortstöður í skuldabréfum til áhættuvarna	-	11	-	-	-	-	11	11
Aðrar fjárskuldir	109	8.141	593	1.256	-	-	10.099	10.099
Lántaka	-	21.755	14.169	338.265	50.794	-	424.983	392.563
Víkjandi lántaka	-	1.402	1.634	19.685	36.111	-	58.832	47.331
Fjárskuldir	553.106	140.225	103.608	398.261	90.700	-	1.285.900	1.238.048
Hreinar fjäreignir (skuldir)	(499.722)	189.440	100.634	85.945	1.063.124	41.749	981.170	208.324

Liðir utan efnahagsreiknings

Ábyrgðir	-	2.194	10.024	2.058	6.036	-	20.312	20.312
Ónýttar yfirdráttarheimildir	-	57.259	-	-	-	-	57.259	57.259
Lánsloforð	-	47.464	27.308	27.686	3.430	-	105.888	105.888
Liðir utan efnahagsreiknings	-	106.917	37.332	29.744	9.466	-	183.459	183.459
Hreint samningsb. greiðsluflæði	(499.722)	82.523	63.302	56.201	1.053.658	41.749	797.711	24.865

Skýringar við samstæðureikninginn

45. Lausafjár- og fjármögnunaráhætta, frh.

2021	Á gjaldaga	Allt að 3 mán.	3-12 mán.	1-5 ár	Meira en 5 ár	Án gjaldaga	Samtals	Bókfært virði
Fjáreignir								
Handbært fé og innstæður hjá Sí	25.975	36.547	6.633	-	-	-	69.155	69.057
Lán til lánastofnana	25.663	2.509	51	2.123	-	-	30.346	30.272
Lán til viðskiptavina	3.033	100.588	137.323	345.777	790.442	-	1.377.163	936.237
Fjármálagerningar	16.091	39.164	60.412	46.502	14.898	56.857	233.924	225.657
<i>Afleiðusamningar - eignaleggur</i>	-	33.562	10.841	35.105	1.100	-	80.608	74.952
<i>Afleiðusamningar - skuldaleggur</i>	-	(32.614)	(10.779)	(31.674)	(985)	-	(76.052)	(72.047)
<i>Aðrir fjármálagerningar</i>	16.091	38.216	60.350	43.071	14.783	56.857	229.368	222.752
Aðrar fjáreignir	679	6.720	3.734	1.588	-	-	12.721	12.721
Fjáreignir	71.441	185.528	208.153	395.990	805.340	56.857	1.723.309	1.273.944
Fjárskuldir								
Skuldir við lánastofnanir og Sí	3.230	1.811	-	-	-	-	5.041	5.000
Innlán frá viðskiptavinum	499.362	63.407	80.999	9.557	3.152	-	656.477	655.476
Fjárskuldir á gangvirði	-	3.943	537	2.644	4	-	7.128	5.877
<i>Afleiðusamningar - eignaleggur</i>	-	(53.896)	(3.855)	(5.590)	(519)	-	(63.860)	(63.483)
<i>Afleiðusamningar - skuldaleggur</i>	-	57.839	4.392	8.234	523	-	70.988	69.360
Aðrar fjárskuldir	74	6.010	725	1.033	843	-	8.685	8.685
Lántaka	-	13.996	40.498	258.049	73.001	-	385.544	356.637
Víkjandi lántaka	-	1.192	946	42.763	1	-	44.902	35.088
Fjárskuldir	502.666	90.359	123.705	314.046	77.001	-	1.107.777	1.066.763
Hreinar fjáreignir (skuldir)	(431.225)	95.169	84.448	81.944	728.339	56.857	615.532	207.181
Liðir utan efnahagsreiknings								
Ábyrgðir	-	974	5.501	1.942	7.441	-	15.858	15.858
Ónýttar yfirdráttarheimildir	-	63.108	-	-	-	-	63.108	63.108
Lánsloforð	-	62.529	23.636	22.410	116	-	108.691	108.691
Liðir utan efnahagsreiknings	-	126.611	29.137	24.352	7.557	-	187.657	187.657
Hreint samningsb. greiðslufæði	(431.225)	(31.442)	55.311	57.592	720.782	56.857	427.875	19.524

Fjármögnunarhlutfall

Fjármögnunarhlutfall (e. net stable funding ratio, NSFR) mælir hlutfall tiltækrar stöðugar fjármögnunar (e. available stable funding, ASF) af nauðsynlegri stöðugri fjármögnun (e. required stable funding, RSF) samkvæmt reglum Seðlabanka Íslands nr. 750/2021. Almenn er nauðsynleg stöðug fjármögnun ákvörðuð með því að beita mismunandi vigtum á mismunandi eignaflokka m.v. seljanleika þeirra. Tiltæk stöðug fjármögnun er hins vegar reiknuð með því að veita skuldbindingar bankans út frá endurgreiðslutíma og/eða stöðugleika. NSFR hlutfall fyrir allar myntir samtals skal vera að lágmarki 100%.

Útreikningar á fjármögnunarhlutfallinu miða ekki við samstæðuna heldur er eingöngu litið á bankann þar sem áhrif dótturfélaga eru hverfandi.

	2022	2021
Tiltæk stöðug fjármögnun	1.109.623	1.001.543
Nauðsynleg stöðug fjármögnun	931.991	827.953
Fjármögnunarhlutfall	119%	121%

Skýringar við samstæðureikninginn

45. Lausafjár- og fjármögnunaráhætta, frh.

Lausafjárþekjuhluftfall

Lausafjárþekjuhluftfallið (e. Liquidity coverage ratio, LCR) er hluti af Basel III regluverkinu. LCR er reiknað samkvæmt álagsprófi sem er hannað til að tryggja að fjármálastofnanir hafi nægjanlegar eignir til reiðu til að standast lausafjávanda til styttri tíma. Nánar tiltekið er LCR hlutfallið milli lausafjäreigna og vænts útlæðis næstu 30 daga við álagsaðstæður.

Þær eignir sem koma til greina sem laust fé samkvæmt LCR viðmiðum þurfa að vera óveðsettar, auðseljanlegar og með þekktu markaðsvirði, skráðar á skipulögðum verðbréfamarkaði og ekki útgefnar af samstæðunni eða skyldum aðilum.

Fyrir árið 2022 hlítu bankinn reglum Seðlabanka Íslands um lausafjάρhluftföll nr. 266/2017, en með þeim voru teknar upp á Íslandi lausafjárreglur Evrópusambandsins samkvæmt varfærniskröfum um fjármálafyrirtæki (CRR). Bankinn þurfti að viðhalda 100% lausafjárþekjuhluftfalli hvort tveggja fyrir efnahagsreikning í heild sinni og fyrir efnahagsreikning í erlendum gjaldmiðlum. Fyrir þann hluta efnahagsreikningsins sem er í íslenskum krónum þurfti hlutfallið að vera 40% árið 2022. Í janúar 2023 voru reglur nr. 266/2017 felldar úr gildi og í þeirra stað tóku gildi reglur nr. 1520/2022, sem vísa beint í reglur Evrópusambandsins. Lágmark lausafjárþekjuhluftfalls fyrir efnahagsreikning í heild sinni helst óbreytt, en lágmarkið fyrir þann hluta sem er í íslenskum krónum hækkar í 50%. Þá er krafa um lágmarkshluftfall í öllum erlendum gjaldmiðlum fellt brott, en þess í stað kveðið á um 80% lausafjárþekjuhluftfall í evrum.

Eftirfarandi tafla sýnir niðurbrot á LCR útreikningum samstæðunnar.

	ISK	Erlendur gjalddeyrir	Samtals
2022			
1. stigs vegnar lausafjäreignir *	139.562	73.729	213.291
2. stigs vegnar lausafjäreignir	23.956	-	23.956
Vegnar lausafjäreignir	163.518	73.729	237.247
Innlán	155.507	34.631	190.138
Lántökur	580	73	653
Annað útlæði	9.868	6.266	13.949
Vegið útlæði	165.955	40.970	204.740
Innstæður hjá öðrum fjármálastofnunum **	-	23.388	23.388
Annað innflæði	23.854	7.794	31.648
Vegið innflæði	23.854	31.182	55.036
Lausafjárþekjuhluftfall ***	115%	720%	158%
2021			
1. stigs vegnar lausafjäreignir *	96.563	83.777	180.340
2. stigs vegnar lausafjäreignir	16.406	-	16.406
Vegnar lausafjäreignir	112.969	83.777	196.746
Innlán	107.698	34.682	142.380
Lántökur	433	55	488
Annað útlæði	10.157	6.882	17.039
Vegið útlæði	118.288	41.619	159.907
Innstæður hjá öðrum fjármálastofnunum **	2.287	25.246	27.533
Annað innflæði	32.799	2.575	35.374
Vegið innflæði	35.086	27.821	62.907
Lausafjárþekjuhluftfall ***	136%	607%	203%

* 1. stigs lausafjäreignir fá 100% vigt í LCR útreikningum og samanstanda af sjóði og innstæðum samstæðunnar hjá Seðlabanka Íslands, innlendum skuldabréfum sem eru veðhæf í viðskiptum við Seðlabanka Íslands og erlendum ríkisskuldabréfum. Samkvæmt reglum nr. 266/2017 flokkast sértryggt skuldabréf sem 1. stigs eignir og fá 93% vigt.

** Innstæður samstæðunnar hjá öðrum bönkum teljast til innflæðishluta í LCR útreikningum.

*** LCR er skilgreint sem $LCR = \frac{\text{Vegnar lausafjäreignir}}{\text{(vegnar útgreiðslur lausafjár - vegnar inngreiðslur lausafjár)}}$ þar sem frádráttur innflæðis skal ekki nema meira en 75% af vegnu heildarútlæði lausafjár.

Skýringar við samstæðureikninginn

45. Lausafjár- og fjármögnunaráhætta, frh.

Samsetning lausafjäreigna

Eftirfarandi tafla sýnir niðurbrot á lausafjárstöðu samstæðunnar.

	ISK	USD	EUR	Annað	Samtals
2022					
Sjóður og innlán hjá Seðlabanka Íslands	112.744	257	593	524	114.118
Innstæður hjá öðrum bönkum	-	14.125	4.456	4.807	23.388
Innlend skuldabréf veðhæf í viðskiptum við SÍ	50.116	-	-	-	50.116
Erlend ríkisskuldabréf	-	-	55.915	16.435	72.350
Heildar lausafjäreignir	162.860	14.382	60.964	21.766	259.972
2021					
Sjóður og innlán hjá Seðlabanka Íslands	67.690	280	608	479	69.057
Innstæður hjá öðrum bönkum	2.287	7.170	6.176	11.900	27.533
Innlend skuldabréf veðhæf í viðskiptum við SÍ	48.178	-	-	-	48.178
Erlend ríkisskuldabréf	-	14.272	49.016	19.117	82.405
Heildar lausafjäreignir	118.155	21.722	55.800	31.496	227.173

Innlánaflokkun

Samkvæmt aðferðafræði við útreikning LCR lausafjárhlutfallsins er innlánagrunni samstæðunnar skipt í nokkra mismunandi flokka eftir tegund viðskiptamanns. Innlán eru jafnframt flokkuð eftir stöðugleika og binditíma, þar sem ekki er gert ráð fyrir útlæði innlána með binditíma sem nær yfir 30 daga. Innlán með binditíma undir 30 dögum eru flokkuð sem stöðug ef viðskiptavinur á í viðskiptasambandi við samstæðuna og upphæð er að fullu tryggð af Tryggingarsjóði innstæðueigenda og fjárfesta. Önnur innlán eru flokkuð sem minna stöðug. Hver innlánaflokkur fær vægi í samræmi við vænt útlæði undir álagi sem gefur til kynna stig kvikleika.

Taflan hér að neðan sýnir niðurbrot á innlánagrunni samstæðunnar samkvæmt ofangreindri innlánaflokkunni ásamt vegnu meðaltali af útlæðisvægi samkvæmt lausafjárreglum.

Innlánaflokkun - upphæðir og útlæðisvægi

	Innlán laus innan 30 daga				Bundin innlán*	Samtals innlán
	Minna stöðug	Vægi (%)	Stöðug	Vægi (%)		
2022						
Einstaklingar	100.033	11%	116.328	5%	109.180	325.541
Lítill og meðalstór fyrirtæki	53.783	11%	19.116	5%	8.663	81.562
Aðili í viðskiptasambandi við bankann	14.986	25%	-	5%	-	14.986
Fyrirtæki	121.674	40%	3.139	20%	19.109	143.922
Ríki og sveitarfélög, seðlabankar og opinber fyrirtæki	45.145	40%	-	-	790	45.935
Lífeyrissjóðir	57.701	100%	-	-	14.743	72.444
Innlend fjármálafyrirtæki	72.685	100%	-	-	8.846	81.531
Erlend fjármálafyrirtæki	1.137	100%	-	-	-	1.137
Samtals	467.144		138.583		161.331	767.058
2021						
Einstaklingar	89.425	11%	125.515	5%	91.170	306.110
Lítill og meðalstór fyrirtæki	48.511	11%	18.210	5%	5.056	71.777
Fyrirtæki	109.573	40%	2.792	20%	20.293	132.658
Ríki og sveitarfélög, seðlabankar og opinber fyrirtæki	30.985	40%	-	-	784	31.769
Lífeyrissjóðir	42.258	100%	-	-	13.424	55.682
Innlend fjármálafyrirtæki	45.576	100%	-	-	15.613	61.188
Erlend fjármálafyrirtæki	1.292	100%	-	-	-	1.292
Samtals	367.619		146.517		146.340	660.476

* Innlán sem eru bundin lengur en 30 daga.

Skýringar við samstæðureikninginn

46. Eiginfjárstýring

Eiginfjárlutfall

Það er stefna samstæðunnar að skipuleggja og byggja upp eiginfjárgrunn á hagkvæman hátt á næstu árum og viðhalda honum hæfilega yfir eiginfjárkröfum, að meðtöldum eiginfjáraukum og viðbótarkröfu samkvæmt Stoð 2.

Eiginfjárlutföll samstæðunnar eru reiknuð samkvæmt lögum nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki ásamt síðari breytingum. Með þeim hefur CRD V / CRR II verið innleitt á Íslandi. Samstæðan beitir staðalaðferð í eiginfjáruitreikningum fyrir útlánaáhhættu, það með talið mótaðilaáhhættu vegna afleiðna, áhættu vegna aðlögunar á útlánavirði afleiðna, markaðsáhhættu og rekstraráhhættu.

Staða samstæðu samkvæmt CRR er reikningskilaleg samstæða Arion banka án dótturfélaga í váttryggingarstarfsemi, sér í lagi Varðar.

Eiginfjárgrunnur

	2022	2021
Eigið fé alls	188.331	194.598
Hlutdeild minnihluta sem telur ekki til almenns eigin fjár þáttar 1	(649)	(673)
Almennt eigið fé þáttar 1 (CET1) fyrir frádrátt samkvæmt varfærnisreglum	187.682	193.925
Óefnislegar eignir	(6.425)	(8.435)
Varfærnisfrádráttur vegna fjáreigna og -skulda sem eru metnar á gangvirði	(224)	(240)
Fyrirsjáanlegar arðgreiðslur og endurkaup *	(15.980)	(26.773)
Umbreytingarfyrirkomulag vegna innleiðingar IFRS 9	1.142	920
Almennt eigið fé þáttar 1 (CET1)	166.195	159.397
Hlutdeild minnihluta sem telja má til eiginfjárþáttar 1	105	133
Viðbótar eigið fé þáttar 1	13.396	13.225
Eiginfjárþáttur 1	179.696	172.755
Eigið fé þáttar 2	33.935	21.863
Eign í eigin fé þáttar 2, útgefna af fjármálafyrirtæki (verul. fjárf.)	(1.155)	(1.056)
Eiginfjárþáttur 2	32.780	20.807
Eiginfjárgrunnur alls	212.476	193.562

Áhættugrunnur (REA)

Útlánaáhhætta, lán	707.479	623.395
Útlánaáhhætta, verðbréf og annað	57.651	69.553
Mótaðilaáhhætta	14.645	7.761
Markaðsáhhætta vegna gjaldeyrismisvægis	1.387	4.691
Markaðsáhhætta, annað	7.493	8.958
Aðlögun á útlánavirði afleiðna	6.010	2.379
Rekstraráhhætta	89.166	96.085
Áhættugrunnur	883.831	812.822

Eiginfjárlutföll

Hlutfall almenns eiginfjárþáttar 1	18,8%	19,6%
Hlutfall eiginfjárþáttar 1	20,3%	21,2%
Eiginfjárlutfall	24,0%	23,8%

* Þann 31. desember 2022 er fyrirsjáanleg arðgreiðsla 50% af hagnaði ársins í samræmi við arðgreiðslustefnu bankans. Fyrirsjáanlegar arðgreiðslur og endurkaup innifela yfirstandandi og samþykka endurkaupaáætlun frá desember 2022 og eftirstandandi hluta af heimild til endurkaupa frá Seðlabanka Íslands frá 5. september 2022. Þann 31. desember 2021 var fyrirsjáanleg arðgreiðsla og endurkaup samtalan af áætlaðri útgreiðslu arðs upp á 22,5 ma. kr. og afgangi af samþykktum endurkaupum eigin bréfa upp á 4,3 ma. kr. sem heimild fékkst fyrir hjá FME þann 7. október 2021.

Bankinn hefur kosið að nýta sér umbreytingarfyrirkomulag vegna IFRS 9 og Covid-19 í eiginfjáruitreikningum. Umbreytingarfyrirkomulagið hækkar eiginfjárlutfallið um 0,1 prósentustig.

Skýringar við samstæðureikninginn

46. Eiginfjárstýring, frh.

<i>Eiginfjárlutföll móðurfélags</i>	2022	2021
Hlutfall almenns eiginfjárbáttar 1	18,8%	20,2%
Hlutfall eiginfjárbáttar 1	20,3%	21,9%
Eiginfjárlutfall	23,9%	24,4%

Í eftirfarandi töflu er sýnd viðbótareiginfjárfkrafa vegna eiginfjárauka sem tilgreind er í lögum um fjármálafyrirtæki og samþykkt af Fjármálaeftirlitinu að undangengnum tilmælum frá Fjármálastöðugleikaráði.

<i>Krafa vegna eiginfjárauka, % af áhættugrunni</i>	2022	2021
Verdunarauki	2,5%	2,5%
Eiginfjárauki vegna kerfislegs mikilvægis	2,0%	2,0%
Kerfisáhættuauki *	3,0%	3,0%
Sveiflujöfnunarauki *	2,0%	-
Samanlögð krafa vegna eiginfjárauka	9,5%	7,5%

Bankinn metur eiginfjárförf samkvæmt innramatsferli (e. Internal Capital Adequacy Assessment Process, ICAAP). Innramatsferlið er ferli sem miðar að því að tryggja að bankinn búi yfir fullnægjandi ferlum og kerfum til þess að greina, stýra og mæla heildaráhættu bankans. Matsferlið miðar að því að greina og mæla áhættu samstæðunnar út frá öllum áhættutegundum og tryggja að samstæðan ráði yfir eigin fé í samræmi við undirliggjandi áhættu. Fjármálaeftirlitið hefur eftirlit með samstæðunni, tekur við upplýsingum um innra mat samstæðunnar á eiginfjárförf og ákvarðar viðbótar eiginfjárkröfu undir Stoð 2R fyrir samstæðuna í heild í kjölfar könnunar- og matsferlis (e. Supervisory Review and Evaluation Process, SREP). Eiginfjárgrunnur samstæðunnar er hærri en krafa Fjármálaeftirlitsins.

Eiginfjárkröfur undir Stoð 1 og Stoð 2R má uppfylla með 56,25% af almennu eigin fé þáttar 1, 18,75% af viðbótar eigin fé þáttar 1 og 25% eigin fé þáttar 2.

<i>Eiginfjárfkrafa, % af áhættugrunni</i>	CET 1	Tier 1	Total
Eiginfjárfkrafa samkvæmt Stoð 1	4,5%	6,0%	8,0%
Eiginfjárfkrafa samkvæmt Stoð 2R **	2,0%	2,6%	3,5%
Samanlögð krafa vegna eiginfjárauka*	9,3%	9,3%	9,3%
Heildareiginfjárfkrafa	15,8%	17,9%	20,8%
Tiltækur eiginfjárgrunnur	18,8%	20,3%	24,0%

* Virkur sveiflujöfnunarauki fyrir banka er vegið meðaltal eiginfjárauka í gildi í þeim löndum sem áhættuskuldbindingar bankans ná til, þar sem vigtirnar eru ákvarðaðar út frá hlutfallslegu framlagi tilsvareandi áhættuskuldbindinga í áhættugrunni bankans vegna útlánaáhættu. Kerfisáhættuaukanum er einungis beitt á innlendar áhættuskuldbindingar og virkur auki er ákvarðaður úr frá sömu vögunaraðferð.

** Niðurstaða könnunar- og matsferlis miðað við fjárhagsupplýsingar bankans 31. desember 2021. Viðbótareiginfjárfkrafa samkvæmt Stoð 2R er 3,5% af áhættugrunni sem byggir á samstæðu samkvæmt eiginfjárreglum, sem undanskilur dótturfélög í váttryggingastarfsemi.

Vogunarlutfall

Vogunarlutfallið er annar og einfaldari mælikvarði á eiginfjárstöðu samanborið við hin áhættunæmu eiginfjárlutföll. Vogunarlutfallið er reiknað út frá samstæðu samkvæmt CRR og tekur ekki tillit til dótturfélaga í váttryggingastarfsemi. Lágmarksvogunarlutfall er 3% samkvæmt lögum nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki.

	2022	2021
Liðir innan efnahagsreiknings	1.415.353	1.256.916
Afleiðusamningar	32.118	4.796
Skiptasamningar með verðbréf	10.174	720
Liðir utan efnahagsreiknings	59.723	102.016
Heildaráhættuskuldbindingar	1.517.368	1.364.448
Eiginfjárbáttur 1	179.696	172.755
Vogunarlutfall	11,8%	12,7%

Skýringar við samstæðureikninginn

46. Eiginfjárstýring, frh.

MREL

Samstæðan verður að uppfylla lágmarkskröfu um eiginfjárgrunn og hæfar skuldbindingar (MREL) í samræmi við lög nr. 70/2020 um skilameðferð lánastofnana og verðbréfafyrirtækja, með síðari breytingum, en með þeim var BRRD I og BRRD II (að hluta) innleitt í íslensk lög. Eigið fé sem er ekki notað til að uppfylla samanlagða kröfu um eiginfjárauka er hægt að nýta til að uppfylla MREL kröfuna. Í september 2022 birti Skilavald Seðlabanka Íslands bankanum MREL kröfu út frá fjárhagsupplýsingum fyrir lok árs 2021. Samkvæmt aðferðafræði Skilavaldsins þá er krafan reiknuð sem hlutfall af áhættugrunni en í kjölfarið umbreytt í hlutfall af eiginfjárgrunni og heildarskuldbindingum og er raunverulega krafan sett fram á því formi. Bæði hlutföllin eru sýnd í töflunni hér fyrir neðan. MREL krafa um undirskipun hefur ekki verið innleidd á Íslandi.

Lágmarkskrafa um eiginfjárgrunn og hæfar skuldbindingar

	2022	2021
Eiginfjárgrunnur	212.476	193.365
Hæfar skuldbindingar	155.667	140.239
Eiginfjárgrunnur og hæfar skuldbindingar	368.143	333.604
Samanlögð krafa um eiginfjárauka (CBR)	82.196	58.523
Eiginfjárgrunnur og hæfar skuldbindingar sem eru ekki nýttar í CBR	285.947	275.081
Áhættugrunnur (REA)	883.832	812.822
Eiginfjárgrunnur og hæfar skuldbindingar sem eru ekki nýttar í CBR (% REA)	32,4%	33,8%
MREL krafa (% REA)	23,0%	-
Eiginfjárgrunnur og heildarskuldbindingar (TLOF)	1.446.370	1.277.543
Eiginfjárgrunnur og hæfar skuldbindingar sem eru ekki nýttar í CBR (% TLOF)	19,8%	21,5%
MREL krafa (% TLOF)	14,7%	-

Gjaldþol, Solvency II

Eignir umfram skuldir skv. Solvency II	9.175	9.090
Víkjandi lán	1.169	1.069
Áætluð arðgreiðsla	-	-
Gjaldþol	10.344	10.159
Gjaldþolskrafa	7.114	6.775
Gjaldþolshlutfall	145,4%	149,9%

Gjaldþolskrafa dótturfélagsins Varðar er reiknað samkvæmt lögum um váttryggingastarfsemi.

47. Rekstraráhætta

Rekstraráhætta er hættan á beinu eða óbeinu tapi, eða skaða á orðspori samstæðunnar vegna ófullnægjandi innri verkferla, mannglegra mistaka, kerfismistaka eða vegna ytri atburða í rekstrarumhverfi, sem áhrif hafa á ímynd og rekstur samstæðunnar.

Sérhver rekstrareining samstæðunnar ber ábyrgð á stjórnun eigin rekstraráhættu. Áhættustýring ber ábyrgð á þróun og viðhaldi aðferða til greininga, mælinga, eftirlits og skýrslugjafar um rekstraráhættu samstæðunnar.

Samstæðan beitir staðalaðferð við útreikning eiginfjárkröfu vegna rekstraráhættu.

Skýringar við samstæðureikninginn

48. Sjálfbærniáhætta

Sjálfbærniáhætta er skilgreind sem sú áhætta að tiltekin starfsemi eða háttsemi stefni eignum eða orðspori samstæðunnar í voða eða gangi á rétt komandi kynslóða eða samfélags hópa. Ástæður fyrir þessu geta verið neikvæð áhrif á umhverfið, auðlindir jarðar, arfleifð sögunnar eða þjóðfélagsaðstæður. Sjálfbærnefnd bankans ber ábyrgð á því að meta hversu vel bankinn stendur sig í að uppfylla skuldbindingar sínar og stefnu varðandi umhverfisþætti, félagslega þætti og stjórnarhætti (UFS). Einnig ber nefndin ábyrgð á að aðlagða stefnu og áhættuvilja bankans að þessum skuldbindingum.

Grænn fjármögnunarramma

Árið 2021 gaf bankinn út grænan fjármögnunarramma. Innan þessa ramma getur bankinn gefið út græna skuldagerninga, þ.m.t. sértryggð skuldabréf, skuldabréf, lán, viðskiptabréf, endurkaupasamninga og innlán. Notkun á því fjármagni sem fæst með þessum skuldagerningum er takmörkuð við fjármögnun hæfra eigna sem skilgreindar eru í rammaþingum. Hæfar eignir skiptar í nokkra flokka sem eru skilgreindir með tilteknum skilyrðum auk þess sem ákveðnar eignir eru sérstaklega undanskildar. Ramminn útlístar jafnframt þá ferla sem notaðir eru til að bera kennsl á hæfar eignir, hvernig upplýsingagjöf varðandi notkun rammans er háttáð og hvernig ytra eftirlit fer fram. Áður en græni fjármögnunarramminn var gefinn út studdist bankinn við umgjörð um græn innlán en hún hefur nú verið sameinuð rammaþingum.

Grænir skuldagerningar	2022	2021
Innlán	21.274	8209
Lántökur	97.405	47.148
Bókfært virði	118.679	55.357
<i>Flokkaskipting grænna eigna sem metnar hafa verið hæfar</i>		
Sjálfbærar fiskveiðar og fiskeldi	51.936	42.245
Græn ökutæki	4.879	2.255
Grænar byggingar	64.232	55.881
Bætt orkunýtni	8.189	-
Mengunarvarnir, mengunarstýring og meðhöndlun affallsvatns	6.174	5.591
Bókfært virði	135.410	105.972

* Stuðst er við gögn í tengslum við mat á vottuðum veiðum frá síðasta fiskveiðiári (1. september 2021 til 31. ágúst 2022).

Skýringar við samstæðureikninginn

Helstu reikningsskilaaðferðir

Reikningsskilaaðferðum sem beitt er við gerð þessara reikningsskila eru þær sömu og beitt var við gerð ársreiknings samstæðunnar fyrir árið 2021, nema í þeim tilvikum þegar um er að ræða breytingar á núverandi stöðlum sem tóku gildi 1. janúar 2022 og staðfestir hafa verið af Evrópusambandinu og breytingar sem gerðar hafa verið á lögum um ársreikninga, lögum um fjármálafyrirtæki og reglum um reikningsskil lánastofnana. Breytingar á alþjóðlegum reikningsskilastöðlum sem tóku gildi 1. janúar 2022 og síðar hafa ekki veruleg áhrif á samstæðureikninginn.

49. Rekstrarhæfi

Stjórnendur bankans hafa lagt mat á áframhaldandi rekstrarhæfi hans og eru þeirrar skoðunar að bankinn hafi það sem til þarf til áframhaldandi reksturs. Við það mat hafa stjórnendur horft til þeirrar áhættu sem að bankanum snýr en henni er nánar lýst í skýringum um áhættustýringu. Reikningsskilin byggja á þeirri forsendu að ekki leiki vafi um áframhaldandi rekstrarhæfi.

50. Grundvöllur samstæðunnar

Dótturfélög

Dótturfélög eru lögaðilar sem lúta yfirráðum samstæðunnar. Reikningsskil dótturfélaga eru innifalin í samstæðureikningnum frá þeim degi sem yfirráð fást og til þess dags sem yfirráðum lýkur. Reikningsskil dótturfélaganna ná yfir sömu tímabil og móðurfélagsins og sambærilegum reikningsskilaaðferðum er beitt.

Fyrirtæki í samstæðunni

Kaupaðferðinni er beitt við kaup á fyrirtækjum í samstæðunni á kaupdegi, þ.e. þegar yfirráð færast til samstæðunnar. Samstæðan fer með yfirráð einungis ef samstæðan:

- fer með yfirráð yfir félaginu (þ.e. núverandi réttindi sem gefa möguleika á að hafa bein áhrif á starfsemi félagsins),
- er skuldbundin vegna rekstrar félagsins eða getur gert tilkall til afkomu af fjárfestingu í félaginu og
- á möguleika á að nota vald sitt yfir félaginu til þess að hafa áhrif á afkomu þess.

Yfirleitt er lítið svo á að meirihluti atkvæða sé forsenda yfirráða. Til stuðnings þeirri ályktun, og þegar samstæðan fer ekki með meirihluta atkvæða eða sambærilegra réttinda í félagi, tekur samstæðan tillit til staðreynda og málavaxta allra viðeigandi við mat á því hvort hún fari með yfirráð yfir félagi, þ.m.t. (i) samninga við aðra sem fara með atkvæði í viðkomandi félagi, (ii) réttindi vegna annarra samninga og (iii) atkvæðaréttar samstæðu og mögulegs atkvæðaréttar. Samstæðan sannreynir hvort hún fari með yfirráð yfir félagi ef breytingar verða á einum eða fleiri þessara þátta.

Samstæðan metur viðskiptavild við kaup sem:

- gangvirði greiðslunnar sem innt er af hendi, að viðbættri
- færðri hlutdeild minnihluta í hinu keypta félagi, að frádrögnum
- ef kaupin eru gerð í þrepum, gangvirði þess eignarhlutar sem samstæðan átti áður, að frádrögnum
- hreinu virði (oftast gangvirði) þeirra eigna og skulda sem fylgja með í kaupunum.

Þegar mismunurinn er neikvæður er ávinningurinn sem felst í kaupunum tekjufærður í rekstri á kaupdegi.

Kostnaður við viðskiptin er gjaldfærður í rekstri meðal stjórnunarkostnaðar.

Hlutdeild minnihluta

Hlutdeild minnihluta er sá hluti af hagnaði eða tapi og eigin fé sem ekki er í eigu samstæðunnar, beint eða óbeint. Hlutdeild minnihluta er sýnd sérstaklega í rekstrarreikningi og telst til eigin fjár í efnahagsreikningi, aðskilið frá eigin fé sem tilheyrir eigendum samstæðunnar.

Samstæðan velur í sérhverjum kaupum að meta hlutdeild minnihluta í dótturfélagi annað hvort

- á gangvirði eða
- sem hlutfall af eignum og skuldum dótturfélagsins, sem að jafnaði eru á gangvirði.

Breyting á eignarhlut samstæðunnar í dótturfélagi sem ekki leiðir til þess að yfirráð tapist er færð sem eiginfjárhreyfing.

Skýringar við samstæðureikninginn

50. Grundvöllur samstæðunnar, frh.

Yfiráðum lýkur

Þegar yfiráðum lýkur, hættir samstæðan að taka tillit til eigna og skulda dótturfélagsins, hugsanlegrar hlutdeildar minnihluta og annarra þátta eiginfjár sem tengjast dótturfélaginu. Ef hagnaður eða tap myndast við lok yfiráða er það fært gegnum rekstur.

Viðskipti milli félaga innan samstæðunnar

Viðskiptastöður milli félaga innan samstæðunnar og tekjur og gjöld sem myndast hafa vegna viðskipta milli félaga innan samstæðunnar eru felld út við gerð samstæðureikningsskilanna. Þetta á einnig við dótturfélög sem flokkuð eru sem aflögð starfsemi til sölu.

Sjóðastýring

Samstæðan stjórnar og hefur umsjón með eignum í verðbréfa- og fjárfestingarsjóðum fyrir hönd fjárfesta. Reikningsskil þessara sjóða eru ekki innifalín í samstæðureikningi þessum nema í þeim tilvikum þegar aðillinn lýtur yfiráðum samstæðunnar.

Þegar mat er lagt á hvort taka eigi fjárfestingarsjóði með í samstæðureikningsskil, fer samstæðan yfir allar staðreyndir máls til að ákvarða hvort samstæðan, sem sjóðstjóri, gegni hlutverki umboðsaðila eða fjárfestis. Samstæðan er álitin fjárfestir, og stjórnar og tekur sjóðinn með í samstæðureikningsskilum sínum, þegar samstæðan gegnir hlutverki sjóðsstjóra og getur ekki skorast undan því án tilefnis, fær tekjur af verulegu eignarhaldi og er í stöðu til að hafa áhrif á afkomu sjóðsins með því að beita valdi sínu. Samstæðan er skilgreind sem umboðsaðili í öllum sínum tilvikum.

51. Hlutdeildarfélög

Hlutdeildarfélög eru þau félög sem samstæðan hefur veruleg áhrif á, þ.e. vald til að taka þátt í ákvörðunum um fjárhag og rekstrarstefnu þeirra en hefur ekki yfiráð eða sameiginleg yfiráð yfir slíkum ákvörðunum. Veruleg áhrif eru yfirleitt fyrir hendi þegar samstæðan ræður yfir 20% eða meiru af atkvæðamagni, þar á meðal mögulegum atkvæðisrétti, nema hægt sé að sýna fram á það með öyggjandi hætti að það sé ekki raunin. Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum eru upphaflega færðar á kostnaðarverði. Bókfært verð fjárfestinga í hlutdeildarfélögum felur í sér óefnislegar eignir og uppsafnaða virðisrýrnun.

Þeir þættir sem tekið er tillit til við ákvörðun á verulegum áhrifum eru sambærilegir þeim sem nauðsynlegir eru við mat á yfiráðum yfir dótturfélagi.

Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum eru færðar samkvæmt hlutdeildaraðferð.

Samstæðureikningsskilin taka tillit til hluta samstæðunnar í afkomu hlutdeildarfélaga frá þeim degi sem veruleg áhrif hefjast og til þess dags sem verulegum áhrifum lýkur. Þegar hlutdeild samstæðunnar í tapi er umfram eignarhlut þess í hlutdeildarfélagi er bókfært verð samstæðunnar fært niður í núll og færslu frekara taps er hætt nema að því marki sem samstæðan hefur stofnað til lagalegra eða ætlaðra skuldbindinga eða innt af hendi greiðslur fyrir hönd hlutdeildarfélagsins. Ef hlutdeildarfélagið skilar hagnaði síðar byrjar samstæðan aftur að færa hlutdeild sína í þeim hagnaði en þó aðeins eftir að hlutdeild þess í hagnaðinum jafngildir hlutdeildinni í tapi sem ekki var færð.

Þegar veruleg áhrif yfir hlutdeildarfélagi eru ekki lengur til staðar metur og bókfærir samstæðan eftirstæða fjárfestingu á gangvirði. Mögulegur mismunur á bókfærðu virði hlutdeildarfélags þegar veruleg áhrif eru ekki lengur til staðar og gangvirði í eftirstæðum eignarhlut og rekstraráhrif af sölu eru færð í gegnum rekstur.

Virðisrýrnun fjárfestinga í hlutdeildarfélögum

Eftir að hlutdeildaraðferð hefur verið beitt við eignfærslu fjárfestinga í hlutdeildarfélögum, metur samstæðan hvort nauðsynlegt sé að færa virðisrýrnun á fjárfestingunum. Samstæðan byrjar á að skoða hvort fyrirbyggjandi séu upplýsingar um að fjárfesting í hlutdeildarfélagi hafi rýrnað að virði. Ef slíkar upplýsingar eru fyrirbyggjandi, gerir samstæðan virðisrýrnunarpróf á fjárfestingunni með því að bera saman bókfært virði hennar og endurheimtanlegt virði, sem er það sem hærra reynist af notkunarvirði eða gangvirði að frádregnum kostnaði við viðskiptin. Endurheimtanlegt virði fjárfestingar í hlutdeildarfélögum er metið fyrir hvert hlutdeildarfélag fyrir sig, nema í þeim tilvikum að hlutdeildarfélag skapar ekki sjóðstreymi frá rekstri sem er að mestu óháð öðrum fjárfestingum samstæðunnar. Bókfært virði umfram endurheimtanlegt virði er gjaldfært í rekstri sem virðisrýrnun. Virðisrýrnun er bakfærð í gegnum rekstur ef ástæður virðisrýrnunarinnar eiga ekki lengur við.

Skýringar við samstæðureikninginn

52. Erlendir gjaldmiðlar

Reikningsskil dótturfélaga innan samstæðunnar eru færð í starfrækslugjaldmiðli viðkomandi félags.

Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum

Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum eru umreiknuð í starfrækslugjaldmiðil viðkomandi félags í samstæðunni á gengi viðskiptadags. Peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum á reikningsskiladegi eru umreiknaðar yfir í starfrækslugjaldmiðil á gengi þess dags. Gengismunur sem verður til vegna uppgjörs eða umreiknings á peningalegum liðum er færður í rekstrarreikning. Eignir aðrar en peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru færðar á kostnaðarverði.

53. Vextir

Vaxtatekjur og vaxtagjöld eru færð í rekstrarreikning með aðferð virkra vaxta. Virkir vextir eru hlutfallið sem núvirðir áætlað framtíðarsjóðstreymi á væntanlegum gildistíma fjármálagerningsins (eða á styttra tímabili ef við á) að hreinu bókfærðu virði fjáreignarinnar eða fjárskuldarinnar. Virkir vextir eru ákvarðaðir við upphaflega skráningu fjáreignarinnar og fjárskuldarinnar og eru ekki endurskoðaðir síðar.

Við útreikning á virkum vöxtum er tekið tillit til allra greiddra eða innheimtra þóknana og viðskiptakostnaðar, undir- og yfirverðs sem er óaðskiljanlegur hluti virkra vaxta. Viðskiptakostnaður er kostnaður sem rekja má beint til kaupa, útgáfu eða ráðstöfunar fjáreignar eða fjárskuldar.

Vaxtatekjur og vaxtagjöld sem færð eru í rekstrarreikning eru m.a.

- vextir af fjáreignum og fjárskuldum á afskrifuðu kostnaðarverði með aðferð virkra vaxta,
- vextir af fjáreignum og fjárskuldum á gangvirði í gegnum rekstrarreikning og
- vextir af fjáreignum og fjárskuldum sem eru færðar á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu.

54. Þóknatekjur og þóknagjöld

Samstæðan veitir ýmsa þjónustu til viðskiptavina sinna og fær af henni tekjur, svo sem tekjur af fyrirtækjasviði, viðskiptabankastarfsemi, markaðsviðskiptum, fyrirtækjaráðgjöf, eignastýringu og einkabankþjónustu. Þóknarir sem fengnar eru fyrir þjónustu sem er veitt yfir tiltekinn tíma eru færðar eftir því sem þjónustan er veitt. Þóknarir vegna viðskiptafærslna eru færðar þegar þjónustunni er lokið. Þóknarir sem eru árangurstengdar eru færðar þegar tilsettum árangri hefur verið náð.

Þóknatekjur og þóknagjöld sem eru hluti virkra vaxta fjáreigna og fjárskulda eru tekin með í útreikningi á virkum vöxtum.

55. Hreinar fjármunatekjur

Hreinar fjármunatekjur eru arðstekjur, hreinn hagnaður af fjáreignum og fjárskuldum á gangvirði og hreinn gengishagnaður.

- Arðstekjur eru færðar þegar réttur til greiðslu þeirra hefur stofnast. Venjulega er þetta dagurinn sem er tilgreindur sem 1. viðskiptadagur án arðsréttinda.
- Hreinn hagnaður af fjáreignum og fjárskuldum á gangvirði samanstendur af hreinum innleystum og óinnleystum gangvirðisbreytingum að frátöldum vöxtum (sem færast undir vaxtatekjur og vaxtagjöld) og myntgengishagnaði og -tapi (sem færast undir hreinan gengishagnað eins og lýst er hér að neðan).
- Hreinn gengishagnaður felur í sér allan gengismun vegna uppgjörs á peningalegum eignum og skuldum í erlendum gjaldmiðlum og gengismun peningalegra eigna og skulda í erlendum gjaldmiðlum sem myndast vegna breytinga frá upphaflega skráðu gengi á tímabilinu eða í fyrri reikningsskilum.

Hreinn gengishagnaður felur einnig í sér gengismun vegna umreiknings eigna og skulda sem ekki eru fjáreignir og fjárskuldir og færðar eru á gangvirði í erlendum gjaldmiðlum, en hagnaður og tap af þeim færast einnig í rekstrarreikning.

56. Hreinar tekjur af tryggingum

Tekjufærð iðgjöld í rekstrarreikningi eru þau iðgjöld sem falla til á rekstrarárinu að viðbættum yfirfærðum iðgjöldum frá fyrra ári, en að frádregnum iðgjöldum næsta árs, sem færast sem iðgjaldaskuld. Iðgjaldaskuld er hluti af vátryggingaskuld í efnahagsreikningi.

Gjaldfærð tjón í rekstrarreikningi eru tjón ársins ásamt hækkun eða lækkun vegna tjóna fyrri ára. Tjónaskuld í efnahagsreikningi er heildarfjárhæð tilkynnta óuppgerðra tjóna, auk tryggingafræðilegrar áætlunar fyrir orðnum en ótilkynntum tjónum.

Skýringar við samstæðureikninginn

57. Tekjuskattur

Tekjuskattur samanstendur af tekjuskatti til greiðslu og frestuðum tekjuskatti. Tekjuskattur vegna rekstrarársins hefur verið reiknaður og færður í samstæðureikninginn.

Tekjuskattur til greiðslu er áætlaður tekjuskattur vegna afkomu ársins, reiknaður með skatthlutfalli gildandi laga um tekjuskatt á reikningssskiladegi og leiðréttingar á skatti fyrri tímabila, ef um þær er að ræða. Skattalegur hagnaður getur verið annar en afkoma fyrir skatta í rekstrarreikningi þar sem undanskilin geta verið tekjur eða gjöld sem eru frádráttarbær á öðrum tímabilum og tekjur og gjöld geta verið undanskilin þar sem tekjurnar eru ekki skattskyldar eða gjöldin eru ekki frádráttarbær.

Tekjuskatt til greiðslu og frestuðan skatt skal færa yfir eigið fé ef viðkomandi liður sem myndar skattstofninn er færður yfir eigið fé en ekki yfir rekstur.

Frestaður skattur er færður vegna tímabundins mismunar á bókfærðu virði efnahagsliða og færðum gengismuni samkvæmt skattuppgjöri annars vegar og ársreikningi hins vegar.

Frestaður skattur er reiknaður með þeim skatthlutföllum sem reiknað er með að gildi þegar tímabundnir mismunir snúast við, og er stuðst við gildandi skatthlutfall á reikningssskiladegi.

Frestaðri tekjuskattseign er jafnað á móti tekjuskattsskuldbindingu í þeim tilvikum þegar lagalega er heimilt að jafna saman skatteign og skattskuld sem hafa myndast vegna álagningar skatta á tiltekinn skattaðila hjá sömu skattyfirvöldum, eða fleiri en einn skattaðila sem eru samskattaðir.

Reiknuð skatteign er aðeins færð ef líklegt er talið að framtíðarhagnaður verði sem nýta megi á móti eigninni. Reiknuð skatteign er lækkuð að því marki sem ekki er talið líklegt að hún nýtist. Frestuð tekjuskattseign er yfirfarin á reikningssskiladegi og er hún lækkuð að því marki sem talið er ólíklegt að muni nýtast á móti afkomu. Slíkar frestaðar skatteignir og skattskuldir eru ekki færðar ef tímabundinn munur er tilkominn vegna upphaflegrar skráningar (að samruna undanskildum) eignarinnar og skuldarinnar í hreyfingum sem hvorki hafa áhrif á skattalega afkomu né reikningshaldslega afkomu. Þar að auki er skattskuld ekki færð ef tímabundinn mismunur er tilkominn vegna upphaflegrar skráningar viðskiptavildar.

58. Fjáreignir og fjárskuldir

Skráning og upphaflegt mat

Samstæðan metur fjáreignir og fjárskuldir við upphaflega skráningu á því gangvirði sem greitt er. Kaup og sala fjáreigna eru skráð á viðskiptadeginum sem samstæðan skuldbindur sig til að kaupa eða selja eignirnar. Allar aðrar fjáreignir og fjárskuldir eru skráðar á viðskiptadeginum sem samstæðan verður hluti af samningsbundnum greiðslum fjáreignarinnar eða skuldarinnar.

Fjáreignir og fjárskuldir eru færðar á gangvirði við upphaflega skráningu. Fyrir fjáreignir og fjárskuldir sem eru ekki færðar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning bætist við viðskiptakostnaður sem tengjast kaupum eða sölu með beinum hætti.

Afskráning

Fjáreignir eru afskráðar þegar réttur til sjóðstreymis af fjáreigninni er ekki lengur fyrir hendi, eða þegar samstæðan hefur framselt nánast alla áhættu og ávinning af eignarhaldinu.

Fjárskuldir eru afskráðar þegar samningsbundnar skuldbindingar samstæðunnar eru uppfylltar, þær felldar niður eða þeim lýkur.

Skuldagermingur

Skuldagermingar, þar með talin lán og markaðsskuldbréf, eru flokkaðir í einn af eftirfarandi matsflokkum:

- eignir færðar á afskrifuðu kostnaðarverði
- eignir færðar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning (GGR) eða
- eignir færðar á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu (GGAHA)

Skuldagermingur er eingöngu færður á kostnaðarverði uppfylli hann bæði eftirfarandi skilyrði og er ekki tilgreindur á gangvirði í gegnum rekstrarreikning:

- skuldagerming er haldið innan viðskiptamóðels sem hefur það að markmiði að safna endurgreiðslum samningsbundins sjóðsflæðis; og
- endurgreiðslur samningsbundins sjóðsflæðis eru eingöngu endurgreiðsla höfuðstóls og vaxta (e. Solely payments of principal and interest; hér eftir SPPI).

Skuldagermingur er eingöngu færður á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu ef hann uppfyllir bæði eftirfarandi skilyrði og er ekki tilgreindur á gangvirði í gegnum rekstrarreikning:

- skuldagerming er haldið innan viðskiptamóðels sem hefur það að markmiði að safna bæði endurgreiðslum samningsbundins sjóðsflæðis og selja fjáreignir og
- endurgreiðslur samningsbundins sjóðsflæðis eru SPPI.

Allir aðrir skuldagermingar eru færðir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning.

Skýringar við samstæðureikninginn

58. Fjáreignir og fjárskuldir, frh.

Mat á viðskiptalíkani

Við mat á viðskiptalíkani þarf að ákvarða hvort fjáreignir eru keyptar til að safna endurgreiðslu höfuðstóls og vaxta, selja eignir eða hvoru tveggja. Samstæðan metur viðskiptalíkan út frá flokkum eigna og þeirra viðskiptamarkmiða sem þeirra er aflað í. Við mat á viðskiptalíkani horfir samstæðan til eftirfarandi þátta:

- hvernig árangur eigna í safni er metinn og hvernig upplýsingagjöfin er til yfirmanna og annarra lykilmanna innan starfssviða
- þær áhættur sem hafa áhrif á arðsemi eignanna sem flokkaðar eru innan viðskiptalíkans og hvernig þeim áhættum er stýrt,
- hvort eignir eru veltufjáreignir, t.d. eignir sem samstæðan eignast nær eingöngu til að selja eða kaupa á ný innan skamms tíma, eða er haldið sem hluta af safni sem er stýrt til að innleysa skammtímahagnað eða vegna skammtíma stöðutöku,
- hvernig þóknun til stjórnenda samstæðunnar er metin og
- tíðni og umfang viðskipta með eignir á fyrri tímabilum og framtíðarvæntinga um sölu.

Mat á samningsbundnu sjóðsflæði

Mat á eigindum samningsbundins sjóðsflæðis felur í sér yfirferð á greiðsluháttum fjáreignar og ákvörðunar um hvort það sé í samræmi við hefðbundið lánasamband. Samningsbundið sjóðsflæði sem er í samræmi við hefðbundið lánasamband er metið sem SPPI.

Vextir eru skilgreindir sem andlag til tryggingar fyrir tímagildi fjármuna, fjármögnunarkostnaðar bankans og þeirrar útlánaáhættu sem tengist útistandandi höfuðstól, auk annars kostnaðar (svo sem lausafjórðing og rekstrarkostnaðar), auk hagnaðarhlutfalls. Verðtrygging lána í samræmi við vísitölu neysluverðs (VN) er áttalin falla undir skilgreiningu vaxta þar sem verðtryggingin tryggir endurgreiðslu tímagildis fjármuna af upphaflegri lánveitingu. Höfuðstóll getur tekið breytingum á líftíma eignar vegna endurgreiðslna. Verðtrygging á höfuðstól safnast upp yfir líftíma eignar.

Við framkvæmd þessa mats, tekur samstæðan til skoðunar samningsbundna skilmála sem gætu breytt fjárhæð eða tímasetningu samningsbundins sjóðsflæðis, þannig að samningsbundið sjóðsflæði uppfyllir ekki lengur kröfur til hefðbundins lánasambands. Ef samstæðan greinir samningsbundna skilmála sem geta breytt samningsbundnu sjóðsflæði eignar með þeim hætti að það uppfylli ekki lengur hefðbundið lánasamband, er viðkomandi eign færð á gangvirði í gegnum rekstrarreikning.

Skuldagerningar færðir á afskrifuðu kostnaðarverði

Skuldagerningar eru færðir á afskrifuðu kostnaðarverði ef þeirra er aflað innan viðskiptamóðels með það að markmiði að halda á eignum til gjalddaga og safna samningsbundnu sjóðsflæði samninganna, og samningsbundna sjóðsflæðið uppfyllir kröfur um að vera eingöngu endurgreiðslur höfuðstóls og vaxta (SPPI). Eftir upphaflega skráningu eru skuldagerningar færðir með aðferð virkra vaxta. Virkir vextir eru vextir sem notaðir eru til að núvirða samningsbundið sjóðsflæði á samningstíma til útreiknings á bókfærðu heildarvirði fjáreigna. Afskrifað kostnaðarverð er reiknað að teknu tilliti til affalla, færslukostnaðar og gjalda sem eru lykilkættir virkra vaxta. Innlausn vaxta með aðferð virkra vaxta er færð meðal vaxtatekna í rekstrarreikningi samstæðunnar.

Virðisrýrnun skuldagerninga, sem færðir eru á afskrifuðu kostnaðarverði, er reiknuð með aðferð um vænta virðisrýrnun. Lán og skuldagerningar færðir á afskrifuðu kostnaðarverði eru settir fram í efnahagsreikningi samstæðunnar að teknu tilliti til væntrar virðisrýrnunar.

Skuldagerningar færðir á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu

Skuldagerningar eru færðir á gagnvirði í gegnum aðra heildarafkomu ef þeir eru keyptir inn í viðskiptalíkan með það að markmiði að halda á eignum til gjalddaga og safna af þeim samningsbundnu sjóðsflæði, og/eða að selja hluta þeirra fyrir loka gjalddaga og samningsbundið sjóðsflæði uppfyllir kröfur um að vera eingöngu endurgreiðsla höfuðstóls og vaxta (SPPI). Eftir upphaflega skráningu er óinnleystur hagnaður eða tap skuldagerninga, sem færðar eru á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu færður í yfirliti um aðra heildarafkomu. Við innlausn er uppsafnaður hagnaður eða tap sem fært hefur verið yfir aðra heildarafkomu endurflokkaður yfir í rekstrarreikning samstæðunnar. Myntgengismunur er færður í rekstrarreikning samstæðunnar. Vaxtatekjur eru færðar í rekstrarreikning samkvæmt aðferð virkra vaxta.

Virðisrýrnun skuldagerninga færðum á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu er reiknuð með aðferð um vænta virðisrýrnun. Reiknuð virðisrýrnun skuldagerninga færðum á gagnvirði í gegnum aðra heildarafkomu hefur ekki áhrif á bókfært virði skuldagerninga í efnahagsreikningi samstæðunnar, sem eru á gangvirði. Þess í stað er fjárhæð, sem samsvarar útreikningi væntrar virðisrýrnunar skuldagerninga væri hann færður á afskrifuðu kostnaðarverði, færð í aðra heildarafkomu með mótfærslu í hreina virðisbreytingu í rekstrarreikningi samstæðunnar. Uppsöfnuð áhrif væntrar virðisrýrnunar sem færð er í aðra heildarafkomu er endurflokkuð á móti rekstrarreikningi samstæðunnar við afskráningu skuldagerninga.

Skýringar við samstæðureikninginn

58. Fjáreignir og fjárskuldir, frh.

Skuldagerningar færðir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning

Skuldagerningar eru færðir á gangvirði í gegnum rekstrarreikning ef þeirra er aflað til að ná fram skammtímahagnaði, ef þeim er haldið sem hluta af safni sem er stýrt á gangvirðisgrunni eða að sjóðstreymi þeirra uppfyllir ekki sjóðstreymispróf (SPPI). Slíkir samningar eru metnir á gangvirði í efnahagsreikningi samstæðunnar. Innleystur og óinnleystur hagnaður eða tap er fært meðal hreinna fjármunatekna í rekstrarreikningi samstæðunnar.

Keypt lán

Öll keypt lán eru færð í upphafi á gangvirði kaupdags. Þannig er ekki færð vænt virðisrýrnun í efnahagsreikning á kaupdegi. Keypt lán flokkast í annan hvorn eftirfarandi flokk: lán í skilum eða virðisrýrd lán við kaup eða skráningu (e. Purchased or Originated Credit Impaired, POCI).

Keypt lán í skilum eru sjálfkrafa skráð í þrep 1 og fylgja sömu reikningshaldslegri meðhöndlun og önnur lán í skilum. Þau fá í upphafi 12 mánaða vænta virðisrýrnun sem er færð í niðurfærslusjóð í efnahagsreikningi samstæðunnar. Afföll eignanna eru innleyst í gegnum vaxtatekjur á líftíma eignanna.

Virðisrýrd lán við kaup eða skráningu eru ekki færð með niðurfærslu í niðurfærslusjóð í upphafi. Eftir upphaflega skráningu er færð niðurfærsla til jafns við væntingar um niðurfærslur út líftíma eignanna. Við upphaflega skráningu er afföllum hvers POCI láns skipt upp í tvo þætti, virðisrýrnunarafföll og vaxtaafföll. Vextir eru reiknaðir með virðisrýrðum virkum vöxtum og eru færðir á meðal vaxtatekna. Ársfjórðungslega endurreiknar samstæðan bókfært virði eignanna með því að endurreika núvirði af væntu framtíðar sjóðsflæði með upphaflegu virðisrýrðu virku vöxtunum, allar breytingar á núvirtu væntu sjóðsflæði frá upphaflegri skráningu eru færðar til hækkunar eða lækkunar á hreinni virðisbreytingu í rekstrarreikningi samstæðunnar þar til samningar hafa verið gerðir upp.

Hlutabréfaeign

Hlutabréfaeign er færð á gangvirði í gegnum rekstrarreikning.

Fyrir hlutabréfaeign sem færð er færðar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning er breyting á gangvirði færð sem hluti af hreinum fjármunatekjum í rekstrarreikningi samstæðunnar.

Samstæðan getur valið að tilgreina hlutabréfaeign sem er ekki í virkum viðskiptum á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu. Slík tilgreining er gerð fyrir sérstakar eignir keyptar með tilteknu markmiði eða langtímaeignir. Ákvörðunin um að tilgreina eignir á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu er tekin við upphaflega skráningu fyrir hver kaup, því þegar hún hefur verið tekin er ekki hægt að breyta reikningshaldslegri meðhöndlun. Hagnaður og tap af slíkum fjáreignum við sölu eða afskráningu er færður í aðra heildarafkomu og er ekki endurflokkaður úr annarri heildarafkomu yfir í rekstrarreikning samstæðunnar. Fenginn arður er færður í hreinar fjármunatekjur í rekstrarreikningi samstæðunnar. Öllum kostnaði sem hlýst af kaupum á hlutabréfum er bætt við kostnaðargrunn eignanna og er ekki endurflokkaður yfir í rekstrarreikning samstæðunnar.

Jöfnun

Fjáreignum og fjárskuldum er eingöngu jafnað saman og hrein fjárhæð sýnd í efnahagsreikningi þegar fyrir hendi er lagalegur réttur til jöfnunar fjárhæða og ætlunin er að gera upp með jöfnun eða innleysa eignina og gera skuldina upp samhliða.

Tekjum og gjöldum er eingöngu jafnað saman þegar reikningsskilastaðlar heimila, eða vegna hagnaðar eða taps sem myndast hefur vegna safns sambærilegra viðskipta, t.d. í veltuviðskiptum samstæðunnar.

Vænt útlánatap

Bankinn metur vænt útlánatap fyrir allar áhættuskuldbindingar, fyrir utan fjáreignir færðar á gangvirði í gegnum rekstrarreikning og hlutafjáreignir tilgreindar á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu, en fyrir þær eignir er ekki krafa um mat á virðisrýrnun. Mikilvægasti flokkurinn þar sem vænt útlánatap er metið eru skuldagerningar (þ.m.t. lán til viðskiptavina) sem eru færðir á afskrifuðu kostnaðarvirði eða gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu. Vænt útlánatap fyrir fjáreignir er fært sem hrein virðisbreyting. Tekið er tillit til vænts útlánataps í bókfærðu virði annarra eigna sem færðar eru á kostnaðarvirði í efnahagsreikningi samstæðunnar. Vænt tap er einnig metið fyrir liði utan efnahags, t.d. ábyrgðir og ónýtt lánsloforð, þar sem líkur eru á að þeir verði áhættuskuldbinding gagnvart bankanum. Vænt útlánatap fyrir liði utan efnahags er reiknað sérstaklega og tilgreint sem hluti annarra skulda.

Skýringar við samstæðureikninginn

58. Fjáreignir og fjárskuldir, frh.

Samstæðan mælir vænt útlánatap á hverjum reikningssskiladegi og byggir á virðisrýrnunarlíkani með þremur mismunandi þrepum eftir stöðu útlánaáhættu:

Prep Viðmið	Mat á væntu útlánatapi og virkum vöxtum
1 Óvirðisrýrðar áhættuskuldbindingar þar sem markverð aukning á útlánaáhættu hefur ekki átt sér stað	Vænt útlánatap er metið m.v. næstu 12 mánuði og byggir á líkum á alvarlegum vanskilum innan árs. Fyrir fjármálagerninga með væntan gildistíma sem er styttri en ár eru metnar líkur á alvarlegum vanskilum á því tímabili. Útreikningar á virkum vöxtum miða við bókfært heildarvirði.
2 Óvirðisrýrðar áhættuskuldbindingar þar sem markverð aukning á útlánaáhættu hefur átt sér stað m.v. metna útlánaáhættu við lánveitingu	Vænt útlánatap er metið yfir líftíma fyrirgreiðslunnar og byggir á líkum á alvarlegum vanskilum yfir væntan líftíma fjármálagerninganna. Útreikningar á virkum vöxtum miða við bókfært heildarvirði.
3 Áhættuskuldbindingar í alvarlegum vanskilum	Vænt útlánatap er metið yfir væntan líftíma fyrirgreiðslunnar. Virkir vextir eru reiknaðir m.v. bókfært virði.

Mat samstæðunnar á væntu útlánatapi byggir á hlutlausu núvirtu og líkindavegnu mati á tapi bankans vegna greiðslufalla vegna alvarlegra vanskila sem eiga sér stað á næstu 12 mánuðum eða, í þeim tilvikum þar sem markverð aukning á útlánaáhættu hefur átt sér stað, yfir væntan líftíma fyrirgreiðslu. Fyrir ábyrgðir og lánsloforð byggir mat á útlánatapi á þeim hluta ónýttar fyrirgreiðslu sem samstæðan væntir þess að verði nýtt eða verði að áhættuskuldbindingu yfir gildistíma fjármálagerningsins, skilyrt við að alvarleg vanskil eigi sér stað.

Hækkun eða lækkun væntrar virðisrýrnunar vegna kaupa og nýskráningar, afskráningar og uppgjöra, og endurmats vegna breyttra væntinga um tapsatburði eða færslu milli þrepa er færð í hreinni virðisbreytingu. Afskriftir og endurheimtur áður afskrifaðra fjárhæða eru færðar á móti væntri virðisrýrnun.

Í útreikningum er leitast við að framkvæma hlutlaust mat á væntu útlánatapi vegna fjáreigna á efnahagsreikningi samstæðunnar. Matið byggir að hluta á væntingum samstæðunnar á efnahagsþróun og styðst við gefnar forsendur sem byggja á sérfræðiáliti, sem m.a. hefur áhrif á efnahagssviðsmyndir framtíðar og færslu áhættuskuldbindinga milli þrepa. Undirliggjandi forsendur og sérfræðimat hafa þannig áhrif á breytingar á niðurfærslum milli tímabila og geta haft markverð áhrif á afkomu samstæðunnar.

Skilgreining á alvarlegum vanskilum

Samstæðan skilgreinir alvarleg vanskil í samræmi við grein 178 í reglugerð (ESB) 575/2013 (CRR). Hjá samstæðunni er litið svo á að fyrirgreiðsla sé í alvarlegum vanskilum þegar annað af tveimur eftirfarandi skilyrðum er uppfyllt:

- fyrirgreiðslan er komin í meira en 90 daga vanskil, eða
- lántaki er metinn ólíklegur til að geta staðið í skilum á greiðslu.

Fyrir fyrirtæki þýðir það að vera kominn í meira en 90 daga vanskil að lántakinn hefur verið í vanskilum sérhvern dag síðustu 90 daga. Fyrir einstaklinga þýðir það að vera kominn í meira en 90 daga vanskil að lántakinn hefur verið í vanskilum sérhvern dag síðustu 90 daga á fyrirgreiðslu sem tilheyrir sama flokki af fyrirgreiðslum.

Við mat á því hvort lántaki sé ólíklegur til að geta staðið í skilum er horft til mælanlegra og huglægra vísbendinga svo sem hvort lántaki er með lán í vanskilum, eigna- og skuldahlutföll viðkomandi, markaðsaðstæður, auk innri og ytri þátta.

Fyrirgreiðsla fer ekki úr alvarlegum vanskilum fyrir eftir skilorðstímabili er lokið. Það er að lágmarki þrjú mánuðir ef fyrirgreiðslan hefur ekki fengið ívilnun en að lágmarki eitt ár ef fyrirgreiðslan hefur fengið ívilnun.

Fyrir fyrirtæki er nóg að ein skuldbinding lántaka sé í alvarlegum vanskilum til að gengið sé út frá því að lántakinn sé í alvarlegum vanskilum og þar með allar skuldbindingar hans. Í tilviki einstaklinga hefur bankinn hins vegar skilgreint sex mismunandi flokka eftir tegund fyrirgreiðslu og smíðað tölfraðileg lánshæfismatslíkön fyrir hvern flokk - lán með veði í íbúðarhúsnæði, neytendalán, bílalan, ábyrgðir, lán til einstaklinga í atvinnuskyni og önnur lán. Vanskil eru metin í hverjum flokki fyrir sig. Það þýðir að viðskiptavinur getur verið í alvarlegum vanskilum á lánun sem tilheyrir einum flokki án þess að aðrar fyrirgreiðslur viðskiptavinarins séu í alvarlegum vanskilum og öfugt. Alvarleg vanskil í öðrum flokkum hjá lántaka eru hins vegar skoðuð og allar fyrirgreiðslur aðila eru flokkaðar í alvarleg vanskil þegar vanskilin eru umtalsverð.

Líkur á alvarlegum vanskilum og lánshæfismat

Bankinn úthlutar hverri fyrirgreiðslu lánshæfiseinkunn (dæmi: A+, A, A-, BBB+, o.s.frv.) sem byggir á líkum á alvarlegum vanskilum á næstu 12 mánuðum (hér eftir PD). Lánshæfiseinkunin er reiknuð með líkönum þróuðum af bankanum, eða byggt á utanaðkomandi lánshæfismati, sé það aðgengilegt. PD líkön bankans eru tölfraðileg líkön sem byggja á ýmsum upplýsingum sem sýnt hefur verið fram á að hafa forspárgildi varðandi alvarleg vanskil. Á meðal upplýsinga sem notaðar eru við þróun líkananna eru lýðfræðilegar stærðir, efnahagsstærðir, fjárhagslegar upplýsingar, upplýsingar um hegðun auk mats sérfræðinga á stöðu stórra fyrirtækja. Þær breytur sem notaðar eru í hvert líkan fara eftir lántaka og tegund fyrirgreiðslna. PD líkönin sem notuð eru í IFRS 9 útreikningum eru tímaháð, þ.e. útkoma þeirra er háð því hvar við erum stödd í efnahagssveiflunni á hverjum tíma. PD líkön bankans eru gæðapröfuð árlega og endurkvörðuð eða uppfærð reglulega ef þörf er á.

Skýringar við samstæðureikninginn

58. Fjáreignir og fjárskuldir, frh.

Lánshæfisskala samstæðunnar er að finna í neðangreindri töflu, neðri mörk tilheyra tilgreindum flokki :

Áhættu- flokkur	Lánshæfis einkunn	Neðri PD mörk	Efri PD mörk	S&P/ Fitch	Moody's	Lýsing
0	AAA	0,000%	0,006%	AAA	Aaa	Fjárfestingarflokkur
	AA+	0,006%	0,018%	AA+	Aa1	
	AA	0,018%	0,029%	AA	Aa2	
	AA-	0,029%	0,045%	AA-	Aa3	
	A+	0,045%	0,070%	A+	A1	
	A	0,070%	0,110%	A	A2	
A-	0,110%	0,170%	A-	A3		
1	BBB+	0,170%	0,260%	BBB+	Baa1	Fjárfestingarflokkur
	BBB	0,260%	0,410%	BBB	Baa2	
	BBB-	0,410%	0,640%	BBB-	Baa3	
2	BB+	0,640%	0,990%	BB+	Ba1	Ekki fjárfestingarflokkur
	BB	0,990%	1,540%	BB	Ba2	
	BB-	1,540%	2,400%	BB-	Ba3	
3	B+	2,400%	3,730%	B+	B1	Ekki fjárfestingarflokkur
	B	3,730%	5,800%	B	B2	
	B-	5,800%	9,010%	B-	B3	
4	CCC+	9,010%	14,000%			Ekki fjárfestingarflokkur
	CCC	14,000%	31,000%			
	CCC-	31,000%	99,990%			
5	DD	99,99%	100,00%	D	C	Alvarleg vanskil

Bankinn notar ytri lánshæfismatseinkunnir fyrir mótaðila sem eru með slíkar einkunnir gildar frá viðurkenndum lánshæfismatsstofnunum líkt og Moody's, Standard & Poor's og Fitch. Kvarði bankans fyrir innri einkunnir var upphaflega stillt af með hlíðsjón af sögulegum vanskilagögnum sem þessar stofnanir gefa út. Ytri lánshæfismatseinkunnir eru að aðallega notaðar þegar um er að ræða markaðsverðbréf og stöður bankans hjá erlendum fjármálastofnunum í formi innlána og peningamarkaðssjóða, sem falla undir niðurfærslukröfur IFRS 9. Vænt útlánatap bankans fyrir áðurnefndar stöður er greint niður m.v. hvort einkunn tilheyrir fjárfestingarflokki eða ekki, samkvæmt skilgreiningum lánshæfismatsstofnana.

Við upphaflega skráningu fá allar fyrirgreiðslur úthlutað lánshæfiseinkunn. Útreikningur á upphaflegri lánshæfiseinkunn er háður aðgengilegum gögnum á þeim tíma sem fyrirgreiðsla er skráð. Fyrirgreiðslur eru stöðugt endurmetnar með þeim líkönum sem greint er frá að ofan. Þetta endurmat getur haft í för með sér færslu á milli lánshæfiseinkunna.

Líkur á vanskilum

Eins og áður hefur komið fram byggja líkön um líkur á alvarlegum vanskilum bæði á mælanlegum og huglægum þáttum og í sumum tilvikum er notast við lánshæfiseinkunnir ytri aðila. Líkur á alvarlegum vanskilum mótaðila eru uppfærðar reglulegu en tíðni uppfærslna fer eftir tegund mótaðila og fyrirgreiðslu.

Til viðbótar við að meta líkur á alvarlegum vanskilum og úthluta hverri fyrirgreiðslu lánshæfiseinkunn, þá metur samstæðan einnig líkurnar á því að fyrirgreiðsla lántaka fari í alvarleg vanskil á einhverjum tímamarki á líftíma sínum (hér eftir LPD). LPD fyrirgreiðslna tekur tillit til væntinga stjórnenda um þróun í efnahagsmálum og líknanna á að lánshæfiseinkunn muni breytast á líftíma fyrirgreiðslunnar. Til að ákvarða LPD eru reiknaðir PD ferlar, sem gefa líkur á alvarlegum vanskilum fyrir hvaða tímabil sem er, einn ferill fyrir hverja lánshæfismatseinkunn, PD líkan og efnahagssviðsmynd. Líftímalíkur á alvarlegum vanskilum á ársgrundvelli (hér eftir ALPD) eru þær 12 mánaða vanskilalíkur sem svara til líkinda á vanskilum út líftímann. Sú lánshæfiseinkunn sem samsvarar ALPD er skilgreind sem líftímalánshæfiseinkunn fyrirgreiðslunnar.

PD líkön bankans eru grunnurinn til að áætla PD feril fyrirgreiðslna. Bankinn styðst við færslulíkön, þróuð á sögulegum gögnum, til að spá fyrir um þróun á lánshæfiseinkunn á tímabilum umfram eitt ár. Bankinn hefur skipt upp færsluhegðun í sértæka áhættu og almenna áhættu og beitir spá sinni á þróun í efnahagsmálum á þá síðarnefndu. Greiningin á þróun lánshæfiseinkunnar vegna almennrar áhættu felur í sér skoðun á sambandi á milli vanskilaatburða og þróunar á lykilefnahagsstærðum. Atvinnuleysi er ráðandi spágildi. Á meðal annarra efnahagsstærða sem eru skoðaðar eru verg landsframleiðsla, einkaneysla, verðbólga, þróun húsnæðisverðs og stýrivextir.

Bankinn metur reglulega helstu efnahagsstærðir og tekur tillit til innri og ytri greininga við mat á framtíðarþróun þeirra. Bankinn tekur saman grunnsviðsmynd sem endurspeglar væntingar stjórnenda og sérfræðinga bankans en auk þess aðrar mögulegar sviðsmyndir sem saman spanna heildarmengið af mögulegri þróun efnahagsástands. Þessar efnahagsspár eru settar inn í ofangreind líkön og hafa þannig áhrif á mat bankans á LPD og aðra þá þætti sem hafa áhrif á vænt tap yfir líftíma fyrir fyrirgreiðslur bankans.

Skýringar við samstæðureikninginn

58. Fjáreignir og fjárskuldir, frh.

Fyrir einstaklinga er bankinn með sex mismunandi líkön eftir tegund fyrirgreiðslu: lán með veði í íbúðarhúsnæði, neytendalán, bílalán, ábyrgðir, lán til einstaklinga í atvinnuskyni og önnur lán. Í tilvikum fyrir tækja er bankinn með líkön fyrir eftirfarandi tegundir; stór fyrirtæki, lítil og meðalstór fyrirtæki, eignarhaldsfélög með takmarkað sjóðsstreymi, byggingaframkvæmdir, fjármálastofnanir (ytra lánshæfismat), ríki og sveitafélög, félagasamtök og húsfélög.

Tap að gefnum alvarlegum vanskilum

Hverri eign er úthlutað LGD-gildi en gildið lýsir mati á tapi að gefnum alvarlegum vanskilum. Samstæðan skiptir LGD upp í þrjá meginþætti; líkur á að eign fari úr alvarlegum vanskilum án taps, væntum endurheimtum af sölu trygginga og endurheimtum fyrir ótryggðan hluta fyrirgreiðslunnar. Líkur á að eign fari úr alvarlegum vanskilum án taps eru metnar út frá sögulegum gögnum samstæðunnar um eignir sem komast í skil eftir alvarleg vanskil án taps. Væntar endurheimtur af sölu trygginga byggja á reikniverki um tryggingadreifingu en það tekur tillit til forgangsriðunar trygginga og tegundar. Mismunandi frádragi er beitt á markaðsvirði trygginga eftir tryggingategundum og er það byggt á mati sérfræðinga bankans en stutt af sögulegum gögnum. Frádragið tekur tillit til kostnaðar og tímavirðis peninga. Eins er frádrag mismunandi eftir efnahagssviðsmyndum sem notaðar eru við útreikninga á væntu tapi. Í sumum tilfellum eru eignir taldar að fullu tryggðar eftir að frádragi er beitt og bera því ekkert vænt tap. Endurheimtur fyrir ótryggðan hluta fyrirgreiðslunnar byggir á mati sérfræðinga bankans og tekur það mat tillit til reynslu bankans af endurheimtum slíkra fyrirgreiðslna.

Eign í vanskilum telst vera komin úr alvarlegum vanskilum hafi hún komist í full skil, innan átján mánaða frá því að hún fór fyrst í alvarleg vanskil. Horft er á hverja tegund fyrirgreiðslu fyrir sig, eins og fyrir PD líkönin, en ekki á hvert lán fyrir sig. Tölfræðileg líkön eru til staðar fyrir lán með veði í íbúðarhúsnæði, neytendalán til einstaklinga, stór fyrirtæki og lítil og meðalstór fyrirtæki. Þar sem sumar af stýribreytum líkananna eru skyldar breytum í PD líkönunum þarf að huga að fylgni er milli þess að komast úr alvarlegum vanskilum án taps og PD og er tekið tillit til þess í útreikningum bankans á væntu tapi. Til viðbótar hefur bankinn búið til líkan sem metur meðallíkur á að eign komist úr vanefndum á hverjum tíma, byggt á efnahagsstærðum, og er þetta líkan notað við útreikninga á væntu tapi fyrir mismunandi sviðsmyndir.

Fyrirgreiðsla við alvarleg vanskil

Við útreikning á fyrirgreiðslu við alvarleg vanskil byggir samstæðan á samningsbundnu greiðslufleði hverrar fyrirgreiðslu fyrir sig en það er aðlagð út frá líkum á því að greitt verði inn á skuldina í heild eða hluta fyrir gjalddaga, dregið verði frekar á skuldina, skuldinni verði velt áfram, skuldin verði framlengd og því að staða ónýttar heimildar geti breyst í aðdraganda alvarlegra vanskila. Beiting þessara hegðunarlíkana, sem byggja á sögulegri þróun og spá um framtíðina, er mismunandi eftir tegund fyrirgreiðslu.

Veruleg aukning í útlánaáhættu

Það er verulega matskennt hvort orðið hafi veruleg aukning í útlánaáhættu eða ekki. Við mat byggir samstæðan á viðeigandi stuðningsgögnum og framkvæmir matið með reglulegu millibili. Matið byggir á sögulegri reynslu, sérfræðipækkingu og væntingum um framtíðarþróun. Fyrir útreikning á virðisrýmum metur samstæðan markaðsskuldabréf sem bera litla áhættu á uppgjörstæði sem áhættulitlar eignir og metur þar því ekki hvort orðið hafi veruleg aukning í áhættu frá upphaflegri skráningu.

Samstæðan álitur að veruleg aukning hafi orðið á útlánaáhættu fyrirgreiðslu ef eitthvað af eftirfarandi hefur átt sér stað:

- lánshæfiseinkunn á uppgjörstæði er ekki í áhættuflokki 0 eða 1 og hefur versnað sem nemur meira en einni lánshæfiseinkunn, borið saman við fyrstu lánshæfiseinkunn fyrirgreiðslunnar,
- líftíma-lánshæfiseinkunn á uppgjörstæði er ekki í áhættuflokki 0 eða 1 og hefur versnað sem nemur meira en einni lánshæfiseinkunn borið saman við fyrstu líftíma-lánshæfiseinkunn fyrirgreiðslunnar. Þar sem ekki er hægt að ákvarða þessa stærð afturvirkir gildir þessi samanburður aðeins um fyrirgreiðslu sem veitt er eftir 1. janúar 2018.
- fyrirgreiðsla hefur notið ívilnandi aðgerða á síðustu sex mánuðum,
- fyrirgreiðsla er í meira en 30 daga vanskilum eða
- lántakinn/fyrirgreiðslan er á athugunarlista.

Samstæðan fylgist með árangri þeirra viðmiða sem eru notuð til þess að bera kennsl á verulega aukningu í útlánaáhættu og staðfestir reglulega að þessi viðmið nái bæði að grípa verulega aukningu í útlánaáhættu áður en fyrirgreiðsla fer í alvarleg vanskil og einnig að fyrirgreiðsla sé ekki að færast á milli þrepa 1 og 2 að ástæðulausu með tilheyrandi flökti á væntu tapi.

Skýringar við samstæðureikninginn

58. Fjáreignir og fjárskuldir, frh.

Áhættuskuldbindingar á þrepi 3

Áhættuskuldbindingar í alvarlegum vanskilum skv. skilgreiningu samstæðunnar á uppgjörsdegi eru í þrepi 3.

Virðisrýmun fjáreignar er munurinn á bókfærðu heildarvirði hennar og áætluðu núvirtu framtíðarsjóðstreymi. Í sumum tilfellum er niðurfærsla eignar engin vegna góðrar tryggingarþekju.

Virðisrýmun er færð sem hluti af hreinni virðisbreytingu og er sundurliðuð í skýringu 42. Ef niðurfærsla lækkar er áður færð niðurfærsla bakfærð í gegnum hreina virðisbreytingu.

Útreikningar á væntu tapi

Útreikningar á væntu tapi byggja á þremur grunnþáttum;

- líkum á alvarlegum vanskilum,
- tapi að gefnum alvarlegum vanskilum og
- fyrirgreiðslu við alvarleg vanskil (EAD).

Fyrir hvern ofangreindan þátt hefur bankinn þróað eigin líkön, nema þegar stuðst er við lánsþæfiseinkunum ytri aðila. Líkönin byggja á tölfræðilegum aðferðum og/eða reynslu og þekkingu sérfræðinga sem er studd sögulegum gögnum og líkönin eru aðlöguð að væntingum um þróun efnahagsstærða.

Við útreikning á væntu tapi eru metnar líkur á alvarlegum vanskilum yfir allan samningstímann (að teknu tilliti til framlenginga) á meðan útlánaáætla er til staðar. Samningstíminn nær til þess dags sem samstæðan á samningsbundinn rétt á að fara fram á endurgreiðslu eða segja upp lánsloforði eða ábyrgð. Hinsvegar fela yfirdráttar- og kreditkortalan í sér bæði útborguð lán og óádrægin lánsloforð. Samstæðan reiknar vænt tap vegna þessara tegunda fyrirgreiðslna fyrir lengra tímabil en hámarkssamningstímabilið ef verkferlar samstæðunnar takmarka ekki útsetningu samstæðunnar vegna útlánatapa við samningstímann. Þessar tegundir fyrirgreiðslna hafa ekki afmarkað endurgreiðslutímabil eða endurgreiðsluform. Að ákveðnum skilyrðum uppfylltum getur samstæðan afturkallað þessar tegundir fyrirgreiðslu samstundis en þeim samningsbundnum réttindum er ekki beitt frá degi til dags heldur aðeins þegar samstæðan verður vör við verulega aukningu í útlánaáættu. Við mat á lengd tímabilsins sem notað er fyrir þessar skuldbindingar er horft til þeirra útlánaeftirlitsaðgerða sem samstæðan gerir ráð fyrir að beita og draga úr væntu tapi. Meðal aðgerða má nefna lækkan heimilda, afturköllun fyrirgreiðslu og breytingu á ádrægun hluta skuldarinnar yfir í lán með föstu endurgreiðsluformi. Við útreikning á væntu tapi eru væntar greiðslur núvirtar með virkum vöxtum fyrirgreiðslunnar.

Efnahagssviðsmyndir

Vænt tap fyrirgreiðslu er vegið meðaltal af væntu tapi fyrir þær mismunandi efnahagssviðsmyndir sem stjórnendur samstæðunnar hafa samþykkt að nota. Í dag notast samstæðan við þrjár sviðsmyndir; grunnsviðsmynd, bjartsýna sviðsmynd og svartýna sviðsmynd. Vigt hverrar sviðsmyndar gefur til kynna mat á því hversu líklegt er að efnahagsbreytur sem notaðar eru til grundvallar sviðsmyndinni þróist líkt og sviðsmyndin segir til um. Spá um þróun efnahagsstærða og tilheyrandi vigtir byggja á spá sérfræðinga bankans sem styðjast m.a. við söguleg gögn. Spá samstæðunnar um þróun efnahagsstærða hefur bæði áhrif á mat hennar á því hvort útlánaáætla fyrirgreiðslu hafi aukist verulega frá því að hún var upphaflega veitt (í gegnum samanburð á líftíma lánsþæfiseinkunum) og áhrif á mat á væntu tapi þar sem allir grunnþættir vænts taps (PD, LGD og EAD) eru háðir efnahagsstærðum.

Sú efnahagsstærð sem hefur mest vægi í útreikningum bankans á væntu tapi er atvinnuleysi, eins og það er mælt hjá Vinnuálastofnun. Á meðal annarra stærða sem skoðaðar eru má nefna verga landsframleiðslu, einkaneyslu, verðbólgu, þróun húsnæðisverðs og stýrivexti. Mikil fylgni er á milli tíðni alvarlegra vanskila hjá samstæðunni og atvinnuleysis. Þá er einnig fylgni milli hlutfalls þeirra sem komast í full skil eftir að hafa verið í alvarlegum vanskilum og atvinnuleysis. Frádrög trygginga eru einnig mismunandi eftir sviðsmyndum. Uppgreiðslutíðni, sem hefur áhrif á EAD, er háð vaxtamun við endurfjármögnun og þar sem fylgni er á milli vaxtastigs og atvinnuleysis er vænt uppgreiðslutíðni mismunandi fyrir hverja sviðsmynd.

Afskriftir lána

Lán eru afskrifuð, annaðhvort að hluta eða öllu leyti, þegar það eru engar raunhæfar væntingar á endurgreiðslum þ.e. vegna árangurslauss fjárnáms eða gjaldþrots lántaka. Tryggð lán eru almennt afskrifuð þegar tryggingar hafa verið innleystar. Eftir afskrift er lánnum haldið í kröfuvakt í samræmi við heimildir íslenskra laga.

Skýringar við samstæðureikninginn

58. Fjáreignir og fjárskuldir, frh.

Skilmálabreytingar

Í sumum tilfellum er skilmálum fjáreigna breytt og um þá endursamið. Nýir skilmálar geta haft áhrif á samningsbundið sjóðsflæði. Meðhöndlun skilmálabreytinga fer eftir þeim ferlum sem farið er í vegna samningagerðar og umfangs og eðli þeirra breytinga sem farið er í. Skilmálabreytingar sem farið er í vegna aukinnar útlánaáhættu, einkum vegna endurskipulagningar vandræðalána, eru almennt meðhöndlaðar sem skilmálabreyting á upphaflegu fjáreigninni nema ef skilmálabreytingar eru álitnar verulegar. Verulegar skilmálabreytingar eru almennt álitnar vera uppgjör samningsbundins sjóðsflæðis, þannig geta slíkar skilmálabreytingar valdið því að upphafleg fjáreign verður afskráð og ný fjáreign skráð þess í stað.

Ef skilmálabreyting hefur ekki í för með sér afskráningu fjáreignar, er bókfært virði fjáreignarinnar endurreiknað sem núvirði af skilmálabreyttu samningsbundnu sjóðsflæði, núvirtu með upphaflegu virku vöxtunum. Þetta getur leitt til innlausnar á hagnaði eða tapi. Fjáreignin heldur áfram að falla undir sama mat á verulegri aukningu á útlánaáhættu í samanburði við upphaflega skráningu og virðisrýrnun eins og lýst er að ofan. Skilmálabreytt fjáreign mun færast úr þrepi 3 ef þeir þættir sem urðu til flokkunar í þrep 3 eru ekki lengur til staðar. Skilmálabreytt fjáreign mun færast úr þrepi 2 ef fjáreign uppfyllir ekki lengur flokkunarreglur sem notaðar eru til að meta verulega aukningu á útlánaáhættu, sem eru breytingar á PD, LPD, fjölda daga í vanskilum auk annarra þátta.

Ef skilmálabreyting hefur í för með sér afskráningu fjáreignar og skráningar nýrrar fjáreignar, er nýja fjáreignin almennt flokkuð í þrep 1, nema ef eign er metin vera virðisrýrð við upphaflega skráningu. Til að meta verulega aukningu á útlánaáhættu lána sem eru nýskráð í kjölfar skilmálabreytinga er stuðst við dagsetningu skilmálabreytingar við nýtt mat.

59. Áhættuvarnarreikningsskil

Við innleiðingu IFRS 9 frá 1. janúar 2018, valdi samstæðan að beita reglum IAS 39 um áhættuvarnarreikningsskil, skv. undanþágu í IFRS 9. Samstæðan eykur þó upplýsingagjöf sína um áhættuvarnarreikningsskil í samræmi við IFRS 7, Fjármálagerninga, þar sem val á reikningshaldslegri meðferð veitir ekki undanþágu frá nýjum skýringarköflum akv. IFRS 7.

Samstæðan beitir áhættuvarnarreikningsskilum vegna tiltekinnar skuldabréfa sem bankinn gefur út í erlendri mynt og bera fasta vexti og ákveðinna vaxtaskiptasamninga í erlendri mynt. Samstæðan færir gangvirðisbreytingar vaxtaskiptasamningsins ásamt breytingum á gangvirði skuldabréfsins, sem tilheyra vaxtaáhættunni, yfir hreinan hagnað af gangvirðisvörn vegna vaxtaskiptasamninga, sjá skýringu 10. Reiknaðir áfallnir vextir vaxtaskiptasamningsins og skuldabréfsins eru færðir yfir hreinar vaxtatekjur, sjá skýringu 7.

Aðrir afleiðusamningar, sem ekki er beitt í fullgildri áhættuvörn, eru notaðir til að stýra ójöfnuði í erlendri mynt, vöxtum, verðbréfum og útlánaáhættu. Fjármálagerningarnir fela í sér, en eru ekki einskorðaðir við, vaxtaskiptasamninga, gjaldreyrisskiptasamninga, framvirka samninga, valréttarsamninga og skiptasamninga með lán og verðbréf.

Við upphaflega skráningu áhættuvarnar skráir samstæðan með formlegum hætti sambandið milli þess sem áhættuvörnin nær til og áhættuvarnarsamningsins, þar með talið markmið með áhættustýringunni og stefnuna sem ákvörðuð var þegar farið var í áhættuvörnina, ásamt aðferðafræðinni sem beitt verður við mat á árangri áhættuvarnarinnar. Samstæðan metur, bæði við upphaf, lok og á meðan að áhættuvarnarsamningurinn er í gildi, hvort áhættuvarnarsamningurinn muni verða árangursríkur í að verja þær breytingar á gangvirði þess sem áhættuvarið er, á því tímabili sem áhættuvörnin nær til og jafnframt hvort niðurstaðan af hverjum áhættusamningi sé í raun innan 80-125% marka.

Í þeim tilvikum þegar áhættuvarnarsamningur er seldur, felldur niður eða lokið eða þegar áhættuvörnin uppfyllir ekki lengur skilyrði fyrir áhættuvarnarreikningsskilum á gangvirði þá er áhættuvarnarreikningsskilum hætt samstundis. Færslur sem upp koma fram að lokum áhættuvarnarreikningsskilanna vegna þess sem áhættuvarið er með vaxtaskiptasamningi, er fært yfir rekstur sem hluti af endurreiknuðum virkum vöxtum yfir eftirstæðan líftíma.

60. Handbært fé

Til handbærs fjár í yfirlitinu yfir sjóðstreymi telst sjóður, óbundnar innstæður í Seðlabanka Íslands og óbundnar innstæður hjá lánastofnunum. Handbært fé og ígildi þess samanstendur af innstæðum með gjalddaga innan þriggja mánaða frá móttöku. Handbært fé er eignfært á afskrifuðu kostnaðarverði í efnahagsreikningi.

Skýringar við samstæðureikninginn

61. Lán

Lán eru fjármálagerningar með föstum eða ákveðnum greiðslum sem ekki eru skráðir á virkum markaði og sem samstæðan hefur ekki í hyggju að selja þegar í stað eða í náninni framtíð. Lán eru m.a. lán sem samstæðan veitir lánastofnunum og viðskiptavinum sínum, þátttaka í sambankalánum og yfirtekin lán.

Lán eru upphaflega metin á gangvirði að viðbættum innbyggðum beinum viðskiptakostnaði og síðan metin á afskrifuðu kostnaðarverði með aðferð virkra vaxta.

Þegar samstæðan er leigusali samkvæmt leigusamningi sem færir alla eða mestalla áhættu og ávinning af eignarhaldi eignar til leigutaka, er samningurinn flokkaður sem kaupleiga og krafa jöfn hreinni fjárfestingu í leigusamningnum er færð meðal lána.

Þegar samstæðan kaupir eign og gerir jafnframt samning um að endurselja eignina (eða sambærilega eign) á föstu verði í framtíðinni með endurhverfum viðskiptum eða verðbréfalántökum, er samningurinn færður sem lán og undirliggjandi eign er ekki færð í reikningskil samstæðunnar.

62. Afleiðusamningar

Afleiðusamningur er fjármálagerningur eða annar samningur þar sem verðmæti breytist til samræmis við breytingar á undirliggjandi breytum, svo sem hlutabréfum, hrávöru eða skuldabréfum, vísitölu, gengi eða vöxtum og sem annað hvort kallar á enga upphaflega fjárfestingu eða fjárfestingu sem er minni en þörf væri á við aðrar tegundir samninga, sem búast mætti við að hefðu svipaða svörun við breytingum á markaðsþáttum, og gerður er upp síðar.

Afleiðusamningar eru færðir á gangvirði. Breytingar á gangvirði eru færðar í rekstrarreikning. Breytingar á gangvirði afleiðusamninga skiptast í vaxtatekjur, gengismun og hreinar fjármunatekjur. Vaxtatekjur eru færðar eftir því sem þær falla til. Afleiðusamningar með jákvæða gangvirðisstöðu eru færðir sem fjármálagerningar og afleiðusamningar með neikvæða stöðu eru færðir sem fjárskuldir á gangvirði í efnahgsreikningi.

63. Óefnislegar eignir

Viðskiptavild og innviðir

Viðskiptavild og innviðir sem myndast við kaup á dótturfélögum er flokkuð með óefnislegum eignum. Eftir upphaflega skráningu eru viðskiptavild og innviðir bókfærð á kostnaðarverði, að frádregnum uppsöfnuðum niðurfærslum vegna virðisrýrnunar.

Viðskiptatengsl og tengdir samningar

Viðskiptatengsl og tengdir samningar eru metnir á kostnaðarverði, að frádregnum uppsöfnuðum niðurfærslum vegna virðisrýrnunar.

Hugbúnaður

Hugbúnaðar sem samstæðan hefur aflað sér er færður á kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og niðurfærslum vegna virðisrýrnunar sé um þær að ræða.

Kostnaður sem fellur til síðar við hugbúnað er einungis eignfærður þegar hann eykur efnahagslegan framtíðarávinning sem falinn er í þeirri tiltæknunni sem hann tengist. Allur annar kostnaður er gjaldfærður þegar til hans er stofnað.

Niðurfærsla óefnislegra eigna

Í rekstrarreikningi er niðurfærsla óefnislegrara eigna gjaldfærð línulega yfir áætlaðan nýtingartíma. Hugbúnaður er niðurfærður frá þeim degi sem hann er tiltækur til notkunar. Áætlaður nýtingartími óefnislegra eigna á núverandi tímabili og samanburðar tímabili er þrjú til tíu ár.

64. Fjárfestingareignir

Fjárfestingareign er eign sem ætluð er til öflunar leigutekna, til ávöxtunar eða hvort tveggja.

Fjárfestingareignir eru upphaflega færðar á kostnaðarverði en eftir það á gangvirði. Hagnaður eða tap sem stafar af breytingum á gangvirði fjárfestingareigna er fært í rekstrarreikning.

Skýringar við samstæðureikninginn

65. Virðisrýrnun annarra eigna en fjáreigna

Bókfært virði eigna samstæðunnar sem ekki eru fjáreignir, annarra en fastafjármuna til sölu, fjárfestingareigna og frestaðrar skatteignar, er yfirfarið á hverjum uppgjörsdegi til að meta hvort einhver merki séu um virðisrýrnun. Ef slík merki finnast þá er endurheimtanlegt virði eignarinnar áætlað. Endurheimtanlegt virði óefnislegra eigna er metið árlega.

Virðisrýrnun er færð ef bókfært virði eignar reynist hærra en endurheimtanlegt virði hennar. Virðisrýrnun er færð í rekstrarreikning.

Endurheimtanlegt virði eignar er söluverð að frádragnum kostnaði við sölu eða nýtingarvirði, hvort sem hærra reynist. Við mat á nýtingarvirði er framtíðarsjóðstreymi núvirt miðað við ávöxtunarkröfu að teknu tilliti til skatta sem endurspeglar gildandi mat markaðarins á tímavirði peninga og áhættu sem tengist viðkomandi eign.

Virðisrýrnun annarra eigna, þar sem virðisrýrnun hefur verið skráð á fyrri tímabilum, er metin á hverjum uppgjörsdegi í leit að vísbendingum um að rýrnun hafi minnkað eða sé ekki lengur fyrir hendi. Virðisrýrnun er bakfærð ef breyting hefur átt sér stað á því mati sem notað var við útreikning á endurheimtanlegu virði. Virðisrýrnun er einungis bakfærð að því marki að bókfært virði eignarinnar sé ekki hærra en bókfært virði sem hefði verið ákvarðað, að frádragnum afskriftum eða niðurfærslu ef engin virðisrýrnun hefði verið færð.

66. Innlán

Innlán eru upphaflega metin á gangvirði að viðbættum viðskiptakostnaði og síðan mæld á afskrifuðu kostnaðarverði með aðferð virkra vaxta.

67. Lántaka

Lántökur metnar á afskrifuðu kostnaðarverði og á lántökutímabilinu er mismunurinn milli kostnaðar og innlausnarvirðis færður í rekstrarreikning á grundvelli virkra vaxta. Áfallnir ógreiddir vextir eru meðtaldir í bókfærðu virði lántöku.

68. Víkjandi lántaka

Víkjandi lántaka eru fjárskuldbindingar í formi víkjandi fjármagns sem, ef til slita samstæðunnar kæmi, hvort heldur er að eigin frumkvæði eða ekki, verða ekki endurgreiddar fyrr en eftir að kröfur almennra kröfuhafa hafa verið greiddar. Við útreikning á eiginfjárlutfalli eru víkjandi skuldir færðar undir eiginfjárfætti 1 og 2, byggt á skilmálum útgáfunnar. Samstæðan getur aðeins greitt upp víkjandi skuldir með leyfi Fjármálaeftirlitsins.

Víkjandi lántaka er upphaflega skráð á gangvirði að frádragnum viðskiptakostnaði. Eftir upphaflega skráningu eru víkjandi skuldbindingar færðar á nafnvirði höfuðstólsfjárhæðar auk áfallinna vaxta, sem færðir eru í rekstrarreikning samkvæmt samningsbundnum lánaskilmálum.

69. Eignir og aflögð starfsemi til sölu

Samstæðan flokkar eignir sem eignir til sölu ef bókfært virði þeirra verður endurheimt aðallega með sölu fremur en með áframhaldandi nýtingu. Til að þetta eigi við þarf eignin eða aflögð starfsemi að vera tiltæk til sölu þegar í stað í núverandi ástandi, einungis með skilyrði um hefðbundin viðskiptakjör sem gilda um slíkar eignir eða eignasamstæður og salan þarf að vera talin mjög líkleg.

Áður en eign er flokuð til sölu þá er mat á viðkomandi eign, svo og öllum eignum og skuldum í aflögðri starfsemi, uppfært í samræmi við viðeigandi alþjóðlegan reikningsskilastaðal. Því næst eru fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi færð á kostnaðarverði eða gangvirði að frádragnum sölukostnaði, hvort sem lægra reynist. Virðisrýrnun sem er til staðar við upphaflega flokkun sem eignir eða aflögð starfsemi til sölu er færð í rekstrarreikning, jafnvel þó um virðishækkun sé að ræða. Sama á við um hagnað eða tap við síðari virðisbreytingu. Virðishækkun með bakfærslu virðisrýrnunar á síðari tímabilum er takmörkuð þannig að bókfært verð eignar eða aflögðar starfsemi fari ekki yfir það bókfærða virði sem hefði verið ákvarðað ef engin virðisrýrnun hefði verið færð á fyrri árum.

Skýringar við samstæðureikninginn

70. Aðrar eignir og aðrar skuldir

Varanlegir rekstrarfjármunir

Rekstrarfjármunir eru metnir á kostnaðarverði að frádregnum uppsöfnuðum afskriftum og virðisrýrnun. Þegar hlutar rekstrarfjármuna hafa mismunandi nýtingartíma eru þeir færðir hver í sínu lagi eins og um aðgreinda rekstrarfjármuni væri að ræða.

Kostnaður sem fellur til síðar er einungis eignfærður ef líklegt þykir að efnahagslegur ávinningur af eigninni muni renna til samstæðunnar. Viðgerða- og viðhaldskostnaður er gjaldfærður eftir því sem til hans stofnast.

Fyrmingargrunnur varanlegra rekstrarfjármuna er ákveðinn eftir að niðurlagsverð þeirra er dregið frá. Afskriftir eru gjaldfærðar í rekstrarreikning línulega miðað við áætlaðan nýtingartíma hvers einstaks rekstrarfjármunar. Áætlaður nýtingartími er sem hér segir:

Fasteignir	33 ár
Tæki og búnaður	3-15 ár

Fyrmingaraðferðir, nýtingartími og niðurlagsverð eru endurmetin árlega.

Nýtingarréttur og leiguskuld

Samstæðan metur hvort samningur feli í sér leigu við upphaf samningsins. Samstæðan færir nýtingarrétt og sambærilega skuld vegna allra leigusamninga þar sem samstæðan er leigutaki. Tvær undantekningar eru heimilar skv. staðlinum en annars vegar er um að ræða leigusamninga til skamms tíma og hins vegar samninga vegna eigna sem eru óverulegar hvað fjárhæðir varðar. Fyrir slíka leigusamninga eru leigugreiðslurnar færðar línulega til gjalda á leigutímanum. Við skráningu leiguskuldar er virði hennar fundið sem samtala allra leigugreiðslna sem ógreiddar eru á samningsdegi, núvartar með þeim vöxtum sem bankanum býðst á markaði. Nýtingarrétturinn endurspeglar upphaflegt mat á leiguskulddinni. Eftir upphaflega skráningu er eignin færð á afskrifuðu kostnaðarverði.

Aðrar eignir og aðrar skuldir

Aðrar eignir og aðrar skuldir eru færðar á kostnaðarverði að frádreginni virðisrýrnun.

Vátryggingaskuld

Við mat á tjónaskuld er byggt á matsreglum um vátryggingaskuld í Solvency II gjaldpolsreglunum. Gögn úr tjónakerfi eru framreiknuð til að spá fyrir um lokafjárhæð þeirra á verðlagi reikningsskiladags ásamt samsvarandi greiðsluröð frá reikningsskiladegi þar til lokið verður við uppgjör á tjónum sem urðu fyrir lok reikningsskiladags. Auk þess er metinn uppgjörskostnaður, áhættuálag og fleiri þættir í samræmi við leiðbeiningar Solvency II. Þessi aðferð er í samræmi við matsreglur um vátryggingaskuld IFRS 4.

71. Eigið fé

Hlutafé og yfirverðsreikningur

Hver hlutur úgefins hlutafjár nemur 1 krónu. Handhafar almennra hlutabréfa eiga rétt á arði samkvæmt ákvörðun aðalfundar hverju sinni og fylgir eitt atkvæði hverjum hlut á hluthafafundum. Hlutafé er að fullu greitt.

Eigin bréf

Hlutafé bankans er lækkað sem nemur endurgjaldi vegna kaupa á eigin bréfum. Kaup og sala eigin bréfa hafa engin áhrif á rekstrarreikning.

Arðgreiðslur

Arðgreiðslur eru færðar á eigið fé á því tímabili sem þær eru samþykktar af hluthöfum Arion banka hf.

Kaupréttir

Bundinn reikningur vegna kaupréttta endurspeglar uppsafnaðar gjaldfærslur í rekstrarreikningi vegna kaupréttar starfsmanna samstæðunnar á hlutum í Arion banka. Kaupréttaráætlunin byggir á lögum um tekjuskatt.

Áskriftaréttindi

Bundinn reikningur vegna áskriftaréttinda endurspeglar endurgjald vegna útistandandi áskriftaréttinda.

Bundinn reikningur vegna dóttur- og hlutdeildarfélaga

Í lögum um ársreikninga nr. 3/2006 kemur fram að nemi hlutdeild í rekstrarárangri dóttur- eða hlutdeildarfélags hærrí fjárhæð en sem nemur mótteknum arði eða þeim arði sem ákveðið hefur verið að úthluta skal mismunurinn færður á bundinn hlutdeildarreikning á meðal eigin fjár, að teknu tilliti til skattaáhrifa, sem óheimilt er að úthluta arði af. Sé hlutdeild í dóttur- eða hlutdeildarfélaga seld eða afskrifuð skal leysa hlutdeildarreikninginn upp og færa breytinguna á óráðstafað eigið fé.

Bundinn reikningur vegna verðbréfaeignar

Samkvæmt lögum um ársreikninga nr. 3/2006 skal færa matsbreytingar á fjáreignum, tilgreindum á gangvirði við upphaflega skráningu, af óráðstöfuðu eigin fé á gangvirðisreikning meðal eigin fjár, að teknu tilliti til skattaáhrifa eftir því sem við á, sem óheimilt er að úthluta arði af. Leysa skal gangvirðisreikning upp til jafns við framkomnar breytingar á viðkomandi eign eða skuldbindingu þegar hún er seld eða innleyst eða forsendur fyrir matsbreytingu eru ekki fyrir hendi.

Skýringar við samstæðureikninginn

71. Eigið fé, frh.

Bundinn reikningur vegna eignfærðs þróunarkostnaðar

Samkvæmt lögum um ársreikninga nr. 3/2006 skulu félög sem eignfæra þróunarkostnað færa sömu fjárhæð af óráðstöfuðu eigin fé á bundinn reikning meðal eigin fjár. Ekki er heimilt að að úthluta arði af bundna reikningnum. Fjárhæðir sem færðar eru á bundinn reikning eru bakfærðar í samræmi við afskriftir eignfærðs þróunarkostnaðar. Sé eign seld eða afskrifuð að fullu skal leysa bundna reikninginn upp.

Óinnleyst vegna gangvirðisbreytinga

Bundinn reikningur fyrir uppsafnaðar óinnleystar gangvirðisbreytingar, að teknu tilliti til skattaáhrifa, vegna fjáreigna sem færðar eru á gangvirði í gegnum aðra heildarafkomu. Bundni reikningurinn er uppleystur í takt við innlausn á hagnaði eða tapi fjáreignanna við afskráningu.

Lögbundinn varasjóður

Samkvæmt lögum um hlutafélög nr. 2/1995 skal leggja að minnsta kosti 10% af hagnaði samstæðunnar, sem er ekki varið til að mæta tapi frá fyrri árum og fer ekki í aðra lögbundna sjóði, í lögbundinn varasjóð uns hann nemur 10% af hlutfé. Þegar því marki hefur verið náð skal framlag í sjóðinn nema að lágmarki 5% af hagnaði þar til lögbundinn varasjóður nemur 25% af hlutfé bankans.

Þýðingarmunur

Undir þýðingarmun er færður allur gengismunur sem verður til við umreikning reikningsskila dótturfélaga sem eru með reikningsskil sín í erlendum gjaldmiðlum.

72. Hagnaður á hlut

Samstæðan setur fram hagnað á hlut og þynntan hagnað á hlut. Hagnaður á hlut er reiknaður með því að deila hreinum hagnaði sem tilheyrir hluthöfum Arion banka hf. með vagnu meðaltali almennra útistandandi hluta á árinu. Þynntur hagnaður á hlut er reiknaður með því að taka tillit til allra hluta, hvort sem þeir hafi verið gefnir út eða skuldbindingar sem eru útistandandi á reikningsskiladegi, svo sem útgefinna kaupréttá til starfsmanna og útgefinna áskriftaréttinda.

73. Ábyrgðir

Í venjubundnum viðskiptum sínum veitir samstæðan fjárhagslegar ábyrgðir sem samanstanda af veittum ábyrgðum og greiðslutryggingum. Fjárhagslegar ábyrgðir eru upphaflega færðar í reikningsskiilin á gangvirði, sem er sú þóknun sem rennur til samstæðunnar. Eftir upphaflega færslu er skuldbinding samstæðunnar fyrir sérhverja ábyrgð metin á hvoru sem hærra reynist, fjárhæðinni sem upphaflega var færð að frádreginni innlausn þóknunar ef við á, eða bestu áætlun á þeim útgjöldum sem falla á samstæðuna við að gera upp skuldbindingu vegna ábyrgðarinnar. Hækkun skuldbindingar vegna ábyrgða er færð í rekstrarreikning. Ábyrgðarþóknunin er færð línulega yfir líftíma ábyrgðarinnar í rekstrarreikning sem hreinar þóknunatekjur.

74. Fjárvarsla

Samstæðan veitir viðskiptavinum sínum þjónustu á sviði fjárvörslu, eignastýringar, fjárfestingarráðgjafar og almenna ráðgjafarþjónustu. Til að veita slíka þjónustu þarf samstæðan að taka ákvarðanir um meðferð, kaup eða ráðstöfun fjármálagerninga. Eignir í fjárvörslu eru ekki færðar í efnahagsreikning samstæðunnar.

75. Starfskjör

Öll fyrirtæki samstæðunnar eru með skilgreinda starfskjarastefnu. Félögin greiða skyldu- og samningsbundin iðgjöld með framlagi í séreigna- eða almenna lífeyrissjóði. Samstæðan hefur frekari greiðsluskyldur umfram þessi framlög. Iðgjöldin eru færð til gjalda í rekstrarreikning þegar þau falla til. Samstæðan rekur engan réttindatengdan lífeyrissjóð.

Kostnaður vegna kaupréttarsamninga

Kaupréttarsamningar sem gera á upp með afhendingu hlutabréfa eru metnir á gangvirði eiginfjárgerninganna á samningsdegi. Gangvirði kaupréttarsamninganna á samningsdegi er fært sem launakostnaður með samsvarandi hreyfingu á eigin fé og er kostnaðinum dreift yfir samningstíma kaupréttarins. Fjárhæðin sem færð er til gjalda tekur tillit til fjölda kaupréttá sem talið er að verði nýttir á innlausnardegi.

Skýringar við samstæðureikninginn

76. Nýir staðlar sem ekki hafa enn tekið gildi

Nýir staðlar, breytingar á stöðlum og túlkanir hafa verið gefin út en ekki enn tekið gildi að því er varðar árið 2022 og hefur ekki verið beitt við gerð þessara reikningsskila. IFRS 17 Tryggingar er nýr staðall sem mun hafa þýðingu fyrir samstæðuna.

IFRS 17 Vátryggingasamningar

Alþjóðlegur reikningsskilastaðall, IFRS 17 um vátryggingasamninga hefur verið gefinn út með gildistöku 1. janúar 2023. Staðallinn tekur til allra útgefina trygginga- og endurtryggingasamninga. Útgefendur tryggingasamninga skulu setja þá fram í efnahagsreikningi sem samtölu sjóðstreymis og þeirrar álagningar sem þeir fela í sér. Með sjóðstreymi er átt við áætluð iðgjöld sem félagið innheimtir að frádregnum greiðslum tjóna og kostnaðar, að teknu tilliti til tíma og áhættu. Með álagningu er átt við áætlaðan hagnað af tryggingunni. Það er mat félagsins að áhrif staðalsins á birta afkomu félagsins séu ekki veruleg en nokkur breyting verður á framsetningu upplýsinga um rekstur. Vátryggingaskuld í efnahagsreikningi í ársbyrjun 2023 verður umtalsvert lægri en skuldin samkvæmt núgildandi aðferðum. Annars vegar breytist framsetning iðgjaldaskuldar þannig að einungis fyrirframgreidd iðgjöld teljast til iðgjaldaskuldar, sem veldur talsverðri lækkun á skuldinni og samsvarandi lækkun á viðskiptakröfum. Hins vegar breytist útreikningur á tjónaskuld nokkuð og mun það ekki hafa nokkur teljandi áhrif á fjárhæð skuldarinnar.

5 ára yfirlit

Rekstrarreikningur

	2022	2021	2020	2019	2018
Hreinar vaxtatekjur	40.277	32.063	31.158	30.317	29.319
Hreinar þóknatekjur	16.065	14.673	11.642	9.950	10.350
Hreinar tekjur af tryggingum	2.614	3.442	3.071	2.886	2.589
Hreinar fjármunatekjur	(3.095)	6.220	2.745	3.212	2.302
Hlutdeild í hagnaði hlutdeildarféлага	270	22	-	756	27
Aðrar rekstrartekjur	1.067	1.805	2.148	877	1.584
Rekstrartekjur	57.198	58.225	50.764	47.998	46.171
Laun og tengd gjöld	(15.856)	(14.638)	(12.332)	(14.641)	(14.278)
Annar rekstrarkostnaður	(11.055)	(11.237)	(12.109)	(12.222)	(12.000)
Rekstrarkostnaður	(26.911)	(25.875)	(24.441)	(26.863)	(26.278)
Sérstakur skattur á fjármálafyrirtæki	(1.749)	(1.516)	(1.301)	(2.984)	(3.386)
Hrein virðisbreyting	144	3.169	(5.044)	(382)	(3.525)
Hagnaður fyrir tekjuskatt	28.682	34.003	19.978	17.769	12.982
Tekjuskattur	(9.809)	(6.782)	(3.231)	(3.714)	(4.046)
Hagnaður af áframhaldandi rekstri	18.873	27.221	16.747	14.055	8.936
Afkoma af aflagðri starfsemi, eftir skatta	6.543	1.394	(4.278)	(12.955)	(1.159)
Hagnaður	25.416	28.615	12.469	1.100	7.777

Efnahagsreikningur

Eignir

Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	114.118	69.057	42.136	95.717	83.139
Lán til lánastofnana	45.501	30.272	28.235	17.947	56.322
Lán til viðskiptavina	1.084.757	936.237	822.941	773.955	833.826
Fjármálagerningar	193.329	225.657	227.251	117.406	114.557
Fjárfestingareignir	7.862	6.560	6.132	7.119	7.092
Fjárfestingar í hlutdeildarfélagum	787	668	891	852	818
Óefnislegar eignir	8.783	9.463	9.689	8.367	6.397
Skatteignir	135	2	2	2	90
Eignir og aflögð starfsemi til sölu	61	16.047	16.811	43.626	48.584
Aðrar eignir	14.223	19.901	18.618	16.864	13.502
Eignir samtals	1.469.556	1.313.864	1.172.706	1.081.855	1.164.327

Skuldir og eigið fé

Skuldir við lánastofnanir og Seðlabanka Íslands	11.697	5.000	13.031	5.984	9.204
Innlán frá viðskiptavinum	755.361	655.476	568.424	492.916	466.067
Fjárskuldir á gangvirði	20.997	5.877	5.240	2.570	2.320
Skattskuldir	10.303	7.102	4.262	4.404	5.119
Skuldir vegna aflagðrar starfsemi til sölu	-	16.935	16.183	28.631	26.337
Aðrar skuldir	42.973	37.151	32.714	32.697	30.107
Lántaka	392.563	356.637	298.947	304.745	417.782
Víkjandi lántaka	47.331	35.088	36.060	20.083	6.532
Skuldir samtals	1.281.225	1.119.266	974.861	892.030	963.468
Eigið fé hluthafa Arion banka	187.682	193.925	197.672	189.644	200.729
Hlutdeild minnihluta	649	673	173	181	130
Eigið fé samtals	188.331	194.598	197.845	189.825	200.859
Skuldir og eigið fé samtals	1.469.556	1.313.864	1.172.706	1.081.855	1.164.327

Viðauki

Óendurskoðaður

Stjórnarháttayfirlýsing Arion banka hf. fyrir árið 2022

Arion banki (Arion banki eða Bankinn) er íslenskt hlutafélag, sem skráð er á hlutabréfamarkað Nasdaq Íslandi og Nasdaq Stokkhólmi. Stjórn bankans birtir hér árlega yfirlýsingu um stjórnarhætti fyrir árið 2022. Stjórnarhættir vísa til ábyrgða mismunandi stjórnareininga bankans og hvernig ákvarðanatöku fer fram, í samræmi við gildandi lög og reglur. Hluthafafundur Arion banka kýs stjórn bankans, sem ræður bankastjóra og hefur eftirlit með að skipulag og starfsemi bankans sé í réttu og góðu horfi. Bankastjóri annast daglegan rekstur bankans og kemur fram fyrir hönd bankans að því marki. Bankastjóra ber að fylgja viðeigandi löggjöf, samþykktum bankans og þeirri stefnu og fyrirmælum sem stjórn hefur gefið. Þá ber bankastjóri ábyrgð á að innleiða stefnur sem stjórn bankans samþykkir.

Grundvöllur að stjórnarháttum Arion banka eru annars vegar samþykktir bankans, sem hluthafafundur samþykkir, og hins vegar stefnur og fyrirmæli sem stjórn bankans samþykkir. Hér má tiltaka starfsreglur stjórnar, starfsreglur undirnefnda stjórnar, og stefnur er lúta að skilvirkri skipulagi og stýringu á áhættu í starfsemi bankans. Stefnum um áhættustýringu eru endurskoðaðar árlega og þegar þurfa þykir. Fyrirtækjamenning, viðskiptastefna bankans og innri verkferlar eru sömuleiðis veigamikill þáttur stjórnarháttanna. Með því að iðka góða stjórnarhætti og stuðla að jákvæðri fyrirtækjamenningu er hlúð að traustum og heiðarlegum samskiptum stjórnar bankans, hluthafa, viðskiptavina, og annarra haghafa, svo sem starfsmanna bankans og almennings. Góðir stjórnarhættir leggja grunninn að ábyrgri stjórnun og ákvarðanatöku, og sjálfbærri langtímaarðsemi í rekstri bankans. Stjórn bankans leggur ríka áherslu á góða stjórnarhætti og endurskoðar stjórnarhætti sína reglulega á grundvelli viðurkenndra viðmiða um stjórnarhætti.

Meginþáttur í stjórnarháttum fjármálafyrirtækja felst í árangursríkri stýringu á áhættum sem óhjákvæmilega koma

upp í starfsemi þeirra. Um áhættustýringu bankans er nánar fjallað í þessari yfirlýsingu, árs- og sjálfbærnisráðgjöf bankans, og Pillar 3 áhættuskýrslu. Að koma á og viðhalda tryggju eftirlitskerfi með áhættu er lykiláskorun þegar kemur að traustum rekstri fjármálafyrirtækja.

Stjórnarháttayfirlýsing þessi er byggð á löggjöf, reglugerðum og viðurkenndum viðmiðunarreglum og leiðbeiningum sem eru í gildi þegar stjórn samþykkir ársreikning bankans.

Fyrirmyndarfyrirtæki í góðum stjórnarháttum

Arion banki hefur hlotið viðurkenningu sem fyrirmyndarfyrirtæki í góðum stjórnarháttum að undangengnu formlegu mati sem byggir á leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja, sem Viðskiptaráð Íslands, Samtök atvinnulífsins og Nasdaq Iceland gefa út, fyrst í desember 2015, aftur í apríl 2019 og loks í ágúst 2022. Viðurkenningin er veitt í kjölfar ítarlegrar úttektar óháðs aðila á stjórnarháttum bankans, s.s. starfsháttum stjórnar, undirnefnda og stjórnenda.

Fylgni við leiðbeiningar um góða stjórn- arhætti

Þegar kemur að stjórnarháttum tekur Arion banki einna helst mið af viðmiðunarreglum Evrópsku bankaeftirlitsstofnunarinnar (EBA) um innri stjórnarhætti fjármálafyrirtækja (EBA/GL/2017/11), en sú skylda leiðir af reglugerð ESB nr. 1093/2010 og lögum nr. 24/2017 um evrópskt eftirlitskerfi á fjármálamarkaði. EBA hefur birt endurskoðaðar viðmiðunarreglur um innri stjórnarhætti (EBA/GL/2021/05) sem gilda um starfsemi bankans frá og með 31. desember 2021. Reglurnar eru aðgengilegar á vefsíðu Fjármálaeftirlits Seðlabanka Íslands.

Arion banka ber einnig samkvæmt lögum nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki að fylgja viðurkenndum leiðbeiningum um góða stjórnarhætti. Bankinn fylgir leiðbeiningum um stjórnarhætti fyrirtækja, 6. útgáfu, sem Viðskiptaráð Íslands, Nasdaq Iceland og Samtök atvinnulífsins gáfu út í febrúar 2021 og tóku í gildi í júlí 2021. Samkvæmt leiðbeiningunum skal greint frá því hvort vikið sé frá hluta þeirra og þá hvaða, auk þess sem greina skal frá ástæðum frávíka.

Bankinn fylgir leiðbeiningunum með tveimur frávikum:

Grein 5.1.2 gerir ráð fyrir því að starfsreglur undirnefnda stjórnar séu birtar á vefsíðu bankans. Starfsreglur lánanefndar stjórnar eru ekki birtar á vefsíðu bankans með tilliti til eðlis þeirra.

Seinasti undirliður greinar 5.4.5 gerir ráð fyrir að starfskjaranefnd, í samráði við endurskoðunarnefnd félagsins, taki sjálfstæða afstöðu til áhrifa launa á áhættutöku og áhættustjórnun félagsins. Í samræmi við m.a. viðmiðunarreglur EBA um innri stjórnarhætti og 3. mgr. 78. gr. laga um fjármálafyrirtæki leggur Arion banki þetta í hendur starfskjaranefndar í samráði við áhættunefnd stjórnar.

Til að styðja við góða stjórnarhætti Arion banka hefur tilnefningarnefnd bankans ráðgefandi hlutverki að gegna við að auðvelda upplýsta ákvarðanatöku hluthafa við val á stjórnarmönnum, með það að markmiði að stjórnarmenn hafi víðtæka og fjölhæfa þekkingu og reynslu. Tilnefningarnefnd styðst við hæfisstefnu bankans (Suitability Policy) við tilnefningar. Tilnefningarnefnd leggur auk þess fram tillögu um þóknun stjórnar. Á aðalfundi bankans þann 16. mars 2022 voru tveir nefndarmenn í tilnefningarnefnd kjörnir, þau Júlíus Þorfinnsson og Auður Bjarnadóttir. Í samræmi við starfsreglur tilnefningarnefndar er stjórnarformaður, eða sá sem stjórn tilnefnir, þriðji nefndarmaður.

Lagarammi um starfsemina

Arion banki er fjármálafyrirtæki og hefur starfsleyfi sem viðskiptabanki samkvæmt lögum nr. 161/2002 um fjármálafyrirtæki. Þau lög sem gilda að auki um starfsemi bankans eru m.a. lög um markaði fyrir fjármálagerninga nr. 115/2021, lög um verðbréfasjóði nr. 116/2021, lög um rekstraraðila sérhæfðra sjóða nr. 45/2020, lög um greiðsluþjónustu nr. 114/2021, lög um aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka nr. 140/2018, lög um fasteignalán til neytenda nr. 118/2016, lög um neytendalán nr. 33/2013, samkeppnislög nr. 44/2005 og lög um hlutafélag nr. 2/1995.

Arion banki er fjárhagslega sterkur banki sem stefnir að því að standa öðrum frammar með snjöllum og traustum fjármálalausnum sem skapa viðskiptavinum, hluthöfum og samfélaginu öllu verðmæti til framtíðar. Eins og áður segir er bankinn skráður á markað á Nasdaq Íslandi og Nasdaq Stokkhólmi. Þá hefur bankinn gefið út skuldabréf sem hafa verið tekin til viðskipta á skipulegum verðbréfamarkaði á Íslandi og í Lúxemborg. Bankinn fellur því undir upplýsingaskyldu útgefanda skv. lögum um markaði fyrir fjármálagerninga og reglum viðkomandi kauphalla.

Fjármálaeftirlit Seðlabanka Íslands (FME) hefur eftirlit með starfsemi Arion banka á grundvelli laga nr. 87/1998 um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi. Nánari upplýsingar um FME og yfirlit yfir helstu lög og reglur sem gilda um bankann á hverjum tíma, auk leiðbeinandi til-mæla eftirlitsins og viðmiðunarreglna evrópskra eftirlitsstofnana, má finna á heimasíðu þess www.sedlabanki.is/fjarmalaeftirlit/. Í starfsemi bankans reynir jafnframt á ýmsa aðra löggjöf sem tengist rekstri fjármálafyrirtækja og fyrirtækja almennt.

Innra eftirlit, endurskoðun og reikningskil

Innra eftirlit

Bankinn leggur áherslu á að stjórnarhættir séu í samræmi við það sem best verður á kosið og lítur á innra eftirlit sem lykilþátt í stýringum á áhættu. Árangursríkt skipulag innra eftirlits stuðlar að áhættumildun og greiðir fyrir upplýstri ákvörðunartöku, sem styður við markmið bankans og stuðlar að og varðveitir tryggja verðmæta-sköpun.

Markmið innra eftirlitskerfis bankans er að tryggja:

- Að stefnur bankans, markmið og viðskiptaáætlun sé innan þess áhættuvilja sem hefur verið markaður.
- Að ákvarðanir stjórnar, stjórnenda og starfsmanna séu í samræmi við stefnur bankans, viðmið, innri ferla, og viðeigandi lagafyrirmæli.
- Að staðið sé vörð um eignir og aðra kosti bankans, á borð við mannauð, kerfisumhverfi, og gögn.
- Að gögn í fórum bankans og bæði innri og ytri upplýsingagjöf sé nákvæm, áreiðanleg og tímanleg.
- Að eðlislægum áhættum í starfsemi bankans sé stýrt.
- Að komið sé á tryggum og skjalfestum innri ferlum sem stuðla að og krefjast þess að stjórn bankans, stjórnendur og starfsmenn sinni starfsskyldum sínum með árangursríkum og skilvirkum hætti.

Lykilþættir í innra eftirlitskerfi eru umhverfi stýringa, mat á áhættum, framkvæmd eftirlits, upplýsingagjöf og samskipti, og starfsemi eftirlitseininga. Innra eftirlitsumhverfi snýr að góðum stjórnarháttum og viðhorfi framkvæmdastjórnar gagnvart innra eftirliti og mikilvægi þess. Meginatriði innra eftirlits eru:

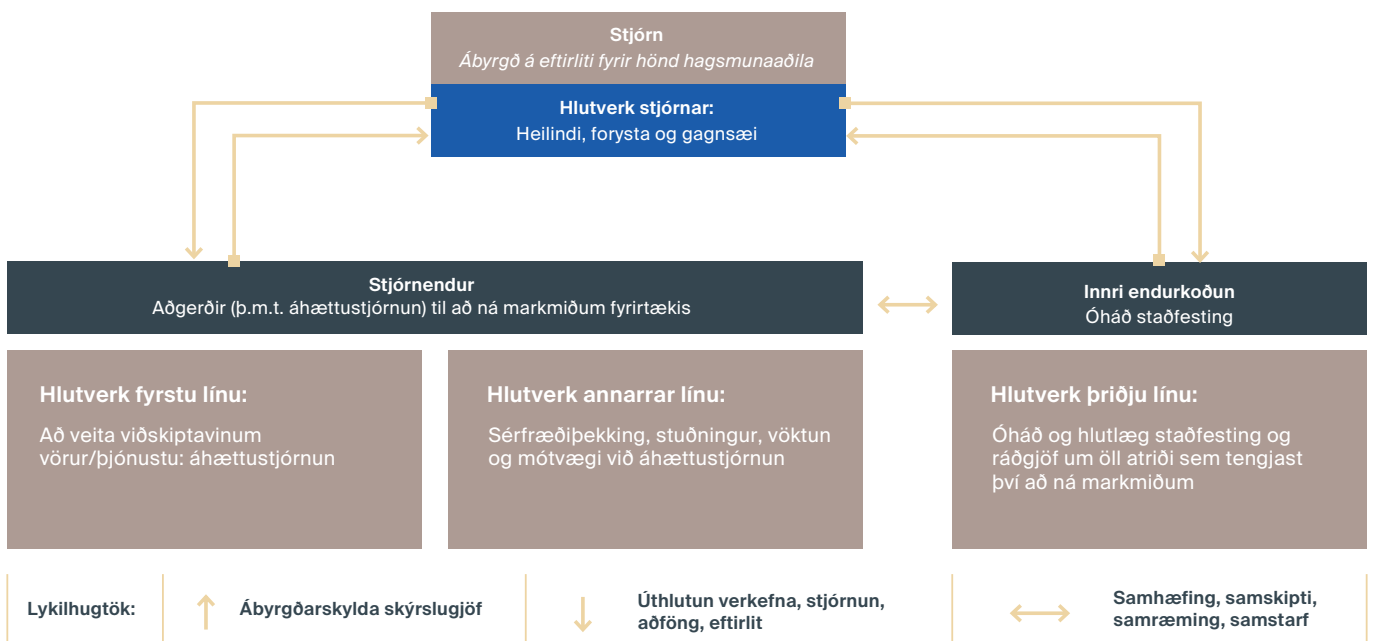
- Heilindi og siðferðisleg viðmið.
- Viðhorf æðstu stjórnenda og gott fordæmi þeirra.

- Stjórnskipulag.
- Veiting valdheimilda og ábyrgð.
- Hæfni starfsmanna, mannauðs- og fræðslustefna og innleiðing hennar.

Mat á áhættum felst í því að bera kennsl á innri og ytri þætti sem geta haft áhrif á það hvort bankinn nái markmiðum sínum og meta áhrif og mikilvægi þeirra. Með þessu er lagður grunnur að skilvirkri áhættustýringu og að áhættutaka sé í samræmi við áhættuvilja. Innra eftirlit fer fram á öllum sviðum bankans og er ætlað að milda áhættur og tryggja ásættanlega áhættutöku með hliðsjón af markmiðum sem að er stefnt.

Örugg upplýsingagjöf er nauðsynlegur þáttur þess að bankinn standi undir ábyrgð sem fylgir innri eftirlitskröfum. Bæði innri og ytri upplýsingaöflun miðar að því að tryggja bankanum nauðsynleg gögn til að framfylgja skilvirkri eftirliti. Framkvæmd eftirlitsins felst síðan í viðvarandi mati aðskilda eininga á því hvort lykilþættir innra eftirlitskerfisins eru til staðar og séu virkir.

Við skipulag innra eftirlits horfir Arion banki til þriggja línu kerfisins (Three Lines Model). Allar þrjár línur vinna saman að verðmætasköpun og varðveislu verðmæta og skilvirkri eftirliti felst í samskiptum, samráði og samvinnu þeirra. Með þessu er áreiðanleiki, samræmi og gagnsæi í upplýsingamiðlun betur tryggð, sem er grundvöllur áhættumiðaðrar ákvarðanatöku.

Í fyrstu línu eru starfsmenn sem hafa umsjón með rekstri og skipulagi bankans. Þau eru ábyrg fyrir því að koma á og viðhalda skilvirku innra eftirliti og stýra áhættu í daglegum rekstri. Í þessu felst m.a. að greina og meta áhættu og koma á viðeigandi mótvægisáðgerðum til að draga úr henni. Fyrsta lína hefur umsjón með innleiðingu innri reglna og ferla í samræmi við lög, reglur og stefnu bankans og ber að tryggja að framkvæmd sé í samræmi við sett verklag og að gripið sé til viðeigandi úrbóta ef veikleikar koma í ljós.

Annari línu er falið að tryggja að fyrsta lína komi á fullnægjandi innra eftirliti sem virkar sem skyldi. Áhættustýring og regluvarsla eru helstu þættirnir í annari línu en öðrum einingum kann einnig að vera falið tiltekið eftirlitshlutverk.

Í þriðju línu er innri endurskoðun sem veitir með kerfisbundnum hætti óháða og hlutlæga ráðgjöf um stöðu og árangur innri stjórnarháttá, skilvirkni áhættustýringar og innra eftirlits, byggt á sérþekkingu og innsæi þeirra sem þar starfa. Innri endurskoðun greinir stjórn bankans frá niðurstöðum sínum til þess að stuðla að stöðugum umbótum.

Regluvarsla

Regluvarsla er sjálfstæð eining sem heyrir undir bankastjóra og starfar samkvæmt erindisbréfi frá stjórn.

Meginhlutverk regluvörslu er að draga úr hættu á því að reglur séu brotnar í rekstri bankans með fyrirbyggjandi áðgerðum. Þá sér regluvarsla um að samhæfa áðgerðir bankans gegn peningþvætti og fjármögnun hryðjuverka til að draga úr hættu á því að þjónusta bankans sé notuð í ólögætum tilgangi. Þá sinnir regluvörður einnig hlutverki persónuverndarfulltrúa. Bankinn hefur gefið út persónuverndaryfirlýsingu sem er að finna á vefsíðu bankans.

Regluvarsla starfar samkvæmt áhættumiðaðri starfsáætlun samþykkt af stjórn þar sem meðal annars er kveðið á um reglulegt eftirlit og reglulega fræðslu fyrir starfsfólk um þau lög og reglur sem bankinn starfar eftir. Regluvarsla veitir stjórn skýrslu um verksvið sitt ársfjórðungslega.

Nánari upplýsingar má finna á vefsíðu bankans.

Áhættustýring

Mikilvægur þáttur í starfsemi allra fjármálafyrirtækja er að taka áhættu að vel yfirveguðu máli og samkvæmt fyrir

fram skilgreindri stefnu. Þannig tekur Arion banki áhættu sem rúmast innan skjalfests áhættuvilja (e. risk appetite), sem er reglulega endurskoðaður og samþykktur af stjórn bankans. Áhættuvilji sem stjórn setur bankanum speglast í útlána- og áhættuheimildum, sem áhættustýringarsvið bankans hefur eftirlit með. Stjórn ber ábyrgð á innra matsferli bankans fyrir eiginfjárförf en meginmarkmið ferlisins er að tryggja skilning á heildaráhættum bankans og tryggja að til staðar séu viðeigandi kerfi til að greina, mæla og hafa eftirlit með heildaráhættu bankans.

Áhættustýringarsvið bankans starfar undir stjórn framkvæmdastjóra áhættustýringar. Sviðið er sjálfstæð stjórnunareining og ber beina ábyrgð gagnvart bankastjóra og starfar samkvæmt erindisbréfi frá stjórn. Innan áhættustýringarsviðs starfa fjórar einingar sem gegna því hlutverki að greina, fylgjast með og gefa reglulega upplýsingar um áhættu bankans til bankastjóra og stjórnar.

Nánari upplýsingar um áhættustýringu er að finna í árs- og sjálfbærnisráðgjöf og í áhættuskýrslu bankans.

Innri endurskoðun

Innri endurskoðandi er skipaður af stjórn og heyrir beint undir hana. Stjórn setur innri endurskoðanda erindisbréf sem skilgreinir ábyrgð og umfang vinnu hans. Innri endurskoðun veitir óháða og hlutlæga staðfestingu og ráðgjöf sem ætlað er að vera virðisaukandi og bæta rekstur bankans. Endurskoðunin nær yfir bankann sjálfan, dótturfélög og þrjá lífeyrissjóði í rekstri hans.

Innri endurskoðun er sjálfstæð eining sem, með kerfisbundnum og öguðum vinnubrögðum, staðfestir virkni bæði fyrstu og annarrar línu, veita ráðgjöf um það sem betur má fara og þannig leggja mat á og bæta virkni áhættustýringar, eftirlitsáðgerða og stjórnarháttá. Þetta er meðal annars gert með sjálfstæðum könnunum og skýrslugjöfum til stjórnar, endurskoðunarnefnda og stjórnenda.

Reikningsskil og endurskoðun

Fjármálasvið Arion banka sér um gerð reikningsskila og eru þau gerð samkvæmt alþjóðlegum reikningsskilastöðlum, IFRS. Bankinn birtir uppgjör sín ársfjórðungslega. Endurskoðunarnefnd stjórnar tekur árs- og árshlutareikninga bankans til skoðunar auk þess sem ytri endurskoðendur kanna og endurskoða reikningsskilin tvisvar á ári. Endurskoðunarnefnd stjórnar gefur álit sitt á reikningsskilunum til stjórnar sem samþykkir og undirritar birt reikningsskil.

Hornsteinar og siðareglur

Hornsteinar Arion banka eru heiti yfir gildi bankans. Hornsteinarnir eiga að vera leiðbeinandi við ákvarðanatöku og í öllu sem starfsfólk bankans gerir og segir. Þeir koma inn á hlutverk, hugarfar og hegðun. Hornsteinar Arion banka eru finnum lausnir, gerum gagn, látum verkin tala og komum hreint fram.

Stjórnendur og starfsfólk Arion banka er meðvitað um þá staðreynd að starfsemi bankans snertir mismunandi hagsmunaaðila og samfélagið í heild. Siðareglur bankans eru hugsaðar sem viðmið fyrir starfsfólk til að stuðla að ábyrgri ákvarðanatöku innan bankans. Siðareglurnar eru samþykktar af stjórn bankans.

Áhætta tengd sjálfbærni

Áhætta tengd sjálfbærni vísar til þeirra athafna og/eða starfshátta sem hindra að komandi kynslóðir eða hlutar samfélagsins geti mætt sínum þörfum, t.d. vegna neikvæðra áhrifa á umhverfið, náttúru- eða menningarlegar auðlindir eða á almennar aðstæður í samfélaginu. Áhætta tengd sjálfbærni getur ýtt undir aðra áhættuþætti, s.s. útlána- og markaðsáhættu. Áhættan getur komið fram snemma, í miðju ferli eða seinna. Áhættur í tengslum við umhverfið samanstanda af umbreytingaráhættu og raunlægri áhættu og bankinn metur þær áhættur sem stafað geta frá starfsemi bankans og frá útlánunum og eignasafni bankans.

Loftlags- og umhverfisáhættur eru metnar í innra matsferli fyrir eiginfjárbörf bankans og eru einnig teknar til skoðunar í umgjörð álagsprófa.

Arion banki hefur um árábil verið aðili að Festu, miðstöðvar um samfélagsábyrgð, og frá árinu 2014 verið aðili að Jafnréttissáttmála UN Women og UN Global Compact. Árið 2015 undirritaði bankinn lofslagsyfirlýsingu Festu og Reykjavíkurborgar og hefur frá árinu 2016 birt umhverfisuppgjör bankans. Árið 2016 varð bankinn aðili að UN Global Compact, sáttmála Sameinuðu þjóðanna um innleiðingu ábyrgra starfshátta, og frá árslokum 2017 hefur bankinn unnið eftir meginreglum Sameinuðu þjóðanna um ábyrgar fjárfestingar (UN PRI). Í september 2019 gerðist bankinn aðili að meginreglum Sameinuðu þjóðanna um ábyrga bankastarfsemi (UN PRB) en markmið meginreglnanna er að tengja bankastarfsemi við alþjóðleg markmið og skuldbindingar á borð við Heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna um sjálfbæra þróun og Parísarsamkomulagið.

Arion banki gerðist aðili að Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF) haustið 2021. Um er að ræða alþjóðlegan samstarfsvettvang fjármálafyrirtækja sem hefur það meginmarkmið að samræma mat á umfangi losunar gróðurhúsalofttegunda (GHL) sem fjármálafyrirtæki fjármagna í gegnum lánveitingar og fjárfestingar. Eitt af sjálfbærnimarkmiðum Arion banka árið 2022 var að meta umfang fjármagnaðrar kolefnislosunar vegna lána og fjárfestinga fyrir árið 2021 og birtir bankinn í fyrsta sinn skýrslu með slíkri greiningu í árslok 2022. Niðurstöður greiningarinnar gefa hugmynd um hvar helstu tækifærin liggja fyrir bankann og viðskiptavinum til að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda á næstu árum og áratugum.

Arion banki styður Heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna og hefur valið sex markmið sem bankinn leggur megináherslu á. Markmiðin sem unnið er sérstaklega að eru markmið 5 um jafnrétti kynjanna, markmið 7 um sjálfbæra orku, markmið 8 um góða atvinnu og hagvöxt, markmið 9 um nýsköpun og uppbyggingu, markmið 12 um ábyrga neyslu og framleiðslu og markmið 13 sem snýr að aðgerðum í loftslagsmálum.

Starfsemi Arion banka fellur undir ákvæði ársreikningalaga um ófjárhagslega upplýsingagjöf þar sem fjallað er m.a. um stöðu og áhrif félagsins í tengslum við umhverfis-, félags- og starfsmannamál. Við ófjárhagslega upplýsingagjöf er í árs- og samfélagsskýrslu bankans notast við Global Reporting Initiative staðalinn (GRI) og viðmið Nasdaq á Norðurlöndunum.

Stjórn bankans ber endanlega ábyrgð á að tryggja virka stýringu á áhættu tengdri sjálfbærni. Það er á ábyrgð bankastjóra að innleiða og viðhalda viðeigandi innra skipulagi til þess að stýra og draga úr áhættum sem tengjast sjálfbærni, í samræmi við áhættuvilja bankans og regluverk sem gildir um starfsemi hans. Sjálfbærni-áhætta hefur verið skilgreind sem ein af lykiláhættum bankans og hefur bankinn tilgreint áhættuvilja fyrir áhættuþætti í tengslum við umhverfi, félagslega þætti og stjórnarhætti. Sjálfbærninefnd bankans starfar sem ein af áhættunefndum bankans.

Frekari upplýsingar um sjálfbærni hjá Arion banka má finna í árs- og sjálfbærnisráðgjöf bankans og Pillar 3 áhættuskýrslu fyrir árið 2022 og á heimasíðu bankans.

Stjórn og undirnefndir

Stjórn Arion banka fer með æðsta vald í málefnum bankans á milli hluthafafunda samkvæmt lögum, reglum og samþykktum bankans. Stjórn annast þann þátt rekstrar bankans sem ekki telst til daglegs rekstrar, þ.e. tekur ákvarðanir um mál sem eru óvenjuleg eða meiriháttar. Þá er ein af megin skyldum stjórnar að sinna eftirlitshlutverki með starfsemi bankans. Helstu verkefni, skyldur og hlutverk stjórnar eru skilgreind ítarlega í starfsreglum stjórnar sem settar eru m.a. með vísan til viðmiðunarreglna EBA um innri stjórnarhætti, 54. gr. laga um fjármálafyrirtæki, 70. gr. laga nr. 2/1995 um hlutafélög, leiðbeinandi tilmæla Fjármálaeftirlitsins nr. 1/2010 og samþykktu bankans. Starfsreglur stjórnar má finna á vefsíðu bankans.

Stjórn Arion banka ræður bankastjóra sem fer með daglegan rekstur í samræmi við þá stefnu sem hún setur. Stjórn bankans og bankastjóri leggja sig fram um að sinna störfum sínum af heilindum og tryggja að bankinn sé rekinn á heilbrigðan og traustan hátt með hagsmuni viðskiptavina, samfélagsins, hluthafa og bankans sjálfs að leiðarljósi, sbr. 1. mgr. 1. gr. laga um fjármálafyrirtæki. Þá sér bankastjóri til þess að stjórn fái fullnægjandi stuðning til að sinna skyldum sínum.

Stjórn Arion banka er að jafnaði kjörin á aðalfundi til eins árs í senn. Á aðalfundi bankans, þann 16. mars 2022 voru kjörnir fimm stjórnarmenn auk tveggja varamanna.

Stjórnarmenn Arion banka eru með fjölbreyttan bakgrunn og mikil breidd er í hæfni þeirra, reynslu og þekkingu. Við stjórnarkjör skal þess gætt að hlutfall hvors kyns í aðal- og varastjórn félagsins sé ekki lægra en 40%. Núverandi stjórn er skipuð tveimur konum og þremur körlum.

Upplýsingar um óhæði stjórnarmanna eru birtar á vefsíðu bankans fyrir aðalfund eða hlutafund þar sem kjör stjórnarmanna er á dagskrá. Fundargerðir aðalfunda og hluthafafunda eru jafnframt birtar á heimasíðu bankans.

Stjórn hittist að lágmarki tíu sinnum á ári. Árið 2022 fundaði stjórn Arion banka 13 sinnum. Stjórnarformaður ber ábyrgð á því að stjórnin gegni hlutverki sínu með skilvirkum og skipulögðum hætti. Stjórnarformaður stýrir fundum stjórnar og sér til þess að nægur tími fari í umræðu mikilvægra mála og að mál sem snúa að stefnumótun séu rædd ítarlega. Stjórnarformanni er ekki heimilt að taka að sér önnur störf fyrir bankann nema þau séu eðlilegur hluti af skyldum hans.

Samkvæmt starfsreglum Arion banka er stjórn bankans heimilt að setja á fót undirnefndir til að fjalla um tiltekna þætti í rekstri bankans. Eigi síðar en mánuði eftir aðal-

fund skipar stjórn nefndarmenn í undirnefndir úr sínum röðum ásamt því að meta hvort ráða beri utanaðkomandi nefndarmenn í einstakar undirnefndir með það að markmiði að styrkja starf þeirra með aukinni sérfræðipækkingu. Einn nefndarmaður endurskoðunarnefndar stjórnar, Heimir Þorsteinsson, er ekki stjórnarmaður en hann er óháður bæði bankanum og hluthöfum hans.

Eftirfarandi nefndir eru undirnefndir stjórnar:

- Endurskoðunarnefnd: Meginhlutverk endurskoðunarnefndar stjórnar er að stuðla að gæðum þegar kemur að lögskipaðri endurskoðun árs- og árshlutauppgjöra bankans og hafa eftirlit með fyrirkomulagi og virkni innra eftirlits félagsins, innri endurskoðun og áhættustjórnun, að því er varðar reikningsskil. Nefndin fundaði sex sinnum árið 2022.
- Áhættunefnd: Meginhlutverk hennar snýr að áhættustjórnun, m.a. að meta áhættustefnu og áhættuvilja bankans. Nefndin skal jafnframt þekkja áhættumöt og aðferðir til að stjórna áhættu bankans. Haldnir voru átta fundir árið 2022.
- Lánanefnd: Meginhlutverk lánanefndar er að fjalla um lánamál sem eru umfram þær heimildir sem undirnefndir hennar hafa. Lánanefnd fundaði fimm sinnum árið 2022.
- Starfskjaranefnd: Eitt meginhlutverk starfskjaranefndar stjórnar er að útbúa árlega starfskjarastefnu fyrir bankann. Nefndin er jafnframt ráðgefandi fyrir stjórn varðandi starfskjör bankastjóra, framkvæmdastjóra, regluvarðar og innri endurskoðanda, og fyrirkomulag á kaupaukakerfi bankans og öðrum starfstengdum greiðslum. Hluthafafundur yfirfer og samþykkir starfskjarastefnu bankans árlega. Nefndin fundaði fimm sinnum árið 2022.
- Tækninefnd: Meginhlutverk nefndarinnar er að vera stjórn og framkvæmdastjórn bankans til ráðgjafar um tækniþróun bankans. Tækninefnd skal einnig hafa eftirlitshlutverk sem lýtur að því að bankinn fylgi lögum og reglugerðum sem gilda um upplýsingatækni. Nefndin fundaði fjórum sinnum 2022.

Undirnefndir upplýsa stjórn reglulega um helstu störf sín og verkefni, m.a. munnlega á stjórnarfundum en auk þess hefur stjórn aðgang að öllum gögnum og fundargerðum undirnefnda.

Hér fyrir neðan má sjá yfirlit yfir mætingu einstakra stjórnar- og nefndarmanna.

Stjórnarmaður	Tímabil	Stjórn (13)	Endurskoðunarnefnd (6)	Áhættu- nefnd (8)	Lána- nefnd (5)	Starfs- kjaranefnd (5)	Tækni- nefnd (4)
Brynjólfur Bjarnason	1. jan. - 31. des.	13	6	-	5	5	4
Paul Horner	1. jan. - 31. des.	13	6	8	5	-	4
Gunnar Sturluson	1. jan. - 31. des.	12	6	7	5	-	-
Liv Fiksdahl	1. jan. - 31. des.	13	6	-	-	5	4
Steinunn Kr. Þórðardóttir	1. jan. - 31. des.	13	-	8	-	5	4
Sigurbjörg Á. Jónsdóttir	1. jan. - 31. des.	-	-	-	-	-	-
Þröstur Ríkharðsson	1. jan. - 31. des.	1	-	-	-	-	-
Heimir Þorsteinsson ¹	1. jan. - 31. des.	-	6	-	-	-	-

Stjórn Arion banka framkvæmir árlega árangursmat þar sem hún metur m.a. störf sín, samsetningu stjórnar m.t.t. reynslu og hæfni, verklag og starfshætti, frammistöðu bankastjóra, árangur sinn sem og störf undirnefnda m.t.t. framangreindra þátta. Þetta mat var síðast framkvæmt á tímabilinu október 2022 til nóvember 2022.

¹Heimir Þorsteinsson er löggildur endurskoðandi og er skipaður sem utanaðkomandi sérfræðingur í endurskoðunarnefnd stjórnar.

Stjórnarháttayfirlýsing Arion banka

Stjórn Arion banka

Brynjólfur Bjarnason

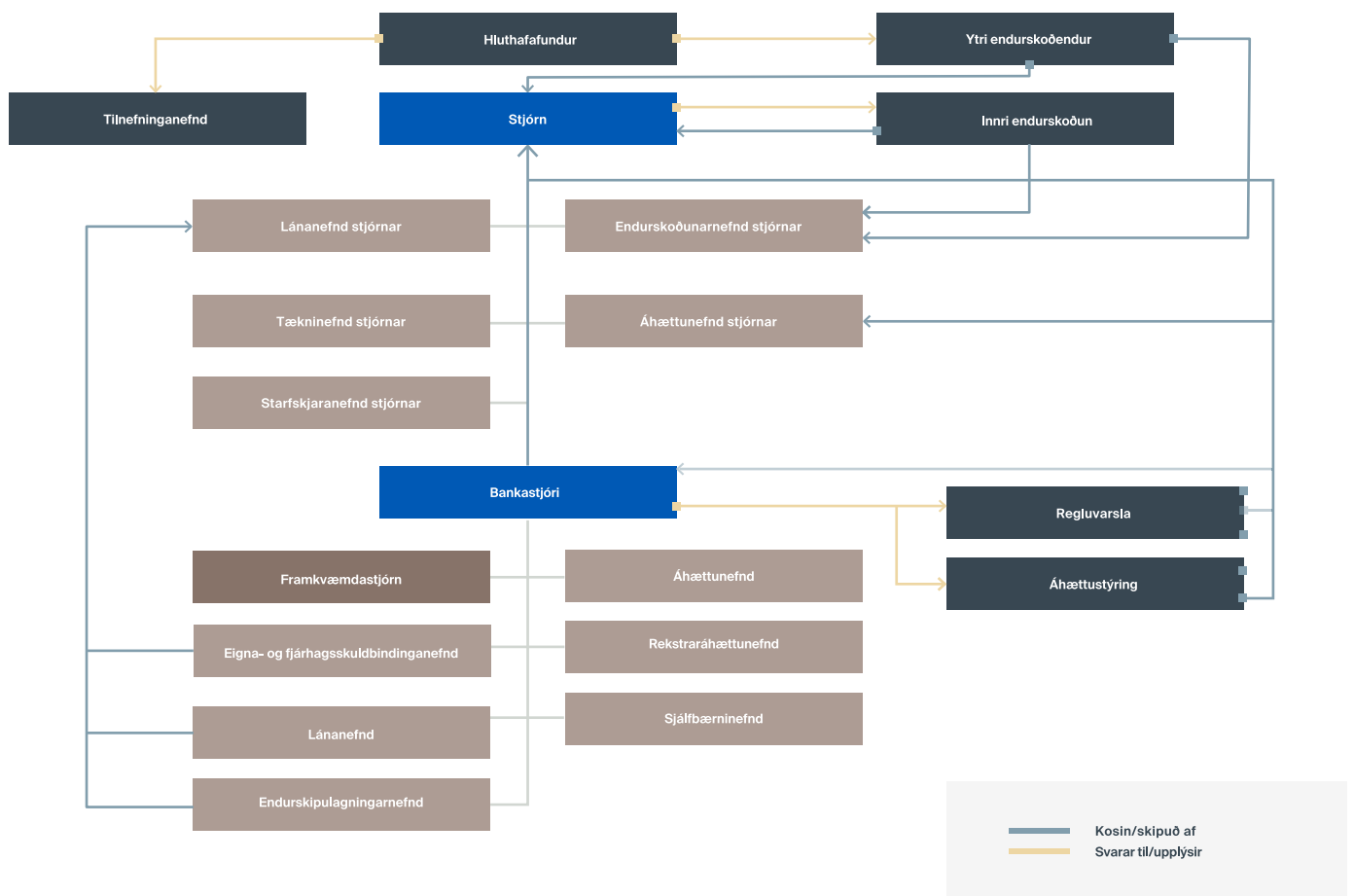
Paul Horner

Gunnar Sturluson

Liv Fiksdahl

Steinunn Kristín Þórðardóttir

Stjórnskipun Arion banka

Brynjólfur Bjarnason, formaður

Brynjólfur er fæddur árið 1946. Hann var fyrst kjörinn í stjórn Arion banka á hluthafafundi 20. nóvember 2014. Hann er ekki hluthafi í bankanum og er óháður stjórnarmaður. Brynjólfur er formaður stjórnar og situr í starfskjaranefnd, lánanefnd, endurskoðunarnefnd og tækninefnd stjórnar.

Brynjólfur útskrifaðist með MBA-gráðu frá University of Minnesota árið 1973. Hann útskrifaðist með cand.oecon.-gráðu í viðskiptafræði frá Háskóla Íslands árið 1971.

Brynjólfur var framkvæmdastjóri Framtaks-sjóðs Íslands frá árinu 2012 til 2014. Frá 2007 og til ársins 2010 var hann forstjóri Skipta. Brynjólfur var forstjóri Símans á árunum 2002 til 2007 og forstjóri Granda hf. frá 1984 til 2002. Hann var framkvæmdastjóri AB bókaútgáfu frá árinu 1976 til 1983. Brynjólfur var einnig forstöðumaður hagdeildar VSÍ frá 1973 til 1976. Brynjólfur hefur mikla reynslu af stjórnarsetu og hefur setið í fjölmörgum stjórnnum í gegnum tíðina og gegnt stjórnarformennsku í nokkrum þeirra.

Í dag situr Brynjólfur sem varamaður í stjórn Fergusson ehf. og stjórnarmaður í Marinvest ehf. og ISAL hf.

Paul Horner

Paul er fæddur árið 1962. Hann var fyrst kjörinn í stjórn Arion banka á hluthafafundi þann 8. ágúst 2019. Paul er ekki hluthafi í bankanum og er óháður stjórnarmaður. Paul er varaformaður stjórnar, formaður lánanefndar stjórnar og situr í áhættunefnd, endurskoðunarnefnd og tækninefnd stjórnar.

Paul útskrifaðist með meistaragráðu í tónlist frá University of Oxford árið 1983 og er útskrifaður frá UK Chartered Institute of Bankers.

Paul býr að viðtækri alþjóðlegri reynslu af áhættustýringu og stjórnun á sviði viðskiptabanka-, fyrirtækjabanka-, einkabanka- og fjárfestingabankastarfsemi.

Paul gegndi margvíslegum stjórnunar- og áhættustýringarstöðum hjá Barclays PLC á árunum 1988 til 2003. Árið 2003 hóf Paul störf hjá The Royal Bank of Scotland Group (RBS) þar sem hann sinnti störfum framkvæmdastjóra og öðrum yfirmannsstöðum hjá Royal Bank of Scotland PLC. Paul var jafnframt skipaður í ýmsar stjórnunarstöður m.a. á sviði áhættustýringar, allt til ársins 2019. Árin 2012 til 2017 var Paul framkvæmdastjóri áhættustýringar hjá Coutts & Co Ltd og forstjóri Coutts & Co Ltd, í Zurich, frá 2016 til 2017. Árið 2018 var Paul framkvæmdastjóri áhættustýringar hjá Ulster Bank DAC, Dublin, og stjórnarmaður Coutts & Co Ltd, í Zurich, frá 2018 til 2021.

Í dag situr Paul í stjórn AIB Group P.L.C. og á sæti í endurskoðunarnefnd stjórnar AIB, rekstrarnefnd stjórnar og sinnir formennsku í áhættunefnd stjórnar. Einnig situr hann í stjórn LHV (UK) Ltd og á sæti í endurskoðunar-, tilnefningarnefnd og starfskjaranefnd stjórnar, hann sinnir einnig formennsku í áhættunefnd stjórnar LHV .

Gunnar Sturluson

Gunnar er fæddur árið 1967. Hann var fyrst kjörinn í stjórn Arion banka á hluthafafundi þann 8. ágúst 2019. Hann er ekki hluthafi í bankanum og er óháður stjórnarmaður. Gunnar situr í lánanefnd stjórnar, áhættunefnd stjórnar og er formaður endurskoðunarnefndar stjórnar.

Gunnar útskrifaðist með Cand.Jur gráðu frá lagadeild Háskóla Íslands árið 1992, útskrifaðist með LL.M gráðu frá Háskólanum í Amsterdam árið 1995 og hlaut málflyttingsréttindi fyrir héraðsdómi árið 1993 og fyrir Hæstarétti Íslands árið 1999.

Gunnar hefur starfað hjá LOGOS lögmannsþjónustu síðan 1992 og starfar þar í dag sem meðeigandi, áður starfaði hann sem faglegur framkvæmdastjóri frá árunum 2001-2013. Gunnar er einnig forseti FEIF, alþjóðasamtaka Íslandshestafélaga og hefur sinnt þeirri stöðu frá 2014 og situr í stjórn Sviðslistamiðstöð Íslands. Gunnar hefur sinnt ýmsum stjórnarstöfum og var meðal annars stjórnarmaður í GAMMA hf. 2017-2019, stjórnarformaður Ríkisútvarpsins ohf. 2016-2017, var stjórnarmaður í gerðardómi Viðskiptaráðs Íslands, stjórnarformaður Íslenska dansflokksins 2013-2016 og kjörinn í landskjörstjórn af Alþingi 2013-2017. Þá sinnti Gunnar stundakennslu í samkeppnisrétti við lagadeild Háskóla Íslands 1995-2007.

Liv Fiksdahl

Liv er fædd árið 1965. Hún var fyrst kjörin í stjórn Arion banka á aðalfundi 20. mars 2019. Hún er ekki hluthafi í bankanum og er óháður stjórnarmaður. Liv sinnir formennsku í starfskjaranefnd stjórnar og tækninefnd stjórnar. Hún situr einnig í endurskoðunarnefnd stjórnar.

Liv útskrifaðist með gráðu í fjármálum og stjórnun frá Trondheim Business School (í dag NTNU) árið 1986. Árið 2018 kláraði Liv Programs in Big Data-Strategic Decisions and Analysis, The Innovative Technology Leader and Design Thinking frá Stanford University og Advanced Management Program for Executives in Management, Innovation and Technology frá Massachusetts Institute of Technology (MIT).

Liv gegndi áður ýmsum stjórnarstöðum hjá DNB og var hluti af framkvæmdastjórn bankans í 10 ár, m.a. sem aðstoðarframkvæmdastjóri upplýsingatæknisviðs/ rekstrarsviðs (e. Group EVP, CIO/COO) og aðstoðarframkvæmdastjóri rekstrarsviðs (Group EVP, COO and Operations). Liv hefur einnig viðtæka reynslu frá DNB og hefur gegnt ýmsum öðrum störfum innan bankans. Áður starfaði Liv m.a. sem viðskiptastjóri fyrirtækja hjá Danske Bank/ Fokus Bank og Svenska Handelsbanken. Liv hefur setið í fjölmörgum stjórnunum, m.a. hjá Scandinavian Airlines SAS AB, BankAxept, Sparebankforeningen, Doorstep, Finans Norge og í bæjarstjórn sveitarfélagsins Þrándheim.

Í dag er Liv aðstoðarframkvæmdastjóri innan fjármálaþjónustu hjá Capgemini Invent í Noregi og situr í stjórn hjá Posten Norge AS og Intrum AB. Hún situr einnig í

Steinunn Kristín Þórðardóttir

Steinunn er fædd árið 1972. Hún var fyrst kjörin í stjórn Arion banka á hluthafafundi 30. nóvember 2017. Steinunn er hluthafi í bankanum (hlutafjäreign hennar eru 12.000 hlutir) og er óháður stjórnarmaður. Steinunn sinnir formennsku í áhættunefnd stjórnar og situr í starfskjaranefnd stjórnar og tækninefnd stjórnar.

Steinunn er með meistaragráðu í alþjóðlegri stjórnun (MIM) frá Thunderbird, Arizona og BA gráðu í alþjóðaviðskiptum og stjórn málafræði frá University of South Carolina.

Steinunn sat áður í ýmsum stjórnunum í Evrópu og var í stjórn Bankasýslu ríkisins árið 2011. Steinunn starfaði áður sem framkvæmdastjóri hjá Beringer Finance í Noregi frá 2015 til 2017 og sem tímabundinn framkvæmdastjóri hjá Beringer Finance á Íslandi auk þess að gegna stöðu forstöðumanns alþjóðadeildar fyrirtækisins á sviði matvæla og sjávarfangs árið 2017. Þá stofnaði Steinunn ráðgjafafyrirtækið Akton AS og Akton Capital AS í Noregi og sinnti hlutverkum framkvæmdastjóra í tengslum við fjárfestingar og ráðgjöf. Hún starfaði áður hjá Íslandsbanka (síðar Glitni), sem framkvæmdastjóri starfsemi bankans á Bretlandi og fyrir það leiddi hún alþjóðalánveitingar sem forstöðumaður bankans.

Í dag vinnur Steinunn með tæknifyrirtækjum í Noregi bæði sem fjárfestir og ráðgjafi hvað varðar stefnumótun. Hugbúnaðarfyrirtækin sem hún vinnur með eru alþjóðleg uppskölunar fyrirtæki. er Steinunn stjórnarformaður Acton Capital AS og Akton AS og situr í stjórn Cloud Insurance AS. Hún er jafnframt stjórnarformaður Norsk-íslenska viðskiptaráðsins. Þá situr Steinunn í tilnefningarnefnd Símans. Enn fremur er hún leiðbeinandi ungra hæfileikaríkra kvenna og stofnandi Women Empower Women og er stjórnarformaður góðgerðarsamtaka í Noregi.

Varamenn í stjórn:

Sigurbjörg Ásta Jónsdóttir, lögfræðingur, og Þröstur Ríkharðsson, hæstaréttarlögmaður.

Nánari upplýsingar um stjórnarmenn má finna á vefsíðu bankans.

Samskipti stjórnar og hluthafa

Meginvettvangur upplýsingagjafar og tillagna sem stjórn Arion banka leggur fyrir hluthafa er á löglega boðuðum hluthafafundi en samskipti milli stjórnar og hluthafa á milli funda fara að öðru leyti eftir skilvirku og aðgengilegu fyrirkomulagi. Allar upplýsingar sem skilgreinast sem viðkvæmar markaðsupplýsingar eru birtar í kauphallartilkyningum sem MAR tilkynningar. Bankinn skipuleggur jafnframt ársfjórðungslega fundi fyrir markaðsaðila þar sem bankastjóri, fjármálastjóri, aðalhaf fræðingur og fulltrúar fjárfestatengsla kynna árshlutauppgjör bankans.

Benedikt Gíslason, Bankastjóri

Benedikt er fæddur árið 1974. Hann tók við starfi bankastjóra Arion banka 1. júlí 2019.

Benedikt hóf störf hjá FBA (síðar Íslandsbanka) árið 1998, sinnti margvíslegum stjórnunarstörfum hjá Straumi-Burðarás, var framkvæmdastjóri markaðsviðskipta hjá FL Group og framkvæmdastjóri fjárfestingarbankasviðs MP banka. Benedikt starfaði um tíma sem ráðgjafi hjá Fjármála- og efnahagsráðuneytinu og var varaformaður starfshóps stjórnvalda um afnám fjármagnshafa á árunum 2013-2016. Hann sat í stjórn Kaupþings á árunum 2016-2018 og var ráðgjafi Kaupþings í málefnum Arion banka. Hann tók sæti í stjórn Arion banka í september 2018 og var í stjórn bankans þar til hann tók við starfi bankastjóra þann 1. júlí 2019.

Benedikt útskrifaðist með C.Sc. gráðu í vélaverkfræði frá Háskóla Íslands árið 1998.

Framkvæmdastjórn

Auk bankastjóra sitja eftirfarandi einstaklingar í framkvæmdastjórn Arion banka:

- Iðla Brá Benediktsdóttir, aðstoðarbankastjóri og framkvæmdastjóri viðskiptabankasviðs
- Birna Hlín Káradóttir, yfirlögfræðingur
- Hákon Hrafn Gröndal, framkvæmdastjóri fyrirtækja- og fjárfestingarbankasviðs
- Jóhann Möller, framkvæmdastjóri markaða
- Ólafur Hrafn Höskuldsson, framkvæmdastjóri fjármálasviðs
- Steinunn Hlíf Sigurðardóttir, framkvæmdastjóri upplifunar viðskiptavina
- Styrmir Sigurjónsson, framkvæmdastjóri upplýsingatækni- og viðs²
- Úlfar Freyr Stefánsson, framkvæmdastjóri áhættustýringar

Upplýsingar um brot á lögum og reglum og dómsmál

Arion banka hefur ekki verið synjað um skráningu, heimild, aðild eða leyfi til þess að stunda tiltekin viðskipti eða starfsemi. Bankinn hefur ekki sætt afturköllun, ógildingu eða uppsögn skráningar, heimildar, aðildar eða leyfis. Upplýsingar um helstu dómsmál tengd Arion banka er að finna í skýringum með ársreikningi samstæðu bankans.

Stjórn Arion banka uppfærir stjórnarháttayfirlýsingu bankans árlega.

Stjórnarháttar yfirlýsing Arion banka var yfirfarin og samþykkt af stjórn bankans á fundi hennar 6 febrúar 2023.

²Styrmir Sigurjónsson hefur sagt upp störfum sem framkvæmdastjóri upplýsingatækni- og viðs² hjá Arion banka. Hann mun sinna starfinu þar til nýr framkvæmdastjóri upplýsingatækni- og viðs² hefur tekið við.

Arion banki
Borgartún 19
105 Reykjavík
Ísland
kt.: 581008-0150